

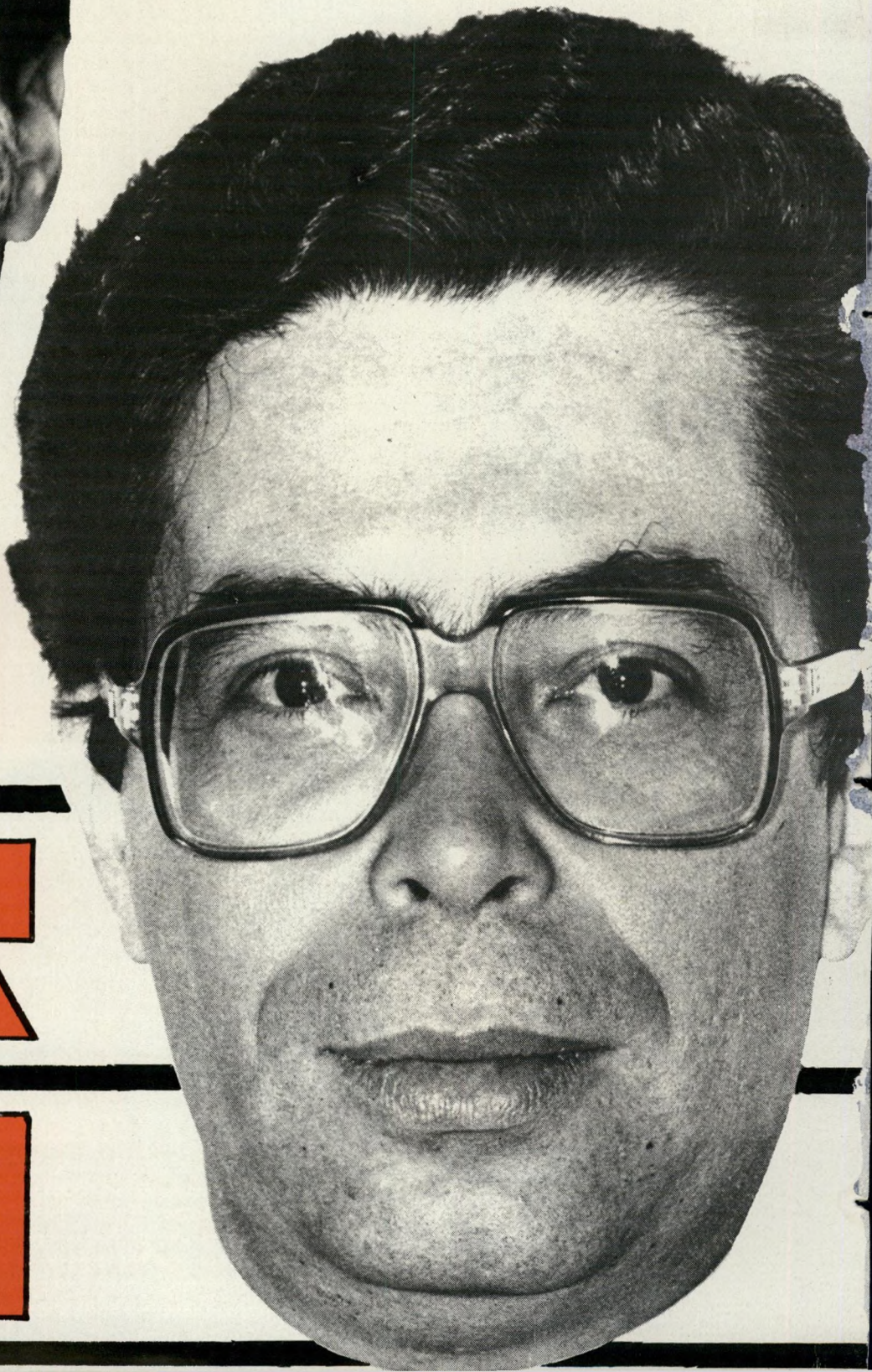
# השקל

מדוע שותק שמואל תמיר?

# האמת על



רענן  
לוריא



## פרשת

## אריה

## נאור

# ג'ורדאש ג'ינס הצלחה דוהרת בארצות הברית



להשיג: **בתל אביב**: "סופר גיינס", יהודה המכבי 57 טל': 456351; חנויות "מצקין", "גיינס סנטר", דזינגוף 66, "בוב 2" דזינגוף 185; "מיי גיינס" בן-יהודה 14; "יוסט גיינס" בן-יהודה 1; "בוטיק 109" איבן גבירול 109; אפנת סגל, העליה 6, "ליי" בור אמריקאי, סולומן 20; **יפו**: "מוזן", שד' ירושלים 48; אופנת גזר, שד' ירושלים 43. **בת ים**: "זה מה שיש", רוטשילד 27. **רחובות**: "סופר גיינס", הרצל 181. **רמת גן**: "סופר גיינס", ד"ר כהן 2, (פינת ביאליק 66); **גבעתיים**: "טופ גיינס", ויצמן 23. **אשדוד**: "ירוקי", פתח תקוה: "שאוול" חיים עוזר 10. **רמת השרון**: "אפרל" סוקולוב 52, "ליי" סוקולוב 64. **הרצליה**: "ליי" סוקולוב 47. **חולון**: "אפנת דבש", סוקולוב 66; "ארי לונדון", סוקולוב 19. **נתניה**: "בלו גיינס", דזינגוף פינת הרצל; "אדם וחווה", הרצל 29. **ירושלים**: "מצקין", "ספורט רחביה" קק"ל 29; "ספורט אולימפיה", כיכר הדוידקה; "מחסן הגיינס", שץ 8; "סקופ" שמאי 8; "ליי" בן הלל 7. **באר שבע**: "גיינס סנטר", החלוץ 81. **קרית מלאכי**: "ירוקי", **חיפה**: "מצקין", "בית הגיינס" הרצל 20, "אור הגיינס", הרצל 7. "הגיינס" שד' הנשיא 124. **קרית ביאליק**: "גיינס ליי", **עפולה**: בוטיק "סיימון" - "שולמית", ארלוזורוב 14.

ובחנויות נוספות בכל הארץ  
**היבואנים והמפיצים: אחים נהש**



**"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמונהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, פ.ד. 3/4 2222262-03. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אכנרי • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורכת-בית: יופי שגון • עורכת כתוב: לידית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפירי וענת סרגוסטי • כתב בכיר: יוסף היימן • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרונז • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל אביב, רחוב בן-אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גזופות: צינקוגרפיה, "כספי" בע"מ.**

# קיא קרי

**ברגע ששמעתי על טביעת האוניה מצדה נדלקה נורה בויכרוני.**  
לא היה עלי להרבות בחיפושים. הכור חרת — כך טבעה מסדה — עמדה לנגד עיני. גם ידעתי מהו מיספר הגליון שבו הופיעה הכתבה: העולם הזה 651, הנושא את התאריך 13 באפריל 1950. מיספר זה חרות על לוח-ליבי, כי היה זה הגליון הראשון של העולם הזה בעירי כתי. אותה כתבה פתחה את הגליון, והייתה השבועון הראשונה שלי בתור עורך אולי כדאי לחזור על הכתבה. כפי שהי פיעה אז.

## הנה היא לפניך:

מסדה לא היתה בתולה צעירה. היא נולדה ב־1901, אולם השיבו לה את נעוריה ב.א.א. "האברהם" כללי ברוטרדאם בשנת 1948. אנחנו שמונה הישראלים על סיי פונה. סטנו לדנמארק, וסם, בוארדינגבור, קיבלה חקורק שלנו את דגלה הישראלי ואת שמה העברי. רביהחובל ושני הקצרי נים הראשונים היו דניים.

## האיטלקים עולים

**נאפולי היא מקום עולם.** אך יצאנו את הנמל, והנה התנפלה עלינו חבורה של ספסרים, שהציעו לנו עטי פארקר ב־800 פרוטה, בחורות, נערים וכל שחורה אחרת שנחפזין בה. יתכן שיש בנאפולי גם מקומות אמנות, כגון הציור רים הפורנוגרפיים של פומפיי. את עורך הדנים האיטלאנדיים פרקנו בגנואה. שם החלפנו גם את המסיקים השבח, המסיקארט והבוי הדניים במלחים איטלקיים, אשר שחרם נמוך יותר. האר היה מצויין כל הדרך, הן בחדר המלחים, שבו אכלתי גם אני, והן בחדר האוכל של הקצינים. על אף היותנו צוות קואופראטיבי, לא פסלנו מינהג זה של חדר-אוכל נפרדים, שמקורו במסור רת של אלפי שנים.

בגנואה התפטר ברגזון, רביהחובל שלנו, ובמקומו עבר הפקוד לידו, הרנה, הני ששימש עד כה כקצין ראשון. יחד עם ברגזון עזבה את האוניה גם אשתו, אשה כבת 42, שהיתה שמונה במקומות הלא-נכונים, והיתה איתנו כל הדרך. היא הביאה לנו במשך כל הזמן מוגי אוויר מטונף, מובן שאינה אשמה, שהי זהו טבעו של נשים המפליגות באוניות-משא. עובדה היא שבעזבה את האוניה חזר מוגיהאוור והשתפר.

הרנה, רביהחובל החדש, הוא אדם יוצא מגדר הרגיל — מלח ותקן, כבן 52, נכנס לתוך חברתנו כאחד משלנו. היה לו כישרון מיוחד לציוור בצבעי-מים. הוא קישט בהם את כל אייהימגוריים. מגנואה הפלגנו לסאלרנו, שם הטי ענו עצים, סימני הנחיתה המפורסמת נמלה חקו כליל והעיר נבנתה כמעט כולה מחדש. מחוסר העסקות אחרת עליתי יחד עם

ואלוציה, שם לקחנו מיטען נוסף, אף הוא של עצים, שהיו מיועדים לאו-פורטו אשר בטורטוגל, הפלגנו בשבע בערב.

## הרגשה מוזרה...

**ההישך ירד.** כשעה וחצי עבדתי על הסיפון. היה לילירח מעונן, בשמונה וחצי, בסוף משמתי, ירדתי לתאי אשר נחרטום האוניה, לבשתי פיגמה ושכבתי לישון.

איני יודע כמה זמן ישנתי. התעוררתי פתאום והיתה לי הרגשה מוזרה. היתה לאוניה הטייה חזקה הצידה, והדלים שעמדו על ריצפת התא התחלקו, בכל זאת המשכתי לישון.

כעבור זמן מה עורר אותי רעש גדול. היה זה רעש הכלים שעמדו על הסיפון והשתדרדו הצידה. הטייה האוניה היתה עתה חזקה יותר. גייסתי להדליק את האור, אך הוא לא נדלק. החלטתי לעלות לסיפון ולברוק מה קרה.

בעלותי במדרגות לסיפון שמעתי את צפירת-האזעקה וקריאה להיכנס לסיירות ההצלה. שתי סיירות-ההצלה הגדולות, הציידות בכל המיצורים הנמוצים למיק צבנגאט של אלה, היו מתקנות באמצע האוניה. גייסתי לגשת אליהם, אולם נטיית האוניה גיה היתה כה חזקה שרביהחובל, הרנה, קרא לנו שאי אפשר להורידן.

## הסיירות מורדות

**רצתי לירכתי האוניה,** שם היו מותקנות שתי הסיירות הקטנות המשמשות לעבודה היומיומית.

### כך טבעה "מסדה"

אישה הצוות חחרה את מסדה האחרון

בשבת האחרונה, 13 באפריל 1950, נטלה אונייתנו, "מסדה", את הדרך האחרונה שלה. היא נטלה את הדרך האחרונה שלה בלילה 13 באפריל 1950, כשנמצאה טבועה בים התיכון. הסיפור של טביעת האוניה "מסדה" הוא סיפור מרגש ומעורר תשומת לב. הסיפור מתחיל בלילה 13 באפריל 1950, כשאונייתנו, "מסדה", נטלה את הדרך האחרונה שלה בים התיכון. הסיפור מתאר את המאורעות שהתרחשו באוניה, ואת המאמצים שנעשו להצלת הצוות. הסיפור מסתיים בלילה 13 באפריל 1950, כשאונייתנו, "מסדה", נטלה את הדרך האחרונה שלה בים התיכון.




איפוא, לסירה השמאלית וירדנו המימה. כל זה נעשה במהירות רבה מאוד. אני זוכר את קוריהרות הנהדר של רבי החובל, שגשאר על הסיפון, ושל חברינו הישראליים. אולם האיטלקים גילו סיי מנים של פחדנות ובהלה והתפללו כל הזמן בקול-ים לכתולה הקדושה.

כשהסירה ירדה שמתי לב שהמים חודר רים אליה. לסירה יש פקק קטן בתחתית, המשמש להוצאת המים כשהסירה מותקנת, על סיפון האוניה. האיטלקים, בבהלתם, לא סתמו את החור. קרעתי את הכיס מן הפיגמה שלבשתי, סתמתי את החור וציוויתי על אחד האיטלקים להתייזק את רגלו עליו.

בינתיים הצליח אריה גוטליב, היש-ראלי השני שהיה בסירה, להשתלט על האיטלקים.

הסתובבנו כמה פעמים מסביב לאוניה וחפשנו את הסירה השנייה בעזרת פנס זעקנות, אך לא מצאנוה. היה חושך מוחלט. פיתאום ראינו שתי דמויות תלויות מן האוניה בחבלים, וחתרנו לקראתם. האיטלקים הקימו צעקה גדולה ודרשו שלא נחזור לאוניה ושנשאיר את האני-שם, מן טבעע שירתנו. לקחנו את שני האנשים — צ'רלי ואנוש שממפר, הקצין הראשון שלנו מחדרה, וכן את רביהחובל בל הדני, שגשאר על האוניה. בדרך-הראשונה מן המים גם את אורי פרוסקאר, המכונאי השני.

שני האנשים סיפרו שהסירה השנייה טבעה, ושהם חזרו בשחייה אל האוניה, מרחק של עשרה מטר, וניתחו על החבלים.

## האוניה נעלמת

**כשעתיים וחצי** הסתובבנו מסביב לאוניה. היא המשיכה לנטות עד שקצווי התרונות נגעו במים, כחצי שעה אחרי שרביהחובל ירד ממנה. וזה זיכרוני האחרון ממה.

מאתר שחיפושינו נשארו ללא תוצאות, החלטנו שאין טעם להמשיך בהם, ושמור-טב לחזור לחוף, שהיינו מרוחקים ממנו כ־17 ק"מ. ראינו באופק את רכסי ההרים הגבוהים.

הסירה הקטנה שלנו מטיפוס "דניג", היתה מיועדת לחמישה אנשים, אך עתה ישבנו בה ארבעה-עשר איש. המים הגיעו עד לרוחב יד מן המעקה של הסיירה.

חתרנו במשך תשע שעות. מסביב שרר קור איום. היינו כולנו לבושים בפיגמות, או בגופיות ותחתונים. החתירה היתה מפרכת. החדש שהרגשנו בו כולנו ברגעים האיומים והדאגה הנוראה לחברינו כסיי-רה והתחפפה, העיקה על כולנו.

עם עלותנו לחוף, בשעה שבע בערב, קר, התקהל המון רב, אך אף סירה אחת לא יצאה לקראתנו. למרות שהים קפיר-בת החוף היה שקט לחלוטין, רק סירה אחת יצאה, אשף, מרחק מטרים אחדים, לקראתנו.

לקחו אותנו לתחנת-המישטרה, שם הור-פייע כומר קתולי, שהביא לנו בגדים שור-מים ומשונים.

בין הנעדרים היה רק איטלקי אחד. לעומת זאת נעדרו, מלבד שלושת חברי רינה, הסטיוארט המאלטאי שלנו, פאצ'יו רוויני (שקראנו לו, בעברית, שלום שור-שני), והמכונאי הראשי הדני שלנו. את כולם אפשר היה להציל, לולא היה הלילה כה חשוך.

הסיפורים שנפוצו כאילו נקלטו קריי-אוטוערה שלנו, וכאילו חשו לעוררתנו — כולם בדויים. לא היה לנו כלל אל-חוט, אלא רק רדיו-טלפון, שאינו מתאים למצב כזה.

הסיפור, כמוכונאי, לא נגמר בזה. היתה מסדה חדשה, איני יודע מה גרם לנטי-עה, אך איש מאיתנו לא יעזוב בגללה את הימאות.

אוניה יכולה לטבוע. זה הכל שייך לי-מיקצוע. אני מחכה בקוצר-רוח לאוניה השנייה שתהיה לנו.

ליד הסירה השמאלית כבר התאספו אנשיהצוות האיטלקים, אחוים בהתי-רגשות גדולה. עורתי להם להוריד את הסירה. אחר-כך קפצתי אל הסירה ה-ימנית כדי לעזור להורידה. מצאתי שכבר הורדה ושהאנשים נכנסו אליה. חזרתי,

## מכתבים

### ללא רטייה

#### וללא רחיעה

הקורא משבח את הצגת תמונותיו של דיין בתחפושת — אבל... (העולם הזה" 2271).

יפה עשה העולם הזה כאשר הציג את תמונותיו של דיין בתחפושת, אלה שהטלוויזיה הציגה

דובר הנשיא מגיב על ה"ידיעה", הנשיא רצה ב"קאדילאק", שהופיעה ב"מדור תשקיף (העולם הזה" 2269).

הידיעה לקתה באי-דיוק. ביטול הזמנת הרכב לא נעשה בידי שר האוצר, יורם ארידור, אלא הנשיא הוא שהורה לבטל את ההזמנה.



משה דיין  
מה שנושה השרוד...



גה אותן לשניות ספורות, וששוות מבט ארוך הרבה יותר. אבל הבל שהטעות של הגרפיקאי מהטלוויזיה הועתקה בשבועון. ללא רחיעה היה עליכם להציג את דיין ללא רטייה, שהרי זו בדיוק היתה מטרת המשקפים שהרכיב שרהחוף —

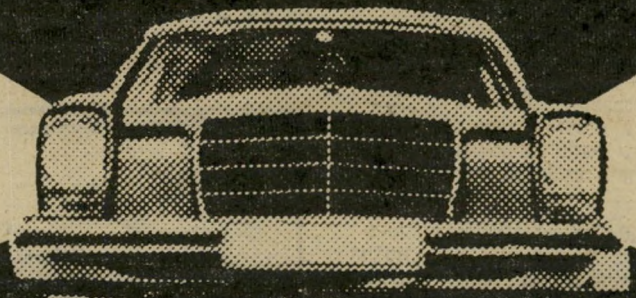
לאחר שנודע לו מחירה של המכרז בית המזמנת. הדבר היה בתחילת ינואר השנה, עוד לפני כניסתו של ארידור ל"תפקיד שרהחוף". עמי גזוסקא, דובר לישכת הנשיא, ירושלים

(המשך בעמוד 6)

# לא כל הנוצץ הוא לוין-טופז

## מחקים יקרים!

אנו יודעים שקשה לחקות בדיוק את המקור, אבל אנא השתדלו לפחות להדמות לו



## בעלי רכב!

שימו לב לשם לוין-טופז המבטיח ביצוע מהימן ואחריות לשנה

אחריות לשנה



חדוש פנסי רכב

חסוך מאות שקלים! ע"י חדוש פנסי החזית ברכבך

רח' גבורי ישראל 157, ת"א. טל. 252989  
רח' בנבנישתי 9, ת"א. טל. 828820



CF-71 2 way, 4 speaker system, 15W stereo

...וכעת במחירי מבצע במשביר לצדכן  
 איתך לכל מקום...



CF-85 3 way, 6 speaker system, 10W stereo



CF-65 2 way, 4 speaker system, 7W stereo



CF-55 1 way, full range, 7W stereo



CF-45 1 way, full range, 7W stereo



CF-33 2 way, speaker system 4W mono



CF-31 2 way, speaker system 3W mono



CF-23 2 way, speaker system 4W mono

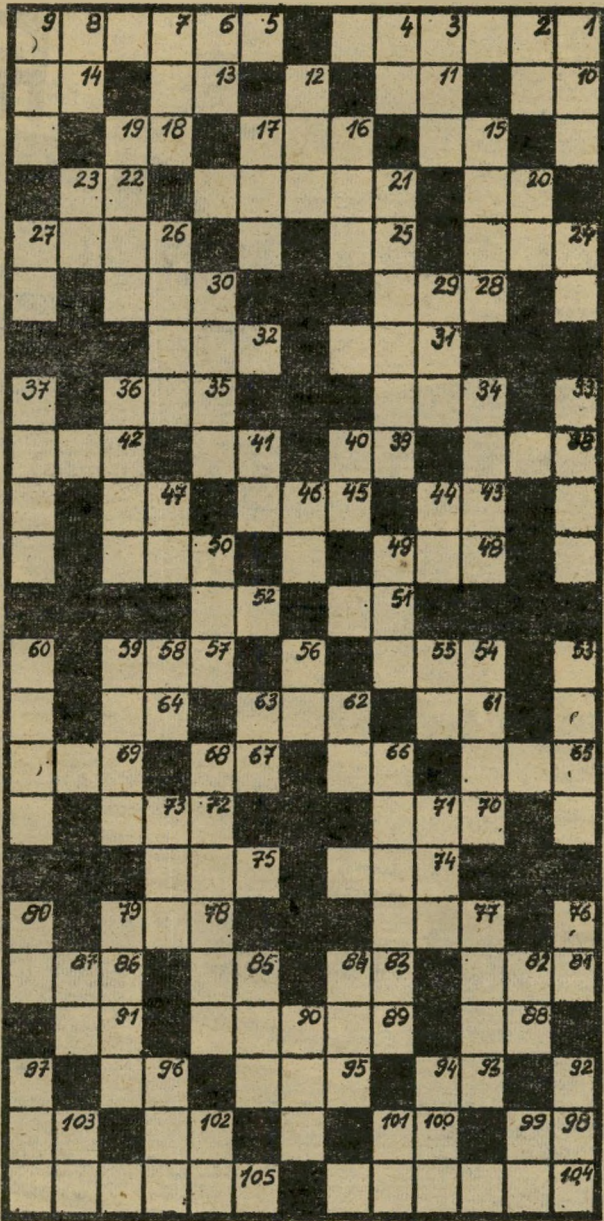
הניידים של SONY

מאונך:

1) האצילים בחצרו של אחשוורוש; 5) משקל עתיק לתשלום עובר לסוחר (2 מלים); 10) מדף (עם מס' 2 מאונך = סוג פרפר); 11) בסולם התווים; 13) בהשאלה — מכשול, תקלה; 14) תעלומה; 15) מושב מלכות; 16) התחייבות לשלם; 18) דרס, מחק; 20) אויב + 20 מאונך = חרס שוכן אדמה; 21) שמש של שלושה מלכי פרס ממשל האחמנים; 22) מרחם; 24) מלאך או נחש ארסי; 25) גם אותם ביקש המן להשמיד; 26) מי שנוקף לוכותו חשבון מסוים בבנק; 28) מחסום בפני זרם מים; 30) מיתה בידי שמים המגיעה לחוטא; 31) בית דין גבוה לצדק (ר"ת); 32) אחת משבע מאה ועשרים מדינות; 34) קורת עץ קטנה המונחת מתחת לפסים; 35) תיקו במשחקים; 38) מוחש; 39) מרח; 41) שרפה; 42) מודל; 43) סיעה; 45) פרה ורבה; 47) תוך; 48) אופנה במוסיקה; 50) חביון, מחבוא; 51) האיבר המפעיל את גופנו; 52) הוראה; 54) תשוקה, או כנר יהודי גדול; 57) טיסה, מעוף; 61) מטבע במזרח הרחוק; 62) הסכין או הגדן; 64) אישור מעבר; 65) נשקה של יעל אשת חבר הקיני; 66) לא אנתול ולא אתם; 67) יחד, בלוויית; 69) רפובליקן (רמי ממתנגדי של-טון היחיד; 70) אני; 72) היטיבית; 74) בעצם; 75) שמה העברי של הבריגדה היהודית (ר"ת) במלחמת העולם הישני; 77) חוות; 78) סיבים של כפות הדקלים, "רפיה"; 81) נגמר, אין יותר; 83) שני שלישי "גוף"; 85) היא ולא אחרת; 86) שמו העברי של "במול" במוסיקה; 88) חיל הנשים בצה"ל; 89) אחד מסוגי השיש בחצר ארמונו של אחשוורוש; 91) עמוד זכרון; 93) היסוד החמרי של התורשה; 95) רעל; 96) בור לדריכת ענבים; 98) רבנו; 100) אוי; 102) צמח רעון; 103) שנים; 104) מחוז בפלפונס — יושבו ידועים בסגנונם הקצר והברור; 105) חומר נפץ.

מאונך:

1) שמש של שני סופרים יהודים — האחד — ש"פ, השני — ש"מ; 2) עיין מס' 10 מאונך; 3) אחד משבעה שרי פרס ומדי — או שמו של חודש זה; 4) משמותיו של האלוהים; 6) קצה יבשה החורף ובא בים; 7) לחש, או שרץ החי וזוחל; 8) כועס; 9) מטבע העובר לסוחר בארצות דרום אמריקה; 12) כאב, חולי; 15) בד של צמר גפן בקישוטי ארמונו של אחשוורוש; 16) גוף, נאף; 17) בד שש — גם הוא בארמונו של אחשוורוש; 19)



השרים הכפופים לאהשדרפנים בממלכת מדי; 20) עיין 20 מאונך; 21) חומר לניקוי סיני טטי; 23) מערכת; 24) כינוי למלך פרס; 26) סקיצה; 27) ענף; 29) הבלוט הגדול ביותר בגוף החי; 30) ממלכי פרס; 33) סבו של מרדכי היהודי; 34) מנחה, דורון; 36) זריקה למרחקים; 37) רחוב צר; 40) מרגיש; 41) רץ; 44) אות; 46) שליח; 47) נקרה; 49) אחד מסימני הנקוד העבריים; 50) יריעות בד לבן = הווילונות בארמון אחשוורוש; 53) דרשן בבית הכנסת; 54) רב, שד"ר וביבליוגרף נודע בירושלים (ר"ת) — סוף המאה ה-18; 55) אדון פולני; 56) בית הבליעה; 58) נקי מאשמה; 59) סעיף, קטע במאמר; 60) נחל

(המשך מעמוד 4)  
למנוע את זיהויו באמצעות ה-  
רטייה.

מתי ארדון, רחובות

דין לראשות המערך

בעצם — אומר הקורא —  
מדוע לא ?

תהרגו אותי אם אני מבין למה  
משה דיין לא יכול לחזור למפלגת  
העבודה, ואפילו לעמוד בראש ה-  
מערך ולהיות ראש הממשלה מטע-  
מ. אם למפלגת העבודה לא הפ-  
ריע שדיין היה שר המהדל, מדוע

מי אוכל את מי

למה לא לנחוג לפי ה-  
הלכה היהודית ?

לעצם ההמולה סביב עלייתו של  
יוסף מנדלביץ: האם היא אינה

לקצץ

באינפלציה

מוצע כאן פיתרון ל-  
בעייה הכלכלית הרא-  
שונה במעלה של ישר-  
אל.

המצב בכירע. האינפלציה  
משתוללת ומתקרבת ל-150%.  
השר יורם ארידור מבטיח לנו  
להורידה ל-98% — וזה הרבה  
יותר מדי. כאן דרוש לנו אדם  
בעל-כישורים, שיציעד אותנו  
לאינפלציה של 80% לכל ה-  
יותר. והנה, בדיוק אדם כזה  
יש בממשלה! זהו אדם שכבר  
הוכיח עצמו בעבר, וכבר הצ-  
יעד אותנו לאינפלציה של  
80%. כמעט ללא שום מאמץ  
וללא שום הבטחות!

זה צריך להפריע לה שהלך למר-  
שלת הליכוד?  
מבחינה אידיאולוגית בטח אין  
בעיה. כמו רוב חברי מפלגת העבו-  
דה, דיין הוא נץ נורא לעומת יוסי  
שריד, ויונה תמימה לעומת ישר-  
אל גלילי. תהיה זו אירוניה של  
הגורל אם מי שיעכב את שובר גוש  
דיין הבייתה יהיה דווקא שימעון  
פרס, שיחשוש מתחרות.  
גבריאל ניר, חיפה

אלה סטודנטים, אלה ?

הקורא כועס מאוד על  
אדישות ציבור הסטודנטים  
הישראלי הנותן להנהגות  
להשתולל.

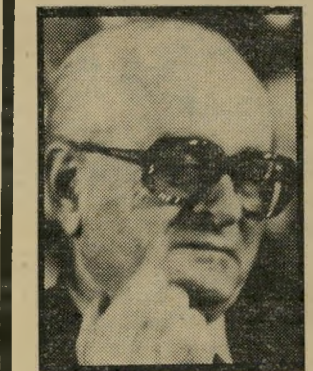
אינני מאמין שיש עוד מדינה  
אחת בעולם, במזרח או במערב,  
בצפון או בדרום, שיש לה ציבור  
סטודנטים שידמה וישווה לסטו-  
דנטים הישראלים. כיצד יכולים 60  
אלף אנשים צעירים — ואולי אפילו  
לאיטיפשים — להניח לחבורה  
אומללה כזאת להשתלט על מוס-  
דותיהם, לדבר בשמם ולהנהיגם?  
איך שותקים הסטודנטים כאשר  
העומדים בראשם — שלא זומנ גי-  
הלו, "מאבק מקצועי" להטבת שכר  
הסטודנט — מאיימים לשבור ב-  
הטרדות טלפוניות ובשלשולות  
ברזל מאבק מקצועי של מרציהם?  
איך הם שותקים כשאותה חבורה  
עלובה מצהירה הצהרות לאומניות  
קיצוניות ויש לה דבר-שטות לומר  
על כל נושא שבעולם?  
מוטב שנישלח כבשים ללמוד ב-  
אוניברסיטת שלגו, והסטודנטים  
יצאו לרעות באחו, ושם יעשו כ-  
אות-נפשם: מה... מה... מה...

אלון ברק, ירושלים

יוסף וליילה

מה בין יוסף מנדלביץ ו-  
ליילה חאלד ?

האם ראיתם כיצד מדינה הלוחמת



שר אריק  
רק 80%

שימחה אריק לראשות ה-  
אוצר — ומייד!  
יוסף לוי, בתים

מוגזמת קצת ומחוסרת טעם? וכי  
במה מדובר? קבוצת מחתרת עש-  
תה מעשה ששום מדינה בעולם לא  
תסכים שיעשה בתחומה. קבוצה  
זו נתפסה, וחבריה נשפטו וריצו  
את עונשם. אחד האחרונים שבהם  
הגיע לארץ, ויש להניח שישתלב  
במהירות, אם ירצה השם, בגוש  
אמונים או במשהו דומה. יבושם לו.  
כזכור, הגיעו בזמנו גיבורי הע-  
סקיביש בצניעה גמורה, והם עשו

בני-אדם,

בשר ודם

בירכת חבר(ה) לרגל  
פתיחת מועדון הנעי-  
מים בתל-אביב ("העו-  
לם הזה" 2265).

אני מברכת את מועדון  
הנעימים שפתח עמית. מי יתן,  
מי ומי יתן ויתרבו ויתעצמו  
מועדונים ובארים כבאירופה,  
ובני הסוג שלנו יבינו, שגם  
אנו בני-אדם, בשר ודם, וגם  
לנו זכויות שוות במדינת  
ישראל.  
זלמן ישישו שושנה,  
חיפה

מה שעשו על פי מיצות מדינת  
ישראל!

ההמולה הזאת מזכירה לנו, שבי  
עולם אין מתנהגים על פי מצוות  
היהדות — מה שנוא עליך אל  
תעשה לחברך — אלא לפי כללי  
המוסר הקרוי הוטנטוט, והנהוג  
מקמת-דנא. מהו חסא? כשחברי  
אוכל אותי. ומתי מיצוה? כשאני  
אוכל אותו.

יוסף מיררה, מושב בית הלוי

אנטי-שמיות מסוג חדש

פעם, כשרצו להפלות יח-  
המשך (במעמד 8)

השעה 23.30 ואתה תקוע בבאר-שבע, בלי גרוש...



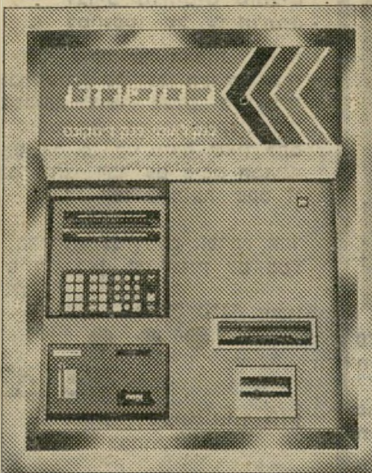
# חייל, עם כרטיס כספומט יש לך 200 שקל בכיס!

עם כרטיס כספומט אתה יכול ליהנות משירותים נוספים, להפקיד שיקים, לתת הוראות שונות לבנק, לברר יתרה ו-3 פעולות אחרונות (כאשר הכספומט מקוון)

לקבלת כרטיס כספומט, פנה לסניף בנק לאומי או בנק דיסקונט בו אתה מקבל את משכורתך הצבאית.

בכל הארץ בכל שעות היממה\*

## כספומט



סוף סוף אתה בדרך הביתה. הטרמפים לא מגיעים ובא לך לחטוף משהו לאכול. גם אם "ינערו אותך" לא ימצאו אצלך גרוש...

אם יש לך כרטיס כספומט בכיס, אין לך בעיות. 100 כספומטים ומכשירי "שירות בנק אוטומטי" עומדים לשירותך בכל שעות היממה בכל רחבי המדינה מקרית שמונה בצפון ועד אילת בדרום.

אתה מגיע לכספומט הקרוב ושולף מהמכשיר עד 200 שקל מיידית במקום.

## בנק לאומי. בנק דיסקונט

בנק אגוד. בנק ברקליס דיסקונט. בנק ערבי ישראלי. בנק עליה לאומי

# מכתבים

מתברר שהגויים כבר תפסו מה עומד מאחרי החוכמות של בגין. אינני יודע אם זה צריך לצער אותנו לא לא.

יהויכין ברנר, גרמניה

מות הבוטות. שום מפלגה אינה מציגה תוכנית כלכלית או תוכנית מדינית, כך שאולי הפתק הלבן מהווה את התשובה הנאותה.

דורון מרגוליס, הרצליה

(המשך מעמוד 6)

די, אמרו לנו: אתה יהודי, ולכן... היום, כשרוצים לי הפלות ערבי, מה אומרים לו?

לפני שנתיים הצטרפתי לקורס טכנאי כימיה בבאר שבע. בענף ה"תעשייה הכימית. כך חשבתי, לא תהיה אבטלה לעולם. ואכן, ההנהגה התאמתה. אחרי קבלת ההכשרה ה"מתאימה שמתילב לכך, שבכל עי תון ובכל פינה יש הצעות עבודה

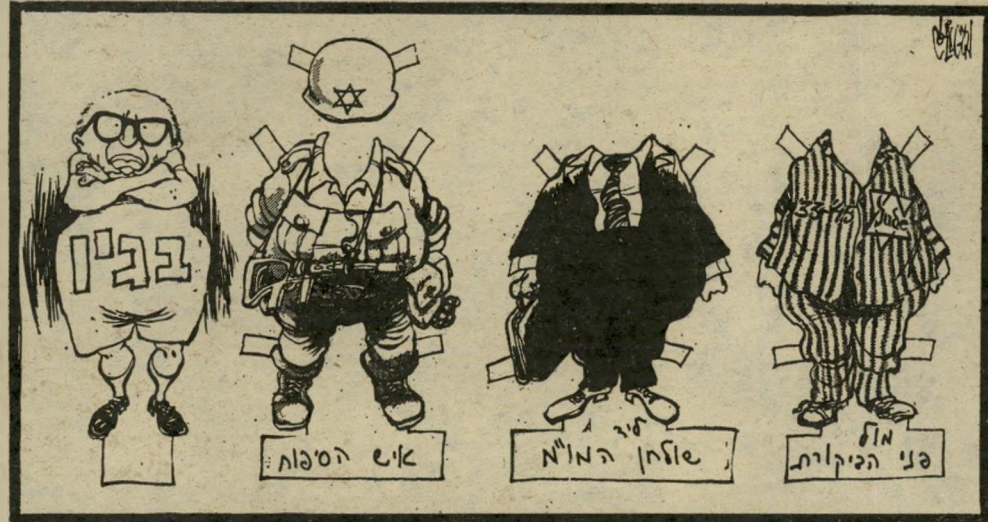
## רשות-השידור

### והמורל הלאומי

הוראות חדשות ברשות- (המשך בעמוד 11)

## מצער או לא

הגויים כבר גילו את תר" גילוי של ראש-הממשלה. מהקריקטורה שמצאתי בעיתון מקומי, והוספתי לה תירגום עברי,



יגאל בן-נון - ראש סיעת שינוי בהסתדרות

# "דרושה הסתדרות של עובדים ולא הסתדרות של מנגנונים"

מנסיון מצטבר של ארבע שנות פעילות בהסתדרות ובמועצת פועלי תל-אביב, אני יכול לומר לך:

דרוש שינוי בהסתדרות

- דרושה הפרדה מוחלטת בין החברות בהסתדרות לבין החברות בקופת החולים.
- דרוש ביטול הפוליטיזציה במשק העובדים, באיגודים המקצועיים ובמוסדות הספורט.
- דרושה הסתדרות שתעמוד בראש המאבק למען איכות חייו של העובד במקום עבודתו.
- דרושה הסתדרות שתאבק לא רק למען חוקים ויחסים, אלא כדי שכל עובד יקבל שכר הוגן.
- דרושה הסתדרות משוחררת מנטל המנגנונים המאובקים והבוזבזניים ומסיסמאות העבר הבלתי מציאותיות.

## למען הנהגה אמينة והסתדרות של ערכים.

# דרוש שינוי בהסתדרות

אל: יגאל בן-נון - ראש סיעת שינוי בהסתדרות רח' שי"ר 5, תל-אביב 63463. טל: 03-244348

אני מעוניין להפגש אתך לשיחה בנושא השינוי הדרוש בהסתדרות.

שם ומשפחה: \_\_\_\_\_

כתובת: \_\_\_\_\_ טלפון: \_\_\_\_\_

## השירים, השירים

הנה עוד שיר של "עם ישראל השפוי, העובד, ההומאניסטי, שוחר השלום" (יומן אישי של אורי אבנרי, "העולם הזה" 2270). שיר ישן נוסף, יין המשומר, שחיבר לייב יפה ב-1897 (!), שנת התכנס הקונגרס הציוני הראשון בבאזל, שיר שהכול שרו, עד לפני

לכימאים, ובמיוחד לטכנאי-כימיה. רוב חברי ללימודים שובצו בעבור דות מתאימות.

אני לא הצלחתי בכך. הסיבה ה"מוצרתת היתה כמעט תמיד זו: "לא שירתת בצבא!"

אמנם כן, זה נכון. לא שירתתי בצבא. אני ערבי, ולגבי לא חל חוק גיוס-חובה. אני פטור מהשיר רות הצבאי. אך לעומתי, עולים חד- שים שטרם שירתו בצה"ל, וגם צעירות יהודיות אשר לא שירתו בצה"ל מסיבות שונות, כל אלה התקבלו לעבודה במפעלים אשר אני נדחיתי מהם.

האמנם הסיבה המוצרתת היא גם הסיבה האמיתית? או אולי מס' תחרת מאחריה גזענות רקובה, ו" במקום לומר "לא לערבים" אומרים "לא לחסרי שירות צבאי?" ואגב - במיפעל אחד העון להצ" היר בפני הדוחלק כי לא יקבלו יותר ערבים. המנהל האדמיניסטרטיבי שם אמר לי: "הבט ידידי (!) כרגע אני מעסיק שני ערבים, ו" אינני מעוניין בערבי שלישי." יש לציין כי מיפעל זה - כמו כל האחרים, אינו מיפעל ביטחוני. יוסף אד-שאייב, באר-שבע

## מטע שלם

דברים מדהימים מתגלים במישפטו של שר-הדתות.

הנה עולה שר הדתות אהרון אבר-חצירא על דוכן העדים, מעיד בשבועה ואומר, בעצם, שכל הש" רים בממשלה נוהגים להקצות כס- פים על פי קני-מידה שאין להם דבר וחצי דבר עם טובת המדינה - ואחרי העדות הזאת שקט ו" דממה.

הרי לא עניין עם אפרסק אחד יש לנו כאן. זהו עניין עם מטע שלם.

אריה פיני, חולון

## לא רציני

הבוחר הרציני אינו יודע במי לבחור.

בעוד פחות מארבעה חודשים תתקיימה הבחירות לכנסת, ואין לי שום מושג בעד מי לבחור. ה" מפלגות כולן הן שמות ותצלומים בפוזות של בחירות. אני עוקב אחרי תעמולת הבחירות, ומוצא רק סיס-

20-30 שנה. השיר משווה את צילוי העברית המתחדשת לפעמון הכסף ולשירת הזמיר:

פה (בחול' שרו: (שם) בארץ הצבי, פה במושבנות אחינו, / פה חיים חדשים יפרחו. / פה שירת האיבר, שיר דרור ומרחבה / תצלל באחור... והפזמון:

תצלל שפתנו כפעמון הכסף / נעימה כשירת הזמיר, / בין חגווי הסלעים הגבוהים לה יען קול נפלא וטמיר... "איזה יופי של שיר!" קראו הסטודנטיות שלי, כשלימדתי אותן לשיר אותו, בסיומו של אחד משיעורי.

(ד"ר) ראובן פיוון, ירושלים



3 הסודות שלי  
להכנת  
קוקטיילים  
גזעיים  
בהקלי-קלות



10 קוקטיילים משגעים  
מכל בקבוק.

רק להוסיף וודקה\* או ג'ין\*

רק להוסיף רום\*

רק להוסיף רום\*

פינקולדה! מאי תאי! בלדי מרי!

Holland house® קוקטיילים של

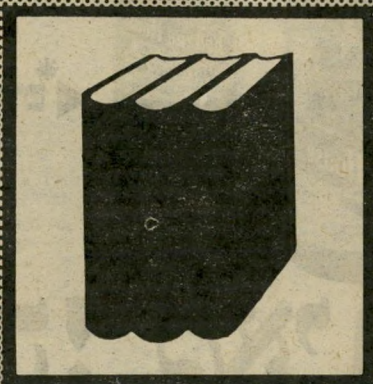
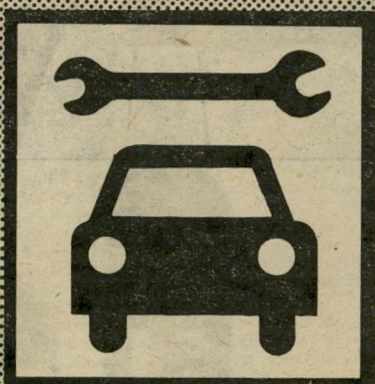
חלק בלתי נפרד מהחיים הטובים.

להשיג בכל חנויות השקם, השופרסל, הסופרמרקט, כל-בו שלום ובמעדניות המובחרות.

יטל וקבי אשקלון.



# הקניות הטובות ביותר עם ויזה.



# וייזיה - יותר טוב מכסף

וייזיה כרטיס האשראי של קבוצת בנק לאומי בנק דיסקונט

# בוא לראות את המכוניות עם 6 שנות אחריות נגד חלודה

המחיר החזל מ-  
ש"י 86,402  
כולל מע"מ\*



**פינז' 104**  
בנפוזי המנוע  
954 סמ"ק  
1124 סמ"ק  
1219 סמ"ק

המחיר החזל מ-  
ש"י 118,028  
כולל מע"מ\*



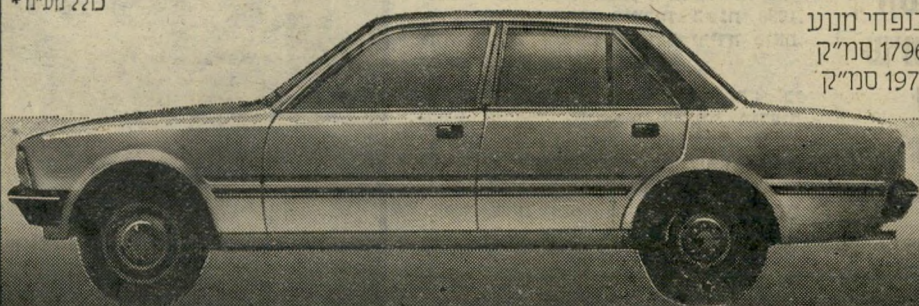
**פינז' 305**  
בנפוזי מנוע  
1290 סמ"ק  
1472 סמ"ק

המחיר החזל מ-  
ש"י 168,465  
כולל מע"מ\*



**פינז' 504**  
נפוז מנוע  
1796 סמ"ק

המחיר החזל מ-  
ש"י 195,485  
כולל מע"מ\*



**פינז' 505**  
בנפוזי מנוע  
1796 סמ"ק  
1971 סמ"ק

\* המחיר נכון ליום: 12.3.81

הארי שבחבורה  
**PEUGEOT**

המפיץ הבלעדי: דוד לובינסקי בע"מ, תל-אביב: רח' שונצינו 16, טל. 3332146 ירושלים: רח' הס 3, טל. 228888, 222666, 536822, 523363 ירושלים: מוסך גנסר, איזור התעשייה טל. 5232212. חיפה: אוריאל כהן, רח' אלנבי 51, טל. 536822, 523363 רכב הצעון בע"מ, שדרות בן גוריון (שד' הכרמל) 8, טל. 538228. נצרת: מישל ווהיר סרוגי, מרכז התעשייה החדש, טל. 71339 - 56860. חדרה: קליבע שיווק רכב בע"מ, הרברט סמואל 25, טל. 31689. שכם: עומר כליפא, רח' פייסל, טל. 7894. רמאללה: מכון "אל מצרי" אל בירה, איזור התעשייה, טל. 3657. באר-שבע: מוסך אכספרד, איזור התעשייה טל. 78292. אשגב הנגב, דרך חברון 3, טל. 33210. ראשון לציון: מוסך "שרתון" רח' הרצל 41, טל. 994481. אשקלון: אלבי ושות' סוכנות לרכב פיג'ו, איזור התעשייה, טל. 051-25757. כפר-סבא: מוסך פוספלד, טל. 20161. נתניה: לוינקופ הרמן, רח' שוהם 4, טל. 37821, 35081.

(המשך מעמוד 8)  
השידור יגרמו להורדת ה-  
מוראל הלאומי.

מסע-הצלב שניהלה הממשלה כ-  
נגד הטלוויזיה היגו דוגמה נוספת  
למחשבה שכלי-התיקשורת הם ה-  
אשמים בכל, אשמה שכלי-התיק-



יוסי מכה את יוסי

שורת דוחים מכלי-הטלוויזיה. אינני נוטה,  
בהכירי את דרך עבודתם של כלי-  
התיקשורת, לצדד במיתקפה, אך  
נראה לי כי מן הראוי להתייחס

## ניסים ונפלאות

להלן מיקבץ נוסף של  
חידושים לשוניים מופ-  
לגיים שאסף למעננו ה-  
קורא.

● דויד שיפמן, בחצי היום,  
קול ישראל (25.2.81): "הסכנה  
לאבד את הרישיון הוא עומד  
בשער".

אמנון סלע, יומן חו"ל, קול  
ישראל (27.2.81): "ברית-המור-  
עצות מוציאה את הטנקים שלה  
כפומבי גדול".

● ניסים קלווית, מבט ספורט  
בטלוויזיה (28.2.81): "היה זה  
מיבחן איכות הספסלים... השור  
ער מתכוון לקראת הבעיטה...  
מוג האוויר קריר והקבוצה  
שנמצאת במקרה היא מכבי  
פתח-תיקוה... הספורט הלאומי  
שלנו, פיזוח גרעיניים, נמשך  
במלוא אונן".

● יורם ארבל, מבט ספורט  
(28.2.81): "רצינו להביא לכם  
כדורגל "חול", אך השעון בגד  
בנו".

● יהושע פיינגנבאום, יומן  
הבוקר, גלי צה"ל (1.3.81):  
"דיענו שזה אחד ממישחקי



שר ארידור  
משחק אותה

דיבר על הדברת האינפלציה באמ-  
צות הקפאת מחירים ועידוד ה-  
ייצור? בא ארידור ולא סתם מק-  
פיא מחירים - אפילו מוריד אותם.  
ולמען עידוד הייצור הוא מפחית  
במיסים על פרמיות ושות' נוספות  
- בקיצור, מבצע את המדיניות  
שלה הטיף הגאון-התורן של ה-  
מערך, או מה הפלא שהמערך  
מבולבל לגמרי?

אבל אל דאגה! ארידור רק יצי-  
ליח להקטין את ההפסד של הלי-  
כוד ואת הניצחון של המערך. בי-  
סופו של דבר יחזור המערך לשלי-  
טון, ואז הם יכניסו לליכוד אנטי-  
קונקטרה, ולליכוד לא יהיה על מה  
לצעק. המערך יוריד את השכר  
מחד, ואת מס-המעסיקים מאותו  
צד, ירבה התנחלויות ואילי גם  
יספח את רמת הגולן, ואם תהיה  
הצלתו שלמה - גם יצליח לסכל  
את תהליך השלום. מעניין היה  
לראות אז את הפרצוף של בגין.  
אליהו ברטוב, חיפה



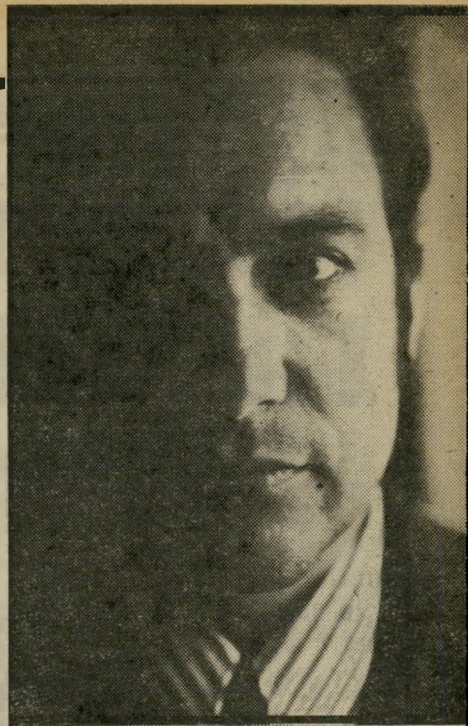
שר לוי  
הלוואי, הלוואי

המפתח בכדי להתאושש למטה  
ולעלות למעלה.

● דויד לוי, מבט לחדשות  
בטלוויזיה: "אדוני ראש-הממ-  
שלה, הייתי מגדיר הלוואי  
הלוואי יהיו השנים הבאות  
ברוכות".

דויד דקל, תל-אביב

להוראות אשר הופצו על-ידי נק-  
דימון רוגל לכל אנשי רשות-הש-  
דור, הוראות שבמיהה ותבוצענה



יח"צן דירי  
יחסי ציבור מבוססים על מוצר טוב

**ה**גליון של צהרון מהיום השישי, ה-27 בפברואר 1981, כלל 132 עמודים. לפירסומת גלוייה הוקדשו בו 66 עמודים - בדיוק מחצית משטח הגליון. מתוך החומר המערכתי הוקדשו כ-16 עמודים למדריכים שונים של ספורט, בורסה, קולנוע, טלוויזיה ורדיו, בידור ומיסעדות. מתוך החומר הנותר - כ-50 עמודים - ניכרה ידם הארוכה של יח"צנים ב-10 עמודים לפחות. כתבות שהופיעו בעיתון על לבני-נשים, על הברדן דובי גל, על מיסעדת מלון מסויים וצרור ידיעות קצרות על מנהלים, מינויים ומוצרים חדשים בימשק - כל אלה מוצאם בבית-ההוצר של המישרדים ליחסי-הציבור. לפחות מחצית מן החומר שהתפרסם במדריכים השונים, ושאינו בגדר אינפורמציה יבשה אלא בגדר הערכה וביקורת, אף הוא מקורו במישרי-דים ליחסי-הציבור.

כלומר: מלבד הפירסומת הגלוייה, הרי תופסת כמחצית משטח העיתון, מהווה רבע מכלל החומר המערכתי פירסומת סמוייה. פירסומת זו זולה בהרבה, ואף יעילה בהרבה מן הפירסומת הגלוייה. היא נושאת עליה את חותם, האובייקטיביות של ה"עיתון. לא הנחתום מעיד כאן על עיסתו, אלא, כביכול, זהו טעם בלתי-תלוי שטעם את העיסה למען קורא העיתון.

מצב זה אינו אופייני לעיתון זה דווקא, הוא מאפיין את המתרחש כימעט בכל ה"עיתונות, בישראל כמו בעולם הגדול. ה"פירסומת הסמוייה, או העקיפה, שבח"ר דרתה לדפי העיתון עוסקים המישרדים ליחסי-הציבור, תופסת חלק גדול והולך מעמודיה-העיתונות ובמנן הטלוויזיה וה"רדיו. זהו צידם הגלוי של יחסי הציבור.



יח"צנות ליבנה  
אין כיסוי לדיומי הוורר

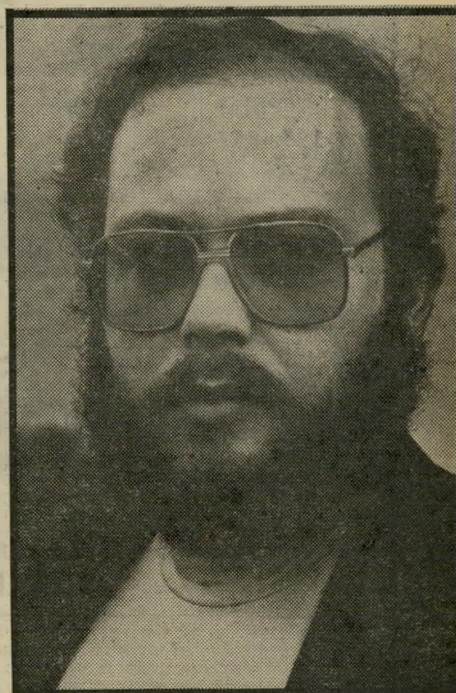
### פריחה ביחסי ציבור

**ב**יחסי ציבור, שיריה, בעל משרד העוסק ביחסי-הציבור, טוען כי לענף באה עונת פריחה בשנים האחרונות, ובמיוחד בשנה האחרונה, שנת כהונתו של ייגאל הורביץ כשר-האוצר.

הסיבה לפריחה זו פשוטה למדי. מנתן-נים שליקט לאחרונה איגוד המפרסמים מתברר שהוצאות המשק הישראלי על פיר-סום מודעות ירדו ריאלית בשנת 1980. זוהי הפעם הראשונה שחלה ירידה כזאת, מאז המיתון.

הירידה היתה משמעותית ביותר: ב-1980 פורסמו בעיתונות היומית מודעות בשטח של 3.5 מיליון אינצ'ים, ירידה של 23% לעומת השנה הקודמת. הוצאות המשק לפירסום הסתכמו ב-400 מיליון שקל בערך, שהם 0.62% מהתוצר-הגולמי, לער-מת 0.745 אחוז מהתל"ג בשנת 1979. ירידה זו, שמוצאה בקיפאון ששרר במשק, חייבה את המפרסמים למיניהם לחשוב על תחליף זול לפירסומת הגלוייה - ואת התחליף הזה סיפקו המישרדים ליחסי-ציבור, שתקציבם מגיע רק ל-10%, בערך, מכלל התקציב לפירסומת.

קל מאוד להקל ראש בענף זה, ולהגי-דירו כמערכת גדולה של הונאה, "טרי-קים" ואחיות-עיניים, שהעוסקים בו הם אנשים וריוזילשון ונשים נאות. אלה אינם



יח"צן בר-שירה  
יש חדשות ואין שקר

חסרים, כמוכן, אך ענף יחסי-הציבור כולל הרבה יותר מכך. כדי להבין זאת די לחשוב על האפשרות שראשה-משלה ה"באה של ישראל יהיה שימרון פרס, אדם שעלייתו לצמרת הפוליטית היא במידה רבה תוצאה של עבודת יחסי-הציבור, יעילה ומסועפת. אין זה מן הנמנע ששיקולים של יחסי-הציבור יכתיבו גם לליכוד להב" ל"ט במערכת-הבחירות הקרובה את ה"טריאומוויראט דויד לוי-יצחק שמיר-יורם ארידור, ולהצניע ככל האפשר את מנחם בגין.

### כמה עולה התענוג

**מ**י צריך יחסי ציבור? היח"צן משה דיין, מזה עשרים שנה בענף, הנ"ר מייצג שורה של מוסדות ציבוריים ו"חברות מיסחריות משיב: "כל מי שדעתו קהל עשויה להשפיע על עצם קיומו זקוק לדימוי טוב, ודימוי טוב ניתן להשיג עלידי יחסי-הציבור המבוססים על מוצר טוב. ללא בסיס טוב אין כל סיכוי להשיג דימוי טוב, ולא יעזרו שום להטוטים המיוחסים לענף יחסי-הציבור. התחלת דרכו של איש יחסי-הציבור היא בבחינת המוצר או השרות או הרעיון, אם אומנם הם עשויים לזכות לדימוי טוב. אם לא,

טוב ייעשה היועץ המיקצועי כאשר יסלק את ידיו מהטיפול."

כמה עולה התענוג? היח"צנים אינם ששים לענות על השאלה. אירנה שיימן, העושה יח"צ למופעים, אומרת: "לא חשוב כמה זה עולה. תכתוב שזה מספיק כדי להתפרנס בכבוד." לדבריה, כבר נכ" וותה כשנקבה בסכומים. שלא לייחוס נוק" בים היח"צנים בסכומים. בין 5 אלפים ל-10 אלפים שקלים בחודש כאשר מדובר במוסדות, במיפלגות, או בארועים גדולים. זה גם המחיר ליח"ץ לסרט מקומי. ל"אמנים ולמופעים קטנים יותר - המחירים נמוכים יותר.

ענף יחסי-הציבור החל מתפתח בארצות-

### "יחסי הציבור הפכו את שימרון פרס מצפודע שקעה לבלעה לעוגה שע"מה"

הברית בתחילת שנות ה-40, עם ההתעצ"מות הגדולה בכוחה ובמידיה של תקשור רת"המוניים. ההנחה הבסיסית היתה שכל דבר - גומילעיסה, אמונה דתית או פוליטיקאים, הם בגדר "מוצר" שאמצעי-התקשורת עשויים לסייע במכירתו. ותפ"קיד היח"צן הוא להחזיר לקוראיה-העיתון את "תודעת המוצר".

הד"ר יריב בן-אליעזר, נכדו של דויד בן-גוריון, הוא מרצה לתקשורת באוניבר-סיטת תל-אביב, ושותף במישרד ליחסי-ציבור. הוא מסכים להגדרה שגם יחסי-ציבור בתחום הפוליטי הם בגדר מכירת מוצר, אך מציע שלא להגזים בחשיבותם. "לא יהיה זה נכון לומר שימרון פרס

בנחר מכוח יחסי-הציבור שלו. הוא נבחר מכוח המנגנון. חלקם של יחסי-הציבור היה בתחום אחר. השאלה היתה: איך יבלע הציבור את שימרון פרס? כצפודע - או כעוגה? יחסי-הציבור של פרס שי-פרו את טעמה של הצפודע, והפכו אותה לעוגה. השיטה היתה - בניית המוצר עצמו. לימדו את פרס לחייך לפעמים, להפסיק עם מיסחקיה-המילים והעניקו "עומק" לאישיותו.

"התוצאות היו טובות. ההוכחה היא זו: לפני שהתחילו אנשי יחסי-הציבור לטפל בפרס, היתה הפופולריות של המערך בסקרים רבה מזו של ה"יור" - מצב הפוך ששרר בתקופת שילטונם של בן-גוריון וגולדה מאיר. עם תום הטיפול נסגר ה"פער הזה".

אורי סלע הוא שותפו של אריה גל-בלום, מהגדולים בענף. לדבריו, החלק המכריע בעבודתו אינו דווקא העברת ידיעות על לקוחו לכלי-התקשורת. "תפקידי החשוב ביותר הוא להיות יועץ של החברה הנוגעת בדבר, הלקוחה שלי. כאשר ה"הלת אותה חברה - ותהיה זו חברה מיסחרית, מיפלגה או ממשלה - מבקשת להגיע להחלטה מסויימת, עלי להעלות לפניה את שיקול יחסי-הציבור. אותה הנהלה צריכה להבין כיצד תשפיע הח"ר לטתה על דעת הקהל. זה צריך להיות מרכיב בשיקול. לפעמים מרכיב חשוב

יותר, ולפעמים חשוב פחות, אך מרכיב שאסור להתעלם ממנו."

### "טריקים", "עלובים"

**ה**שלב שלאחר בניית המוצר הוא החדרתו למדורי העיתונאים. זהו השלב הרגיש ביותר.

היח"צנים אינם ששים לדבר עליו. לפני חודשים אחדים נוסד "תא היועצים ליחסי-ציבור", הכולל כ-30 מישרדים שונים.

יח"צן שסירב להצטרף לתא נימק זאת במילים חריפות באוזני העולם הזה: "זה מתחת לכבודי להצטרף, ביגלל רמת ה"אנשים. בהשוואה למה שהכרתי בארצות-הברית, כאן זו ממש בושה לעסוק במימ"צ צוע הזה. שם שווה מעמדו של היח"צן למעמדו של מנכ"ל. כאן הם משתמשים בטריקים עלובים."

שבתי רביב היה עורך במחנה, ודובר הקונסוליה הישראלית בניו-יורק. היום הוא עוסק ביחסי-הציבור. "המיקצוע הזה אינו טוב יותר ואינו גרוע יותר מאחרים. בי-ארץ אנו לוקים מאוד בשטחים שונים, במובן זה שאין מיקצוענים רבים, במש"מעות החיובית של המילה, וגם כאן השטח פרוץ לפעמים. בדיוק לשם כך הקמנו את התא. כדי לטפל בבעיות של אתיקה, של כבוד מיקצועי, לקבוע קוד להתנהגות הולמת ולא להתחרות בצורה לא-הגונה. ה"פיתרון לטווח הארוך הוא להגיע לכך ש"ילמדו את המיקצוע באוניברסיטה, וייעסקו בו מי שהוסמכו לכך".

עטים לעיתונאים ו"תבילות ש"י של תכשירים קוסמטיים הם חלק מאותם דברים שאין ששים לדבר עליהם.

דבורה אהרון, יח"צנית של רשת-מלור, נות, מספרת על עיתונאים המגיעים אליה ומבקשים הנחות בבתי-מלון של הרשת, בארץ ובח"ל. "היח"צנים מארגנים לע"י תונאים טיסות-יחנים ושהיית-יחנים בבתי-

# היתה "צנים"



יח"צנית רבינוביץ (משמאל) כרטיסי הזמנה להקרנות סגורות



יח"צנית זיכרוני (משמאל) לא ריבוי הפירסום, אלא טיב התדמית



יח"צנים בן-אליעזר ומור עם תום הטיפול נסגר הפער

העיתונאים הם חבורת תמימים או מי שניתנים לשיחוד. ההסברה הטובה ביותר היא המוצר עצמו, האדם עצמו או הרע"ן. אם אלה אינם טובים — לא יועילו שום יחסיציבור.

### היכולת לתמרן את הבורח

**מ**וטב שלא לזלזל בענף זה. הת-עצמותה של תיקשורת-ההמונים, והי-כרתם של אנשי-עסקים ופוליטיקאים בי-כוחה-השפעה שלו על עמדות הקורא, גורמים לפריחת הענף.

בארצות-הברית כבר הפכה היכולת לתמ-רן בעמדות הצרכן או הבורח למדע של ממש. בישראל, הנמצאת בפיגור של 15 שנים אחרי ארצות-הברית, עדיין נעשים הצעדים הראשונים. אך לא ירחק היום שבו יתייצבו בהמוניהם אנשי-מקצוע ממומחים ומיומנים לצד כל מנהל-חברה ומנהיג-מיסלגה. ויאמרו להם מה לייצר, בכמה למכור, מה לומר וכיצד להתלבש.

בעולם המסתעף של התיקשורת והבי-רוקרטיה המודרניים הופכים היח"צנים אנשים שקשה להסתדר בלעדיהם. הם מספקים לעיתונות שפע עצום של ידי-עות — ותפקידה של העיתונות לסנן כהלכה. הם הופכים זרוע מקשרת בין הציבור למוסדות, ומקצרים את מהלכו של המידע.

גים המתוחכמים יותר, יש לנו דימוי שלי, כאלו מדובר כאן באנשים שיטחיים. כדי לעסוק ביחסיציבור צריך להיות אינטליגנט, זריז, ולדעת ליצור קשר עם לקוחות ועיתונאים.

מירי זיכרוני, מהותיקות בענף, עור-סקת במתן יחסיציבור בעיסקי השעשוי-עים. היא אינה מסכימה להגדרה שיחצי"ן טוב הוא מי שמצליח להחדיר את שם לקוחו פעמים רבות ככל האפשר אל דפי העיתונות. "בתנאי שהשם מאויית כהל-

רועים", שהם חדשות מתוכננות. אלה הן תצוגות-אופנה, מיבצעי-טעימה של מזון, מסיבות, פתיחה חגיגית של מיסי-עדה, או ועידות של מיפלגות.

לא מזמן היתה אמורה להיערך מועצה של מיפלגה מסוימת. יח"צן הציע לק"רוא לאירוע "ועידה", כדי שהטלוויזיה תיאלץ לבוא ולסקרה. בשוק החדשות "ועידה" שווה יותר מ"מועצה", ואנשי המיסלגה, שרצו בסיקור הטלוויזיוני, החי-ליטו לשכוח קצת את מה שכתוב בתק-

מלון, ארוחות-חניגים במיסעדות והנחות בי-בתי-עסק. הם יודעים לספר על עיתונאי מסויים, שהדרך אל עיטו עוברת דרך הקיבה: כל מה שצריך לעשות כדי להי-שיג ממנו כתבה בעיתון הוא להזמינו לארוחת-צהריים דשנה.

כרמל רבינוביץ, העובדת בחברה העור-סקת בעיקר ביחסיציבור לסרטים, עושה שימוש בכרטיסי-הזמנה להקרנות סגורות. במידה רבה יש לכן הצדקה, כאשר מדור בר כתבים לענייני-קולנוע, החייבים לכי-תוב על הסרט לפני שהציבור הרחב חור-זה בו. אך לעיתים יש עודפי כרטיסים, ואז מתנהלות במערכות העיתונים קרי-בות אכזריים על הכרטיסים העודפים.

## הקיפאון במשק צימצם את תקציבי הפירסום - ובמקביל לכן פורחים האישרדים ליחסיציבור

כה". לדבריה, חשובה יותר התדמית הר-נכונה שלה זקוק הלקוח. זיכרוני אומרת שאין להעלות היום על הדעת שאמן, מפיק הצגה או מפיק סרטים יפעלו ללא יחצי"ן לצידם. "יתכן שמי שטוב באמת, יצליח לבסוף בכל מיקרה, אך מדוע לא לקצר את התהליך? זהו בדיוק התפקיד שלי — לקצר את התהליך".

אורי סלע אומר: "פשטני מדי הוא להציג את הדברים כאילו העוסקים ביח-סיציבור הם עדת נוכלים ערמומיים, ואילו

נוו, ונהגו על-פי עצתו של איש יחסי-הציבור.

נהגים מסוג זה אינם משפרים, כמור-בן, את תדמיתם של העוסקים במיקצוע. אשת יחסי-הציבור ענת ליבנה: "מצד אחד, בעיני בנות הטיפש-עשרה, יש לי מיקצוע דימוי וזהר מאוד, כאילו אנחנו מסתובבים מבוקר עד ערב במסיבות קוקי-טייל מפוארות, עם כוס שמפניה ביד, וי מתחככות עם אנשים חשובים. לדימוי הזה אין שחר. אך דווקא בגללו, בחרי-

### יצירת חדשות יש מאין

**כ**די שעבודת הריכוך תישא פרי, צריכים יח"צנים להעביר את הפירסור-מת הסמוייה בצורה של "חדשות", ובי-ניסוח שיתאים למדורים השונים.

לצורך זה עומדת לרשותם שורה של אמצעים מגוונים. שירה: "לקוח מסויים שלי הפעיל במשך שנה שירות מסויים באורח ניסיוני. כאשר הגיע אלי, הצעתי לו לערוך מסיבת-עיתונאים, ולהודיע ש-השירות ייפתח יומיים אחרי קיום מסי-בת העיתונאים. אילו הייתי מודיע במסי-בת-העיתונאים שהשירות כבר קיים, לא היתה בכך שום חדשה. כאשר אני מור-דע שהשירות עומד להתחיל — יש כאן חדשות, ואין כאן שקר, משום שזו מין פתיחה רישמית".

יש עיתונאים האוהבים מסיבות-עיתוני-אים. ראשית, מוגש שם כיבוד. בדרך-כלל אלה הם משקאות קלים וחמים, עוגות וכריכים. אך לעיתים — מחוץ למועדוני העיתונות — מוגשות ארוחות השמחה ומשקאות אלכוהוליים. שנית: התמורה שמשלם הלקוח — כמה מאות שקלים — מגיעה אל אנגדת העיתונאים, ולא אל בעלי-העיתון, כפי שנעשה הדבר במקרה של פירסומת גלווייה, העולה לאין שיעור יותר, התוצאה: כמעט תמיד יש דיווח על מסיבת-עיתונאים, יהיה הנושא מה שיהיה.

הצורה הנפוצה ביותר להעברת "החד-שות" היא באמצעות הודעות לעיתונים (הנקראות רבים בלשון-המיקצוע "קומוניק-טים"). הללו מועברות למדורים השונים על-ידי היח"צנים, כאשר הן ערוכות ומ-נוסחות בצורה המתאימה למדור המסויים.

### ועידה שווה יותר ממועצה

**ה**יח"צנים עובדים על קשת רחבה של כתבים ומדורים. כאשר נעשים יח-סיציבור למוצר מסויים, מנסים להחדירו למדורים רבים ככל האפשר בדרך של יצירת חדשות. בצד ידיעה על התחלת שיווקו של משקה קל מסויים במדור ה-כלכלי, יהיו גם ידיעות במדורי החברה על-ידי בעלי-בית-החרושת, המייצר את המשקה וידיעה במדור הספורט על כרי-כבספורט שלגם את המשקה.

שיטה שימושית אחרת היא שיטת "האי-



יחצי"ן סלע המוצר הוא ההסברה הטובה ביותר



יח"צנית שיימן לא חשוב כמה זה עולה



מרים בנימיני

מזל החודש: דגים

לקראת סוף מזל דגים, שהוא גם מסכם שנה בגלגל-המזלות העולמי, ראינו את האסטרונום אילן פקר, שהסכים לגלות את מימצאו האסטרונומי לגבי אישים בפוליטיקה ולגבי יום הבחירות, במידה ואמנם יתקיים. כיוון שלדבריו נראים סימנים, שיום הבחירות עלול להידחות באופן בלתי-צפוי, או שיקרה בו משהו בלתי-צפוי.

בנושא הבחירות - חוזה פקר תוצאות אלה:

שלושה כוחות דומיננטיים שווים ייבחרו, ועל כן יהיה קשה להרכיב ממשלה. כל ממשלה שתוקם לא תחזיק מעמד יותר משנה אחת. בקדנציה הבאה גם המערך וגם הליכוד יהיו בשילטון, או במיסגרת ממשלת-חירום, או עקב חילופי שילטון, תוך כדי תקופת ה"קדנציה הבאה.

שמעון פרס - הוא נמצא בחרדות, שיימשכו לפחות שנתיים נוספות. חשש גדול מכישלון או אי-הצלחה, סובל ממתחים קשים, ומקשיים מסויימים ביכולתו ליצור שיתוף פעולה. הוא טיפוס אידיאליסטי, הוא מוכן לשתף בהצלחתו את הקרובים אליו. מאוד חשוב לו



שיזדהו איתו ועם רעיונותיו, גם אם ניתגודו לו. חשוב לו שיסמכו עליו ו-שיתנו בו אמון.

אבא אבן - לא נראה שיצא ממצבו המנוטרל ברגע זה. יתכן שיעשה ניסיון נוסף לחזור לפעילות ציבורית באוקטובר, אך נראה לי שהוא חוזר לפעילות של כתיבה והוראה. בשנה הקרובה יהיה בחלק ניכר מזמנו בחוץ-לארץ.

הד"ר יוסף בורג - יצליח בפוליטיקה, בכל מיקרה יחזיק מעמד כרגיל. נראה לי שייצא מחוזק מכל המצב שהיה

לו קודם, אף-על-פי שהוא יאלץ, מחוסר ברירה, לזכות בריתות עם אנשים שהוא לא אוהב. הוא ברי-מזל, ובכל מצב יידע להסתדר.

ירוחם משל - בסוף 1981 נראה שלא ימשיך בתפקידו הקיים. בכל מיקרה הוא ישנה את כל הקאריירה הפוליטית שלו באופן פיתאומי. אף-על-פי-כן הוא יפסיד הזדמנות משמעותית בקאריירה שלו, תוך השנה הקרובה.

שמחה ארליך - השנה הוא עובר תקופת חרדה ואי-נוחות גדולה. נראה אפילו משבר עמוק ביחסים בינו ובין חבריו במפלגה, תוך אובדן אמון הדדי

על בריאותו, שתימצא בסכנה לקראת סוף השנה.

מוטה גור - עליו לשמור עצמו מפני תאונות, או מפני מצבים מסוכנים במשך השנה הבאה, וכן מפני מחלות. יש לו סיכוי גדול לקבל תפקיד משמעותי במובן ציבורי, חברתי, אך צפויים לו קשיים, עקב קשייה-החברה לקבל את שי-טותיו.

משה דיין - גם אם יצטרף להתמודדות בבחירות, לא נראה שיקח חלק בתפקיד מרכזי בממשלה שתקום.

עזר וייצמן - הוא עדיין לא מוצא

איך הם יהיו אחרי הבחירות? פרס

בחרדה \* אבן מנוטרל \* בורג

יחשיך \* משל יפסיד \* דיין

מחוז למשלה \* בגין בדיכאון

את עצמו השנה, ויקח לו לפחות שנה-שנתיים עד שיחזור לפעילות פוליטית.

אריק שרון - נראה שיהיה מסוכסך מאוד עם חברי מפלגתו, עד כדי ניסיון להיפרד ולבטא את עצמו בדרך משלו בפוליטיקה. יחד עם זאת, נראה עדיין, שימצא את עצמו בתוך חוג של אנשים, שמעריכים וסאווהדים אותו, ושישתפו עימו פעולה.

פנימי. הוא ימצא בחשבון-נפש רציני עם כל הקאריירה הפוליטית שלו.

מנחם בגין - במפת-הלידה של בגין נראה, שהוא יינס לדיכאון עמוק במשך השנה, לאכזבה ולניסיונות להתרחק מהבמה-הפוליטית. למרות זאת, עדיין צפויות הפתעות מצידו לקראת סוף ה-שנה. עקב השפעת כוכב אורנוס לקראת נובמבר-דצמבר, נראה שעליו לשמור היטב

איי-נעמות בעבודה עלולה לגרום לכם ל-החלטה פזיזה ולא נכונה. האיום שאתם חשים הוא זמני, והוא יחלוף תוך יומיים-שלושה. תקופה מעייפת, מתח בכל מה שקשור לייחסים קרובים, והאכזבות לא מאחרות לבוא. יש לקחת הכל בקלות. שינוי-מה בשיגרה המו-כרת יגרום לכם להכ-רות עם אנשים אחרים, ואלה יביאו בפניכם רעיונות חדשים ומלהיבים. למרות הכל זיכרו גם ידידים ותיקים ומסורים לכם.

העבודה, שאליה הוכרחתם להתמסר, ו-האחריות, שנאלצתם לשאת בתקופה ה-אחרונה, גורמים לכם רצון להתפרק ולצאת לבלות. קיימת נטייה להתפנק ולבזבז כס-פיס. השיפוט אינו טוב במיוחד ברגע זה, לכן רצוי לדחות החלטות חשובות, כך תוכלו לחסוך מעצמכם התי-לבטויות מיותרות. כל החלטה תיעשה באופ-טימיות עיוורת, ועלולה לגרום לצער ו-לחרטה. בשטח האהבה - יתכנו בעיות.

בענייני כספים אתם רגועים יותר, ויכולים להניח לנושא זה לזמן-מה ללא דאגה. המתח בבית שוב מת-גבר בשבוע זה, ואתם נזטים להגיב באי-מפול-סיביות ובכעס. נטייה להפריז בחשיבותם של דברים, הגאמרים עלי-די אנשים צעירים מכס. עלולה לגרום ל-החלטות פיתאומיות ו-בלתי-נכונות. נסו ל-ש-מור על המצב הקיים. במקום עבודתכם ימצא לפתע מישהו ש-בין לליבכם ושיוכל לתת לכם עידוד

המרץ והיוזמה יחזרו לאפיון אתכם, ו-מצב-הרוח ישתנה לטובה. אך דווקא כעת עליכם להשיג ב-שבע עינים על מעשי-כם. קיימת נטייה ל-עול בצורה קיצונית, וכדאי להקטין את ה-סיכונים. צפויים הפס-דים בהימורים, בהש-קעות-יתר, או במתן ה-לואאות. בתחילת ה-שבוע (מיום ד') לא תשבעו-ונחת, בכל הק-שור לרומנטיקה, אך בהמשכו תחזור ההתלהבות כתוצאה מפגישה מקרית.

\* \* \*

\* \* \*

\* \* \*

\* \* \*

פעילויות הקשורות בהופעה בפני ציבור יעסיקו אתכם, ערבים פוליטיים או חוגי בית יתפסו חלק ניכר ממימכם. היי-חברה סו-ערים וסואונים, נסיעות הקשורות לעבודה ול-קרובי-מישפחה יחיי-בו אתכם לצאת מ-השיגרה השנאית עלי-כם. הזיהור מרמאיות בענייני כספים, תמימות-לבם וחוש הצדק עליו-לגרום לשיפוט לא נכון של עמיתים ל-עסקים. תקופת הרגיעה עומדת להסתיים.

ידידים עלולים לגרום לאכזבה עמוקה ו-להתמרמרות. לפתע תגלו שהעלימו מכם דבר הפוגע בשימכם ה-טוב, ונקמתכם לא תא-חר לבוא. ענייני אהבה חייבים להישמר בסו-דיות מחולטת, אין לב-סוח באיש. ההרגשה ש-שיש על מי לחזק מ-טה. לאלה הנזקקים ל-תרופות - שימול-ב, קיימת נטייה לבלבל ול-התבלבל, כדאי לבדוק היטב מפני התעללות ובריחה מהמציאות.

עובדים ומיכשולים יצוצו לפתע, בעיקר בקשר לנטיעה שתיכנתם. בעיות מישפ-טיות מעסיקות את-כם, אם כי לא ב-אשמתכם. ברגע זה ה-תמונה אינה נראית מבטיחה, יש להמתין מיספר שבועות וצד-קתכם תצא לאור. בעיות בחיי-המישפחה עלולות אף הן לשבש את מהלך-החיים ה-רגיל, לא טוב לתכנן חופשות מישפחתיות. גם בענייני עסקים להיזהר ולא לחתום על מיסמכים.

ניתוקים פיתאומיים מבני-זוג יגרומו לבהלה ולחוסר-מנוחה, לרוע המזל לא תוכלו להת-יעץ ולמצוא נחמה ב-אנשים הקרובים אליכם ביותר, כיוון שהדברים חייבים להישאר בגדר סוד. קיימת נטייה להת-נהגות תוקפנית, ובמיר-וד יש להיזהר מדיבור-רדים מיותרים ופוגעים, כיוון שהחריטה לא תא-חר לבוא. הזדמנות ל-קדם בסתר את ענייני-של ידיו או שותף לעבודה תגרום לו להת-קדמות מהירה. נצלו את יכולתכם זו.

\* \* \*

\* \* \*

\* \* \*

\* \* \*

שינויים שרציתם לבצע בענייני הקאריירה יתעכבו, והתוכניות לא תבוצענה כמתוכנן. בן-הזוג יתנהג בתוק-פנות למעלה מן הרגיל, ואתם תשתדלו להבינו ולוותר על רצונותיכם. הוצאות כספיות נוספות יפיתעו אתכם, כדאי ל-תכנן היטב כל הוצאה. כל קניה שאינה הוצאה חיה רצוי לדחות ב-רגע זה. עיסוקים ה-קשורים לטפורטי-מי יוסיפו הנאה לתקופה זו. נטיעה קצרה עשויה לעזור ולקדם את רצונותיכם.

בני מזל קשת יחדשו קשרים עם ידידים וקרובי-מישפחה בחוץ-לארץ. חיי-האהבה שוב פורחים, אי-ההב-נות של החודש הא-רון יעלמו, ותוכלו שוב לשבת ולברר עניינים ב-רוח טובה. משימה הדי-שה בקנה-מידה גדול תוטל עליכם במיסגרת ה-עבודה. לעוסקים ב-ספורט תהיה תקופה של הצלחות. מרץ ו-יוזמה יושקעו בפעילו-יותיכם. הצעות חדשות מביאות אתכם לתקופה של שיקול-דעת, אך אין למהר.

פעילות משותפת תביא לקידום עניינים שהתעכבו עד כה, אם כי בתחילתו של השבוע יורגש מתח, ו-אפילו אכזבה מחברים, אך יומיים לאחר מכן מצב-הרוח ישתפר, ו-אופטימיות, שאינה אר-פיניית לכם בדרך-יכלל, תהיה בתלויה נעימה בהמשך השבוע. לאלה שטבלו מפרידות, תהיה הזדמנות להשיב אליהם את האהובים עליהם. ל-בודדים - הזדמנות לפתח חברות חדשה ומעניינת. גם המצב הכספי עומד להשתפר.

דירה ורכוש שוב עסקים אתכם, ונדמה כאילו העולם לא תגיעו לפיתרון ענייניכם הכספיים. עם מעט סבלנות תגיע גם ה-תקופה שבה הכל יז-רום בייתר קלות. מ-בחינה חברתית - ה-תנאים יהיו משביעי-רצון, תימצאו את עז-מכם מוקפים בחברה ומבוקשים עלידי-אני-שים, שידועים עליכם מפי השמועה. קישורי-חיבה מעניינים יוצרו, ואלמנט הפי-תעה ישפיע בעיקר על חיי-האהבה.

התב  
עלר

ronald sassoon®

עלר

וימר יעקבסון טמיר

# כתיבת קריקס



NEW YORK • LOS ANGELES • LONDON • AMSTERDAM • MONTREAL • TEL AVIV



# טעם הימים הטובים...

נִשְׂרָה פֶּה שִׁיר עֵל לֵאן רְחוֹק  
 כִּשְׁכַח הוּה יִרְוֶק וְאִנְשִׁים הִיוּ  
 אֲחִירִים אֶלֶס תַּחַה סֶפֶל תֵּה  
 אֲחִירִים אֶס אֶתִי וְאִתִּי  
 נִשְׂרָה פֶּה שִׁיר עֵל לֵאן רְחוֹק  
 כִּשְׁכַח הוּה עֲחֹק וְהָאוֹר הִיָּה נְקִי  
 תַּחַה סֶפֶל תֵּה אֲחִירִים אֶס אֶתִי וְאִתִּי

השר באילג'שותי

שיר של רנדי ניומן.  
מילים: אריק איינשטיין ויונתן גפן.

## ...תה אמיתי מעלי-תה.

פעם היו עושים הכל יותר לאט ויותר טוב. ככה עשו גם תה. בנחת. כשבא לי לשתות את התה שלי כמו שצריך, אני מכין אותו לאט. מעלי תה "גולדטיפס". בדיוק כמו פעם.

איך מכינים תה כמו פעם? מחממים תיון על ידי שטיפה במים רותחים. שמים בתיון עלי תה "גולדטיפס" של ויסוצקי. (כפית אחת לכל ספל). מוזגים מים רותחים ממש. נותנים לתמצית לעמוד בשקט 5 - 8 דקות, זהו. מוזגים לספל מלוא התמצית. או מעט תמצית בתוספת מים חמים. נו, איך הטעם? ממש חוויה... הא? אמרתי לך...



תה אמיתי זה ויסוצקי.  
כבר 130 שנה.

# מעשה בניקי בטן-ריקה



מקיי-כפתור מתייצב בפתח

יום אחד מהלך לו דומבי רגל-קלה במעלה הדיונוגוף, ובמי הוא מבחין אם לא בבבת-עיניו ניקי בטן-ריקה מיושבת לה באחת המימוזות בחברת כתבלב מאחד העיתונים. אותה ישיבה שלהם, בכך מבחין רגל-קלה לאלתר, נמשכת כבר זמן רב, שכן רשת עבותה של קורי עכביש כבר ניטוטה בין השניים, וכמה זבובים מפרפרים בה.

המבט שמשגרת אותה ניקי בטן-ריקה אל ידידה דומבי אינו מותיר מקום לפירושים. הצילני מייד הכתבלב והשב את נפשי, אומר המבט. לפיכך מכוון לשם דומבי את רגלו הקלה, וכמי שמסיה לפי תומו יוצאות את לקקנו המילים הבאות: שמעתם, הוא אומר, מיגדל-שלום עולה באש!

מייד קופץ הכתבלב ממקומו כמי שעקצו דבור, מפטיר מילת סליחה ורץ לדרכו. ואילו דומבי נוטל את ניקי בבת-עיניו וזו אומרת לו ללא מילה של הקדמה: מתה אני ברעב ובצמא, היא אומרת, קח אותי לאחד מאותם המקומות!

מעיף דומבי רגל-קלה מבט לפה ומבט לשם, והריהו מוליד את בטן-ריקה ומוציא משאון הדיונוגוף, ובאחד הרחובות הקטנים, בואך בן-יהודה, הם נכנסים לבית מגורים, מעיפים מבט לפה ולשם, יורדים שתיים שלוש מדרגות ונוקשים על דלת פשוטה למראה.

הדלת נפתחת רק קצת, בדיוק במידה שתספיק לעינו של אתא-שוטט להצץ באורחים. כיוון שדומבי ידוע כאזרח שמעותיו בידו והריהו שומר-סוד במידה סבירה, נפתחת לה אותה דלת עוד קצת — בדיוק במידה שתספיק לבטן-ריקה ולרגל-קלה לחמוק פנימה.

ועכשיו הריהם מוצאים עצמם בחללה של מיסעדה רחבת-ידיים ואפילה קצת, שהמונראדם מטובי העיר ויקיריה מרוחים סביב השולחנות וממלאים את בית בליעתם במיני מאכלים ומשקאות כששיניהם משמיעות קול טחינה גדול.

מתיישבים גם בטן-ריקה ורגל-קלה באחת הפינות, ואתא-שוטט בעצמו בא לשמוע את אשר בפייהם.

לא עוברות דקות רבות, ולפני דומבי ובבת-עיניו פרושות מנות נאות מאוד, ריחניות ורוחשות, ועימן מן החריף-החריף ההוא. וכבר הם מתחילים לנעוץ בכשר מזלגות, סכינים ושיניים — לא תמיד על פי הסדר הזה — והנה פתאום קול המולה גדול.

כל אותה המולה, הריהי מכיוון הדלת. זו סופגת באומץ הבטה אחת ועוד שתיים — ומי מופיע בפתח אם לא מקיי-

כפתור ובידו משכנע מיסטרתי גדול, ויחד עימו עדת כפתורים שלמה ואחד משגיח כשרות.

להשאר הכל על השולחן ולהסתדר ליד הקיר עם הידיים למעלה — וזו! קורא מקיי-כפתור.

וכך, בעוד האורחים, בהולים ומבוהלים, עושים את דרכם אל הקיר, ניגש משגיח הכשרות אל אחת המנות המכורסמות ובנעיצת מזלג אחת הריהו קובע:

בשר חזיר! כולם לכלא!

אלה החיים בתקופת הפרוהשינקן.

השבון  
נוכר  
ושב  
מאת  
שרקה  
פרנקל

## שיח

### לוחמים

פינטו: נו, מה שלומך, שרוליק?

תעביר את הפינג'ן, נשים לנו קפה.

לדרמן: בעזרת השם, דני, בעזרת השם. שמעתי שבאת בברית הנישואין, מזל-טוב, מזל טוב. עם הבת של דני מט, נכון? זה השמליץ לשרר אותך?

פינטו: מיקרים יש בחיים, אני אומר לך. נו, תגיד, שדה יגיע?

לדרמן: קיבל הזמנה. אולי הוא יאחר. אה, אילו ימים היו, אילו ימים. אתה זוכר, דני? אני עוד זוכר את רטט העוזי, את ריח אבק-השריפה, את משק הכדורים — ופלאח! — ההוא השתטח. תוסיף איזה עץ למדורה.

פינטו: אתה מספר לי? אה, מגע חוטי הניילון בין מצבעותי! זה היה משהו, אני אומר לך!

לדרמן: כן, כן, הימים היפים ההם. נו, אנחנו צריכים להתגאות. הענקנו דוג-



שיח לוחמים

מה אישית. עכשיו, כמו שאני רואה, קם לנו דור של ממשכים.

פינטו: מה אתה מדבר, שרוליק. אלה ממשכים? זה נוער זה? מספרים סיפורים על לירות באוויר, על פתיחה באש שלא בהתאם להוראות. זה לא רציני, שרוליק. זה לא מה שהיה פעם.

לדרמן: אסור לאבד תיקוונה, דני ידידי נשק. אחוות הלוחמים לא תכויב כל דור — ושיטותיו שלו. לא צריך להיות כבול לקונספציה. אתה רוצה שכולם יסתובבו עם חוטי ניילון? קח קצת קפה, דני, ועכשיו נבדוק אם הבט-

טות כבר צליות.

## לעגו

### בחוק

אני אחד האנשים הבודדים פה בארץ, שבאמת מצטער שלא התקבל החוק לסיפוח רמת-הגולן. דווקא החוק הזה לא היה גורם שום נזק ממשי. על רמת-הגולן, למשל, אין שום שגרירות זרות, ולכן שום שגרירות זרה לא היתה עוברת משם לתל-אביב. לשם גם אפשר היה להעביר את לישיבת ראש-הממשלה, ב"שקט, בלי רעש, בשיטת חומה-וימיגדל וקביעות עובדות בשטח. רמת-הגולן גם אינה אמורה להיכלל באוטונומיה, כך שסיפוחה לא היה משפיע הרבה על תהליך השיחות הנימצא, כידוע, בעיצומו. לכל היותר היינו מקבלים גינוי אחד-שניים באומות-המאוחדות, נאום אנטי-שמי של אסאד, וסוף הסיפור.

החוק הזה גם היה מקנה אמינות לחברי-כנסת רבים, שחתמו על העצור-מה הידועה הקוראת לסיפוח הרמה. ובהזדמנות זאת הייתי באמת רוצה לש-אול מה בדיוק קרה לעשרות חברי-הכנסת שחתמו על העצומה הזאת ומתי אום, כשהיתה הצבעה, לא היו במקום, או הצביעו בכל מיני צורות שונות ומשור-נות. מה זה פה? מילה זו לא מילה והתימה לא התימה? אני גם לא מקבל את הסיפור על העיתוי. בעד חוק יר-שלום הצביעו אותם חברי-כנסת למרות שהעיתוי נראה להם גרוע מאוד. אז מה הסיפור?

אבל הגורם העיקרי, לצערי, הוא זה: אחת הסיבות החשובות לכך שסיפור הפיצויים למפוני פיתחת-רפיח אוכל לנו את הלב, היא שלא היה חוק ישראלי מפורט לסיפוח השטחים הללו. חוק כיון בעניין הזה היה הופך את השטחים הללו לשטחי מדינת-ישראל, ואז היו מקבלים שם פיצויים כפי שנהוג לשלם

## תשובה

### לאינפלציה

מה ההבדל בין לונדון ובין מדינת-ישראל? שבלונדון אני מצליח להשתעמם אפילו בלי לראות שם תיאטרון, ואילו בארץ אני לא משתעמם אפילו שאני לא רואה פה תיאטרון, ואיך זה קורה? בגלל בנין.

עד שנכנס בגין לתמונה היה כל סיפור מערכת הבחירות בחזקת שיעמום אחד גדול. תשאלו אנשים ברחוב מי בכלל יודע שהולכות להיות בחירות להסתדר-רות, ותקבלו תוצאות ממש משונות. ועכשיו בא בגין, ובהופעה אחת שבה פתח הליכוד את מערכת הבחירות להס-תדרות הפך את הקערה.

„לא עוד פעולות תגמול!“ קורא בגין, ואם זו לא התשובה לאינפלציה, אז מה התשובה? ילדים נשים וטף יהודיים לא יהיו טרף לציפורני המרצחים, הוא קר-רא, והרי זהו בדיוק מה שמבטיח לנו את השכר הריאלי לעשור הבא! וכאשר בגין מגדיר את אש"ף כאירגון מרצחים, הריהו משול כמו שמכרזו על הקמת מדינת-ישראל כמדינת-רווחה-יוסעה, ארץ שטוב לחיות בה וממשלתה מיטיבה עם העם, כמו שהבטיחה.

לאזרחי המדינה. אני בטוח שאילו היה מתקבל החוק לסיפוח הגולן היינו חוס-כים מיליארדי לירות — ואולי אפילו עשרות מיליארדי לירות — באותו היום, שלא ספק יגיע, שבו יהיה צורך לפנות את ההתנחלויות בגולן למען השלום.

אני קורא לתנועת התחייה ולאנשי רמת-הגולן האמיצים להמשיך ללא לי-אות במאמיהם. לא הכל אבוד, חברים! צריך לעגן את עניין הפיצויים בחוק!

## אל

### תדון

אל תדון את חברך וגו' נאמר, וכבר שמענו על יותר מרוצח אחד שבעומדו לפני כס המישפט אמר לשופט: „מה אתה בכלל מבין בזה? אתה רצחת מישהו בחיים שלך?“

וזהו, כנראה, הכלל שעל פיו דנים עכשיו עיתונאים למיניהם את השובתים במשק. לפני שנה-שנתיים היה הדבר, כאשר שבתו העיתונאים למען שכרם, תקדים חשוב מאוד במשק הישראלי. לא למען מעמד המקצוע שבתו השובתים, לא נגד חוק-לשון-רע, גם לא נגד חוק-הגנת-הפרטיות, אלא פשוט כך, פשוט חידולק, למען שכרם הנשחק באי-פלציה.

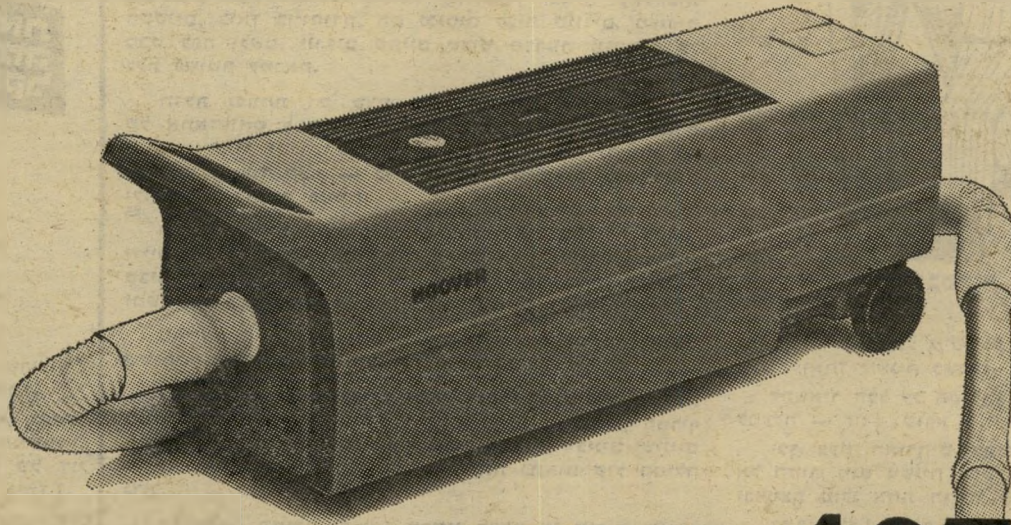
וזהו, כנראה, מה שנותן להם עכשיו את הזכות המוסרית לדון את השובתים האחרים. את המרצים באוניברסיטות המעצמים בעיצומים, למשל. כך אתה מוצא מאמרים כלכליים מפולפלים ומל-אי-ליגלוג על המרצים הללו, „דלת ה-עם“, שלמען מה הם שובתים, בסך-הכל? למען הלחם והחלב לילדים? לא. למען המכונות השניה והטלוויזיה הצב-עונית ושנת-שבתון וכיוצא באלה הטבות מפליגות שלא רבים במשק זוכים לש-כמותן.

וכך, ממחשכי ביקורתיהם הטחובות, מאצל הלחם במשורה והמים בלחץ, משגרים העיתונאים הללו את חיניהם העשירים אל עבר המרצים העשירים מן האוניברסיטות, וכבר קנו את זכותם לכך, כאמור.

במקום שעומדים בעלי-תשובה, אין צדיקים גמורים עומדים, מחמת הצפי-פות.

# "ה" ב"ל ב"ו ס"ט"ה

מ.י. 77



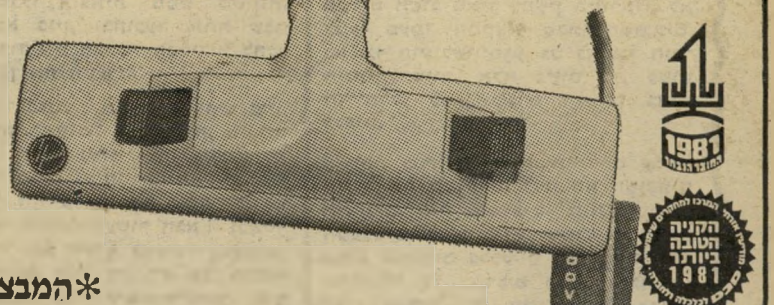
## HOVER S 4070

### \* מצרך הזהב החודש בשקם

בחודש מרץ כדאי לך במיוחד, לרכוש את שואב האבק רב העוצמה של "הובר"-S 4070 זהו השואב המעולה והחזק במיוחד (עד 850 ואט) המותאם לשאיבה יסודית של אבק תוך שמירה על חיי השטיח ובעל עיני בקרה לפיקוח על מילוי שקית האבק. ניתן להפעילו ברגל והוא נייד על גלגלים.

- 20% הנחה מיוחדת:
- 12.5% ועוד הנחת שק"ם באשראי :
- 11.5% ועוד הנחה נוספת למשלם במזומן:

\* המבצע, מוגבל למלאי הקיים. נכי צה"ל זכאים להחזר של - 947 ש"י.



עוד מ"בית הנבחרים של הובר" ששוב זכו בתארים "המוצר הנבחר" ו"הקניה הטובה ביותר" 1981:

# ה.ו.ב.ר

מפיצים בלעדיים בישראל: "חוסין" חברה למוצרי חשמל בע"מ חברה משותפת עם כור סחר, דרך פי"ת 23 ת"א



הובר 3005 "הצלחת המעופפת"



"קט-און" PORTAPOWVER הקומפקטי החדש של הובר



הובר 4014 חובט שואב ומבריש בו זמנית

# בריטניה: ניל ברנסייד והשמאל

רוב האינדיאנים כבראזיל כבר חוסלו באכזריות בשלבים שונים של פיתוח והתנחלות ברחבי המדינה.

פרייס הזהיר את ראשי הבנק העולמי מפני חזרה על פרשת שבט הנאמריקווארה. שבט של ציידים ודייגים שגורש לפני כחמש שנים על-ידי צבא בראזיל, והוגלה לאדמת מדבר שוממה. האינדיאנים לא החזיקו מעמד בשממה. חזרו לאזורם ומצאו שאדמתם מיושבת על-ידי חוואים ומתנחלים אחרים. תוך זמן קצר פחת מיספרם בשני-שלישים ועתה נותרו בחיים רק 400 מאנשי השבט. ראשי הבנק העולמי גנזו את דו"ח פרייס והם נחושים בדעתם לממן את הפרוייקט הבראזילי. צבא בראזיל לא המתין כלל למימון. הילה-הנדסה כבר החל בעבודות פיתוח ובגירוש אינדיאנים. דוברי הבנק העולמי טענו בצנינות באוזני עיתונאים. שהם אינם מסייעים להשמדת האינדיאנים. "הבראזילים" טען דובר הבנק, "יבצעו את הג'נוסייד שלהם גם בלי מיליארד וחצי הדולר שלנו".

## ימין עולמי: טוב ליהודים?

כשעלה רונאלד רגן לשלטון בארצות-הברית צהלו כל אנשי הימין בישראל, מהד"ר הרצל רוזנבלום עד לח"כ יצחק רבין. אבל די בסקירה שיטחית של מאורעות השבועות האחרונים כדי להשביח את הצהלה הגדולה.

● ממשלת רגן אישרה מישלוח נשק אדיר לסעודיה, השתיקה את התנגדות ישראל, גינתה את ההתנחלויות והתייחסה באדישות לכל הגימגומים מירושלים על גיוס דעת-הקהל בארצות-הברית נגד העיסקה.

● הממשלה השמרנית של מרגרט תאצ'ר מכתיבה את הקצב בגיבוש הקהילה האירופית נגד עמדת ממשלת-



מרגרט תאצ'ר  
ימין לא נחמד

ישראל. הלורד קארינגטון, שר-החוץ המזהיר של תאצ'ר, לא מסתיר את תמיכתו בזכויות הפלסטינים.

● בישראל צהלו כשעלה מיסטר ריכוי של הגנרלים לשלטון בתורכיה. הגנרלים נכנעו ללחץ הנפט. הורידו בדרגה את השגרירות בתורכיה ובישראל, המיוצגות רק על-ידי מזכיר שני.

● שר-החוץ הימני של ואלרי ז'יסקאר ד'סטאן הוקיע את מדיניותה של ישראל כלפי הפלסטינים כאוילית.

● גנרל זיא אל חאק, נשיא פקיסטאן, ומראשי הציר האנטי-סובייטי בדרום-מערב אסיה, יצא בהצהרות אלימות נגד עצם קיומה של ישראל.

לא כל ההתבטאויות האלה רעות ליהודים, אבל ברור שהן מהוות אכזבה לישראל הרשמית ולמעצבי מדיניותה. מי אומר ש, "ימין זה יפה"?

הדיווח שלו היה נרגש, אבל חד-משמעי: "אל תתנו לפונאי (המוסד הבראזילי לטיפול באינדיאנים המקומיים) לשמור על האינטרסים של האינדיאנים. הדבר משול להפקדת אנשי אס-אס על שמירת היהודים!"

**ג'נוסייד ממומן היטב.** הבנק העולמי כבר הסכים למעשה להעניק לממשלת בראזיל 1.5 מיליארד דולר, כדי לבצע תוכניות פיתוח נרחבות באזורי מאטו גרוסו ורוזונדיניה, הגדולים בשטחם מצרפת. הפרוייקט הבראזילי הוא שאפתני ומרחיק-לכת. מדובר בסלילת כבישים, בעבודות תשתית ובעיקר בהתנחלות רחבת-ממדים.



ממשלת בראזיל מתכננת לתוכנית מקיפה של ביעור יערות ולגירוש האינדיאנים משטחי המחיה הנוכחיים שלהם.

דייוויד פרייס משוכנע שהתוכנית תחזיר לאיזור מחלות שהילידים אינם מחוסנים מפניהן, ותחסל את כל מקורות המחיה של האינדיאנים. בסך-הכל נותרו באיזור רק כ-8000 אינדיאנים המשתייכים ל-25 שבטים שונים.

## שפיזור נגד אירופה

ח"כ אליהו שפיזור, המזכיר בהופעתו מאהבים איטלקיים בסרטים אמריקאים ישנים, הוא מנהיג הסיני הגדול ביותר של מפלגת העבודה, תל-אביב. הוא נוהג מדי פעם לפרסם מאמרים מליציים בצהרון "ידיעות אחרונות". לפני כשבועיים הזהיר הח"כ את מנהיגי אירופה לא לסמוך יתר על המידה על מפלגת העבודה. בשחצנות אופיינית הסביר שפיזור, שאין לצפות ממפלגתו שתעשה ויתורים מפליגים עם עלותה לשלטון. אני מציע לאירופים, השתחף שפיזור, לקרוא בקפידה את מצע המערך...

כדאי ששפיזור יבין שאנשים כמו הלמוט שמיט, ברנו קריסקי או ואלרי ז'יסקאר ד'סטאן עוסקים



ח"כ אליהו שפיזור  
ילמד את הגויים לקח

בקריאת מאזן-התשלומים שלהם, מודאגים יותר ממיספר המובטלים בארצותיהם ומן ההשלכות על האוריינטציה הבינלאומית שלהם. אבל הוא צודק בדבר אחד: אי אפשר לצפות מהמערך למדיניות יוזמה של שלום. לכן כדאי שכולם ישמילו-ב לא רק האירופים.

גם האוהדים המושבעים של סדרת הטלוויזיה המוכר-חרים, גילו ספקנות בכל הנוגע לאמינותו של הגיבור הראשי, ניל ברנסייד. קצת קשה להאמין, טענו צופים רבים, שאיש מודיעין כה בכיר ינסה לחבל ביעדים הפוליטיים של הדרג המדיני הנבחר, לסגוע בדטאנט, ולתת ביטוי מיבצעי לנטייתו הפוליטית.

**המטרה: טוני בן.** שערוריה חדשה שפרצה לאחרונה בבריטניה עשויה לפזר את כל הספקיות בעניין זה. השבועון הבריטי ניו סטיטסמאן גילה לפני שבוע, שחבר פרלמנט בכיר מהסיעה השמרנית רקם קשר עם אנשים ב-16 אס, היחידה לתפקידים מיוחדים ב"מוסד" הבריטי, לחסל את מנהיג השמאל בלייבור, אנתוני ודג'וד בן, כדי למנוע את בחירתו לראשות הממשלה בבריטניה. מדליף הקשר הוא דווקא איש ימין מובהק, ליי טרייס, שעבד שנים רבות ב-16 אס.

טרייס, שהוא מומחה לאלקטרוניקה, הסכים להופיע בתוכנית היוקרה הטלוויזיונית פאנורמה, בה נחשפו שיטות העיקוב והבילוש של המודיעין הבריטי אחרי אישים פוליטיים בבריטניה עצמה. בעיקבות הפירסום הרב של



טוני בן  
מועמד לרצח

התוכנית הסכים טרייס לגלות לעיתונאי דאנקאן קמפבל, כי הומן על-ידי חבר הפרלמנט השמרני, איירי נייב, לפני מערכת הבחירות של 1979, כדי להקים יחידה חשאית של אנשי-ביטחון, שתפעל, גם באלימות, אם יעלה השמאל בלייבור לשלטון במדינה.

בפגישה שנערכה בלונדון קאמברלאנד, במרכז לונדון, תיאר נייב את הסכנה לבריטניה אם ייעשה בן ראש-ממשלה. הוא הציע לטרייס להצטרף ליחידה של אנשי מודיעין וביטחון שיעשו הכל "לעצור את בן". נייב אף הודיע לטרייס שאם השמרנים יבצחו, יהפוך הוא לראש המוסד, ואז יערוך טיהור - ירחיק את אנשי השמאל והליברלים ויקדם את אנשי הימין הקיצוני. טרייס עצמו לא התנגד להצעה. גם הוא חשש מפניו של טוני בן ה"קומוניסט". השניים הסכימו להיפגש שוב, אך הפרלמנטר השמרני, איירי נייב, נרצח זמן קצר לאחר מכן מפצצה שהוטמנה במכוניתו, כנראה על-ידי המחתרת האירית, הצבא הרפובליקאי הלאומי.

כמובן, שמגוחך לתאר את אנתוני בן - סוציאליסט שמאלי הממוג מסורות מארכיסטיות, דתיית-נוצריות וסוציאליסטיות-הומאניסטיות, באידיאלוגיה של שינוי מיבני אמתית אך ורק בדרכים דמוקרטיות - כ"קומוניסט" אבל הקשר עצמו מעורר חששות כבדים.

**מירע מושוכפל.** לפני מותו קיים נייב קשר עם עשרות אנשי מודיעין מיחידות 15 אס ו-16 אס. הוא היה גיבור-מילחמה, איש אמונה וידידה הקרוב של מרגרט תאצ'ר. התנהגותה מחזקת את החשש לגבי אנשי ימין רבים, לא רק בבריטניה. מחויבותם לדמוקרטיה איננה מוחלטת, והיא נשמרת כל זמן שאין סכנה לשינוי חברתי כלכלי אמתית ומהותי.

בשנות ה-50 נהג גם הש"ב הישראלי לעקוב אחרי ירבים פוליטיים, ואף להפיץ בקרב מנהיגי מפא"י מידע משובשל, חודשי, על התנהגותם של החשודים. גם היום אין ספק שקיים עיקוב ובילוש אחרי אנשי-צבא ישראלים, שדעותיהם אינן עולות בקנה אחד עם השקפות המימסד של המערך והליכוד.

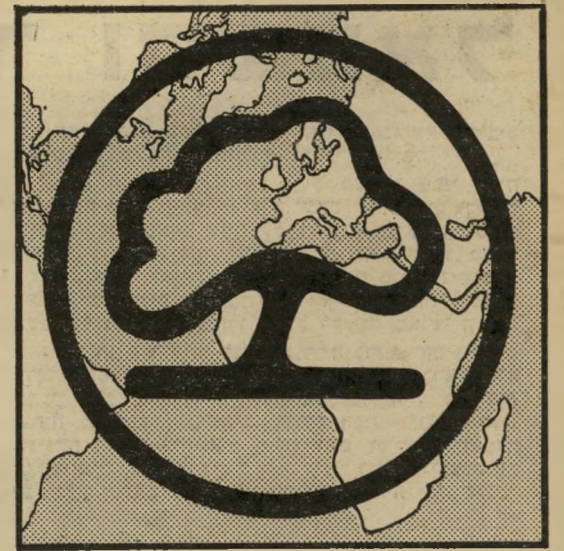
## ברזיל: האינדיאנים

### והבנק העולמי

דייוויד פרייס, אנתרופולוג שבילה שנים רבות ביערות העד של בראזיל, נתבקש על-ידי הבנק העולמי לבדוק את תוכניות הפיתוח של בראזיל בצפון-מערב המדינה.

"זברה" ושמן C.D. זכו  
 בתארי הקניה הטובה  
 ביותר והמוצר הנבחר  
 לשנת 1981


התקנה  
 ביותר  
 1981



# ב-4 יבשות בתבל מייצרים מוצרים על-פי ידע שנרכש בעץ הזית



שמן C.D. היחיד בארץ בעל תו-תקן

בכל בית  עץ הזית

ידע עץ הזית ברחבי העולם

# אנשים בעולם



## ליידי דיאנה ספנסר: קורס בפרוטוקול

ליידי דיאנה ספנסר מנסה להתגבר על ביישנותה, תכונה שהקנתה לה את הכינוי „די הביישנית“, כשהיא מחקה את „השלוס המלכותי“ (בתמונה למעלה) כמינהג בית-המלוכה הבריטי (מימין). לקראת החתונה, עוברת ליידי דיאנה קורס מזורז בנוהלי הפרוטוקול של בית-המלוכה.



השלוס המלכותי (מימין לשמאל) המלכה-האם, הנסיכה מארגרט, המלכה אליזבת והנסיכה אן



## מארק מדוק: אני מאושר

מי שהיה בעבר פעיל בהפגנות נגד מילתמתי-ויאטינאם, ואף כתב מחזה זועם בנושא, נחשב היום למחזאי מס' 1 של ברודוויי ולהצלחה בחייו הפרטיים. מארק מדוק, חתן פרס טוני, על מחזהו ילדים של האלוהים מן הדרגה השנייה, מעיד על עצמו: אני בדרך-כלל טיפוס חמוץ, אבל מה לעשות, סוף-סוף אני מאושר.



## ז'אן לואי בארו ומאדלן רנו: הזוג המלכותי של הבמה הצרפתית

ז'אן לואי בארו ורעייתו, מאדלן רנו, הזוג המלכותי של התיאטרון הצרפתי, בוהנים את המקום שבו יקום המישכן החדש של להקתם — לשעבר ארמון הקרח, ששימש אתר להחלקה על הקרח. למרות שהמקום נמצא בסביבה יפה בפאריס, ושההיסטוריה שלו מפליגה אל ימי נפוליאון השלישי, כשנקרא פאנורמה, מקבלים בארו ולרנו את החידוש ברגשות מעורבים: יהיה זה מישכן שונה מתיאטרון מאריני, שחנכו ב-1946. כשלוחה של הסיפריה-הלאומית יהיו בו אלמות להרצאות, סיפרייה, וחדרי-עבודה לסטודנטים לתיאטרון.

# אנשים בעולם



## קים נובאק: החיים בחיקהטבע שארו על שפיותדעת

בגיל 47 ולאחר פרישה של 20 שנה מן הבד, חזרה קים נובק וכבשה את הוליווד בתפקיד מציאותי, שנתפר לפי מידותיה: שחקנית מזדקנת, החוזרת אל הבד בסירטו של גאי האמילטון המראה השבורה, לצד ותיקה אחרת, ליז טיילור הנ"ל. יש אומרים, שזהו תפקידה הטוב ביותר. נובק, הנראית צעירה בהרבה משנותיה, זוקפת את אושרה האישי לזכות בעלה הוותרינאר, רוברט מלוי, שעמו היא מתגוררת בכרמל שבקליפורניה, בחברת עיונים, חמורים, כלבים וסוסים (עם אחד מהם היא נראית בתמונה). "לעולם לא אשכח את ימי הוליווד העגומים, רק החיים בחיקהטבע שמרו על שפיותדעתי".



## איזבל קרסניקי: מי שלא נוחח

אף ששם סירטה החדש והראשון נושא את השם המפתה אלו שאינן נותנת, וגילה בסך הכל 14, זוהי תמונתהפירסומת הראשונה שלה. אין היא מופיעה בתפקיד בסרט פורנוגרפי. זהו בסך-הכל תעלול פירסומת של פאסקל תומא, הבמאי. איזבל קרסניקי היא ילדה טובה ומוכשרת, שביקשה את רשות אימה ללימוד תיאטרון וריקוד.



## מרים מיצקורה: א כושרע יפאנישע אידישע דספורענט

נסיכה יפאנית זו היא נסיכה כשרה בהחלט. אם כי עיניה מלוכסנות ומקום-הולדתה הוא קוב, ביפאן, גדלה מרים מיצקורה על מיטבה כשר למהדרין, כבת לאם יהודיה, לפי כל כללי ההלכה. היום מנהלת מרים מיצקורה מיסעדה יפאנית במתכונת של מועדון-לילה, ברובע האמנים התוסס, סוהו, של ניו-יורק. שם אפשר להזמין ולקבל קאראטה צ'ופ — כבד קצוץ; קאמיקאזה גפילטע פיש — דג ממולא מסורתי, ולשמע בדיחות על תישעה באב, בליווי מלצריות עם פאות-נוכריות וקימונוס בעלי מחשופים. זה לא מצחיק? זה הסינגוין, שם המיסעדה שלום יפאן, והלהיט המביקש ביותר מן התיזמורת: הבאנו שלום עליכם.



## אליזבת טיילור: לשחק שוב

לאליזבת טיילור יש סיבה כפולה ומכופלת לחגוג: יום-הולדת 49, חזרה לקולנוע בסרט חדש, המראה השבורה, ומעבר מן הקולנוע לבמה, בהעלאה מחודשת של שועלים קטנים מאת ליליאן הלמן. למרות כיקורות מעורבות שקבעו כי "גברת טיילור שלטה היטב במחזה, אם כי נעדרה מעוף", עתידה ההצגה להגיע לניו-יורק.

## וונדי או זיליאמס:

### לילות לוחמים

#### בתחנות המי שטרה

החוויה המוסיקלית האחרונה של וונדי או. ויליאמס (באמצע התמונה), המנהיגה הסקאנדליסטית של להקת הפאנק פלאסמאטיקס, היתה הופעה במיכנסיים קצרצרים בלבד, עם כיסוי של קצף-גלוח על שדיה החשופים. שוטרים, שהיו באותו ערב בקהילה צופים בפאלם קלאב, במילווקי, סברו שזוהי "הופעה בלתי מוסרית", ועצרו את וונדי ברגע השיא של ההופעה: כשהחלה מגפפת פטיש, שהשתמשה בו כדי לנפץ מקלטי-טלוויזיה, הכל במיסגרת התוכנית האמנותית כמוכן. וונדי הנפגעת הצהירה כי המישטרה מתנהגת באלימות, ושאלה השוטרים סגע בכבודה, כששלח ידיים למקומות אינטימיים, ולכן נאלצה להתגונן והיכתה בו. בתגובה אחזו בה כמה שומרי-חוק אחיזה חזקה כליכך, שנוקקה ל-שמונה תפרים כדי לאחות את הרקע מעל עינה השמאלית. אחרי שבילתה לילה לוחט בכלא.



#### ז'ראר דפארדייה: היצוא החשוב ביותר מאז בלמונדו

באירופה הוא כבר מוכתר מזמן כ"מלך הקופים". ז'ראר דפארדייה חגג את ניצחונו הגדול בפסטיבל קאן לפני שלוש שנים, עם קוף קטן תלוי על החזה (בתמונה: בסירטו של מארקו פריי הלום של קוף). בשנה האחרונה חגג את ניצחונו בארצות-הברית בהופעתו במסרו האחרון ובלולו. מאז ז'אן פול בלמונדו לא היה יצוא צרפתי מוצלח כליכך לאמריקה כז'ראר דפארדייה.



#### אדי מיצ'ל: הקולנוע קורץ לי

אדי מיצ'ל, מלך הרוק הצרפתי, אינו מתכוון לפרוש מן המוסיקה, אלא רק לגוון קצת את החיים. הקולנוע קסם לו מאז ופתמיד, והנה נקרתה לו הזדמנות-פזו לשחק שוטר בטלוויזיה. הניסיון קסם לו שהחליט לקבל את הצעת ברטראנד טאברנייה. ולהופיע בסרט כזמר רוק.

# ימים של הזדמנויות בדניש

 <p>פלקון - עיצוב שזכה בפרס, מיובא מנורבגיה ועשוי עור אמיתי ב-4 צבעים אפשריים. ש' 3,990.-</p>	 <p>לה דונה - עיצוב איטלקי יוצא דופן, מיוצר ע"י דניש ישראל. ש' 655.-</p>	 <p>מזנון איטלקי דגם REMI מודולרי, עשוי עץ אלון בבייץ חום. אפשרויות שימוש רבות. ש' 8,265.-</p>	 <p>עגלת בר קליאופטרה - עשויה במבוק מיובא בקוטר 5 ס"מ. מתוכנן ומיוצר ע"י דניש ישראל. ש' 1,115.-</p>	 <p>כסא Brouer המפורסם, מושב ומשענת עשויים קש, מיובא מאיטליה. ש' 525.-</p>
 <p>חדר שינה capinera מאיטליה, עץ אגוז, רוחב 1.65 מ', מקום למצעים, 2 שולחנות לילה, עם מנורות. המחיר כולל מזרון מיוחד. ש' 9,100.-</p>	 <p>כורסת טלוויזיה דגם טלסטאר עשויה עור אמיתי, מסתובבת ומתנדנדת. מיובא מדנמרק. ש' 3,270.-</p>	 <p>פינת ישיבה בוני - עץ אורן מסיבי, נוח ושימושי - עם כריות מתהפכות. ספה דו-מושבת וספה תלת-מושבת. ש' 5,745.-</p>	 <p>שולחן אוכל עשוי עץ אורן ומשטח עליון רחיק, ניתן להארכה 4-4 כסאות מיובאים מאיטליה. ש' 3,175.-</p>	 <p>קומבי מס. 120 - מזנונית לאחסון, לטלוויזיה או לסטריאו בלבן או כחום. ש' 1,030.-</p>
 <p>BIBA - מיטה וזגית ו-2 שולחנות לילה תואמים - עשוי עץ אורן מסיבי. ש' 3,815.-</p>	 <p>פינת ישיבה דגם PISA עיצוב איטלקי עילי, מסגרת פיברגלס, נוח במיוחד. מחיר כל כסא - ש' 1,840.-</p>	 <p>שולחן דגם פריס מיובא מאיטליה ו-4 כסאות ביסטרו השולחן עשוי בסיס מתכת שחור עם פלטה משיש ש' 3,615.-</p>	 <p>ספת ישיבה דגם BALLAD - כורסאות מודולריות ליצירת כל סידור רצוי, כל כורסא הופכת למיטה - 2 כורסאות פינה. ש' 5,770.-</p>	 <p>מזנון מודולרי דגם 4000A עשוי טיק אמיתי, מיובא מדנמרק. ש' 7,195.-</p>
 <p>המחירים למזומן בשיטת "שלם וקח", וכוללים מע"מ. אפשרות להסדרי תשלומים והובלה לביתך בתוספת מחיר. <b>דניש</b> רמת גן, דרך ז'בוטינסקי 104 ירושלים, רח' הסורג מול בנק ישראל חיפה, אחוזה, רח' החורב 53</p>	 <p>אם תכנסו בימים אלה ל"דניש" תיווכחו כי מאות לקוחות נבונים מבקרים בקביעות בחנויות ובמחסני "דניש", ורוכשים את מיטב הרהיטים. לאור הביקוש הגבוה מתרחבת הרשת ובקרוב יפתחו שלוש חנויות "דניש" חדשות - באילת, בחיפה ובכיכר המדינה בת"א. קניית רהיטים ב"דניש" מאפשרת בחירה מתוך עשרות אפשרויות ומבטיחה ריהוט הבית באיכות גבוהה, בטעם טוב ובמחירים סבירים.</p>	 <p>שולחן כתיבה וספרייה - מתאים לחדר ילדים, עשוי עץ אורן. ש' 1,835.-</p>	 <p>שולחן אובלי - דגם 68 בשתי מידות, ניתן להארכה 235/135x90 ס"מ, או 265/165x105 ס"מ, באלון, טיק, אש, פוליסנדר או בייץ שחור. המחיר לשולחן הגדול ולקטן ש' 4,725.- ש' 3,890.-</p>	 <p>מזנון מודולרי - קומבי - בעיצוב שוודי, גימור לק לבן, מתאים לחדרי מגורים, ספריות, חדרי ילדים, לסטריאו ולבר. ש' 5,160.-</p>

וושבסבי - סטיליין

מחסני דניש ת"א - כביש גהה צומת פ"ת, קרית אריה חיפה - כביש עכרוחפה, מול צומת קרית אתא, בנין 3 ירושלים - רח' ירמיהו 19, רוממה באר-שבע - רח' החלוץ 124

# אנשים

ח"כ אברהם (כצלה) בין-עון, בנה של הצירת הוותיקה ציונה תג'ר, התי-לוצץ השבוע: "מה פיתאום התרעם אריה נאור על-כך שרענן לוריא נטפל אליו?"

ההבדל בין זה לבין המיקרה שלנו הוא, שבגין לא היה זה שתפס את הגדה-המערבית, ו-יקתרינה הגדולה לא נהגה לישון בזמן הסיוורים.

למיקרא הדיווח שהת-



**רביב יצחקי** בנו בן ה-12 של חבר-הכנסת יצחק יצחקי מגלה נטייה רבה לספורט. הוא רץ בעבר עם אביו מרחק של 30 קילומטרים, ועכשיו מתאמנים השניים לקראת המרתון שיתקיים בתל-אביב. יצחקי הוא בין הפערי לים בענף-הספורט בכנסת, והוא מגייס את הח"כים לעסוק בספורט.

פרסם בעיתונות, על פגישותיו של ח"כ משה דיין עם הר נשיא המצרי, שבו שאל **אנוור אל-סאדאת** את דיין מהן תחזיותיו לגבי תוצאות הבחרי רות בישראל, העיר ח"כ **מיכה חריש**: "אל-סאדאת שכה, כנראה, שדיין לא כלי-כך מוצי לח כאסטרוולוג. עובדה כי ב-

הלא במיקי מאוס יכול רק קאריקטוריסט לטפל."

ח"כ הרב מנחם הכהן אמר: "אומרים כי נגיד בנק ישראל, **ארנון נפני**, לא נכה בישיבת הממשלה האחרונה. לעומת-זאת, מסתבר, כי ראשי הממשלה, **מנחם בגין**, אמנם ישב שם, אך לא נכה."

במסד"ל מתלוצצים כי נכדו של שריהפנים, הד"ר **יוסף בורג**, ביקש מסבו לי למד אותו איך להיות שרי הפנים. שאל אותו הסבא: "למה אתה צריך את זה?" השיב לו הנכד: "אולי ארצה להיות שריהפנים כשאהיה גדול." השיב לו בורג: "לא צריך שניים."

חבר-הכנסת רבים שאלו את מנכ"ל משרד-הפנים, **חיים קוברסקי**, שעסק בריכוז שרי חות האוטונומיה עם המצרים ועם האמריקאים, מדוע גססו השיחות, השיב להם המנכ"ל: "חוסר דם, אוטוראנמיה."

ח"כ **חיים ברילב** סיפר, בהקשר לסיוורים שמי ארגונים שריהממשלה למנחם בגין לאחרונה, "אנחנו יודעים שגם הגנרל **גריגורי פוט** יומקין אירגן לצארית שלו, יקתרינה הגדולה, סיוור בסביבה, שאותה כבש למענה."

## מדוע באמת נטפל רענן לוריא

### לאריה נאור? והיכן נמצא

### בגין בישיבות הממשלה?

אחד המועמדים לתפקיד שרי-האוצר בממשלת המערך הוא פרופסור **חיים (חב"ש) בן-שחר**. הוא בא ממישפחה מוסיקלית מאוד. אביו שר ב-מקהלות, והוא עצמו ניגן שנים רבות על כינור. אחותו היא הזמרת **אביבה רוזן**, אשתו של **אידקה רוזן**, שלפני שנים היוו את הצמד אילקה ואביבה.

פרופסור **חיים וינ** ברנ, מנהל המחלקה האוּרְחִי פדית בבית-חולים הדסה, על הר הצופים, סיפר כיצד הכיר

מאי 1973 הוא התנבא שבמשך 10 השנים הבאות לא תפרוץ מלחמה בין ישראל לבין מדי-נות-ערב.

ח"כ **עדי אמוראי** נכנס למיסעדה תל-אביבית עם הנספה הכללי בשגרירות ארי-צות-הברית. ליד שולחן סמוך ישבו רחל ומשה דיין. כאשר ראה דיין את עדי, הוא קם לקראתו ואמר: "כשאני רואה אותך עם עניבה ואני הולך בחולצה פתוחה, יש לי הר-גשה שאני בפעולת-תגמול, אך אני מבין שאתה בעבודה עכ-שיו."



**ענת סבידור** חזרה בימים אלה מפאריס, לאחר שנפרדה מבעלה, העיתונאי הצרפתי יהודי. ענת היא בתו של ח"כ הליכוד, מנחם סבידור, שלפני כמה שנים רץ לראשות עיריית תל-אביב מטעם הליכוד. בעת מערכת-הבחירות אז יצאו אנשי מיפגת-העבודה בשלטים, כי סבידור לא הצליח לנקות את הרכבת, כאשר היה מנכ"ל רכבת ישראל, אז איך הוא ינקת את תל-אביב. ענת, שאין לה עם מי לצאת בימים אלה, יוצאת עם אביה למסיבות, כשהאס-רעיה נשאת בבית.

לראשונה את אשר ירדין — מי שעמד להיות נגיד בנק ישראל, במקום זאת ישב ב-כלא, וכיום נמצא בארצות-הברית. סיפר וינברג: "אשר ואני נולדנו למישפחות אי-כריים בעלי פרדסים בראשון-לציון. למישפחתי היו שטחים גדולים, והיא נהגה כבר ב-תקופה ההיא להעסיק פועלים ערביים. באחד הימים, כשר הייתי בכיתה ב"ת, חלף על פני אביו של ידלין, וסטר לי סטירה מצלצלת. גם בדרכו חזרה לא שכה האב להנחית סטירה על הלחי השנייה, וכ-הסבר הוסיף ואמר: "כך ייעשה לילד אשר הוריו מעסיקים פועלים ערביים."



בתה היפהפיה של ציפי בגין, אשתו של איש העסקים עמוס בגין, עומדת להינשא לארוסת, שהוא בעל בית-אופנה צרפתי. לאחת המסיבות באה בחברת אמה היפהפיה (מימין) ואחותה, יעל (במרכז), שהיא חיילת. שלושת הנשים לא שכחו בבית את אביהן, וגם הוא הצטרף אליהן למסיבה. ציפי היתה אחות באחד מבתי-החולים בתל-אביב.

על הוויכוח בין הקריי קטוריסט, רענן לוריא, לבין מזכיר-הממשלה, אריה נאור, אומר מנוסי: "מסתבר שאריה לא כלי-כך נאור."

כרמליטה סנגריה-זה, מה שהיה חסר אצלכם בהגיגה

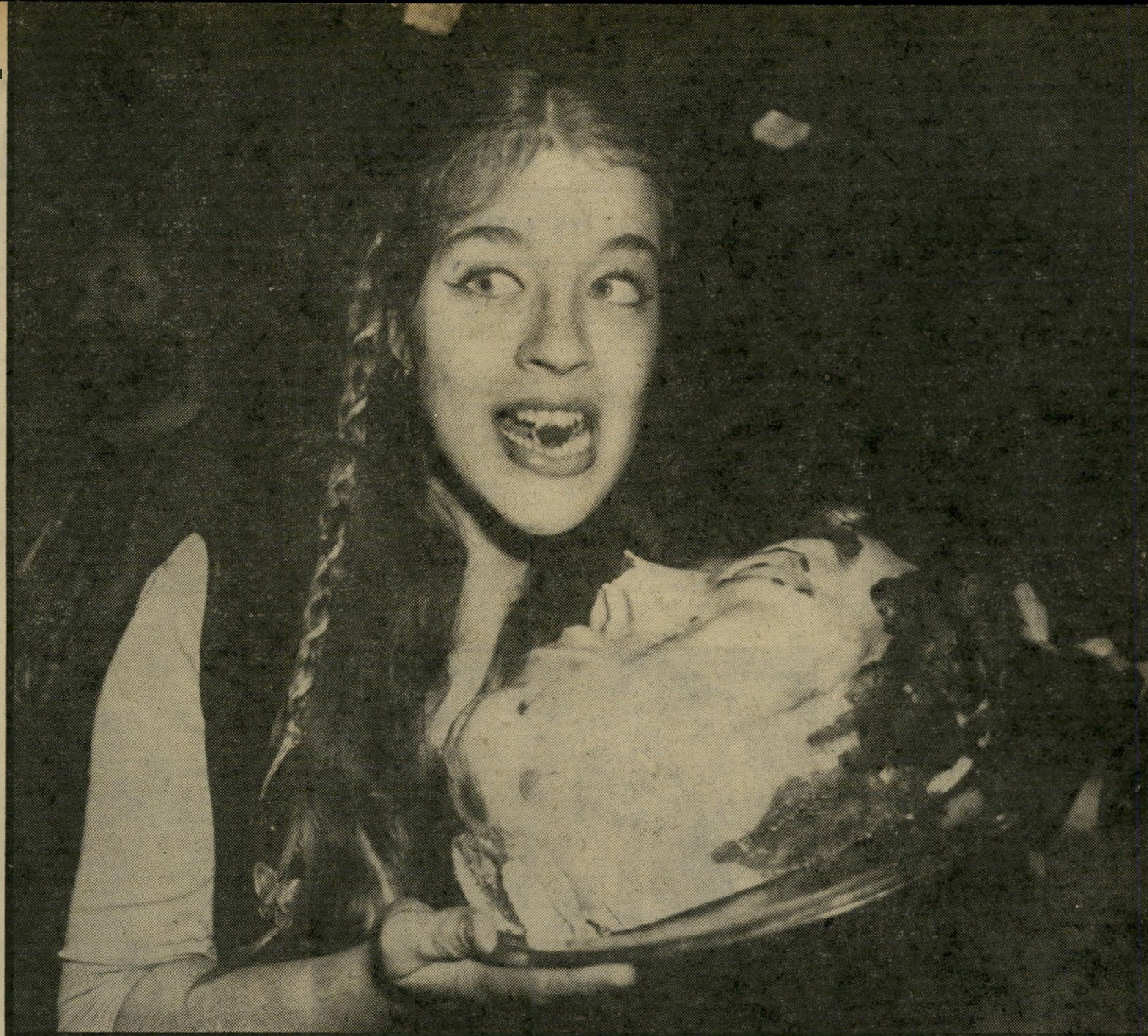
היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לכה, בזוגות, כמסיכה ובכל מקום.

כרמליטה פונש חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי. מירות העוונה וקינמון לפי הטעם. כרמליטה קר הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח. פלחי לימון, או פרי הדר אחר, מלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.





**ענת עצמון**  
**אכלה קצפת**  
**ונשים מצידים**  
**הכירו את**  
**מידבר סהרה**  
**בשבוע הסוער**



**המשפטים**  
 הם עורכי  
 כי הדיון  
 אבי ברדוגו (מימין) ושימחה זיו.

המתקשה למצוא לעצמה חתן, ועורפת את ראשי החתנים המיועדים לה. אך במסיבה היתה במצב-רוח מרומם במיוחד, והסתובבה עם הראש הענקי של העוגה, כשהיא נוגסת בו ומציעה ביס לכל ידיד.

**אוכלת את עצמה** היא השחקנית ענת עצמון, הטורפת את עוגת-המרציפן שעוצבה על-פי דמותה. ענת מגלמת בהצגה תפקיד של נסיכה מינית,

# חזרה כללית

הפנטומימאי שיוקה ארי-פיר, ועמיתו יורם ביקר, ערכו הצגה חגיגית לרגל 200 ההצגות שלהם, שרצות כבר בכל רחבי הארץ. הפעם הם הזמינו ידידים רבים, שראו את ההצגה פעמים רבות לפניכן. באולם-התיאטרון נחמני ערכה המפיקה מר-ים עציוני, את הצגת-הבכורה של הנסיכה טורנדוט. כאשר נכנסו האנשים לאולם, חילקו להם השחקנים תה סיני, פרוחם, מדבקות ועוד כל מיני הפתעות קטנות. איש קול ישראל, דודו וייזר, החליט להגוג את יום-הולדתה של הזמרת קורין אלאל,

השבוע האחרון היה עמוס במסיבות, ונראה לי כחזרה-כללית לקראת שבוע-פורים. אני רק מק' וזה שמסיבות-פורים לא תיפלו בעליותן מן החזרה-הכללית. צלם-העיתונות יצחק ישמח, התחתן סוף-סוף עם חברתו, שולי פרסטר, שגם היא צלמת, אחרי שהתגררו בחיי חטא כמה שנים. במקום לצאת לירח-דבש חזר יש-מח יום אחרי החתונה לעבודת ה-צילומים שלו. הוא צלם שעובד צמוד מאוד לשר-החקלאות, אריק שרון, ולכן באו אריק ואשתו, לילי, לחתונה, עם כמה עובדים בכירים של משרד-החקלאות



**אבא טוב** הוא שמואל עצמון, שנגס בראש העוגה, שאותה מגיש לו השחקן חיים חובה. עצמון וחובה שיחקו בעבר בתיאטרון הבימה, אך חיים חובה פוטר מן התיאטרון הלאומי, בעוד שמואל עצמון משחק שם עד היום.

**ילדה טובה** היא ענת עצמון, כשהיא משוחחת עם אמה, הניה ואביה, השחקן שמואל עצמון. אביה הוא מבקר-התיאטרון החמור ביותר שלה, והוא מעיר לה הערות אחרי הצגת-הבכורה. הפעם הוא היה מרוצה מביצועיה.



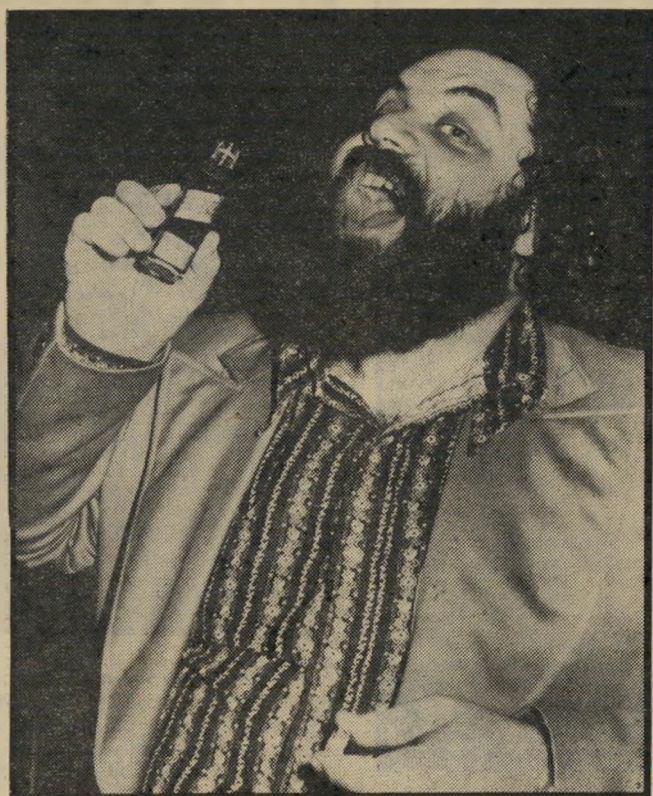
**שייקה X 200** שייקה אופיר במסיבה שנערכה אחרי הצגת המאתיים של מופע הפנטומימה שלו ושל יורם בקר. מאחוריו עומד אורי טננבאום, המשתתף בהצגה.

„אם היא לא תשנה את דעתה עד יום שני, אז אנחנו נתחתן“ התלוצץ שימחה. „אנחנו באמת מאוהבים“, הבטיחה הדוגמנית. בצפיפות הרבה במקום תפס שימחה את אחד הכיסאות במקום, ולא עזבו.

**הדוגמנית והפרקליט** הם אורי נה שחר הגינגיית, שהיא דוגמנית יפהפיה. במסיבה של ויזר ישבה על ברכיו של עורך-הדין שימחה זיו.



**ריקוד הנסיכה** שייך הפעם לנסיכה אחרת, המש-תפתת גם היא בהצגת הנסיכה טו-רנדוט, השחקנית היפהפיה שוש מרציאנו, שרקדה עם חיים חובה.



**לנד** באה הרקדנית אביב פז. בתמונה מימין השחקן איגור בוריסוב, מההצגה הנסיכה טורנדוט

שמלאו לה 26 שנים, במסיבה עלי זה בכיתו. גרעינים ובוטנים הי מפורזים בבית בשפע, והבירה זרמו כמים מהברותיהתמו רוקים יצאה השבוע במראה חדש שנקרא על שם מדבר סהרה. לכ בוד מאורע זה היא הזמינה או (המשך בעמוד 28)

(המשך מעמוד 27)

הנשים של השגרירות המצרית בר ארץ ואת הנשים הישראליות, שי בעליהן קשורים בתהליך השלום... לילי הביאה לי שלוש שמלות, כדי שאבחר אחת מהן לחתונה שלי. ספרה לי הכלהר הצלמת שולי פרסטר. אז היסיפה לילי: "מכל השמלות שהראתי לה, היא בחרה דווקא בשימלת משכית לבנה. אותה שימלה יש לי בבית, ואני לובשת אותה כבר שנים לסדר-פסטה. אני אהבת את הצבע הלבן." אריק בא עם מצברירוח מרום, והאיץ באורחים, בתזונתו של ישמח, שיטעמו מן האוכל ומן



**הצלמת** היא הכלה שולי פרסטר, שי נישאה לצלם יצחק ישמח, ולבי שה שימלה לבנה של משכית, אשר הביאה לה לילי שרון.



לשילטון היא תקבל תפקיד בממשלה. המפקדת היא קצינת-חן ראשית, אלוף-מישנה דליה רו. השתיים נראו מטופחות מאוד במסיבת הבוקר, ונהנו, כאשר מנהל-החברה הראה להם סירטון, כיצד להתאפר.

**העסקנית והמפקדת**

נפטו אצל חברת-התמרוץ קים, כדי לחזות באיפור הסהרה. העסקנית היא נאוה ארד, המקווה שעם עליית המערך



**קרובות ויעוץ**

חן נורית נפן, אשתו של יהר נתן נפן ויעל דיין. אמו של יהונתן, אביבה, אחותו של דיין. למטה: העיתונאית פיליס גלזר.

נשים המצריות והישראליות כי נשים מאופרות במראה החדש ת' באנה לשלום מהיר יותר... דווקא בשפה האנגלית, ואחר-כך הזמינו את הקהל להיכנס לאולם. גם שם הם שיתפו את הקהל, ו' שיחקו לא רק על הבמה, אלא גם במעברים באולם... רת-התמרוקים ניסו לשכנע את ה' מה קורה בה... צוות-השחקי גים של הנסיכה טורנדוט חגג אחרי ההצגה בבית-מלון תל-אביבי, שם הכינו עוגה בדמות הנסיכה טורנדוט ואהובה הנסיך... שולי היתה עצבנית מאוד ביום-החתונה, כי כל האורחים שעמדו לבוא מנ' הריה, כולל הוריה, טילפנו אליה כמה רגעים לפני שהחופה עמדה להיערך, והודיעו לא כי לארי טובוס שעמד להביאם קרתה תקלה, וכי הם נתקעו איפה שהוא בדרך.



**מצדה בהריון** היא מצדה זאביקלטר, בתו של רחבי עם ("גנדי") זאבי. היא באה עם בעלה, בני קלטר, שהיה נשוי בעבר לבתו של המיליונר הישראלי, החי בארצות-הברית, משולם ריקליס. מצדה ובני התחתנו לפני שלושה חודשים, והם כיום בעלי בוטיק, שקרוי על שמה של מצדה.

שולי וישמח דחו את שעת-החופה, וחיכו שאורחי הכלה יבואו. "דוד שלי בנובמבר בא לכאן ישר מש' דה-התעופה, והורי עדיין לא הגיעו מנהריה" התלוננה הכלה. החתן ניסה להרגיע את הרב שימתין עוד כמה רגעים, עד שכל האורחים יבואו... שייקה אופיר בירך בתום ההצגה שלו את כל האורחים בשפה הערבית. והסביר להם כי למרות שהוא עושה פנטומימה, הוא גם יודע לדבר, והוכיח זאת בשפה הערבית... נורית נפן באה גם כן לחברת-התמרוקים, למרות שאיננה שייכת לתהליך השלום. "אני בדרכי לאוניברסיטה, שם עלי לפגוש את אחד המרצים שלי, שנתן לכולנו במיבחן האחרון ציון נמוך מדי. עכשיו אני הולכת לדבר אתו. יש לי בתיק את אפלטון ועוד כמה ספרים." סיפרה... תזונה של ישמח ראיתי את מצדה זאבי, הנמצאת בהריון מתקדם. היא התחתנה עם בני קלטר לפי גי כמה חודשים, ועכשיו מנהלים השניים בוטיק. מצדה לבשה מיכ' נסייברמודה וחולצה רחבה בצבע לבן... של השגריר האמריקאי, אמרה לי יורם בוקר, הפנטומימאי, כי אם הוא רוצה לשתות, היא מוכנה להגיש לו משהו... טיחו לו שהשבוע החולף היה - שקט לעומת מה שמצפה לי בפרי רים





בזמן האחרון



כיפה ומוטר לא הולכים ביחד



אז שלא יראו את הכיפה!

**אנשים**

**מדוע קיבלה סטלה לוי משקפיים ורודים? ועל מה מתכתבת אורה הרצוג**

**עם בעלה?**

סיפרה כי הדרישה לידיעות חיוביות בעיתונות איננה המציאה חדשה. לפני שנים רבות פירסם עיתונה ידיעה כי אדם אחד נתפס בגידול חשיש בי אחת המעברות בארץ. למחרת בא איש אחד למערכת ואמר: „לא הייתם צריכים לפרסם זאת בצורה שלילית כל-כך. יכולתם לכתוב כי חלה התפתחות בי גידול החשיש.“

מזכיר מחזיקיפה של מיפלטת-העבודה, אורי אנמי, אמר בשבוע שעבר: „האמץ צעים השונים לבלית האינופ-לציה הם כמו מילוי מים ב־רדיאטור של מכונית רותחת.“

כאשר נשאלה סוגיה פרט באם תעבור עכשיו להיות צימחונית, בעיקבות נישואיו הקרובים של בנה, יוני, עם

בוועדת-הכספים של הכנסת השתתף שריהתעשיה גרעון פת, שסיפר כי הוא יורד לאילת, כדי לקבל אור רחות-כבוד של העיר. הוא הוסיף כי לפניו קיבלו תואר זה הנשיא-לשעבר יצחק בן-צבי, ראש-הממשלה-לשעבר, גורדה מאיר, וראש-הממשלה-לשעבר, לוי אשכול. צעק לעברו ח"כ זאב כץ: „אני במקומך לא הייתי רץ מהר כל-כך לקבל את התואר.“ מישהו העיר: „זו תהיה קוא-ליציה מקבר לקבר.“

יושבת-ראש המועצה לארץ ישראל יפה, אורה הרצוג, שלחה השבוע מיכתב לכל עסקני המפלגות, וביקשה בו שלא לזהם את הרחובות בשלטים ובכתובות עם תעמור



**פנינה זלצמן**

הפסנתרנית התחפשה בשנת 1961 לכנרית, במסיבת-פורים שהתקיימה אז במועדון-האמנים מילוא בתל-אביב. פנינה התלבשה כילדה קטנה, אך הפליאה לנגן בכינור. מסתבר כי הפסנתרנית למדה לנגן על כינור בצעירותה, ועד היום היא יודעת את מלאכת-הנגינה בכלי זה.

העיתונאית היא צימחונית. פילים גלזר, ענתה: „אמרת לי יוני כי בכל פעם שיהיה רעב וירצה ארוחה בשרית. שיבוא אלי הביתה.“

ח"כ אורה נמיר ער-כה מסיבה לכבודה של ח"כ סטלה לוי, שנכנסה לתפקידה בכנסת. מתנה מקורית הביאה לסטלה העיתונאית עזרה חזן: זוג מישקפיים ורודים, „כדי שתיראה את הכנסת בי צבע ורוד.“

לתיבחרות. את אחד מן התיבחרות גם ליושבי-ראש מטה ההסברה של המערך. חיים (וויאן) הרצוג, שי הוא בעלה.

יושבת-ראש מטה-ההסברה של המערך בבחירות ל-כנסת העשירית. חיים (וויאן) הרצוג, אמר השבוע: „במיסחר בסודות המדינה נס־מתנה השבוע מגמת מוכרים בילבו.“

עורכת דבר, חנה זמר,

**החל ב-14.481 (חופשת פסח) ובמשך כל העונה**

**יוצאים קבוע  
כל יום שלישי בשבוע  
בטיסות ישירות לנרתים!**

כשמדובר באיי יוון, ישנו אי קסום ומלא כל טוב שהישראלים עוד לא גילו אותו  
בואו לבלות

# חופשה

# בנרתים

מה אתה אוהב? נוף הרים, חופים ומפרצים - יש. דיג, ציד, מיניגולף, טניס - יש. שחיה בים צלול להפליא, בריכת שחיה או מועדוני צלילה - יש. טיולים ברגל, ברכב או ביאכטה - יש. אוכל ומשקאות כיד המלך, בידור, סירטאקי ובוזוקי - יש. רק תגיד מה אתה רוצה, יש!

בחר לך פינת חמד באי כרתים את מפרץ אגיו ניקולאוס, חוף הרסוניסוס, חוף רתימנון או קוקיני-הני ובוא לחופשה באי האיים של יוון.

כל תענוגות יוון באי אחד - כרתים. הגדול, היפה, המעניין והמגוון שבכל איי הנופש של יוון.

**פרטים והרשמה  
אצל כל  
סוכני הנסיעות**

ארגון ובצוע:

**דיזנהויז**  
בני-יהודה 21 ת"א  
טל: 652140

**קדמוס**  
בני-משה  
טל: 292445  
291354/5/6

תכנית מיוחדת -  
**"טוסט"**  
flydrive  
הכוללת: טיסה, בתי מלון ומכונית צמודה בלי הגבלה  
7 ימים החל מ-\$ 386

**חופשה שלא תשנה  
במחיר שלא תזכור!**

8 ימים 7 לילות  
החל מ-  
**\$ 303**

(הנחות לילדים)

# אנשים

## מדוע הסכימו המפגין

### ויושב הראש

### שהטלוויזיה היא רפשא?

שרהעבודתההרווחה, הד"ר ישראל כץ, נסע ל- טקס חנוכת מעון-יום של גנות אמונה, בשכונת גבעתי-מרדכי בירושלים. כאשר בא למכוניתו ראה כי חברת-הכנסת שרה שטרן-קמון יושבת במכונית שלו ליד הנהג. כאשר היא ראתה את השר, היא מיהרה לפנות לו את המקום, אולם הוא החזיר אותה אל מקומה ואמר: "זה המקום של השר. יושבת שם שרה, זה בסדר מבחינת הפרוטוקול".

לתצוגת-אופנה של הר מעצב גרעין אוברוזן הור- מנה רעיית ראש-הממשלה, עליזה כגין, אך היא לא באה. במקום זאת שלחה מיב-

### חנה לסל

השחקנית יושבת בתמונה, בסיונון העניטיקא, עם צוות ההצגה החדשה שלה, אני יוצאת עם שירי לדרך. הצוות התלבש בתלבושות עתיקות, שהביא להם הצלם ליאון בוטנר. אותו צלם הבטיח, שבבית-המלון שבו תוצג ההצגה הוא יצלם את הצופים, ותוך כמה רגעים תהיה התמונה מוכנה. בתמונה מימין: הזמרת תמי סינגר, אורלי קפח וישראל בידרמן.

שזה הבוץ היחידי שהעיריה אחראית לו.

ח"כ תמר אשל, שהיא גם חברת מועצת עיריית ירושלים, מתעקשת להיות חברה במועצה הדתית של הר עיריה, אך שם נאמר לה: "אנחנו לא מתנגדים לחברותך במועצה הדתית באופן עקרוני, אולם לא נכלול אותך ברשימה, לפני שיווצרו תקדימים לכך בערים אחרות".

העיתונאיה-מפגין יצחק שמואל, ניצב בפתח בית-המלון ירושלמי, כשבידו שלט האומר: "הטלוויזיה היא רפשא". אחרי הפגנה זו נכנס לישבת מליאת רשות-השידור, שהתקיימה על כוס קפה ועוגה. פנה אליו מנכ"ל רשות-השיר דור יוסף ("טומי") לפיר, ואמר לו: "בבואי לכאן ראיתי אותך נושא את השלט. האם גם העוגות שלנו הן רפשא?" העיר על כך יושב-ראש הר ועדה-הנהל של רשות-השידור, הפרופסור ראובן ירון: "אני חולק על דבריך ומצטער כי אמרת אותם. חוק רשות-השיר דור קובע, כי לכל אורח הזכות להיות נוכח בישיבת-המליאה".

שמואלי נכנס לדבריו ואמר: "אבל הביטוי רפשא היה מכוון למופע האמנים בתל-חי". השיב לו ירון: "אם לכך התכוון הר שלט שלך, אני המילה רפשא קלעה למטרה".

הדוגמנית עדנה ריי, השתתפה בתצוגת-אופנה, באחד מבתי-המלון בתל-אביב. לפני התצוגה הבחינה עדנה בשוטרים המנסים לשדל אדם, שעמד על אחת הקומות הר גבוהות ואיים לקפוץ למטה, לרדת. עדנה ביקשה רשות מן השוטרים לשוחח עימו, ואכן שיכנעה אותו לרדת לבסוף, ולשתות עימה כוס קפה.

במהלך שידור תוכנית הרדיו תשע x התקשר טלפון נית הבישוף הארמני, שהיה אנטי-מיואן, אל עורך התוכנית זאב עזר, והציע פרס כספי של 100 אלף שקלים למי שיביא לגילוי התכשיטים שנשדדו ממנו לפני חודשיים. שוויים נאמד במיליון דולר. גם הפרס המפתח לא הביא עדיין לתור צאות.

לרשות הקואופרטיבים לתח- בורה הוא לא הרבה יותר גדול.

סגן-נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, שימחה דיניץ, אמר בראיון עם איתן דניציג, על ההוללות האחרונה של שרה-אוצר יירם ארידור: "זו מכירה כללית של סוף-העונה עבור הליכוד ועבור ארידור".

במישפטו של שר-הדתות אהרון אבו-הצירא סיפר השר לשופטים, כי לכל אחד במישרדה-הדתות היה "קניפל" בצד. מיד פנה אל השופטים ואמר: "קניפל זה באידיש, אתם רוצים שאני אתרגם לכם מה זה?" קניפל באידיש, זה צרור קטן של כסף.

כשעמד ראש עיריית ירושלים, טרי קולק, לפתוח בנאומו, בפתחת המדרשה ל- חשיבה פוליטית של המערך, קרא מישהו באולם לעברו: "טוב שאתה פה. יש בחוץ הרבה בוץ שהעיריה אחראית לו". השיב לו קולק: "נקווה



שושיק שני, השחקנית הופתעה כאשר ביום הולדתה, במזל דגים, הובאה לה עוגה עלי- ידיו אנשי הוות של הסרט החדש שבו היא משתתפת, שיגוען של אבא. גם בעלה, אריק לבאי, ובתה יעל, נולדו במזל דגים. ליד שושיק עומד במאי וכותב הסרט, אלי שגיא, ומשמאל לאריק עומדת קרולין לנגפורד, שמשתתפת בסרט, וצבעה את שערה לכחול לבנורו.



מוטי גלעד, החקיין בא למסיבת יום-ההולדת של אוראל, בתה של חדווה עמרני, שמלאה לה שנה אחת. מוטי הביא את בתו התינוקת, דורין, בת חודש, ולידו עומד בנו, עידן. במסיבה אכלו מאכלים תימנים.

ולחנה עזרא, חברתו של אלוף אברהם ("אברשה") טמיר.

העיתונאי גבריאל ("גבי") צפרוני, שגם כן נכח במסיבה, חיקה את הנשיא הר- מצרי אנוור אל-סאדאת.

כאשר נשאלה סטלה לוי כיצד היא מרגישה כחברת- כנסת, השיבה: "יש לי מזל שעשיתי ארבע שנים טירונות. כשהייתי מזכירת סיעת שינוי בכנסת, והצלחתי להכיר את כל השומרים, הסדרנים ואנשי- המינון. לו הייתי צריכה רק עכשיו להתחיל להכיר אותם, הייתה נגמרת לי הקדנציה".

ח"כ גר יעקובי, מי שהיה בעבר שר התחבורה, סיפר השבוע, כי לפי חשבון שעשה, אם שרה-החקלאות, אריק שרון, ימש את יומו להוציא למסע-תיירות בשומ- רון 300 אלף איש, הוא יודקק לשם כך להסיע בשלושת הר- חודשים הקרובים 100 אלף איש בחודש. דהיינו, אלפים אוטור- בוסים, שישוריינו רק לצורך זה. ומלאי האוטובוסים העומד

רק, שבו הודיעה כי עליה להשתתף עם בעלה בטקס ל- חייל האלמוני, למקום באו כנייה פרס, אשתו של ח"כ שמעון פרס, שישבה ליד פולה מזוס, אשתו של אחד מבעלי ידיעות אחרונות, נח מזוס. כאשר נכנסה גם לאה רבין, אשתו של ח"כ יצחק רבין, היא התיישבה הרחק מסוניה. לעומתה התיישבה ליד סוניה לילי שרון, אשתו של שרה-החקלאות אריאל שרון.

רעיית-הנשיא, אופירה נכר, באה יום קודם לכן אל גדעון אוברוזן, וחזתה בחזרה כללית לפני התצוגה. היא רכי שה מערכת-בגדים לקראת נסיו- עתה הקרובה לארצות-הברית. אוברוזן מוכר את יצירותיו בסכומים של 45 אלף לירות עד 63 אלף לירות לשימלה.

גם הנשים שבעליהן עובדים בשגרירות מצרים בי- ישראל נכחו בתצוגה. סאמיה נכ'רה, אשתו של הנספח הכלכלי בשגרירות, פיקרי נכ'רה, התאהבה באחת הר- שמלות שצבעה כחול-לבן.

# בין מוות למות

הכל יחסי בעולם. גם המוות.

תמהתי על האדישות המזוהה, שבה התייחסה המדינה כולה — ובראשה אמצעי-התיקשורת — לאסון של טביעת מצדה.

עברו 48 שעות עד שהטלוויזיה, הרדיו והעיתונות התעוררו לסיקור מינימלי של אסון זה. גם אז לא יצאו

המילחמה — אך רק כסיל יאמין כי הקס האחרון הזה הוא שעשה את המלאכה. הטיפה האחרונה המצטרפת למאגר המים הגואים שוברת את הסכר — אך האם יאמין איש כי טיפה אחת יכולה לחולל את הנס?

הפוליטיקאי הוא איש חשוב. בוודאי. הוא דומה לשרברב המתקין את הברז. אך רק צופה שיטחי מאוד ידמה בנפשו כי השרברב הזה הביא את המים. מישוהו התקין מערכת של שאיבה, תיכונן ובנה מוביל ארצי, מתח צינורות אספקה. השרברב הוא, בסך הכל, האחרון בתור.

אכן, נתן ילין-מור היה בין פורצי-הדרכים. אולי יישכת. אולי לא. בהמולת השלום, כאשר יקום, יתכן שאיש לא יזכיר את שמו. אך האם הפירסומת היא אמתי המידה לכל? האם היא עולם ומלואו? בעיני נתן ילין-מור, המעשה היה חשוב מן הפירסום. על כן הערכתיו.

## מרטין בובר בקאהיר

לא מכבר פגשתי מכר ותיק על מירקע הטלוויזיה. מבט לחדשות (ואולי היה זה בהשבעה — יומן אירועים?) צולם דר-שיח אמריקאי-מצרי שנערך בווישינגטון. לצד בעל-טור אמריקאי מקורבי רגן, שהיה פרימיטיבי ושחצן עד אין גבול, ושהצליח במהירות-שיא להעליב את כל הנוכחים הערביים, בלט הדובר המצרי, שסיים את דבריו בציטטה מדיברי מרטין בובר. היה זה תחסין בשיר.

כמה חודשים אחרי מילחמת ששת-הימים ישבתי בניו-יורק וכתבתי את סיפרי מילחמת היום השביעי. באחד הימים שאלה אותי ידידה, עיתונאית ברזית, אם אני מוכן להיפגש בחשאי עם שני פקידים מצריים בכירים, מאנשי הליגה הערבית. שהיו רוצים להכירני.

חשבתי כהרף-עין. פגישה כזאת יכולה להיות עבירה חמורה על חוק ביטחון-המדינה. מגע עם סוכן זר. ריגול חמור. 14 שנות-מאסר.

הסכמתי בהתלהבות. נפגשנו בויליאג, בדירתה של העיתונאית ובעלה הסופר. אחד משני הערבים הציג את עצמו כפקיד בכיר במשרד-החוץ המצרי, תחסין בשיר.

הוקסמתי מייד עליידי גישתו המפוכחת של האיש לסיכסוך הישראלי-ערבי. דיברנו במשך שעות. הסברתי לו את גישתי לגבי הפיתרון הפלסטיני. הוא הסביר את בעיות המדיניות המצריות. נוצרה תיקשורת אינטלקטוראלית שאינה תדירה בין שני אנשים, ועל אחת כמה וכמה כשהם באים מארצות אויבות. המרחק בין תלי אביב לקאהיר היה אז כי מרחק בין כדור-הארץ ור מאדים.



בשיר

מאו נפגשנו לא פעם. למדתי ממנו הרבה מאוד על העולם הערבי, ואני מקווה שלמד גם משהו ממני על המנטליות הישראלית. המניעים המודעים והבלתי-מודעים שלנו. בעיותינו ומכאובינו.

(במרוצת השנים נשאלתי לא פעם, עליידי קוראים ספקניים, מדוע זה הערכותינו על המתרחש בעולם הערבי שונות בצורה כה חותכת מן הערכות של המומחים בממשלתנו ובמכללותינו. אני מען לומר כי כל הערכותינו הוכחו כנכונות, ללא יוצא-מנהל. וכי כימעט ללא יוצא-הערכות של המומחים הוכחו ככוזבות, כימעט ללא יוצא-מנהל. לא יכולנו לפססם את ההסבר — פגישות התכופות והסודיות עם אישים מארצות ערביות שונות, שמש שאבתי הבנה וידע על התרחש.)

תחסין הפך, כמדומני, גדול המומחים לענייני ישראל בקאהיר, מבחינת ההבנה היסודית של התהליכים העמוקים יותר במדינתנו. עצתו השקולה נשמעה, בלי ספק, כאשר התקבלו החלטות. במשך זמן-מה היה מקורב מאוד לאגוד אל-אסאאאת וכיהן כדובר. איני יודע אם שיחותינו השפיעו על מאורעות.

כשבאתי לראשונה לקאהיר, מיהרתי, כמובן, אליו. היה זה כאלו התגשם חלום. ישבו בקומה העשירית של משרד-החוץ (לא הארמון המפואר בכיכר-השיחור, שבו יושב בוטרס בוטרוס-ע'אלי, אלא בניין-העבודה בצד השני של הנילוס) ודיברנו על נושאים כגון תפיסת האוטונומיה של זאב ובוטרוס-ע'אלי לפי תוכנית הלסינגפורס. המגמות בבית-המלוכה הסעודי, רמת-הגולן על פי מפת ארץ-ישראל שבראשו של מנחם בגין, החסיס בין יהודים וערבים בימי מרד-המכבים. וגם על תורת מארטין בובר.

אין הרבה אנשים כמו תחסין בשיר בשרות-החוץ הישראלי. יעקוב הרצוג המנוח היה כזה — אינטלקטואל, דיפלומט, הגותני-עליון. אם יש כאלה במשרד-הירושלמי כיום, הייתי רוצה להכיר אותם.

החרות שלנו, שחירפו את נפשם כדי לגרש מן הארץ את הכובש הבריטי.

סאקיני, גיבור המחזה בית-התה של ירח אוגוסט, אמר כי "פורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה". יצירה שהיא תועבה בארץ אחת יכולה להיות כלילת-היופי בארץ אחרת.

הוא הדין לגבי תרור. אני דוגל עדיין בהגדרה שהמצאתי בשעתו, ושהיתה תרומתי האוטנטית למדעיי המדינה: לוחמי-החופש הם בצד שלנו, הטרוריסטים הם בצד השני.

## החטא ועונשו

השחקן פיטר יוסטינוב, בעל הלשון החדה, מצא הגדרה קולעת מאוד להחלטת ג'ימי קארטר, בשעתו, להחרים את האולימפיאדה במוסקווה.

היא כוונה, כמובן, גם לגבי ההחלטת המקבילה של ישראל.

לדברי יוסטינוב: זה היה כאילו אמרו היוונים לבני טרויה: "מפני שהייתם רעים, לא ניתן לכם את הסוס הטרויאני!"

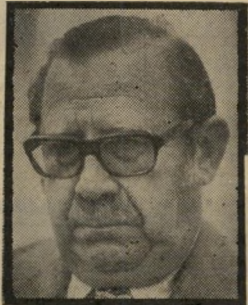
## פורצי הרכים

בערב לזיכרו של נתן ילין-מור, מי שהיה מנהיג לחיי ואחר-כך פעיל למען השלום, הגדירוהו כמה מן הדוברים כ"סולל דרך" לשלום.

נגד הגדרה זו התקומם יוסי שריד. מכיוון שבפיקוחו הרגילה דאג לכך שהוא יהיה הדובר האחרון בכנס, והמנחה היה חברו למערך, לא היתה לי האפשרות להגיב על דבריו. אנסה לעשות זאת כאן.

התיזה של שריד היתה, בערך, כך: אין "סוללים". כל הדוברים על הסוללים הם דיבריהבל. האנשים שהגו רעיונות, שהטיפו לדרך חדשה, שהסתכנו, שקשרו קשרים ושקיימו מגעים — מעשיהם שווים כקליפת-השום. ביום מן הימים יבוא ראש-הממשלה, יהיה אשר יהיה, ייפגש עם מנהיגי הצד השני ויחתום על הסכם-שלום. וזהו המעשה היחיד שהוא חשוב. כל מה שקדם לכך אינו חשוב כלל. הייתי מקבל את דברי שריד אילו התכוון לאמר: כך זה יראה בדעבד. סוללי-הדרך יישכחו. הפוליטיקאי, שיהיה במקום הנכון ברגע ההגשמה, יקצור את כל התהילה. אך שריד התכוון לדברים כפשוטם. וזה, עם כל הכבוד, פשוט מדי.

איך לכנות, למשל, את בנימין זאב הרצל? לפי התיאוריה של שריד, היה הרצל עובר-רבטל. מה הוא עשה, בסך הכל, האיש הזה? פנטזיור שכתב כמה ספרים, שהמציא כמה תיאוריות, שקיים כמה מגעים. כל מאמציו עלו בתוהו. כל מגעיו הסתיימו בכישלון. ביום מותו היה בבחינת לא-יוצא-לגמור — ונדמה לי שהוא גם היה מודע לכך. ליבו נשבר. אם כן, למי מגיעה התיילה? לדוד בן-גוריון, האיש שהיה במקום הנכון ברגע הנכון — ובניין הרץ של מוסיאון תליאביב. אפשר להמשיך בתיאוריה מעניינת זו.



ידין-מור

הנה, למשל, קארל מאר-כס, מה הוא עשה? ישב במוסיאון הבריטי, כתב ספר ארוך ומשמעם, ניסה להקים אירגון שנכשל. התקוטט בלי-הרף עם כל מי שהצטרף אליו. מת ככישלון.

ולעומת זאת — ולאדמיר איליץ' אוליאנוב, שלא לדבר על יוסף ויסארינוביץ' דז'וגאשווילי. אנשי-מעשה. ביצועיסטים. היו ועשו. להם התהילה.

כך נוצרת תמונה מעוותת עד כדי גיחוך. בגרמניה אומרים: "כך זה נראה למוריץ הקטן".

לא, בהיסטוריה הדברים מסובכים יותר. מהפכה חבי רתית או מדינית, תנועת-שיחורזר לאומית, דרך פוליטית חדשה — כל אלה הן תוצאות של תהליכים ממושכים. בתהליכים אלה יש חשיבות מרעת להוגי-הידע, כי הרעיונות מכוונים את האנשים ואת הציבורים (ויסלחו לי המארכסיסטים, אם אינם מסכימים לכך. אבל גם המארכסיזם הוא ניצחון הרוח על החומר, ניצחון הרעיון שעיצב את המציאות).

השלום בין עמים, בייחוד אחרי סיכסוך היסטורי יחיד-במינו כמו הסיכסוך בינינו ובין הפלסטינים — הוא תוצאה של מאמצים ארוכים. כאשר יקום השלום, ינצוה המצלמות את הפוליטיקאי שיחתום על הנייר — גם אם יהיה כדאיניק בעל מישקל-נוצה, או נץ שרדף את פעילי-השלום במשך כל ימי חייו.

אז מה? הקס האחרון שובר את גב הגמל של



מגידרם. הטלוויזיה לא שכרה מטוס מיוחד כדי לצלם את איזור הטביעה ופעולות הצלה, כפי שהיו עושים האמריקאים או הבריטים אילו טבעה אוניה משלהם.

כמה שונה היתה האווירה, אילו שיכלנו את אותו מיספר האנשים בהתקפת-טרור!

נניח לרגע כי תחת אוניה, שנפלה קורבן לאיתני-הטבע, היה מדובר באוטובוס, שהותקף בכביש-הצפון. בשני המקרים — אותו מיספר האבידות, אך התגובה היתה שונה מאוד-מאוד.

אמצעי-התיקשורת היו יוצאים מכליהם מרוב זעם. נחשול אדיר של תאוות-נגס היה מציף את הארץ כולה. צה"ל היה כובש את רבע לבנון, ואולי את מחציתה. מאות אנשים חפים-מפשע היו נהרגים או נפצעים, מאות בתים היו מושמדים. כמה מפקדים היו משננים לחייליהם, בצאתם לפעולה, כי אליהקמות צועד בראש הגדודים, וכי אל להם לחוס על המרצחים. אחרי המיבצע היה הרמטכ"ל חונן כמה פינטואים, בהתחשב באווירה הכללית שהשתררה בארץ בעיקבות מעשה-ההוועה."

אך לגבי החללים, הוריהם, רעיותיהם, ילדיהם — מה זה משנה, בעצם? האם הם ראויים פחות להשתתפות באבלם, מפני שקיוריהם טבעו במצולות, תחת ליפול באש כדורים?

## ההבדל הגדול

ואם יש הבדל בין מוות למוות, יש גם הבדל בין מעשה למעשה.

מיהו טרוריסט, ומיהו לוחם-חופש?

הנה ראינו בעמוד האש את הרשל גרינשפאן, האיש שרצה באקדה את הדיפלומט הגרמני ארנסט פון-ראט ב-1938. הנאצים ראו בו רוצח שפל וטרוריסט. ואריגנו את ליל-הבדולח כדי לנקום את דמו. אך בעיני כל יהודי בעולם היה גיבור אמיטי, צעיר אמיץ שנקם את ניקמת האלפים שנרצחו במחנות-הריכוז ובמרתפי-הגסטאפו.

אם כן, מה דעתנו על הצעירים הארמניים, הרוצחים עתה דיפלומטיים תורכים ברחבי העולם, כדי לנקום את ניקמת הארמנים שנפלו קורבן לשואה דומה, ההמדוכאים גם עתה בתורכיה?

כולנו מסכימים שחטיפת-מטוסים, תוך סיכון חייהם של מאות נוסעים חפים-מפשע, היא פשע נתעב. אנו תומכים בכל ליבנו במאמצים הבינלאומיים לשים קץ להשתוללות החוטפים, יהיו מניעיהם כאשר יהיו.

אבל, רגע — מה דינם של יוסף מנדלביץ' וחבריו? הם הלכו לחטוף מטוס סובייטי. כולנו ראינו במעשה זה מיבצע שלא היה רק נועז, אלא גם מוצדק. אם הסובייטים אינם מנחים ליהודים — וביכלל לבני-אדם שוחרי-חופש — לצאת מארצם, אם רצונם למצוא לעצמם מולדת אחרת — מה כי ילינו על מעשה כזה?

מובן שאין כל דמיון בין מעשה כזה — מעשה של לוחמי-חופש אמיתיים — ובין המעשים השפלים של המחבלים הפלסטיניים, שחטפו מטוסים כדי להשיג את שיחרורם של חבריהם, מחבלים ומרצחים כמוהם, היושבים בכלא בעון פשעים נגד המימשל הצבאי הישראלי, רק אדם מושחת עד היסוד היה מען להשוות את אלה ללוחמי-



## מדוע הם טועים תמיד?

זמן קצר אחרי שהגיע לשלטון, המקלה-המדברת של הערביסטים הצטרפה לדעת גולדה מאיר.

לשוא זעקתי בכנסת — 1 מול 119 — וטענתי שזוהי מהפכה, שיש לתפוס את ההזדמנות בציזיותיה. איזה מישקל היה לדברים? הרי איני ערביסט. בסך-הכל הייתי הדיוט, שנפגש מדי פעם, בגלוי או בחשאי, עם אישים מצריים (ראה יומן אישי).

גולדה ודיין התעלמו מהצעת אל-סאדאת, בהסכמת כל הערביסטים. בא יומי-הכיפורים, באותם הימים עסקו הערביסטים באחד התעלולים היותר-מסוכנים שלהם. הם גילו את ההבדל התהומי בין "צולח" ו"סלאם".

סאדאת ואחרים דיברו על "סלאם" — שלום. אך הערביסטים גילו שזוהי אחיות-עיניים. "סלאם", כך אמרו, ככלל אינו שלום אמיתי. שלום אמיתי הוא "צולח". ומכיוון שהערבים אינם מדברים על "צולח", כל דיבור ריהם על השלום לא נועדו אלא להונות את ההדיוטות. עברו השנים. אל-סאדאת בא לירושלים. הוא דיבר על "סלאם". נחתמו הסכמי קמפ-דייוויד. הם דיברו על "סלאם". קם השלום. הונהגה הנורמליזציה. ישראלים מסתובבים ברחבי מצריים, מתקבלים בכל מקום בזרעות פתוחות. סלאם עליהם.

מה קרה ל"צולח"? נעלם כלא היה. לא היה ולא נברא, כי אם משני היה. אך הערי כיסטים נשארו.

# סלאם עליהם

למלך, הגיב זה בשלוות-נפש. "אין דבר", אמר. "יצאניות, רקדניות ופרופסורים אפשר לקנות תמיד". וזוהי בוודאי הגזמה מרושעת. אך עובדה היא ששום שילטון בעולם — ובישראל — לא התקשה מעולם למצוא שורה מרהיבה של פרופסורים שיספקו לו תיאוריה מרשימה ומלוי מדת להצדקת מעשיו.

**ל** השפעתם של המומחים עלולה להיות תוצאה הרת-אסון.

הנה, למשל, תקופת-האוויר שבין שתי המילחמות — מילחמת-ישראל-השנייה ומילחמת-יום-הכיפורים. ספינת-השטים שטה לה במימי-נחוחות. הכל ידעו שהערבים אינם שווים כלום. שאינם מסור-גלים להילחם. שאין מה לחשוש מסניהם. הכל גם ידעו כי אין טעם להציע לערבים את החזרת השטחים הכבושים תמורת שלום. כי "אין עם מי לדבר". הערבים לא יסכימו לשלום לעולם. ממילא אין צורך

**ל** זה סיפור שלא יופיע בסידרה עמוד האש: בינואר 1948 כינס דויד בן-גוריון בביתו הקטן ב' שדרות הקרן-הקיימת ישיבה של כל המומחים לעניינים ערביים, שעמדו אז לרשות הסוכנות היהודית.

כולם היו שם — אליהו ששון, עזרא דיין, ויוש פלמון ועוד ועוד, ואפילו ישראל גלילי. בן-גוריון הציג לנאספים שאלה חיוניות: האם יפלוש הצבאות הסדירים של מדינות-ערב אל הארץ, אחרי שיס' תיים המנדאט הבריטי בחודש מאי?

בזה אחר זה חיוו הערביסטים המיקצועיים את דעתם: לא, בהחלט לא! הערבים הארצי-ישראליים, כך אמרו, הם קיצוניים. הם לוחמים. הם מתנגדים לחלוקת הארץ ולהקמת המדינה היהודית. אך המדינות הערביות הן מתונות. הן מנסות לרסן את הערבים המקומיים. על אחת כמה שלא תפלושה לארץ.

היתה זאת הכרעה פה-אחד. רק אחד לא הסכים. הוא לא היה ערביסט. אבל היה לו חוש.

למרכה המזנז היה זה דויד בן-גוריון. הוא התעלם מן המומחיות המקובצת של כל הערי ביסטים, והתכונן לפזישה הגדולה שתבוא בישיבא.

תודות לכך היה לנו, באותו יום, נשק ביד. ובאו התותחים, המטוסים והטנקים שאיפשרו לנו, אחרי מאבק מר מאוד, להחזיק מעמד.

**מ** אז זרמנו הרבה מים בירדן, והשתנו דברים גם אצל לנו וגם בעולם הערבי. ורק דבר אחד לא הש' תנה: שיעור הטעויות של הערביסטים המיקצועיים. הוא היה ונשאר כסביבת 99%.

איני מעז לאמר שכל הערביסטים טעו בכל המיקרים. זאת תהיה הגזמה.

אבל אני מעז לאמר כי כימעט כל הערי ביסטים טעו בכל המיקרים, וכי כל הערביסטים טעו כימעט בכל המיקרים.

רצח המלך עבדאללה, העלייה המסחררת של גמאל עבד-אל-נאצר והתנועה הכל-הערבית, הקמת הרפובליקה הערבית המאוחדת, שיחרור אלג'יריה, הריכוז הפתאמי של הצבא המצרי בסיוני במאי 1967, עליית פת"ח, ואחר כך עליית אש"ף, מילחמת יום-הכיפורים, ביקורו של אנזור אל-סאדאת בירושלים.

אף אחד מן המאורעות האלה לא נחזה מראש עיניו הערביסטים.

הדיוטות (ובראשם שבועון זה) חזו את רוב המאיר רעות האלה מראש. על כך זכו בבוז תהומי מצד המומי חים המלומדים. פה ושם גם היה מלומד שראה את הנולד במיקרה זה או אחר, או שלקח זאת לפחות בחשבון. אך כשמדברים על ציבור — הציבור המוקרן — צועני של המזרחנים — שיעוריהם-המדורים הוא ממש מדהים.

**ל** יברתי על כך פעם עם בוטרוס-ע'אלי, שריהמדינה המיצרי לענייני-חוץ, שהוא גם אקדמאי ומלומד נודע. בסניגורו האירוני העדין אמר: "יש לכם המומחים הטובים ביותר בעולם לענייני העולם הערבי. הם קראו את כל הספרים והעיתונים. הם יודעים את הכל. אבל אין הם מבינים דבר, כי מעולם לא היו אף יום אחד בארץ ערבית".

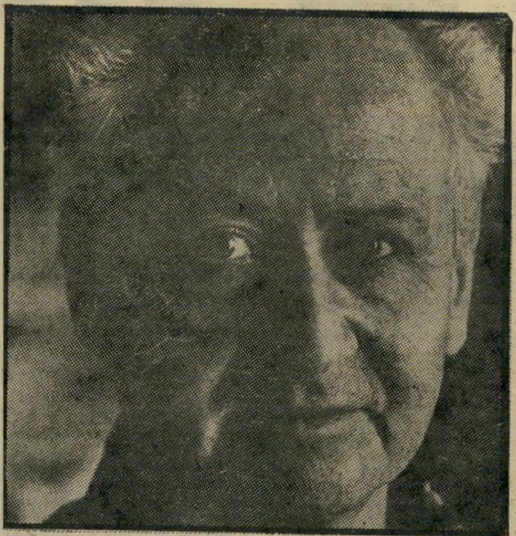
סיפורי לו את האימרה המיוחסת לדויד בן-גוריון, לגבי מי שקורא את התנ"ך בתירגום: "זהו כמו לנשק אשה מבעד למשפחה". מזה שני דורות (ובעצם, מזה ארבעה דורות) מנשקים המזרחנים שדנו את העולם הערבי מבעד למשפחה. הם יודעים את הכל, והם טועים תמיד.

**א** ין זו בעייה אקדמית, שאפשר לעבור עליה לסדרי-היום בחיון קל ובמשכית-כתף. בן-גוריון היה איש חזק, הוא סמך על האינטואיציה שלו. הוא התעלם מדעת המומחים. לא בא פוליטיקאי מופגז לכך.

לפוליטיקאי המצוי, שהוא איש שיטחי מטיבעו, יש יראת-כבוד מפני המומחה. האיש המבין, שקרא את כל הספרים, הוא נוטה לקבל את דעתו.

יש גם סכנה הפוכה. האקדמאי מעריץ, לעיתים קרור-בות, את איש-הכוח. הוא שואף אל הכוח. הוא רוצה להתחלק בו. הוא רוצה לפחות להתחכך בעלעליה-שררה. ולשם כך הוא מוכן, לא פעם, למכור את הידע המיקי-צועני שלו.

בימי הריאקציה הגרמנית, אחרי מהפכת-הנפול של 1848, התפטרה קבוצה של פרופסורים גרמנים כמחאה על מעשיו של מלך האנובר, כשהודיעו על כך בבהלה



## פטי הרכבי: כולם היו אנטי-שמים

להתווכח אם כדאי להתזרזר להם את השטחים, ואילו שטחים. "אין טעם להתווכח על השלום עם יהודים", אמרה גולדה מאיר.

הכהן הגדול של התורה הזאת היה ערביסט מכובד מאוד, גדול המומחים, האיש שקרא את כל הספרים, עד אחד. היה זה האלוף (מיל') יהושפט הרכבי, ראשי-אמ"ן לשעבר, המומחה מס' 1.

"פטי", כפי שהכל קוראים לו, מכר תורה פשוטה ומשכנעת. הערבים הם אנטי-שמים. כל הערבים הם אנטי-שמים. זה כתוב בספרים. זה טבוע בדת האיסלאם. מכיוון שכל הערבים הם אנטי-שמים, אין טעם להי-שוב על השלום. לא יהיה שלום.

ומכיוון שלא יהיה שלום, אין גם טעם להציע לערבים את החזרת השטחים, כולם או הקדם. פטי הלך מעיר לעיר ומספר לכפר, ומכר את הסחורה הזאת בשקידה, כשהוא נושא עימו את מרכולתו — ציור הספרים והעיתונים, שהוכיחו זאת.

לא היה זה הרכבי ששיכנע את לוי אשכול, גולדה מאיר ומשה דיין שכדאי להחזיק בכל השטחים הכבושים, ולא להציע לערבים דבר. הם הגיעו למדיניות זו בכותות עצמם, מפני שרצו לדבוק בשטחים אלה.

אבל פטי סיפק להם את האידאולוגיה, ונמט כהם ביטחון עצמם, ושיכנע את הציבור הרחב שאכן זוהי המדיניות הנכונה.

לא יהיה זה צודק להעמיד את פטי הרכבי במקום הראשון ברשימת האחראים לאסון מילחמת יום-הכיפורים. יש מועמדים רבים למקום זה — גולדה מאיר, משה דיין, ישראל גלילי ועוד — והתחרות רבה. אך לפטי הרכבי יש חלק נכבד מאוד באחריות נוראה זו. עניו ניתן לפחות, להחזיק את הפסוק "מורה ועיזב — ירוחם". אחרי ההלם של המילחמה התחרט הרכבי בפומבי, והציע דרך אחרת. רכבים מהערביסטים האחרים לא היתה אף ההגינות לעשות כן.

**ל** ושא זה מעסיק אותי, כי הנה הם עושים זאת שוב. הפלסטינים אומרים משהו? שטויות. הם שינו את סיגנונם, את מונחיהם. את הגדרותיהם? הם אומרים עתה בפירוש שיש זרם חיובי בתנועה הציונית, הם אומרים לראשונה בפירוש שיש לעשות שלום עם מדינת-ישראל? אין לזה שחר. מאה ואחד ערביסטים, כולם מדופלמים, כולם מומחים גדולים, מוכנים להפי-ריך זאת מיד, בו במקום.

אני תמה, לפעמים, מה מניע את האנשים האלה. אחדים מהם הם שכירי-ספר, כשם שיש שכירי-אבהה ושכירי-חרב. הם ישרתו כל שילטון, יספקו תיאוריה מלוי-מדת מתאימה לכל שררה. אחדים מהם חלשי-אופי, הרוצים פשוט לשחות עם הזרם. הם מושפעים ממאמריה-מערכת של הצהרונים, ומתאימים את תלמודם לרגשותיהם.

אך רובם, כך אני מאמין, עושים מה שהם עושים מפני שאין להם מושג. כדברי בוטרוס, הם יודעים את הכל ואינם יודעים דבר, מפני שמעולם לא שהו בארץ ערבית (חוץ ממצר-ריים, לאחרונה). מעולם לא באו במגע אישי ישיר עם האנשים, מעולם לא הסתכלו בעיניהם, לא התרשמו מהבעת-פניהם ומנימת-קולם.

כיצור: מעולם לא היתה להם ההזדמנות לנצל את הנכס האנושי הגדול הזה — האיני-טואיציה.

כמי שבילה הרבה מאות שעות בחיחות עם ערבים, אני מאמין כי שעה אחת של שיחה עם איש-אש"ף, או עם פקיד מצרי, או עם שר עיראקי, או עם איש-מחותר אלג'ירי — שווה את כל הספרים שבעולם.

כי זוהי המציאות.

**ס** פרים מקנים ידע. אך אין הם מקנים, בהכ-רח, חכמה.

בין הערביסטים יש בוודאי חכמים, כשם שישנם בכל המיקצועיות — בין הפוליטיקאים, בין העיתונאים, אפילו בין חבריה-הכנסת.

אבל קריאת הספרים על השלום הערבי אינה מקנה ידיעה על העולם הערבי. היא מקנה רק ידיעה על מה שכתוב בספרים על העולם הערבי.

יש הבדל בין שני הדברים — וחולשתם של אקדמאים רבים היא שלא תמיד הם מבחינים בו. אין זה נכון רק לגבי ערביסטים. זה נכון באותה המידה גם לגבי הכלכלנים — ויכול מושהו למצוא כי הם טעו בעקבות אכזרית ככל תחזיותיהם, בדיוק כעמיתיהם מהמחלקה הערבית.

הבעיה נוגעת, כפי שאמר לי לא מכבר איש מדעי-המדינה, לעצם האפשרות לגזור מתכונות, ולא כל שכן להבין בעיות. על יסוד ידע הנרכש והנלמד על פי הפרוצדורות המדעיות.

איני בא ללולל בספרים. אפשר ללמוד מהם הרבה. איני בא לקלט את הפוליטיקאים, שמעולם לא קראו אף ספר אחד, כמו משה דיין, הוא הוכיח שהוא יכול לטעות לא פחות מן המומחים. סוד הליחמה הוא, לדעתי, בלמידת החומר המצוי בספרים (מבלי להשתעבד לאותו, "פרוצדורות מדעיות") תוך שילובו בידע שניתן לרכשו רק בשטח. תוך הכרת האנשים בצד השני, "האויבים", והכנת מניעיהם, מיני-בלותיהם ובעיותיהם.

רק כך יבוצה להתגבש, בהדרגה, אותה ידיעה אמיתית הנראית כ"אינטואיציה".

# רענן לוריא ביקש מאדיה נאור לעזור לו ל"כשורב נאור, פתח במיתקפה המסכנת



מוזכיר הממשלה נאור ואשתו פגישה ראשונה בניו יורק

ראליה — המגיעה לניו יורק ושביקרה הוא חפץ. בדרך כלל אלה אנשי מדינה ופקידים בכירים. הוא עורך להם סיורים מודרכים ברחבי ניו יורק, ברולס רויס שלו, המצויד בבאר-משקאות ובטלוויזיה ציבוענית. אחר-כך כולל מיבצע האירוח ביקור בביתו של לוריא בקונטיקט. הוא מציג בו שכיות אמנות, בריכת-שחייה מחוץ ממת בתוך הבניין, מיגרשי-טניס ואגם פרטי.

ועוד כולל האירוח ארוחות במיסעדות סיניות מפוארות. כל אותה עת טורח לוריא להזכיר מדי פעם, כבודר אגב, איש-מדינה אמריקאי זה או אחר, שעימו סעד והתייעץ.

אריה נאור נלכד ברשת הקסמים של לוריא ונהנה מכל דקה בחברתו של הקרי-קטוריסט. ולוריא אכן הוכיח שהשקעה היתה משתלמת.

לקראת אוקטובר בשנה שעברה הצליח

אריה נאור ורענן לוריא נפגשו לראשונה בניו יורק לפני כשלוש שנים. נאור היה אז ממונה על אירגון הגינות ה-30 למדינה, בנוסף לתפקידו כמוזכיר הממשלה, ונסע לשם כך לסידרת פגישות בניו יורק. בין השאר נפגש נאור עם טוביה סער, היום מנהל מחלקת-החדשות של הטל-וויזיה ואז דובר מישלחת ישראל באו"ם. "יש לי כאן יריד שאני רוצה שתפגוש אותו", אמר סער לנאור, "זה רענן לוריא. הוא אמנם יורד, אבל הוא מוכן לעזור למדינה, לתת לנו קריקטורה מדי פעם, ובכלל, אני גגד השיטה של החרמת יורדים".

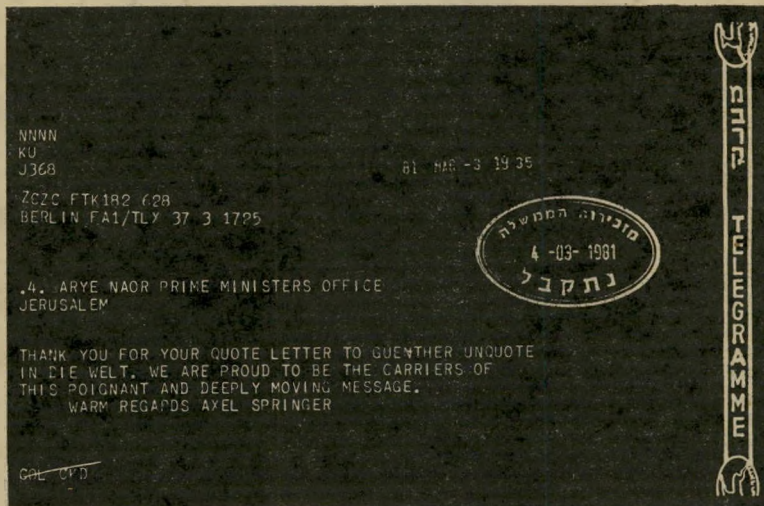
נאור נעתר להצעה וסער אירגן את הפגישה. מאז אותו הרגע החל לעבוד המכשף הלוריאני המפורסם.

לוריא נוהג להפעיל קסם אישי. להפגין עושר, ולהעניק טיפול של אח"מים לכל אישיות ישראלית — ואולי לא רק יש-

# נאור או טיפיש?

נאור להסדיר ראיון בילעדי של ראשי הממשלה מנחם בגין ללוריא. הראיון היה מיועד לסינדיקט העיתונים של לוריא. הלה שולח כתבות ל-411 עיתונים ברחבי העיר, למ, נחשב אחד העיתונאים הפוריים ביותר מבחינת כמות החומר שהוא מפרסם מדי שבוע.

אף לא אחד בלישכת ראשי-הממשלה, כולל בגין ונאור, זכר את הקריקטורה שהרגיזה בזמנו את ראשי הליכוד יותר מכל. זה היה מייד אחרי הבחירות של 1977. במאות עיתונים בעולם הופיעה דמותו של בגין כשהוא מכוער ומעוות, לבוש בבגדי איש-מדינה חגיגיים ורגלו נשענת על פצצה. הרמו היה ברור: טרוריסט נבחר לראש ממשלת ישראל. את הקריקטורה צייר ה-ישראלי לשעבר רענן לוריא.



ה צעקות שנשמעו מחדרו של מזכיר הממשלה, אריה נאור, הרעידו את ה-בניין. "תסתלק מהחדר, עלוב-נפש אחד!" זעק נאור נמוך-הקומה, כשהוא קם מכיס או רועד מחימה. "תעוף מכאן מייד!" מול נאור עמד גבר לבוש חליפה גזר-רה היטב, מסורק בקפידה ובפיו מיקטרת. רענן לוריא, קריקטוריסט ובעל מדורים בעיתונים, היה לא פחות נרגש ממזכיר הממשלה.

לוריא מיהר להסתלק מן החדר, כאילו חשש שנאור עומד להכותו. בחדר הסמוך

## כניסה חופשית

### לסוויטה

ע תה, כשביקש ראיון, טרח לוריא להזכיר לבגין ולנאור שהוא התגייס לאצ"ל בהיותו נער בן 15.

## מיברק התודה מאכסד שפרינגר

"גאים להיות שליחים"

עורך-הדין שמואל תמיר בתל-אביב. הוא דיבר מארצות-הברית. "אני צריך אותך, כדי שתייצג אותי בפרשה מסוימת בארץ". אמר לוריא למי שהיה שר-המישפטים, השניים קבעו פגישה במשרדו של תמיר, בשדרות רוטשילד 15 בתל-אביב. וזו אמנם התקיימה יומיים לאחר מכן.

כשהסביר לוריא לאיש-שיחו את העניין שלשמו בא, נאלץ תמיר לדחותו. לוריא ביקש להגיש תביעה נגד מזכיר הממשלה אריה נאור, שלדבריו השמיץ אותו באוזני הבעלים של העיתון הגרמני די וולט, ידידי-ישראל אכסל שפרינגר. "אני לא יכול להגיש תביעה נגד נאור", הסביר תמיר, "אבל אני מוכן, כידיד שלך ושלך, להפ-גישכם וליישר את ההדורים".

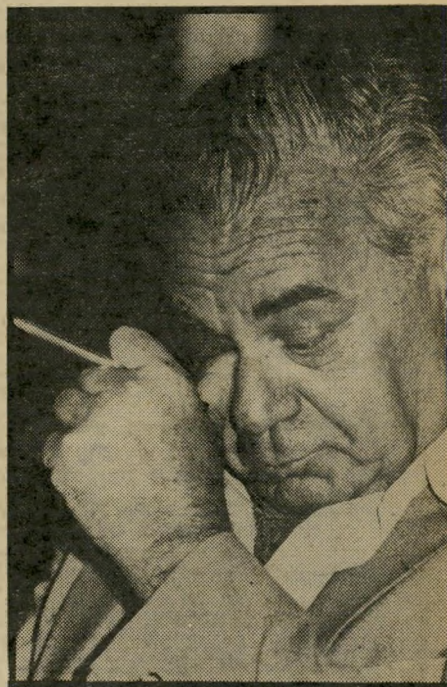
לוריא הסכים.

## ברכה מחוממת

### באגם פרטי

ת מיר טיפן לנאור, סיפר לו על ה-פנייה של לוריא. גם נאור הסכים לפגוש ש. ואכן, הפגישה המשולשת נערכה יר-מיים אחר-כך במשרדו של תמיר. לוריא פתח בטון תוקפני. "יש לי חומר שיכול לסכך את מר נאור", הוא אמר. תמיר הפסיקו.

"אם זה הסיגנון, אין לנו מה לעשות ביחד", פסק תמיר, "הכוונה היתה ליישר את ההדורים. כאן זה לא בית-מישפט". לוריא שינה כיוון, הנמיך את הטון. הוא העלה את טענותיו נגד נאור, והלה השיב והציג את גירסתו שלו.



## פרקליט תמיר

מדוע הוא שותק?

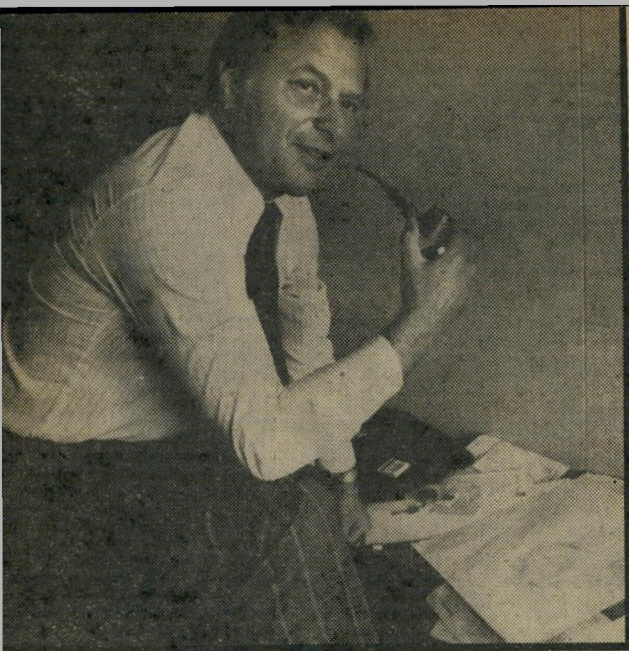
התעכב לרגע ושאל את המזכירה, שגם היא היתה נרגשת מהצעקות שבקעו מחד-רו של הבוס: "איפה החדר של קדי-שאי?" המזכירה של נאור הצביעה אל עבר חדרו של ראש לישכת ראשי-הממ-שלה, היאל קדישאי. לוריא הלך אל קדי-שאי, אך לא מצאו. סר וזועף עזב את מישרד ראשי-הממשלה.

הסצינה כולה אירעה באחד מימי ינואר האחרון. היה זה פרק נוסף בפרשה שנה-שפה רק בשבוע שעבר — פרשת האש-מותיו של רענן לוריא נגד אריה נאור. כמה ימים לפני התקרית במישרד ראשי-הממשלה טילפן רענן לוריא למישרדו של



נשיא נכון ומזכיר נאור הנשיא התעניין ואיזה הצלחה

# היורד



קריקטוריסט לוריא בלעדי או לא בלעדי

**ב** 14 השנים האחרונות לען לוריא הוא אמריקאי לכל דבר, ואפילו אמריקאי מפורסם. מי שהיה עיתונאי ביומון הדור אחר-כך עורך עיתון לגברים לגבר וקריקטוריסט של ידיעות אחרונות, נסע ערב מילחמת-ששת-הימים לאמריקה, כדי להצליח בה ולהתעשר. והוא אכן הצליח והתעשר.

לוריא אינו אוהב את התואר יורד, "לאף אדם אין זכות להפקיע את הישראליות שלי. היא שלי ואינה שלו", אמר לעני תונאית יואלה הרשפי. "אני 185 שנה בישראל. אני ישראלי, כי כאשר אני מגיע הנה לביקור, אני מראה לבתי, דפנה, את המקום שבו יצאתי בפעם הראשונה עם חסקה ליס, בגיל שמונה, ואת המקום בו עמד הצירוף של הגנת שלי, מרים."

יתכן שלוריא אמנם חושב עצמו לישראלי, אך לבטח אין זה החינוך שאותו הוא מעניק לבנו, שנקרא בארץ נימרווד ובארצות-הברית רוד. כשהיה צריך נימרווד-רוד לחזור לישראל, כדי לשרת בצה"ל, כפי שעושים בני-יורדים רבים, הוא התנדב למיכללה היוקרתית של הצבא האמריקאי ווסט פוינט. לוריא כועס, לדבריו, על בנו על שהלך לווסט פוינט: "התנגדתי שהוא ילך לווסט פוינט. אני חושב שכישורונותיו הם בכיוון אחר. הוא עשוי להיות פרשן פוליטי מעולה, יש לו כושר ביטוי מצויין והוא מצעיר טוב מאשר צעירתי אני בגילו. בשלב זה רואה רוד את עתידו בבירה הפוליטית באמריקה. כנראה שהשיקול שלו היה שהווסט פוינט יכול להיות קרש זינוק. הוא הניך מצטיין."

אך למישפחת לוריא יש עוד תיקווה בכל הנוגע לצה"ל. "הבן השני שלי, ברק (בארי), המתקרב לגיל הגיוס, הביע את רצונו לשרת בצה"ל. הוא מתכוון לכך כבר עכשיו עליידי שיפור אינטנסיבי של ידיעת העברית."

גם לוריא עצמו מצטער, כמובן, על כך שאין הוא יושב בישראל ושולח ממאן של הקריקטורות והמאמרים שלו ל-411 העיתונים שאליהם הוא קשור. אבל ללוריא יש הסבר לכך: "הדואר הישראלי אינו טוב. הדברים שלי לא יגיעו בזמן לעיתונים."

לוריא מתגורר עם רעייתו היפהפיה תמר, בתה של מעצבת הדוגמניות לאה פלטר, ועם ילדיהם בבית השווה יותר ממיליון דולר וחצי, שהם כ-145 מיליון לירות. הוא משתכר, לדבריו, יותר מחצי מיליון דולר נטו לשנה, שהם כ-45 מיליון לירות. הוא נוהג ברולס רויס חומה וכועס על מי שטועה ואומר שהרולס רויס שלו לבנה. "הרולס רויס חומה, המרצדס לבנה."

הוא לבוש בקפידה. מסורק תמיד כמו רוג'ר מור ובפניו מיקטרת ניצחית, בסיגנון עורך-הדיון הישראלי צבי לידסקי. רכושו, מלבד הבית, מוערך היום ביותר מ-10 מיליון דולרים, שהם 900 מיליון לירות.

בע עליידי לוריא, נשקרהגנה מצויין בי מישפט שעתידי להיערך בגרמניה. כשגודע ללוריא שידידו נאור, "גבד" בו, נמלא חימו וועם והחליט לנקום.

רענו לוריא הדליף את הסיפור לקור ישראל. הכתב המדיני של הרדיו, שימעון שיפר, מיהר להתקשר עם משה ז'ק ממערבי ושאל אותו, מתי הוא פירסם את הידיעה על שיחת קארטר-שמידט. ז'ק ענה לו: "בי-31 באוקטובר." שיפר הביין שבידו סופר. השיחה בין נאור לבין לוריא נערכה יום לפני הפירסום! טענתו של נאור, כאילו פורסם הסיפור במערבי לפני השיחה שלו עם לוריא הוכחה כי לא-נכונה.

גלוי לדי וולט, שבו קרא לעם הגרמני להת' נגד לעיסקת הנשק של ממשלתו עם סעודיה, שפרינגר עצמו שלח מיברק-תודה חם לנאור על הדברים שכתב בעיתונו (ראה גלופה). יש להניח שאם רצה נאור ללבד בשירות די וולט, היה מנצל את קשריו עם בעלי-הבית עצמו תחת שיפנה למתווך לוריא. נאור ידוע גם כמי שמקפיד על בריאותו, ואין להניח שהיה מפר את מיצוות הרופאים, שלא להרים משא כבד אחרי התקף, ונושא את מיוודותיו של לוריא בנמל-התעופה.

כמה שבועות אחרי נסיעתו של לוריא, הוא טילפן אל אריה נאור מגרמניה. בין לוריא לבין מערכת די וולט נתגלע סיכך סוך חמור, שבעיקבותיו הגיש לוריא תביי עה נגד עיתונו בגובה של שני מיליון מארק, שהם כ-84 מיליוני לירות ישראל לירות. הסיכסוך פרץ אחרי שדי וולט העי ניק שי למינוי העיתון — ספר קריי-קטורות של לוריא. לדבריו לוריא לו

נצל על כך שהוא מסיע אותי בכוכנית פיאט, סיפר לוריא, שאף ציטט את נאור לאמור: "אני מקוה שבפעם הבאה אסיע אותך במרצדס."

הגירסה של נאור שונה לגמרי. לדבריו ביקש ממנו לוריא חומר שיעזור לו לסייע לרגן. "סיפרתי לו על שמועה שמתהלכת בין עיתונאים בארץ, ושפורסמה כבר אצל משה ז'ק במערבי. על השיחה בין קארטר לשמידט, טוען נאור. "אמרתי לו שהוא צריך לבדוק בעזרת הקשרים שלו בגרמניה אם היא נכונה." נאור אינו מכי חיש שהסיע את לוריא ללוד, אך מכחיש את כל השאר. "לא סחבתי לו את המיר וודות. אחרי התקף-הלב שהיה לי לפני כמה חודשים. אני לא סוחב בעצמי אפילו תיק קטן. לא העברתי אותו דרך המכס. כי פשוט אין מכס לנוסעים יוצאים. ובוודאי שלא שוחחתי איתו על טיב הי מכונית שלי. אני גאה בכך שיש לי פיאט."

## האם ביקש האיש, שידק על הקאנצלר אדנאור, מרצדס לעבודה בעיתון גרמני?

שילם לו העיתון די כסף עבור זכויות יוצרים. מה גם שהמערכת החליטה להקי טין את שטח הקריקטורות שלו.

לוריא ביקש להוסיף סעיפים לכתב-התביעה שלו. הוא נזכר בראיון עם בגין ורצה לטעון כאילו די וולט הונה אותו שכתב בעמוד הירסום העצמי, שהראיון עם ראש ממשלת-ישראל היה בילעדי של די וולט. הוא ביקש מנאור שישלח מיברק מחאה לדי וולט, על כך שהראיון תואר כראיון בילעדי של בגין עם עיתון גרמני. במיברק, כך ביקש לוריא, צריך נאור לציין שיחסי גורמים מסויימים בממשלת-ישראל עם העיתונאי-היורד הרוע.

לנאור יש גם הסבר לכך שפתק, בכתבי ידו ובחתימתו, נמצא אצל לוריא. "לוריא קם לחתום על החשבון וביקש שאכתוב לו בינתיים את הסיפור. כתבתי אותו. אני מודה שעשיתי שטות, כמו שאני מודה שעשיתי שטות שבכלל הכרתי את לוריא. הפתק נכתב על פיסת נייר שהיתה באותו הרגע על השולחן."

### תרופה מתוצרת גרמניה

**ק** שעה שלא להאמין לפחות לחלק מי גירסתו של נאור. לפני 16 שנה, כשהיה עדיין עסקן-סטודנטים מטעם תנועת החרות, הוא נעצר כשהפגין ליד מלון שרתון הישן, נגד מי שהיה אז קאנצלר מערב-גרמניה, קורד אדנאור, שביקר בארץ. נאור פרץ את שרשרת השומרים וירק לעברו של האורח רם המעלה. אל ביתו של נאור לא הוכנס מעולם מוצר גרמני, מלבד אחד. לפני כמה חודשים נאלץ לרכוש תרופה גרמנית בשם אדלס, בעיקבות התקף-לב. קשה להניח שנאור היה משתעשע דווקא ברעיון לרכוש מרצדס. יחסיו של נאור עם אכסל שפרינגר מצויינים. לא מזמן שלח נאור מיכתב



מריקסט בגין הקריקטורה שהוטרדה

שמידט. בשיחה, כך טען נאור לדבריו לוריא, הסביר קארטר לשמידט שבגלל מערכת הבחירות בארצות-הברית אין הוא יכול להפעיל לחצים על ישראל וביקש מגרמניה שתפעיל לחצים כאלה.

היה זה סקופ ממדרגה ראשונה. ולגבי לוריא היה טמון בו יתרון נוסף. ידיעה כזו, לו היתה מתפרסמת בארצות-הברית, היתה משתתת היטב את המתחרה על כס הנשיאות. רונלד רגן. לוריא טען שרגן הוא ידיד שלו, וידיד של ישראל, ושיש לעזור לו. לדבריו לוריא, נתן לו מזכיר הממשלה את הידיעה כתוכבה על פתק בכתב ידו, ואף חתם עליה.

אחרי שלגמו קפה הוסיף נאור את לוריא ללוד. "הוא העביר אותי את המכס ללא בדיקה, שחב לי את המיוודות, וגם התי

# במדינה

העם

בזרים מוקדם

המישטרה עסקה בדתיים

בעת הפיגוע — ומי שירק

על הקאנצרט

ביקש משרה כגרמניה

התבוננות באירועי השבוע שחלף היתה מבלבלת אפילו את לוח השנה. נדמה היה שפורים פשוט הועתק לאחור בשבוע אחד. חג ההשתטות, ההתחפשות, העמדת הפנים והשיכרות תקף את הארץ, עוד לפני שהאימהות החליטו איזו תחפושת להכין או לרכוש לילדיהם. החרדים הקיצוניים ערכו הפגנה והפגנתיות עצומה בירושלים (ראה עמודים 40-41). מאות השוטרים ואנשי מישמרהגבול — שחוייבו לסכן את ראשיהם מול האבנים שהוטרו אליהם, ולהיאבק נגד חובשייקפוטות מנאצים — גוייסו מכל רחביהארץ ומכל תפקיד חיר. ני קשה היה למצוא מכוניתתנועה, חוקרי פריצות וגניבות באותה שבת. יש להניח שכוחות נלקחו גם מתפקידים ביטחוניים.

ואם היה צורך בהוכחה לכך, באה הקרית האוטובוס בירושלים. עוד בטרם התפורו 15 אלף הר חרדים, שבעירי הצוץ העצמי על תבוסתהמישטרה, וכבר נקראו כמה מהשוטרים כדי להגן על אוטובוס שהותקף מהמארב. כלביהגישוש שהובאו למקום הלכו ישר לבית בכפר ערבי סמוך, והחשודים שנתפסו שם הודו בניסיוןהפיגוע.

גם מזג האוויר התחפף. יומיים קודם לכן גורו יריות, אולי המצחיקות ביותר שגורו בשנה ה"אחרונה. רענן לוריא, עיתונאי ו"קריקטוריסט בעל שם עולמי, ירה חיצים לעברו של מזכיר-הממשלה, אריה נאור. לוריא גילה שנאור הציע לו עיסקה: חומר סודי של ממשלת-ישראל תמורת הבטחת תעסוקה בעיתון הגרמני די וולט, אחרי שהליכוד יירד מהשילטון.

אייאפשר היה שלא להיזכר בשתי עובדות הקשורות בשני אישים אלה: רענן לוריא הוא היורד הישראלי המפורסם ביותר. בנו של לוריא החליט ללכת לפנימיה-הצבאית ה"אמריקאית 1001 פוינט, בתקופה שבה קיבל צורגיוס לצה"ל. העובדה השנייה היא שאריה נאור הוכה קשות ונעצר על-ידי המישטרה, בדיוק לפני 16 שנה, בעת שניסה לירוק על קאנצלר מערב גרמניה דאז, קונראד אדנאור, שביקר בארץ.

אולם החזאי מנבא את האירוע המצחיק ביותר — מוגה-האוויר ה"אפיבי, המשמח כליכך את לב ה"ילדים שוחרי התחפשות והעדלא ידות, עלול להשתנות ולהיפך גשום דווקא בימיי-פורים.

## מיפילגות

הצלה או קבורה?

פרם היה מוכן לסכן

את מיפגנתו, כדי דשמור

על שריטתו בה

יעקוב לוינסון התרגל בשנים ה"אחרונות לא לשמוע את המילה "לא". בתפקידיו השונים בראשות הנהלת בנק-הפועלים הוא זכה ל"אומרייהן סביבו, ולא רק מקרב פקידיהבנק. מנהלי-מיפעלים גדולי, לים, ראשי-ההסתדרות, שרים ו"מנכ"לים ידעו, שכל אמירת "לא" ללוינסון פירושה פחות כסף מהבנק שבראשו הוא עומד.

כשהחליט לוינסון שהגיעה השעה להיכנס למים הקרים של הפוליטיקה ישראלית, לא עלה על דעתו שמישהו יאמר לו "לא". האמת היתה שעד לפני כמה שבועות לא עלה על דעת מישהו לסרב לאיזשהו תנאי או בקשה של לוינסון.

גדול יצרני הקוקטוילים בארצות-הברית מציג את

"מיסטר בוסטון-פינה קולדה"

משקה טרופי משוגע שיוזרום בעורקיכם בקצב תופי הקרנבל

"מיסטר בוסטון"



Mr. Boston

אלטור ושותי פרסומאים

## הזמנה שכדאי לנצל

רהוט עתיק: ארונות, שידות, ויטרינות, ספות, כורסאות, שולחנות אוכל, ועוד ועוד...  
שעונים עתיקים מכל הסוגים.

כלי נחושת, נברשות, ציורים וליטוגרפיות, פסלי ברונזה, עבודות ברזל אמנותיות לבית ולגן.

— פתוח בשבת כל היום ובמשך כל ימות השבוע —

זירעם רח' אורנים 37, קרית טבעון, טל' 04-931751

שני — סניף רמת-גן — גבעתיים — בני-ברק  
מוזמן את הציבור האסיפה פומבית שתקיים בשבת 21.3.81 בשעה 10.30 בבוקר בבית התרבות של מועצת פועלי רמת-גן — גבעתיים, רח' קריניצי 6 רמת-גן.

בהשתתפות ח"כ ואליד צאדק חאג' יחיה רן כהן  
— יו"ר סיעת שלי בהסתדרות המחזאי והעיתונאי יהושע סובל פותח: יהודה וינר.

בסוף השבוע שעבר הוחלט סוף פית שליונסון לא היה שריהאוצר בממשלת המערך, אם אכן שימעות פרס ירכיב את הממשלה הבאה. ליונסון דחק את פרס לפינה פרי ליטות, שממנה הוא לא יכול היה לצאת, אלא על-ידי חבטות ב- ליונסון.

דרישותיו של ליונסון מפרס (העולם הזה 2271) היו פשוטות — יד חופשית בניגול כל המערכת הכלכלית של המדינה וכוח וטו על כל מינוי של שר ושל פקיד, במישור הכלכלי והחברתי.

בחירה אנוכית. פרס הבין מעט מאוחר מדי שגם אם יזכה המערך בשילטון, הוא עלול להפי סיד את השליטה, אם הוא יעתר לליונסון. ליונסון היה מרחיק את אגני פרס מעמד ציבורי, ור מכניס לממשלה ולמנייה הציבורי את אנשי שלו. חיים צוק, נפתלי בלומנטל, עוזי ברעם ומוסה חריף היו הופכים לגאמני ליונסון, תוך איום מתמיד על פרס עצמו.

במשך חודשים ארוכים טיפח מנגנון ההסברה של המערך את יעקב ליונסון. בעיני הציבור הרחב הוא היה התשובה לשני שריהאוצר שנכשלו — שימחה ארליך ויגאל הורביץ. ליונסון סימל בעיני הרוב ציבור את התחדשות המערך. הוא היה היחיד מהקורות שהוצגה באופן בלתי-רשמי, שלא היה שייך ל" חקופת אשר ידלין ואברהם עופר, אם כי לעגהגורל הוא שליונסון, יותר מכל אחד אחר, קשור לשתי הפרשות שנשאו את שמות ידלין ועופר.

על פרס היה להחליט בין סיכון מעמדו שלו בתוך המפלגה לבין חבלה עמוקה בסיכויי המערך לחזר בשילטון. הוא בחר כמובן באפשרות הר שנייה.

## כלכלה

### טעות אופטי

ארידור אחראי — ארידור לא אחראי — הכר לפי גובה המרד הצהלה במישרד-האוצר הרקיעה



מועמד-לשעבר ליונסון ומועמד פרס הראש ניצל, הגוף נפל

שחקים. "הוא עשה זאת", אמרו בגאווה רבה גדודייהעוררים ואנשי יחסי-הציבור של שריהאוצר, יורם ארידור. המדד הראשון של ארידור, מדד פברואר, כפי שהתפרסם ביום הראשון השבוע, הגיע רק ל- 5.5 אחוז. קשה היה שלא להיזכר, ועוזרי ארידור לא פסקו מלהזכיר זאת, את המדדים הקודמים. מדד

היה להם תשובה מן המוכן: "המדד של החודש הוא בעצם לא של ארידור. הוא אמנם היה כבר שריהאוצר בחודש שעבר, אך כל הפעולות הכלכליות שלו התחילו חודש מאוחר יותר, וייכנסו רק למדד הבא". עתה שוקדים במישרד-האוצר להכין את תירוצי מדד מרץ.



## מילחמת הקריקטוריסט

### עיתונות

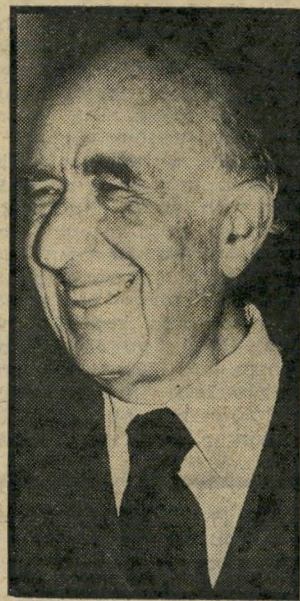
#### שופט קורא למרד

#### השופט-העיון חיים

#### כהן דורש מעיתונאים

#### להיחם נגד הגזירות

מעולם לא נערך פסטיבל צי- כורי כה גדול סביב יציאתו של



שופט לשעבר כהן עידוד לעיתונאים

שופט לגימלאות, כפי שנערך ב- שבוע שעבר סביב השופט-העליון חיים כהן. דמותו המורכבת של כהן, האישי שהיה שגוא-העיתונות בתקופת היותו היועץ המישפטי לממשלה, וחביבה המוחלט מאז פסקי-הדין הנאורים שלו, כשהפך לשופט-עליון, גירו את דימונם של העיתונאים והמראיינים, וכהן עצמו שש לרצות דימיון זה.

אלהם דווקא העיתונאים עצמם לא שמר-לב לפיסקה החשובה ב- יותר בדבריו של כהן, הן לעיר תונות והן לטלוויזיה. כהן התבקש להתייחס לעיתונות ולעיתונאים. כדרכו, הוא הביא דעה ודעה מנור גדת, לפני שסיכם את דעתו הסר- פית. הוא תקף את יצר רדיפת השערוריות של העיתונאים, וטען גם כנגד ליבוי הצגת השלילה ב- אמצעי-התקשורת. אך באתה

נשימה אמר כהן: "אני גם חושב שהחומר שהעיתונאי מוצא, הוא בחומר שהוא מוצא. אין עליו לה- יות צנזור, לעשות תיספורת יפה, לייפות דברים מכוערים."

לפרסם ולהיחלם. כהן גם התבקש, בעקיפין אמנם, להתייחס לשלל החוקים האנטי-דמוקרטיים, שנגזרו באחרונה על-ידי שמואל תמיר ושו"ת על העיתונות, כתב הטלוויזיה, שראיין אותו, ביקש ממנו התייחסות לאווירה האנטי- עיתונאית הקיימת במדינה. תור- בתו של כהן הייתה חדה וחלקה: "אסור לעיתונאי להתחשב במה ש- חושבים עליו. עיתונאי חייב לפר- סם את כל האמת, ולהיחלם."

הרמוז היה ברור. לו היה כהן עדיין על כסיה-שופט, הוא היה מפרש נכון את אותם סעיפים סתומים בחוקים הדראקונים החד- שים, ומנסה להציל את העיתונות החופשית.

## בחירות

### אנטבה לעזרת פרס

הן שומרון נרתם למסע הבחירות של פרס. האם הוא יהיה הרמטכ"ל הבא?

הפיצוץ הגדול ביותר ביחסים בין מי שהיה ראש-הממשלה, יצחק רבין, לבין מי שהיה שריהאוצר, שימעות פרס, היה אחרי אחד הי מיבצעים הביטחוניים המזוהים ביותר של צה"ל — מיבצע אנטבה. עוד טרם נגעו גלגלי ההרקולטים שהביאו את החטופים עם מצליהם על מסלול-התעופה בתל-נוף, ר כבר התחילה המילחמה בין שני אישים אלה, על האבהות על הי מיבצע.

במשך השנים, מאז מיבצע אנטבה ועד היום, שמר צה"ל על פרופיל-נמוך בוויכוח בין שני הי אישים. הצנוורה הצבאית גם לא איפשרה לצטט דעות של קצינים בכירים, שנאמרו בספריות חבי- רתיות, לגבי נושא זה.

הרמטכ"ל הבא. ביום השישי האחרון נפרץ הסכר. במערב הר פיע פרק מתוך ספר שכתבו הי רמטכ"ל-לשעבר, מרדכי ("מוטה") גור, והעיתונאים יעקב ארז ואילן כפיר, הפרק נכתב על-ידי אלון פיקוד הדרום ומי שפיקד על מיבצע אנטבה, האלוף דן שומרון. בידיעות אחרונות של אותו היום הופיע ראיין עם דן שומרון. קשה היה למצוא הבדלים רבים בין שני

השומרונים, של מעריב ושל ידיעות אחרונות, אך הדייעין שמולב ל- תופעה שלטת אחת: בשתי הכתבות הכליט שומרון את אחריותו של שימעות פרס למיבצע ולהצלחתו, תוך שהוא מבטל כליל את חלקם של רבין ואפילו של מוטה גור. בצה"ל כבר ברור לגמרי מי יהיה הרמטכ"ל הבא, אם אכן יעלה המערך לשילטון.

## מישטרה

### אונס בעימי

#### המישטרה ממשיכה לשפוט את עצמה, תוך כדי דעג

#### חוק וצדק

בדחת-השבוע שיכת לפיליטונאי ב. מיכאל, שהשתתף בנסיון להסר ביר את העונש הקל שאותו ספג סמל-מישטרה בעוון אונס התיירה- תיירת שבדית שהגיעה לתחנת- מישטרה כדי להתלונן על אונס. הוסעה אחר-כך לבית-המלון שלה בניידת-מישטרה. בדרך ניצל הי שוטר שהסיע אותה את המצב, ועשה בה מעשה אונס נוסף. עונשו של שוטר, כפי שנקבע על-ידי בית-דין-מישמעתי, היה סטרית-לחי לשכל הישר. הוא הורד בדרגה אחת, מסמל ראשון לסמל שני, ונגזר עליו עונש של חודש מאסר על תנאי.

"מה אתם רוצים מהשוטר הי מיסכו?" שאל ב. מיכאל, "מדוע בכלל היו צריכים להעמיד אותו לדין? הוא בסך-הכל עשה את תפקידו. הוא ערך שיחזור של הפשע."

לאיש אין ספק, שלו היה גשפט אותו שוטר בבית-דין רגיל, הוא היה סופג כמה שנות מאסר. בכל מדינה מתוקנת היה אותו שוטר מועף מהמישטרה. ברגע שהמיקרה נודע, אנשים אחרים יוצאים מבית המישפט לבית-הכלא לתקופות של יותר מעשר שנים ובצדק.

פרס לשופט-פושע. אך ה- שוטר, שלא רק אנס, אלא גם ניצל את חולשתה של הצעירה ואת מדיו קיבל פרס מהמישטרה: הוא יכול להמשיך וללנות מתלוננות לבתי-הדין, להמשיך ולאנוס, ואף לעודד את חבריו לעשות מעשים כאלה. בית-



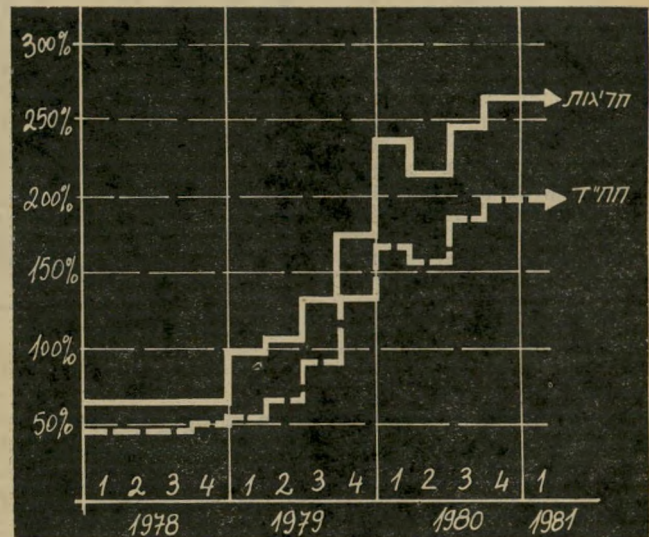
מפכ"ל איבצן תלוי מי אונס

הדין-המישמעתי יציל אותו מעונש. נדמה היה שמפכ"ל המישטרה החדש, אריה איבצן, החל ברגל ימין, מיד עם כניסתו לתפקידו פרצה פרשת עוזי נבות, שהפליל אנשי-מישטרה ביוף חקירה ו- עדידות. איבצן הורה להעמיד את אנשי-המישטרה לפני בית-דין-רגיל, אך עתה ברור, שהיתה זו פעולת- הסחה של המפכ"ל. מאז מיקרה נבות, מורה איבצן להעמיד את שוטר סרחה לדין לפני בית-דין מישמעתי-פנימי של המישטרה. ה- מישטרה שופטת את עצמה, והשוט- רים-הפושעים חוגגים.

## כמה הם מרוויחים

על פי הריבית שהם לוקחים, הודעות לעיתונות שהם מפרסמים ואדריכלות-הפנים של הסניפים, התשובה היא - הרבה! זו גם דעתו של שרה-אוצר, לא "המיועד לשעבר". ואם הרבה, אז באמת כמה? "בנק ישראל" הוא בוודאי ה"מוסמך לענות, ואומנם הנתונים

ריבית המאושרת ל-132% והחריגה ל-175%, הריבית הריאלית ל-20%. מה קרה ב-1980? בסוף שנה זו היתה הריבית "המאושרת" 198% (ריאלית 24%) והריבית החריגה 258%! שפירושה ריבית ריאלית של 49%. זוהי הריבית הריאלית הגבוהה בעולם. מה או-



ריבית על אשראי מאושר וחריונות לפי רבעוני שנה

שלו מרחיבי-ידעת. למשל, ב-1978 היתה הריבית הבנקאית על אשראי חח"ד (חח"ד - חשבון הוזר דיביטורי) מאושר כ-50 אחוז, ו-ריבית על אשראי חריג כ-64%. אם ננכה משני אלה את האינפלציה, נקבל ריבית ריאלית שנעה בין 2-16%. ב-1979 הגיעה ה-

מר, "בנק ישראל"? הוא לא או-מר, כדי לא להגדיל את נפח ה"אשראי, או במילים אחרות: כדי שלא יגדל האשראי ולא יהיה כדאי ללוות. כלכלני "בנק ישראל" אומרים שבדיעבדן הראשון של השנה (ינואר-מארס) אין עליה, ואולי אפילו ירדה קטנה. הם לא מפסידים

הריבית הבנקאית (בנק פריים) שבועו הראשון של חודש זה לא גרמה הפסדים לבנקים בחו"ל, ו-

## השבוע במשק

### מדד פברואר

● יום שני, 9.3 - יבואן ניסה להבירח קפה ב-40 מיליון שקל  
 \* \* \* נמשכת שבת עובדי עיריית תל-אביב \* \* \* עיריית בני ברק העלתה המיסים ב-100%  
 \* \* \* מי לא הזמין את נגיד "בנק ישראל" לשיבת הממשלה?  
 \* \* \* ארידור תובע מהבנקים ל-הוריד שיעורי הריבית \* \* \* ב"בורסה: נמשכות הירדות; הבנקים הפסיקו לבלום.  
 ● יום שלישי, 10.3 - חודשו

נו. משזה סירב, בטענה שאי אפשר לערוך שני עיתונים בעת ובעונה אחת, אמר לו הימלפרב שאין קל מזה: "בעיתון אחד תכתוב בעד, ובעיתון השני תכתוב נגד."  
 אך כנען עמד בסירובו. אבל לא איש כהימלפרב יוותר. הוא פיטר את פביאן, עורך "יום-יום", ללא הודעה מוקדמת, סילק את כנען, עורך "שער", ומינה תחתם עורך אחד, משותף לשני העיתונים.

המינויים - בעיקר בנקים ומוסדות פיננסיים אחרים - הופיעו בגלגל שמה שמבדיל בין שני העיתונים הוא שמם בלבד. הידיעות ב"שער", וב"יום-יום" דומות, ואפילו זהות. גם העימוד דומה, ובחלקו אף זהה.

## עיתונות

### כלכלית מאוחדת

שבתאי הימלפרב הוא יו"ר מועצת המנהלים של החברה ה"מאוחדת לפירסומים, בבעלות מפא"י ההיסטורית. החברה מוציאה לאור שמונה עיתונים יומיים: באדיש, רומנית, הונגרית, גרמנית, פולנית, רוסית, ושני עיתונים כלכליים, "שער" ו"יום-יום". המו"ל של "שער" הוא ח"ב רת, "חדשערי", המוציאה גם את העיתון הגרמני, הרווחי, לצורך קיוון הפסדים. המו"ל של "יום-יום" הוא חברת "מבטע", המוציאה לאור גם את העיתון ההונגרי, הרווחי, לצורך קיוון הפסדים. נחמן פביאן הוא עורך "יום-יום" שפטר עלידי הימלפרב. ב"עבר היה כתב "הארץ" ופקיד בכיר ב"בנק לאומי".

יוסף כנען הוא עורך "שער" - סולק מתפקידו. ממשך לקבל שטר על-פי חוזה שאינו מאפשר לפטר רו. היה עורך כלכלי ב"דבר" ונספח כלכלי בגרמניה. עמי דור"און הוא עיתונאי מנוסה. היה כתב בעיתונים שונים, בכללם "ידיעות אחרונות". מונה לעורך שני העיתונים במשרה מלאה. חסר רקע כלכלי.

עורכי-לילה וכתבים עובדים בעיתונות היומית ובעיתונים אלה ברבעו משרה ובחצי משרה.

ובכן, כדי להקטין את ההוצאות הגה הימלפרב רעיון גאוני ב"תחום העיתונות: למנות עורך אחד לשני העיתונים הכלכליים של חברתו. הוא פנה ליוסף כנען, עורך "שער", והציע לו את רעיו-

## הבורסה

### המציאות?

### במניות טובות

מה שאיפיו בשבוע האחרון את הבורסה, היו בעיקר ההיקפים הקטנים במסחר; העלויות המתונות ברובן, והשתלטות ה"מקצוענים" האמיתיים על הבורסה.

רק עתה מתברר היקף הבריחה מן הבורסה, כאשר משקיעים-שלב שבת זרקו ניירות-ערך בכל מחיר וללא מחיר, וגרמו לכך שעדיין אפשר למצוא, אם מחפשים הייטב, ניירות-ערך ברמות מרתקות: קחו, לדוגמה, את אג"ח, הנסחי-רות בפרנקים שווייציים. הם נסחי-רו לפני שבוע בתשואה נטו של למעלה מ-10%, בעוד הריבית על פת"ם שווייצית הגיעה ל-5% נטו. והיכן המציאות? במניות טור-בוח. מהן מניות טובות? מניות של חברות שהמאזן שלהן מראה רווח ריאלי ומניות של חברות שחלק נכבד מעסקיהן הוא בי-יצוא.

## לא לספקולנטים

### בלמד

● "גליל" חדשות עומדת על 330 (בתחילת השבוע). החברה תרכוש ב-2 במאי את מניותיה - בשער מובטח של 360 נקודות. ה"רווח 9%.

● "דנות" עומדת על 323 נקודות. מאזן פי.בי. מצויין, הסיכוי לעליה - גדול.

● תרגיל מבריק. ש.ה. פועלים 6 ו-8 עמדו כמה ימים בלי שינוי על 1180 ו-810 נקודות. מי ש"ידע לנצל עובדה זו עשה חיים.

● מי שעושה שיעורים בבית, בא על רווחיו באולם המיסחר ב"בורסה (אחינו של רוטשילד).

הייצור לפרח? כ-0.5-0.6 שקל. בכמה נמכר הפרח לצרכן בהולנד או בגרמניה? יניחשם, בגולדן אחד או ב-3.6 שקל.

אך מה קורה כשהמחיר המתי-קבל במיכרז הוא, לדוגמה, 700 גולדן לקרטון, וזה קורה לעיתים קרובות? ההוצאות קיימות, ההכנסות מועטות. במיקרה זה יקבל המגדל 0.3 שקל בלבד ל-פרח.

נויים בשיעורי הריבית בתוכניות החיסכון \* \* \* האוצר מונע התייקרות בירה ויין \* \* \* פי-צויי פיטרין יוצמדו למדד \* \* \* בבורסה: עליות נוספות.

● יום שישי, 13.3 - נחנכה מירכות טלפונים חדשה בת 40 אלף קוויים \* \* \* ריווחי "בנק כללי" גדלו ב-153% \* \* \* תע"ר יפני ביטוח-רכב יעלו ב-25% \* \* \* הממשלה מציעה למכור קרקע לבניה לציבור ב-3 מיליארד שקל \* \* \* הממשלה הקפידה רכישת מיפעל "אופ-אר" באופ-קים \* \* \* סיכום ביניים למיב-צע ארדור: 8000 מכוניות, 60 אלף טלוויזיות.

● יום ראשון, 15.3 - מדד פברואר שפורסם היום - עליה ב-5.5 אחוזים; (בדיוק נמרץ על פי התחזית שהופיעה במזרז זה לפני שבוע) \* \* \* בבורסה: שוב עליות שטריים \* \* \* הממשלה החליטה לחתום על ההסכם עם המורים. התנאי: בדיקה מוקדמת - אם אינו פורץ משיגרות ה"שכר; המורים: נשבות מחר \* \* \* לווינסון הופך מ"מיועד" ל"לשעבר"; ונתלי בלומנטל, מנכ"ל "כור", הופך למיועד ריאלי ל"כהונת שר-האוצר.

כל כך למה? כי בנקים, ככל עסק, רוצים, ועל פי רוב מצליחים, ל"הרוויח. הנה כמה דוגמות: ב"שוויץ היתה הריבית 5.75%, ב"יפן 7.5%, בגרמניה 11.5%, בצרפת 12.25%, באנגליה 15%, בקנדה 18.25%, בארצות-הברית 18.5% ובאיטליה 21%. אם ננכה משיעורי ריבית אלה את האינפלציה המקומית, נמצא ריבית ריאלי לית הנורה סביב 3-8%. הריבית הריאלית על אשראי חופשי ב"מט"ח בישראל היא 22%.

## בחקלאות

### פרח אינו עץ

כשכמה ילדים מטפסים על עץ, התוצאה: כמה ילדים נמצאים על העץ. כאשר כמה מוסדות מתיישבים על גיבעול הפרח-ליצוא - הפרח מתמוטט. וזה מה ש"קורה.

מגדל הפרחים מגדל, וכאשר ה"פרחים מגיעים לפירקם, הוא אורז אותם ביחידות של "קרטון גדול" (כ-2000 פרח בקרטון). משאית-קירור מעבירה את הקרטונים אל בית-הארזה, שם ממשחים (מי-לטון מיסטח) אותם והם מוכנים לקראת מסוף "אגרסקו", ממנו הם מועברים למטוס. עברו כמה שעות נוספות והקרטונים הסגורים מגיעים לבורסת הפרחים - למיכרזה (מלשון מיכרז) באל-סמיר, הולנד, ליד אמסטרדם. שם נמכרים הפרחים באמצעות מיכרזים, ו"שעון" המיכרזים מורה על המחיר שהושג. נניח שהיה זה יום טוב, והקרטון השיג מחיר של 1000 גולדן הולני (36.5 שקל לגולדן), או כחצי גולדן לפרח. ממשלת הולנד נוטלת ממחיר ה"שעון" 15% מכס. בורסת הפרחים נוטלת 8% ועוד 2% כדמי-טיפול, סך-הכל 10%. ההובלה ה"אווירית של הקרטון עולה 200 גולדן (במיקרה זה 20%). חשבון מהיר: ארצה חוזרים 550 גולדן. מאלה - ה"550 גולדן - נוט" לת מועצת הפרחים 15%, שהם 82.5 גולדן. סכום זה מיועד ל-"אגרסקו", לאיגוד מגדלי-הפרחים ולמועצה עצמה. בתיהארי זה, ההובלה אליהם וחומרי-הארי זה מסתכמים ב-30 גולדן. עכשיו נתרגם הכל לשקלים: ארצה הגי"עו 2000 שקל. מאלה נטלה ה"מועצה 300 שקל (15%) ובית-הארזה עוד 100 שקל, סך-הכל 400 שקל. נשאר 1600 שקל ל-2000 פרח. מה קיבל המגדל? כ-0.8 שקל לפרח. מה הן הוצאות

עיצומי המורים \* \* \* מפוני ה"פיתחה יהיו פטורים ממש רווחי-הון \* \* \* האוצר מבקש להגדיל התקצבות לשיבות \* \* \* בוטלו הנחות ל-35 אלף בעלי טלפון \* \* \* תעריפי החשמל הועלו ב-8.6 אחוז \* \* \* הכנסת שכיר עד 170 אלף שקל פטורה מהגשת דו"ח למס-הכנסה \* \* \* עליה במכירת "רולס-רויס" בבריטניה \* \* \* בבורסה: עליות במניות! \* \* \* יום רביעי, 11.3 - נמשכים עיצומי המורים \* \* \* זכויות ה"יתר לירידת-חוזרים - ביטולו \* \* \* עובדי עיריית תל-אביב חוזרים לעבודה \* \* \* המים יב"ייקרו ב-11.7% \* \* \* אגרת ה"טלוויזיה (סופית) 480 שקל ב"שלושה תשלומים \* \* \* מדי-מות המס יוגדלו עד 14000% \* \* \* הרווח של "הבנק הבינ"לאומי" גדל ב-60% (היאלי) \* \* \* 144 מיליון דולר יושקעו בחיפוש-ינפט בארץ.

● יום חמישי, 12.3 - 12 אלף עובדי המינהל בבתיהחולים מקיימים עיצומים \* \* \* מהיום שינויים בשערי הריבית בקרנות הייצוא \* \* \* הפחם לא יפורק בגמל חיפה \* \* \* החלב לשתיה ייחולל ב-5% \* \* \* מהיום שיה

## במדינה

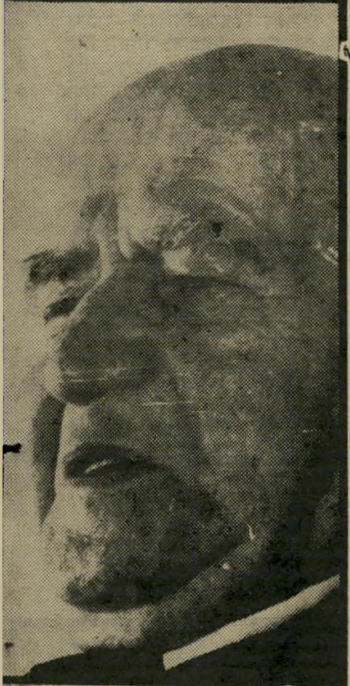
### תפוצות

#### פחת יהודים

עדיפי נתוני הלישכה המרכזית-לסטטיסטיקה יש עלייה מתמדת במיספר היהודים בעולם מאז 1945. עדיפי המציאות, מיספרם בעולם יורד בהתמדה

החוקר היהודי-אמריקאי אליהוא ברגמן פירסם באוקטובר 1977, ב"כתביהע" המדעי Midstream, תחזית מדהימה. שנשא את השם הסחף באוכלוסייה היהודית-אמריקאית, קבע ברגמן: "כאשר תחוג ארצות-הברית ב-שנת 2076 את יובל השלוש-מאות לקיומה, ימנו יהודי ארצות-הברית, מן הסתם, לא יותר מ-944,000 נפש, ולא מן הנמנע הוא שיתמעט מיספרם כדי 10,420 נפש".

יתכן שזו תחזית פסימית. אך גם



מנהיג בני-גוריון אין ציוני בגולה

התחזית האופטימית ביותר מבין אות בודאות כי כבר בעשורים ה"ראשונים של המאה הבאה יק"טן מיספר היהודים בעולם בצורה דראסטית.

לתחזית על מיספר היהודים בי-עולם יש חשיבות עצומה מבחינתה של ישראל. מאז ימיה הראשונים של המדינה נבנה סוג מסויים של יחסים דו-סטרניים בין ישראל וה"יהודים מחוצה לה. במיוחד היה"דים במערב. מיד עם סיום ההגירה (העליה ההמונית) מצפון-אפריקה, עיראק ומזרח-האירופה, סיימה, למעשה, הציונות את תפקידה בא"חד התחומים החשובים ביותר מב"חינתה - הבאת יהודים לישראל. הביטוי הרישמי לכך: נסיגתו של ראש-הממשלה דאז, דויד בן-גוריון, מ"איר-נכונתו להכיר בלגיטימיות של "היות ציוני בגולה". היה זה זה הד"ר נתן גולדמן, גשיא ה"קונגרס היהודי העולמי לשעבר, ששיכנע את בן-גוריון שהיהודים בארצות מושבם יכולים להביא למידינה הצעירה תועלת רבה במקור-מות שבהם הם חיים - ועל מדי-נתי-ישראל להיות "המיקלט הבי"טוח" שאילו יוכלו היהודים בעור"לם להגיע בעת צרה. תורה זו כריחה יפה כאשר יש בתפוצות יהודים רבים.

(המשך בעמוד 43)



# תשקיף

## פרס רוצה להיפגש

### עם חסן

יושביראש מופגת העבודה, ח"כ שימעון פרס, ינסה שוב לקבל את הסכמת חסן מלך מאורקו לפנישה עימו.

פגישה בין השניים עמדה להתקיים, לטענת מקורבי פרס, לפני כמה חודשים, אך היא כוללה כרגע האחרון. חסן נסע לפאריס ביום שבו היה צריך, כביכול, להיפגש עם שימעון פרס.

פרס מפעיל לחצים על מנהיגים אירופיים, שעומם הוא שומר על קשר, כדי שיוכחחו לו פגישה זו. אך העובדה שמופגת העבודה הרליפה את דבר הפגישה-שלא התקיימה, מותירה סיכוי קדוש לעריכת הפגישה עתה.

### וייצמן אמר

### "לא" סופי

שרי הביטחון והחוק לשעבר, עזר וייצמן ומשה דיין, נפגשו ביום הראשון לשיחה במיסעדת אולימפיה בתל-אביב. בשיחה נכחו גם רחל דיין, והפירסומאי אליעזר זורבין.

וייצמן הודיע לדיין על החלטתו הסופית שלא לרוץ ברשימתו לכנסת. "אישית אני בעדך", אמר וייצמן לדיין, "לדברו מקורביו דיין", "אבל אני לא מאמין במופגת קטנות".

וייצמן גם הבטיח לדיין שהוא לא ישתתף בשום רשימה אחרת לכנסת העשירית.

בעיקבות פגישה זו נפגש דיין למחרת עם ח"כ יצחק רבין.

## ג'ראלד פורד

### יבקר בישראל

נשיא ארצות-הברית לשעבר, ג'ראלד פורד, עומד לבקר בחודש הבא בישראל.

פורד הוא חבר מועצת-המנהלים של חברת התעופה פלייאנג טייגרס, אשר חברת-בת שלה, מטרו אינטרנשיונל, חונכת בסוף החודש קו טיסה בין ניו-יורק לתל-אביב. פורד יגיע לארץ במיסגרת עידוד המכירות של מטרו.

### חב"ש ויתר

### על המועמדות

נשיא אוניברסיטת תל-אביב, חיים (ח"כ"ש) בן-שיחה, אינו מעוניין בתפקיד שריהאוצר.

בן-שיחה הודיע על-יך ליושביראש מועצת-העבודה, שימעון פרס, בשיחת-טלפון שנערכה ביניהם ביום השני השבוע.

### שרים מתארגנים

### נגד אמריקה

כמה משרי-הממשלה התבטאו לאחרונה, בשיחות פרטיות, נגד הקו המתון כלפי ממשלת רגן.

שנוקטים ראשי-הממשלה, מנחם בגין, ושר-החוק, יצחק שמיר.

שרים אלה כוללים את שרי-החקלאות אריק שרון, סגן-ראשי-הממשלה שימחה ארליך, שרי-החינוך זבולון המר ושרי-האנרגיה יצחק מודעי.

הנושא לא הועלה עדיין בישיבת ממשלה, אך הארבעה מנסים להשיג תמיכה של שרים נוספים בדרישתם לשינוי הקו של ממשלת ישראל, ולהעלות את הנושא ליד שולחן הממשלה.

## יעקובי יפרוש

### מ"א ארקיע"

יושביראש ועדת הכנסה של הכנסת, גר יעקובי, עומד לפרוש מתפקידו כיושביראש מועצת המנהלים של "ארקיע".

יעקובי טוען שהחברות שלו במועצת-המנהלים עלולה להתנגש בתפקיד של שר, שהוא מתכוון לזכות בו בממשלה הבאה.

## התארגנות

### נגד פת

גורמים במפלגה הליברלית, המתנגדים לשרי-התעשייה, גידעו פת, החלו באיגון לובי נרחב נגד בחירתו של פת לרשימת מועמדי המפלגה בבחירות הבאות.

פת יהיה זקוק לרוב של 60 אחוז כדי להיבחר לכנסת. יתכן ופת יסיר את מועמדותו, כדי שלא להיכשל בתנאי שהוא יוכל להבטיח לעצמו מקום בממשלה הבאה, אם הליברלים יהיו שותפים לה.

## לוינסון

### מתח עסקים

מי שהיה מועמד המערך לתפקיד שר האיצר, יעקוב לוינסון, החל במרץ בהקמת חברה חדשה, "אמפ"ל אירופה".

לוינסון מכהן מאז פרישתו מבנק הפועלים כיושביראש מועצת-המנהלים של חברת ההשקעות אמפ"ל. השייכת לחברת העובדים. עיקר פעולתה של אמפ"ל היא בארצות-הברית.

לוינסון יצא באמצע השבוע לכמה בירות באירופה, כדי לקשור קשרים. להקמת החברה החדשה.

## אורן רוצה

### תפקיד נמוך

אורי אורן, דוברו האישי של שרי-האוצר, יורם ארידור, ביקש מארידור, כמה ימים אחרי שמונה לתפקיד, לשנות את תוארו. אורן ביקש תואר של עוזר-לדובר.

כוונתו של אורן היא להציג את מועמדותו בבחירות הקרובות כמוסגרת רשימתו של משה דיין. כדובר לשר הוא יצטרף להתפטר מתפקידו, ואילו חובת ההתפטרות אינה חלה על עוזרי-דוברים, שהם בדרגה נמוכה יותר.

## פרס נזף באדרי

יושביראש מועצת-העבודה, ח"כ שימעון פרס, נזף במנכ"ל שייכון עובדים, רפי אדרי, על פירסומים מגמתיים שהדליף אדרי, לדעת פרס, על סיכוייו של אדרי להיות שר כלכלי בכיר בממשלה הבאה.

בשיחה קשה שהיתה ביניהם, אמר פרס לאדרי: "אני בכלל לא בטוח שאתה תהיה חברי-כנסת".

## לא ישונה

### המיימו

למרות ההמלצות של בנק ישראל לשנות את שיטת הענקתו של המיימו ליהלומנים, לא תשתנה השיטה.

בנק ישראל הציע להעניק ליהלומנים מימון על-פי מפתח חריפמי לכל יהלומן. תחת מפתח המישקל של היהלומים שעליהם מצהיר כל יהלומן. לדעת חוגי הבנק, יחסוך הדבר מיליונים רבים של דולרים לאוצר-המדינה.

מישרד-התעשייה מתנגד לשינוי השיטה. לדבריהם של ראשי מישרד זה, יגרום הדבר לכריחת הענף כולו לחור.

## המישטרה תחקור

### בבוקים

בעיקבות פנייה של המפקח על הבנקים, עוזר מסר, התחילה המישטרה לחקור את עסקות הבנקים, המעניקים אשראי ליהלומנים. פנייתו של מסר באה בעיקבות האשמותיו של היהלומן ליאו זיגמן נגד הבנקים, שפורסמו לראשונה ב"העולם הזה".

זיגמן, שנמלט לארצות-הברית, האשים את הבנקים בכך שהעניקו ליהלומנים אשראי על-סמך הפקדות פיקטיביות של יהלומים, כדי לעקוף את הוראות בנק ישראל בנושא זה.

## מישרד-החינוך

### מימו

על-פי הוראתו של שרי-החינוך, זבולון המר, מימון מרכזי-הספרה, השייך למישרד זה, את כל הוצאות העצרת לזיכרו של יגאל אלון, שנערכה בתחילת השבוע בירושלים.

ההוצאה נאמדה בכרבע מיליון לירות.

## לבנון במועצה

### לצרכנות

נראה כי סגנית יושבת-ראש המועצה לצרכנות, עדה לבנון, תמונה כיושבת-ראש המועצה, עם הדחתה של היושבת-ראש הנוכחית, מאיה תבורי.

סיכוייו של מתחזה אחר על התפקיד, הח"כ לשעבר ידידיה בארי, קלושים מסיכוייו של לבנון, בגלל הצטרפותו של בארי לרשימת דיין החדשה.

## שיטריה

### במקום זינדר

יושביראש המועצה המקומית יבנה, מאיר שיטריה, שהוא איש חרות, ימונה כחבר הוועד המנהל של רשות-השידור, במקומו של נציג ד"ש בוועד-המנהל, צבי (הזי"ו) זינדר.

זינדר ימשיך לכהן כחבר המליאה של רשות-השידור.

## עידן ישרת

### את המפד"ל

פירסום עידן, השייך לדוד פוגל ועוזי פלד, יהיה מישרד-הפירסום של המפד"ל לקראת הבחירות הקרובות.

"עידן" התפרסם בעיקבות שערוריית המיכתבים המזוייפים נגד יצחק רבין, שפורסמו בעיתונים, כאשר שירתה החברה את המערך.

עם חברת סרטי קסטל, בבעלותם של מיכה שגיר ודן ארזי, חתמה המפד"ל הסכם על הפקת סרטי התעמולה שלה.

## אסתרון

### במקום נחמיאס

כתב הטלוויזיה, יואל אסתרון, יתמנה ככתב לענייני רווחת של הטלוויזיה במקום ויקטור נחמיאס, היוצא לחופשה ללא-שלום.

אסתרון היה צריך לקבל את תפקיד הכתב לענייני יהדות, אך הוא דחה את ההצעה.



## הגוש המאיים

ראשי החרדים בירושלים הצליחו לרכוז 15 אלף חרדים בהפגנה הדתית הגדולה ביותר שנערכה אי פעם, מבעוד יום הוכנו מצבורי אבנים על גגות הבתים והצרופים השולטים על כביש רמות.



## כיפה מול קסדה

מדי פעם פרצו תיגרות מקומיות בין שוטרים לבין מפגינים, כשהיה גוש דתיים מתקרב אל השוטרים, הם נטו והמתינו לפרשים, למיכלית המים או לגאז המדמיע, כדי להבריח את הדתיים.

**היתה זו השבת ה-106 להפגנות החרדים בירושלים נגד כביש רמות. אך היה הבדל בין השבת האחרונה לבין אלה שקדמו לה — בעוד שב-105 השבתות האחרות יכלו 'הטקטיקנים' והאסטרטגים של נטורי קרתא לסכם את הקרבות כי**

## 15 אלף דתיים

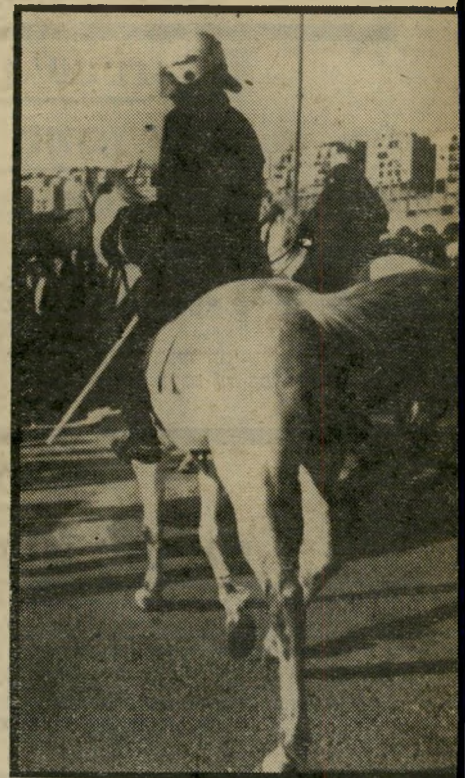
## לבושי שחורים

## השתלטו על כביש

## רמות והמישטרה

## היתה חסרת אונים

תבוסה או כתיקו, הרי שבמוצאי השבת האחרונה הם הוכרו כמנצחים. ההתחלה היתה עוד ביום השישי בצהריים. מישטרת ירושלים, מתוך מגמה להרגיע את הרוחות, ובעיקבות ידיעות על הכנות להפגנת ענק אלימה, החליטה לעשות מחווה. כמה ממנהיגי שכונת מאה שערים, ביניהם רבי אורי בלוי, שהיו עצוריים, שוחררו כמפתיע ממעצרם. יותר



# השבת



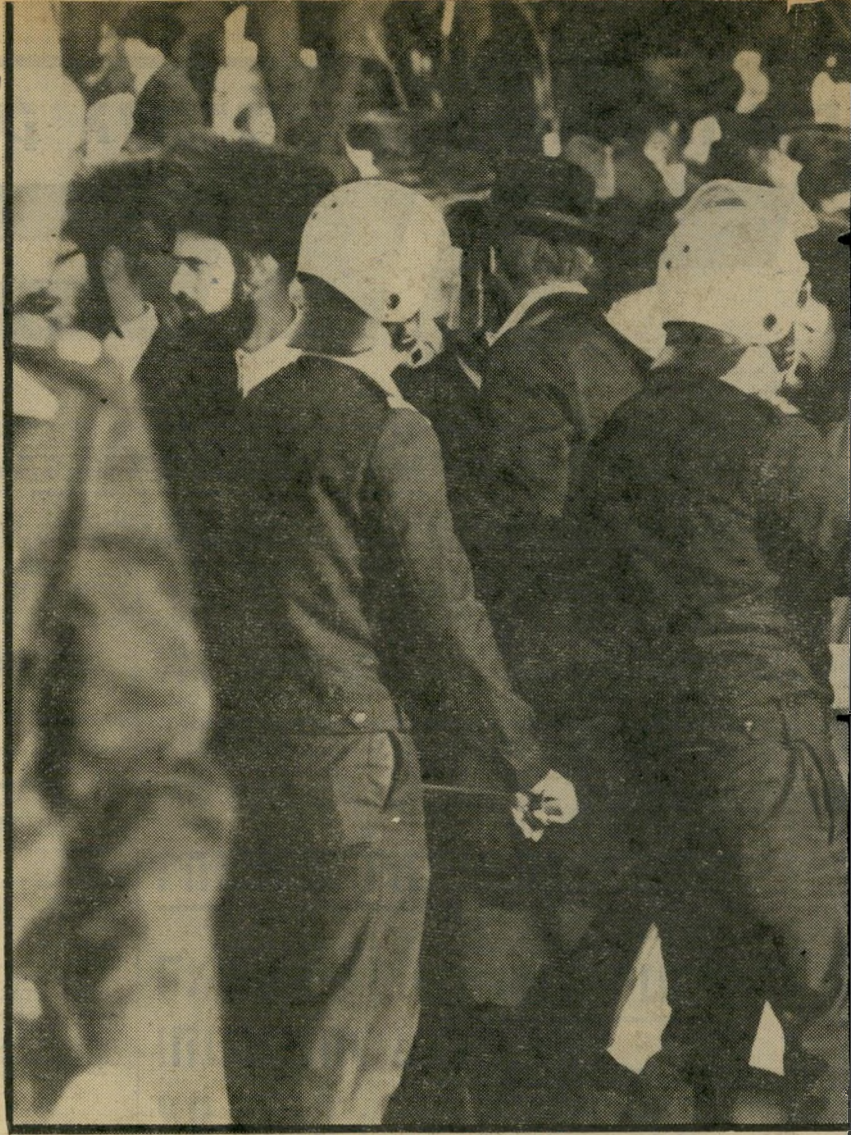
## שוטר כצוע

על הארץ מפגיני דתי מתפתל על הריצפה מכאבים, בעיקבות חבטות מאלות שספג מן השוטרים, שניסו למנוע ממנו לפרוץ לכביש המריבה. ריס שנפצע. ציחנובר ספג את



## המליהיב

אחד מצעירי נטורי'קרתא משמש כמלהיב המפגינים. בקריאות „שאבעס, שאבעס, שוטריס נאצים ומוות לאיבצן ולקונפורטי“, ליבה המליב את היצרים, בעת שחבריו פרצו לכביש, למנוע מהמישטרה לפתחו מחדש.



# השתחררה



## חינוך

הדור הבא של המפגינים, ילד מגולח־ראש ועם פאות ניצב ליד אביו, השולח נאצות קולנייות.

מאלף חרדים, לבושי קפיטות שחורות, נשאו את בלוי וחבריו על כפיים מבית־המעצר עד למרכז השכונה. היה זה רמז למה שעומד לקרות למחרת. אלף איש כחיל־חלוץ, רמזו מה יהיה הכוח המפגין בשבת.

בשעה שלוש אחר־הצהריים התכסתה כבר השבת בשחור. כ־15 אלף חרדים סיימו את (המשך בעמוד 44)



## תותח הגאז

הופעל לאח־רונה בירוי שלים, בעת ההפגנות נגד הנרי קיסינג'ר, הדתיים נסוגו, מהגאז, ושבו, כשזה התפוגג.



## שעור

אחד המפגינים מנסה לשכ־נע את השוטרים לבושי־הקסרות בצידקת דרכם של המפגינים. כשלא

## שלידת הכובע

דתי, שנתפס עליידי חייל לוני שכונת־רמות, מנסה לשמור על כובעו בעת שהוא סופג מכות מהמפגינים החילוניים.

ני צ'חנובר היה השוטר היחיד מבין כוח של אלף שוטרי־בראשו, ופונה לבית־החולים.

(המשך מעמוד 38)

המישרד בישראל של הוועד ה' יהודי-אמריקאי מוציא בישראל כתביעת בשם תפוצות ישראל. גיי ליונו האחרון של הריבעון, שיצא בחורף זה, מוקדש לבחינת התהר ליכים באוכלוסיה היהודית בעולם. 160 עמודי החוברת מוליכים למס' קנה דריממעית: כל מי שיערוך תוכנית לטווח-ארוך באשר למ' דינת ישראל, כלכלתה ומדיניותה, חייב להביא בחשבון, שתוך כמה עשרות שנים תהווה ישראל את

פחות בשני העשורים האחרונים. ורק בישראל מסתמן גידול מתון. ואלה, כנראה, מיספרי הי' הודים בעולם כיום:

- ארצות-הברית — 5.370.000
- קנדה — 295.000
- ברית-המועצות (על-פי מיפ' קד משנת 1979) — 1.811.000
- אסיה (מלבד ישראל) — 88.000
- דרום-אפריקה ורודזיה — 120.000
- אפריקה (מדינות אחרות) — 57.000
- צרפת — 535.000
- בריטניה — 400.000
- יתר ארצות אירופה — 381.000
- דרום אמריקה ומרכזה — 500.000
- אוקיאנה — 72.000
- סך-הכל 9.624.000

כיוון שמרבית האומנים הללו מת' ייחסים לאמצע שנות השיבעים, וכיוון שמיספר היהודים נתון בירי' דה מתמדת, ברור שזו ההערכה המקסימלית, ויתכן מאוד שמיספר היהודים בעולם נע עתה סביב תישעה מיליון. ברור גם כיצד שונים נתונים אלה מן הנתונים הרישמיים המתפרסמים מפעם ל' פעם, והמדברים על קרוב ל' מיל-יוני יהודים בארצות-הברית, יותר מ' מיליון יהודים בבריית-המוע' צות, כ' 700 אלף יהודים בצרפת, וכ' 800.000 יהודים בארצות אמ' ריקה הלטינית.

הסיבה העיקרית לשינוי הדימוי גרפי, זו הניצבת בבסיס כל ההסבר רים הדימוגרפיים, היא פשוטה: ככל שמתפר מצבם של היהודים, כן מתמעט מיספרם. תופעות של אנטישמיות הן מעטות, מפוררות, ולא נראה שהתגברו באורח מש' מעותי ושיטתי גם בעת המשבר הכלכלי הפוקד את העולם בשנים האחרונות. התוצאה: גישואי-תע' רובת רבים יותר, טמיעה רבה יו' תר באוכלוסיה. הדת — אחד ה' גורמים לאנטישמיות — חדלה למ' לא את התפקיד המרכזי שמילאה במאות שעברו, ואף בתחילת המאה הזאת, וגם זהו גורם המקל על הטמיעה. אך הגורם החשוב ביותר הוא מצבם הכלכלי המשתפר של היהודים בעולם, רמת-השכלתם ומיקומם בסולם-התעסוקה. ככל ש' אלו עולים, כן יורד הפיריון הטיבר, עי, וכן גם עולה שיעור גישואי-התערובת.

**ישראל בלי הגולה.** מימצאים מסוג זה הביאו את הפרופסור ער' זיאל שלמץ לנסות את כוחו בחיזוי מיספר היהודים בישראל ובעולם בשנת 2000. על-פי הערכתו היה מיספר היהודים בתפוצות בשנת 1975 כ' 10 מיליון, ובישראל — כמעט 3 מיליון. שלמץ מעריך כי בעוד 20 שנה יהיה מיספר היהודים בעולם בין 7.430.000 ל' 8.249.000, ומיספר יהודי ישראל בין 4.359.000 ל' 4.962.000. משמ' עת הדבר היא, שהיהודים בישר' אל המהווים היום כ' 23% מכלל היהודים בעולם, יהיו בשנת 2000 כ' 37% מכלל היהודים.

יש מי שתולים תיקנות בתהלי-כיב, "אובייקטיביים", ומבקשים ל' הצביע מדי פעם על התגברות ה' השפעה הדתית, או מידת ההזד' הות האתנית-לאומית של המיעודים טים במערב כולו. אך כל אלה הם לעיתים בבחינת אופנות-חולפות, או הליכים מוגבלים, שמידת השפעתם לטווח של שנים מעטה ביותר. קברניטי המדיניות בישר' ראל צריכים להתחיל להתרגל ל' מחשבה שבעוד עשרות שנים מע' טות תהווה ישראל את מרכזה ה' אוכלוסין הגדול ביותר בעוד' למ, ולא תוכל לסמוך עוד על תמיכתם הפוליטית והפינאנ' סית של היהודים במערב.



מנהיג ציוני גודדמן יש ציונים בגולה

הקיבוץ היהודי הגדול ביותר בעיר למ (אלא אם כן יגבר ויתמיד זרם הרידה העצום של השנתיים האחר' רונות), ושוב לא יהיה לה עורף יהודי משמעותי במדינות המערב. **"משבר האוכלוסיה היהודי"** רית'. הנתונים המופיעים בתפור צות ישראל עומדים בניגוד לתח' זיות ולמיספרים האופטימיים המור פצים בדרך כלל על-ידי השופרות הרישמיים של המוסדות הציוניים השונים, או דוברי ממשלות יש' ראל.

פרופסור רוברטו בקי, פרופסור לדימוגרפיה ולסטטיסטיקה באוני' ברסיטה העברית בירושלים, כותב במבוא למחקרים המתפרסמים בחור' ברת:

"בנוסף לערכם המדעי, יש למח' קרים בדימוגרפיה של יהודי הגולה עניין לאומי ברור: הם מגלים בכל חריפותו את המשבר שבו נתונה האוכלוסיה היהודית בתפוצות. אוכ' לוסיה זו קטנה היום ממה שנהוג לחשוב, והיא הולכת ומתמעטת כתוצאה מהזדקנות, מצימצום ה' פיריון, ומכירסום הנגרם על-ידי טמיעה בכלל וגישואי-תערובת בפרט.

תופעות אלו לא זכו עדיין לת' שומת-הלב הראויה מצד מנהיגי היהדות בגולה ובישראל ומצד ה' ציבור כולו."

בשנתון הסטטיסטי האחרון, שהו' ציאה הלישכה-המרכזית-לסטטיסטי' קה, נוקבים במיספר של 14.396.000 יהודים המצויים בעולם, כולל יש' ראל. כל החוקרים המשתתפים ב' חוברת דוחים מיספר זה כחסר' שחר וכמוגום מאוד, מיספר שאין לו אחיזה בסקרי-אוכלוסיה או ב' אומדנים מדעיים מוסמכים. על-פי נתוני השנתון-המרכזי-לסטטיסטי' סיקה נמצא מיספר היהודים בעו' למ (מחוץ לישראל) בעלייה מתמ' דת מאז 1945, לאחר השואה. על-פי הנתונים המובאים בחוברת ה' תפוצות ישראל, נמצא מיספר הי' הודים בעולם בירידה מתמדת ל'

לא רק גזר-דין לנאשמי הרצח

ספר

שהורשע כנסיון להשמדת ראיות ונידון ל'18 חודשי מאסר; ומימון זוי, היחיד שהודרה כאשמתו, הורשע בסיוע לאחר מעשה, וני' דון לשנתיים מאסר.

אך מתחת לפני השטח מכיז פסק-הדין השלכות נוספות, ארוכות-טווח יותר לגבי חזק גדול מהנאשמים, העדים, עורכי-הדין ואנשים שאינם קשורים ישירות למישפט.

הכניסן לארגונים של המיפעל, כדי להסתיר את הפשע. בכך עבר, כנראה, אהרוני לפחות את הע' בירה של שותף לרצח לאחר מע' שה, עבירה שעליה נידון מימון לוי לשנתיים מאסר.

ברור על כל פנים, כי אהרוני ילמד היטב את פסק-הדין, כדי ל' הסיק אם כדאי לו לחזור לארץ, או להישאר במקום מחבוא.

שרה דנוך: מאסר לאהוב וחשש לגורל דמי-המזונות

עוד טרם הסתיימה קריאת פסק' הדין על-ידי השופטים, הוציאה שרה ממחטת נייר מארנקה והחלה מוחה דמעות מעיניה. לאט לאט גבר זרם הדמעות, אפה האדים ועיניה התנפחו. היא יצאה למיסי' דרון. שם התיישבה על ספסל ליד סניגורה, צדוק צארום, ועישנה ב' עצבנות. הוציאה ממחטת בד והמ' שיכה לבכות בגלוי.

מאסר העולם שפסק לאושרי השפיע עליה במישרין. מזה כשר נתיים היא אהובתו של אושרי, וגרמה קרע בחיי גישואיו. היא



ילדה לו בת, וקיבלה אותו בדיר' תה אחרי שהתגלו הגופות. שרה נאשמה גם היא בתיק זה בסיוע לאחר מעשה, אך זוכתה בלי צורך להשיב לאשמה, מייד עם תום רא' יות התביעה.

פסק-הדין אומר לגביה כי היא תשאר לבדה עם בתה התינוקת, ללא הגבר שאותו היא אוהבת. ית' כן שלפסק-הדין תהיה השלכה על תשלום המזונות לילדה.

שרה שאלה את עורך-הדין כמה שנים הן מאסר עולם, והוא הסביר לה כי לפי החוק מאסר עולם על רצח הוא מאסר עד למותו של העבריין. אלא שבמדינת-ישראל

פסק-הדין משתרע על עשרות עמודים ונכתב בקפידה רבה. השופטים השתדלו להקיף את כל החומר וזא להשאיר מאומה לספק. לפסק-הדין השלכות מיידיות לגבי ארבעת הנאשמים: טוביה אושרי, שהורשע ברצח ונשדח למאסר-עולם; יצחק אהרוני, שהורשע בסיוע לאחר מעשה ובהשמדת ראיות ונידון לשנתיים מאסר; ישראל דנוך,

מות עם הקורבנות. קבע בית-ה' מישפט. "בית-המישפט סגר את אושרי, עד שאפילו אמו לא תוכל להוצי' או משם", אמר מישפטן שהיה נו' כח בעת הקראת פסק-הדין.

טוביה אושרי: מרצון חופשי ובל' הגנה עצמית

בית-המישפט הרשיעו ברצח ב' כוונה תחילה, דן אותו למאסר עולם, שהוא עונש-חובה בעבירה זו. אולם מי שקרא את פסק-הדין בעיון, ראה שהשופטים חשבו כבר



על אפשרות העירעור, והקדימו רפואה למכה. הם קיבלו את גירסתו של רמי ערוסי, לפיה אושרי ארב לקורבנות בחדר הכניסה, ליד רמי ערוסי, והוא אשר התפרץ לחדרו של אהרוני וריסס אותם ביריות מ' עווי עם משתיקול.

השופטים קיבלו את גירסתו של רמי ערוסי ללא פיקפוק, אולם התי' ייחסו גם לאפשרות שגירסתו של אושרי היא הנכונה, כאלטרנטיבה. השופטים ניתחו גם אותה ומצאו, ללא צל של ספק, כי גם לפי גיר' סה זו היו מרשיעים את אושרי ב' רצח בכוונה תחילה. אפילו ישב בעצמו בחדר אחד עם אהרוני והקורבנות, והיורה היה ערו' סי, ששמע את קריאתו של אושרי, הרי פעל ערוסי כשליחו של אושרי. הוא תוכנת והודרך על-ידי אושרי, הנשק הגיע לידיו מ' אושרי, ולכן פעל כזרועו של ה' רוצח.

גם את האפשרות של הגנה עצ' מית דחו השופטים ללא קושי. לפי הפסיקה אין הגנה זו עומדת למי שהכניס עצמו לסכנה מרצון חופ' שי, וכך עשה, לדבריהם, אושרי. הוא ידע כי השניים מצפים שישר' לו להם 300 אלף דולר, ואם לא, יפגעו בו. כיוון שלא הכין את הכסף, הרי שהיה מוכן להתכתי' שות איתם, וכדי לקבוע את תו' צאתיה הכיץ נשק, עווי עם מש' תיקול, וביקש מערוסי לירות. הוא יכול היה לרדת למחתרת, או לוב' רוח מהארץ, אם רצה להימנע מעי'

רחמים אהרוני:

האשה רשמה והבעל יחלים אם לחזור

הוא לא היה נאשם בתיק, כיוון שלא חזר ארצה. הוא נשאר בחוץ-לארץ, עוקב אחרי המישפט. אשתו רשמה בבית-המישפט רשימות יומ' יומיות על מהלך המישפט.

אהרוני לא היה נתון לסחיטה מידי הקורבנות, לפי העדויות שהיו



לפני בית-המישפט, ולא היה צריך לחשוש מהם. השניים נספלו רק לאושרי, אותו האשימו ברצח איש ברונקס, וממנו דרשו כספים כפי' צוי. בו גם התעללו השניים, הש' פילוהו, הכריחו אותו לחפור ל' עצמו קבר והשתינו עליו בשפת הים.

הפגישה בבר-בקר נקבעה לכ' אורה על מנת לעשות סולחה בין הצדדים, ולא ברור מתוך העדויות אם אהרוני ידע על כוונותיו של אושרי לרצוח את השניים, ולא לשלם להם את הכספים שדרשו. רק קביעה עובדתית אחת, כי אהר' רוני ניסה בעצמו את העווי לפני הרצח וטען, כי המשתיקול אינו פועל, עלולה לרמוז לדעתם של השופטים.

לפי גירסתו של ערוסי, שהתי' קבלה בבית-המישפט, ישב רחמים במישרדו ושוחח עם השניים, כא' שר התנפל עליהם אושרי והרגם. לדברי ערוסי יצא אז רחמים נר' עש מחדרו ושאל "מה עשית? היית יכול להרוג גם אותי!"

אולם ערוסי ממשיך ומספר, כי רחמים עזר לחתוך את הגופות ול'

# הרצאה הכפולה

נותן בדרך כלל נשיא-המדינה חנינה, ואיש עדיין לא נשאר בכלא עד מותו.

## רמי ערוסי:

### נרקומון מהימן עם פעויות לא זדוניות

באופן מפתיע יש לפסק-הדין גם השלכות מרחיקות לכת על ערי-המדינה. למרות המהירות שבה



חיפשו עבורו מיקלט בחוץ-לארץ, טרם עזב העד את המדינה. מסתבר כי הארץ אליה רצה להגר, סירבה להעניק לו אשרת-כניסה. עד שירוכח כי לא הוא שירה את היריות הרצחניות, וכי ידיו אינן מגואלות בדם.

פסק-הדין, המתייחס לעדותו בראיון, נותן לו בעצם את תעודת-היורש, שלה הוא זקוק. וייתכן, כי תוצאת פסק-הדין תהיה עבורו היתר אפטרות לצאת סוף-סוף מהארץ, ולהימלט מן הסכנות האורבות לו בה.

השופטים התייחסו גם להשמה צות הסניגורים ואמרו כי יתכן שלפני עשר שנים היה נרקומון, ויתכן ששוחרר מהצבא על-פי סעיף פסיכיאטרי. אבל בבית-הדין פט עשה רושם מהימן, ולא נראה מכור לסמים. בית-הדין שנתגלו בעדותו, ואשר היו משניות בלבד, הן נראו יותר כטעויות כנות מאשר שר שקרים זדוניים.

## אבנר מעודד:

### ית'המישפט לא נפל בפח של התרגיל

אם רמי ערוסי יצא מחוץ מ"פסק-הדין, הרי מעודד הותקף קשות על-ידי השופטים. הם התייחסו ל"תרגיל אותו ניסה לבצע בבית-המישפט, וכינוהו "תרגיל מתוחכם ביותר". כזכור התכוון מעודד לה-

פוך ער-מדינה, ומסר במישטרה את כל הידוע לו על הרצח. הוא סיפר כי אושרי ביקש ממנו לספק לו נשק, וגם לחפור בור עבור אבן-שים המאיימים עליו. לבסוף חזרה בה המדינה מהסכם זה. ימע דר הפך נאשם בתיק. הוא עשה הסכם עם התביעה, הורשע ונידון ל"ש"ש שנות מאסר. או נקרא להעיד בבית-המישפט נגד יתר הנאשמים. אך כאשר עלה על דוכן-העדים, תחת לענות לשאלות שנשאל, יצא ב"הכרזות ובנאומים, האשים את ה"מישטרה, התביעה והעיתונות ב"דיפתה, אמר כי אינו יכול להשיב לשאלות.

לדעת בית-המישפט התכוון לגרום לכך שהתביעה לא תוכל לטעון כי סירב לענות, או כי שיקר, והכן לא תוכל להשתמש בהודעותיו. היה בכך נסיון מתוחכם לעקוף את התיקון החדש לחוק הראיות. תקדים נועז שטרם נוסה בבתי-המישפט.

אלא שבית-המישפט לא נטל ב"פח זה, וקיבל את עדויותו של מעודד במישטרה. הן הפכו לסייע לעדותו של ערוסי, ובעצם סהמו את הגולל על אושרי.

יתכן כי דברים אלה בפסק-הדין ישיפיעו אפילו על החלטת ועדת ה-



שליש, שתדון בבוא העת בקיציר עונשו של מעודד.

## מימון לוי:

### בן תפנוקים החולה במחלות מיסתוריות

בזמן המעצר טענו החוקרים, כי הם עומדים להאשים גם את מימון ברצח, אך בסופו של דבר נאשם בעבירות קלות יותר. הוא גם הנאשם היחיד, אשר הודה באשר מת סיוע לאחר מעשה, והורשע על סמך הודאתו.

לוי אינו עברייני. הוא בן-תפנוקי קים למשפחת קבלנים עשירה. וב"שנים האחרונות מנהל בהצלחה רבה את המלון רמדה שלום בירושלים, אותו הפך למלון הגדול ביותר במדינה.

בכל המאבקים המישפטיים נטען על-ידי סניגוריו, דן אביי-צחק ויה"ל כהנא, כי האיש סובל ממחלות קשות, שעורכי-הדין סירבו לפרטן. הם ביקשו מהשופטים לשמור ב"סוד. מימון ישב במעצר כארבעה

חודשים, ושוחרר רק לאחרונה. בעת הטיעון לעונש התבררו שתיים ממחלותיו. התברר שהוא סובל מ"כאבי ראש מסוג חמור, העלולים לחייב אישפוז בבית-חולים, וכי להשקטת הכאבים היה מקבל תרופות שונות, להן התמכר. כיום ב"עיינות הנוספת היא התמכרות לס"מים. התקופות שבהן שהה בכלא הגדילו את כאביו, והצריכו שימוש רב יותר בסמים.

לבית-המישפט הוגשה תעודה נוספת על-ידי הסניגורים, אשר עליה לא הסכימו לאמר אפילו מילה אחת. את העתקיה הוציאו מתוך תיק בית-המישפט.

מהן ההשלכות שתהינה לגילוי יים אלה על חייו ועתידו של האיש, קשה לדעת. האם יוכל להמשיך את חייו החברתיים והכלכליים ללא הפרעה, אחרי הגילויים? או שמא יחששו אנשי-עסקים לשאת ולתת איתו; פן התמכרותו לסמים על-לך לפגוע באישיותו וגישתו לעס-קים.

השלכה נוספת היא הסתמכותם של השופטים על הודאתו של מימון, כסיוע מרכזי לשלילת אפ"רות ההגנה העצמית של אושרי. בית-המישפט לא האמין כי המלור נאי היה מודה באשמה, לו חשב שאושרי הרג את השניים מתוך הגנה עצמית. שכן אז היה יכול לצאת זכאי, כיוון שהתנגדות מ"כרת לחוק ומהווה הגנה מישפטית.

כאשר הודה מימון לוי באשמתו, ועלה על דוכן-העדים, נחקר בש"ל זה. ואז הוצע לו לחזור בו בהודאתו, והוא עשה כן. יתכן, כי אז כבר היה לנגד עיניו החשש, שדווקא עדותו זו עלולה לסכן



את ידיו אושרי. אבל אחרי הת"ייעצות נוספת עם סניגורו, חזר בו שוב, עלה על דוכן העדים והר"דה באשמתו — הפעם סופית.

אמנם לפני מתן פסק-הדין כתב לו אושרי מיכתב מתנצל מבית-הסוהר, אך ספק אם אחרי פסק-הדין יחזור אושרי על מיכתב זה.

## רחבעם זאבי:

### בילוי לילי אשר חייב

חקירת משפחה בכמה מילים התייחסו השופטים גם לאלוף במילואים, כזכור הוצג בבית-המישפט תמליל שיחת טלפון, עבי, שהצטרף אחר כך לעורך-הדין

שנערכה בחצות הלילה בין אושרי לגנדי. השופטים תמהים על הא"לוף, שהיה מוכן לצאת בחצות ל"ל לה לפגוש אדם שהזדהה בפניו בשם טוביה בילבד. הם לא הא"מינו להסברו של אושרי, כי טילפי בשמו של מימון, כדי להזמין את גנדי לבילוי לילי. פשוט מכיוון שהתמליל דיבר על דברים אחרים. השופטים הצדיקו בהחלט את הוק"רי המישטרה שהתעניינו בשיחת



הטלפון הזאת. "איננו יודעים מה גנם היה בכך שהחוקרים התעני"יינו בשיחת טלפון מוקלטת, כדי לברר מה היתה מחויבותו של גנדי, ואם הגיש לנאשמים עזרה". והוסיפו: "היינו מתפללים ללא חקרו השוטרים דווקא את המשוח"הנ"ל, בחצות הלילה."

## הסניגורים:

### הפרעות רבות במישפט הגנה חכמה גיבוב סיפורים

בית-המישפט העיר הערות רבות לעורכי-הדין, ורמו לפעמים רמז



זים רבי-משמעות. היה ברור לכל מי ששמע את הביקורת על עדותו המתוחכמת של מעודד, כי יש כאי רמז עבה לעורך-דין. איש לא חשד כי מעודד, עם כל פיקחותו מסוד"גל להבין את רזי החוק לא"י ול"פנים, ולמצוא דרך חדשנית לוי לעקוף הראיות. ספק אם מעודד שמע בכלל על תיקון זה. סניגורו היה בתחילה עורך-הדין אריה שר"עבי, שהצטרף אחר כך לעורך-הדין

אליהו קדר בהגנה על אושרי. עורך-הדין קידר (בתמונה), סניגורו של אושרי, זכה למזמאות על שניהל בחוכמה את הגנתו של אושרי, אשר העלה בפיקחות ו"תיחכום גירסה שהיתה תואמת ב"98% את עדותו של ערוסי. מילב"הקטעים שהפליגוהו. אך בית-הדין מישפט חזר ותקף את הסניגור שהעלה גירסת-ההגנה לפיה הודה ערוסי לפני אביו, כי שיקר, והב"טיח בכל שלבי המישפט להביא את אביו של ערוסי, כדי להקיר אותו על גירסה זו. ולבסוף בחר שלא להביאו. בנקודה זו תקפו ה"שופטים את קידר כמה פעמים.

את משה רום, סניגורו של יש"ראל דנוך, האשימו השופטים בכך שהרשה לשולחו להרבות בדיבור, לגבב פולקלור וסיפורים, שהעיבו על העדות והפכוה למעורפלת, כי רוב הדברים היו בלתי-רלוונטיים. השופטים ביקרו את כל הסניגורים על ההפרעות התכופות לתבינה, ועל ההתערבות שלא לצורך.

## אלון אושרי:

### השופטים הם בני זונות ואבא צודק

בנו של טוביה נאשם בתיק אחד בהספקת סמים לאביו, בעת שהז"חבא בירושלים. הוא ישב בשורה



האחרונה באולם כאשר גזרו ה"שופטים מאסר עולם לאביו. האב קם וביקש לאמר כמה מילים, ואם כי החוק אינו מאפשר זאת בשלב זה, לא הספיקו השופטים לאמר רבי"כאשר טוביה אמר בחיור: "לפני כמה חודשים היה פה אדם בבית-המישפט, שאמר שבית-המישפט זה בית-זונות. אבל הוא לא ידע שה"אמא שלכם זונה, בני זונות!" עיד הוא צועק, קם אלון מקומו וצעק לעומתו: "אבא, אתה צודק! אתה צודק!" פרקליט המחוז ביקש מ"בית-המישפט לעצור את הבן, אך בטרם הספיקו השופטים להתערב הוציא מפקח משה טוב, הממונה על הבטחה באולם, את הצעיר נמור"הקומה באלגנטיות החיצה, והצילו ממעצר.

איננה אלון



## רות שטרנברג

ימים אחרי שנרצח. בשעת ההלוויה ביקשה אלמנתו ליהות את הגופה. "רציתי להיות בטוחה שאכן קובי רים את אמנון" מספרת רות. אבל הם לא הסכימו שאראה את פניו. בסוף החליטו להראות לי אחת מידי. ביקשתי לראות את ידו השמאלית. אותה היכרתי היטב. כשהרימו את הסדין נחשפה יד ירוקה, קפוצה לאגרוף ושרושה. קשה היה לי לזהות ולומר בבטחון, שזו אכן היד של אמנון. אבל היו שם כל הילדים ובני המשפחה. לכן הסכמתי שיקברו אותו. קברו אותו והתעקשתי לכסות את גופו בעפר כמו ידי. כשסיימתי כתבתי על קברו, באמצעות סידור של אבנים, את המילה אהבה. אבל בשפת אמי — תאילנדית. רות שטרנברג בת ה־36 נט-

**ב**שעה אחת אחרי צוות עמדת בפתח בית הקברות בכפר סמיר. השקט היה מאיים. פתאום פילה את הדממה טירטור של משאית. הרעש הזה הרגיע אותי. הכנתי שהאיש בא, כפי שקבענו מראש. נכנסנו אל תוך בית הקברות. לא התחלפנו מילה וניגשנו ישר אל קברו של אמנון.

רות שטרנברג, אלמנתו של רב-



## הכתובת

רות רושמת כעזרת אב"נים את המילה אהבה בתאילנדית. חובל אמנון שטרנברג, שנרצח ב־תאו על האוניה צים קלפיריניה, בנמל פיראוס (העולם הזה 2259), מספרת כיצד ניכנסה אל בית הקברות שבו היה קבור בעלה וכיצד הוציאה את גוייתו 15 יום אחרי שהוטמנה באדמה. "הפרנו למעלה משעה עד שהצ"חגנו להגיע אל הגופה. הוצאת אותה והשעה החלה להיות מאוחרת מאוד, אז החלטנו לכסות מהר את הקבר ולהוביל את הגופה למקום בטוח, שבו אוכל לראותה בברור." אמנון שטרנברג ניקבר שישה

## השבת השחורה

(המשך מעמוד 41)

אירוחתהצהריים ואת תפילת המינה זה יוצאו להגן על מה שנראה בעיניהם ככבוד השבת.

תוך כמה דקות הגיע נח"שוליהאדם אל כבישירמות. הי מסע היה איטי. בראש הכוח הי אדיר צעדו חברי בית דין צדק של העדה החרדית, יהודים קשישים ונשואי פנים, שהכתיבו את הקצב. מישטרת ירושלים המתניה בכוח הגדול ביותר שריכוזה אי פעם בי עיר. עוד בשעת בוקר השיגו הי חרדים את הניצחון הראשון שלהם. המישטרה סגרה את הכביש החדש לשכונת רמות. הכביש שנגד הנסיר עה בו יצאו בשבת חרדי ירושלים, מתגוררים בחרדים מבני ברק ורמת גן, להפגין.

כבישירמות כוסה בשחור. תחת קריאות קצובות, "שאבעס, שאר בעס" נחסם הכביש. והגנעות מי שני צדדיו כוסו באלפי דתיים. ילדים מבית רבן יחד עם חמשת קשישי בית דין צדק של העדה החרדית רקדו ורקדו חסידיים באמצע הכביש. אחרים דקו את מיצבורייהאבנים. שהוכנו מבעוד מועד.

מול כל אלה ניצב כוח של אלף שוטרים. קסדות מול שטריימלים. אלות מול אבנים. תותחי גאומדי מיע מול אבנים קטנות וסיפרי תור רה מול מכונות להתזתמים.

## „נאצים, עוכ-

רי-ישראל"



**ב**שעה הראשונה נראה היה שהכל יבוא על מקומו בשלום. הדתיים היו עסוקים בקריאותיהם, בשירה ובריקודים והשוטרים, מתור חים כפקין, ניצבו מולם, משתדלים שלא להגיב על הקריאות "נא צים, עוכריישראל".

לפתע הגיע למקום קומנדורי רמות — כמה עשרות תושבים חילוניים משכונת רמות, שעוד קור דם לכן איימו לקחת את החוק לידיהם ולהפרע מהדתיים. היה זה אות למהומה. מאות תושבים דתיים פרצו לכביש, והחלו להמיר סיר אבנים. הם חששו שתחתי שבים החילוניים יגולו מהם את ההישג של סגירת הכביש.

תתייצב רחמים קונפורטי, מפקד מישטרת ירושלים, ניצב ב"עמדת פיקוד קידמית", על גג אחד הי בתים המשקיף אל הכביש. במכי שריהקשר הוא נתן הוראה לפנות את המתפרצים מהכביש. את ההוראה להכניס לשטח את השוטרים הרכובים. את משאיות ורנוקיהמים ואת השוטרים הנושאים על גבם את תותחי הגאזהמדמיע לא היה צריך לתת. היה ברור שיצטרכו להם תוך שניות ספורות.

ואמנם, הסוסים, זרנוקיהמים ש נצבעו בירוק והגאזהמדמיע הצי לו את חייהם של שוטרים רבים. הדתיים המשתוללים איימו לדרוס את לו שריהקשר. תושבי רמות היו הראשונים לברוח מהגוש השחור והעצום שהסתער עליהם. גם הי שוטרים נבהלו ופרצו במנוסה. בכל פעם שגדוד קטן מדוויזיית הי דתיים היה מתקרב אליהם.

בכל מקום שאליו הגיעו הפר-שים, נסוגו הדתיים, אך מייד באו במקומם אחרים. כשהותו הי מים בזרם אדיר, נסו המפגינים, אך מייד, עם סגירת הזרנוק, הם שבו. הגאזהמדמיע יצר גם הוא כיסים ריקים מדתיים, כשהופעל, אך כשהתפוגג, הם חזרו ותקפו. השמש החלה לרדת. השבת יציאה, והדתיים יכלו לסיים את הפי גנחתם. ההצלחה היתה מלאה. הם הוכיחו שהם יכולים לרכו כוח ענק, להתגבר על שוטרים וחילוי ניים קיצוניים, ומה שחשוב יותר — לשמור את כבישירמות סגור לתנוי עת בשבת. סיכום הקרב: שוטר פצוע בראשו ושני דתיים חבוטים.

**צ'יטר מיוחד לפסח במחיר הפתעה**

# לכריז

**\$289**

הלוך ושוב  
יציאות: 12.4.81, 5.4.81  
לשבועיים, שלשה, ארבעה שבועות  
כפוף לתקנות טיסות השכר

**סופר צ'יטר super charter**

מבית טויר הגליל

כרטיס: טויר הגליל תל אביב, רחוב הירקון 142 טלפון: 221372, 220819  
ירושלים, רחוב בן סירא 3, טל 242720, חיפה, המגנים 43, טל 522958  
טבריה, הירדן 10, טל 20330, 20550 ואצל כל סוכני הנוסעות

## אנשים ועלמים במדינת ישראל

זה עכשיו נודע לאזרחי מדינת ישראל על שימוש נרחב יותר בתקנות ההגנה 1945. עשרות אזרחי מדינת ישראל הושמו במעצר מדצמבר 1980, כחודשיים ימים, ונעלמו. העתונות לא הורשתה — ורובה אף לא השתדלה באופן מיוחד — אף לפרסם את עובדת מעצרים.

למותר לציין, מה היתה אותה עתונות אומרת אילו היה נעלם למשל יהודי למשך כמה ימים בארץ אחרת. אבל הואיל ופה מדובר באזרח ערבי במדינה יהודית, רוב הציבור מתעטף בשתיקה.

אנו מזכירים: התקנות לשעת חרום 1945, הידועות לשימצה, הוכרו בצדק על ידי יעקב שמשון שפירא, מי שהיה היועץ המשפטי של ממשלת ישראל ושר המשפטים, שאמר: "אף בגרמניה הנאצית לא היו חוקים כאלה..."

שימוש המוני בתקנות אלה למעצר אזרחים הוא מעשה אנטי דמוקרטי מסוכן, והפרה גסה של זכויות האדם הבסיסיות. השתיקה לנוכח הפרה ברוטאלית כזאת של זכויות האדם רק מפני שהיא פוגעת בערבים, תתנמם בבוא היום בשותקים עצמם.

## אנו קוראים:

**יבוטלו תקנות ההגנה לשעת חרום 1945!**  
**אל ייעלמו אנשים במדינת ישראל!**  
**יעמוד כל נאשם למשפט לפני בית דין אזרחי, פומבי וגלוי!**

נזכור כולנו, למעשה ולא רק לשם התפארות כלפי חוץ, את האימרה: "מה ששנאו עליך אל תעשה לחברך".

תרומות לכיסוי הוצאות המודעה ופועלות למען זכויות האדם — התקבלנה בתודה.

ועד הליגה לזכויות האדם והאזרח בישראל  
ת.ד. 14192, תל-אביב

**בריזה**

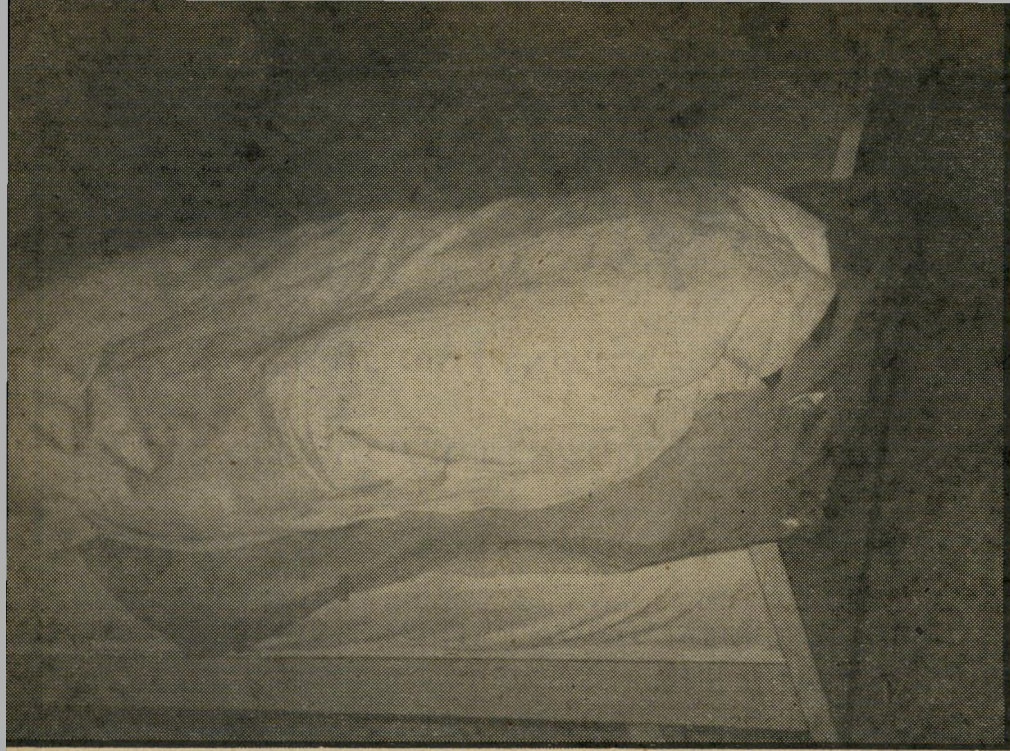
מוסיקה  
הרברט סמואל 80 טל. 656992

**בלוז, פולק,**  
**כל יום אי ג'י ז**

פתח כל יום כולל זמ' משעה 21.00

**אלמנתו של רבי'חובל שטרנברג  
שנדצח באוני'יתו, הוציאה לדבריה  
את גופת בעלה מהקבר ושוענת:**

# „אני לא נקרופילית!“



לילה מאוחרת, שבה יכולה היתה להחזיר את הגופה למקומה. „חוקרי המיטרה גרמו לי לחשוך כי אמנן בעצם לא קבור תחת שמו בבית הקברות.“

**גווייה בוי'טה** לדברי רות, היא הבי' אה את גופת בעלה אל ביתם, והניחה את גופתו במיטתם המשותפת עד שעת

זו היתה תמונה מגוחכת. שלושה גברים, חוקרי מיטרה, עמדו ב' פתח הבית וכל אחד דחף את הש' ני. הם פשוט פחדו להיכנס פנימה. כשניכנסו לבסוף חקרו אותי בצורה הכי מטופשת שיכולה להיות. עיי קר חשדם היה שאני נקרופילית ולמעשה הם לא הבינו מה היו המניעים שלי.

אפשר שצעדי זה נעשה כבר מי תוך יאוש — 15 יום של אי'וד' אות מה בעצם קרה לאותו איש יקר שהיה בעלי ואבי ילדי. אילו ידעתי שמיטרת ישראל חוקרת בעניין, אפילו לא ביעילות, אבל חוקרת, לא הייתי מגיעה לידי מע' שה שכוה. אמנן נרצח בנמל פי' ראוס, במים הטריטוריאליים של יוון, אבל על אוניה ישראלית, ולפי החוק זו בעצם טריטוריה ישר' ראלית. אמנן היה רבי'חובל, 31 שנים עבד בחברת צים, ואיש לא טרח לצאת ולחקור מה בעצם קרה על אותה אוניה וכיצד בעלי נרצח. אחרי הרצח התקשר אלי הרבי' חובל של נמל פיראוס, הקפטן דימלאגיס, ושאל איך זה יתכן שיומיים אחרי הרצח עדיין לא הגיע למקום שום חוקר. איך זה יתכן שעדיין לא לקחו את הגופה לישראל. כולו נזעם אמר לי דימ' לאגיס, שהוא רוצה שאמנן ייקבר ביוון, מדינת הים, שבה יודעים להעריך את כבודו של רבי'חובל. התקשרתי אל חוקרי המיטרה ו' ביקשתי הסבר, שאלתי למה לא נשלח חוקר לפיראוס? התשובה שקיבלתי היתה, שהדבר לא אושר בשל בעיות תקציביות.

שיום קודם לכן הוציאו את הגופה לחקירה, והחזירו אותה. חשדותי, שהאיש הקבור תחת שמו של אמנן אינו אמנן הלכו וגברו, או גמלה בליבי החלטה נחושה לראות את הגופה ולדעת בכירור שאכן אמנן קבור שם.

פניתי אל אדם שלעולם לא אגלה את זהותו, והבטחתי לו 500 דולר אם יעזור לי להוציא את הגופה. והוא הסכים.

למחרת הוצאנו את הגופה והר' בלנו אותה אלי הביתה. היה לי קשה להחליט להיכן להביא את הר' גופה ואיך להסתיר אותה במשך ימ' מה, עד שאוכל להחזירה למקום. לא היתה לי ברירה, אלא להוביל אותה הביתה. בבית הסתרתי את הגופה באחד החדרים ונעלתי אותה שם עד שאיש לא היה בבית. חשתי פחדים איומים להימצא לכד' בבית עם גווייה, ולא העזתי לחשוף אותה.

## החוקרים נתקפו פחד

**ה צחנה שעלתה** מאותו חדר היתה אימה. אחרי כמה שעות אזרחי אומץ והסתכלתי על הידיים. הן היו פתוחות. אחר כך הבטתי בפנים, וזה היה אמנן. בלילה הגיע הבחור עם המשאית שלו, והוא הוביל את הגופה לבית הקברות, למקומה הקודם. באותן שעות בהן שהיתי עם הגופה הנצחתי כל פרט במצלמתי.

למחרת הגיעו חוקרי המיטרה.



סירבו, ובני' המיטרה ניסו למנוע זאת ממנה. רות התעקשה, ולבסוף הראו לה את ידו השמאלית, שריתה קפוצה. „לא זיהיתי את ידו של אמנן.“ סיפרה.

**ריב ליד הקבר** בשעת ההלוויה הת' עקשה רות (שנייה אנשי חברה קדישא משמאל) לזהות את גופת בעלה.

## „אדם מסויים“ אויב אמנן

**מ**אוחר יותר החלו להגיע אלי הסברים שונים על סיבת המוות. חגי רם, שהוא איש שרותי' הרווחה של צים, אמר לי שאולי אמנן בכלל לא נרצח. אולי הוא נפל כשהלך לתאו כדי להתאושש. כל ההסברים שנתנו לי החלו ל' סחרר אותי. מדי יום התקשרתי אל המיטרה, ותמיד הסבירו לי שהם לא יכולים לעשות דבר, כי תיק החקירה עדיין לא הגיע מיוון. אז מה אני יכולה לעשות? אפילו רומזים לי שעומדים לסגור את התיק, אבל לחקור לא חוקרים.

לפני כמה ימים ניזכרו פתאום והתקשרו אלי מהמיטרה, עלי'מנת לוודא את סוג הדם של אמנן. מה איתם, הם השתגעו? הרי ביצים נמצא התיק הרפואי שלו, אז למה לפנות אל האלמנה? בליבי קיים חשד כלפי אדם מסויים, שיכול היה לבצע את הרצח, אבל מישט (המשך בעמוד 46)



**עם המזכרות** זה מה שנשאר לי — ציורים שאמנן צייר, מתנות ומזכרות שאותם הביא לי וילדיים, ושירים שהקליט על הטייפ, מספרת רות, בעת השבעה.

דים. אך מזה כשלושה חודשים, מאז הרצח של בעלה, חשך עליה עולמה.

**מספרת האלמנה:** „אחרי ששכתי שבעה באתי לפקוד את הקבר כימעט כל יום. המילה אה' בה היתה כפי שסידרתי אותה בר' מו ידי. אבל העובדה שידו של אמנן היתה קפוצה וסגורה היטב הטרידה אותי ללא הרף. היתכן שאחרי רצח של אדם לא מקפידים לבדוק כל רמז וכל סימן? אולי בתוך אותה יד קפוצה היה רמז כלשהו, כמו מיכתב קצר שכתב, או דבר אחר? או פניתי אל חוקר המיטרה שטיפל בתיק החקירה של הרצח וסיפרתי לו על חשדותי. חשתי שהכול בזים לי על הרעיון הזה, אבל כשבאתי לבדוק את הקבר, ב' 28 בדצמבר, 14 יום אחרי נקבר, גיליתי שהמי' לה אהבה, אותה כתבתי בתאילנ' דית, נעלמה. ניגשתי אל האחראי על בית הקברות ושאלתי אותו אם המיטרה הוציאה את הגופה ל' צרכי חקירה. בהתחלה הוא ביטל זאת בתוקף, אבל אחרי כמה מיטש' טים קשים שהטחתי בפניו הוא הורה



**הוא** אמנן שטרנברג לבוש מדי רבי'חובל בתחיל' לת דרכו. את המדים מסר לאשתו.

# אמה? ז'אוקא הסנה?

- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** (והיחידה) שמימנה מפעלי התישבות עוד לפני קום המדינה.
- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** שביטחה כלי רכב אזרחיים בעיצומה של מלחמת השיחרור.
- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** שהציעה ביטוחים קולקטיוויים מוזלים לקבוצות עובדים.
- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** שהנהיגה ביטוחים צמודים לדירות במטרה להגן על רכוש האזרח הקטן.
- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** שהנהיגה ביטוחים צמודים למפעלים ולתעשייה.
- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** שהציעה פתרון להתיקרות הפרמיות במשק אינפלציוני ע"י שילוב השתתפות עצמית.
- הסנה, חברת הביטוח הראשונה\*** שהקימה קרן לביטוח הדדי לקבוצות עובדים המשרתת רבע מיליון עובדים.

**הסנה, חברת הביטוח הראשונה\***  
שמגישה לך פוליסת ביטוח בעברית של יום יום, פוליסת ביטוח פשוטה וברורה, פוליסת ביטוח לענין.

# הסנה כ'אויגן

\* ובעקבותנו בא כל משק הביטוח ואנו גאים על כך.

**קבוצת הסנה**  
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

בירדמן-חברה לביטוח בע"מ  
דקלה-חברה לביטוח בע"מ  
צור-חברה לביטוח בע"מ  
רותם-חברה לביטוח בע"מ  
שמיר-חברה לביטוח בע"מ  
שמעון-חברה לביטוח בע"מ



## אני לא נקרובילית

(המשך מעמוד 45)  
רתי-ישראל אינה מעוניינת לשמוע על אותו אויב של אמנון. האיש הזה נמצא במזרח הרחוק ואמ'נן הסתכסך איתו בגלל ענייני עבודה. אותו אדם עומד בראש חב' רת אוניות וכמה מאוניותיו עובי שהוא עמד מאחרי מיבצע שכזה. יתכן שהתנהגותי מוזרה, אבל דרישותי אינן מוזרות. אני רוצה לדעת מי רצח את אמנון. איגוד הימאים הדרוגיים רוצה לעצור לי, אך אינם יכולים לעשות דבר כל עוד לא הגיעו אליהם תוצאות הר חקירה מהמישטרה. ואילו חברת צים, שבעבר נהגה בי בכבוד רב, כאשרו של אמנון שטרנברג, נהגת בי כיום כבאלמנה מסכנה שאפי שר לונגה אותה.  
לדוגמה, בצים נתקבלה החלטה לתת לי עזרת במשך כל השבוע, אבל צים לא שילמה עבורה. אר תה בחורה, שעבדה אצלי במשך חמישה שבועות חיכתה בסבל-נות שהתשלום יגיע, אבל אחרי כך, כשפנתה אל החברה, טירטרו אותה בכל מיני תהליכים ביוזרי קראטים. אמרו לה: תבואי מחר, אולי נוכל לעשות משהו. לבסוף נמאס לה והיא עזבה. אותו דבר קרה עם העזרת השניה.  
אחרי עניין העזרת החלו הב-עיות הכספיות. אמנון קיבל את משכורתו האחרונה בספטמבר 1980. עד יום מותו, ב'8 בדצמבר 1980, לא קיבל משכורת. חברת צים היתה אמורה להעביר לידי אחרי מותו סכום של 2.5 משכורות שלו עם כל הכספים שלהם היה זכאי, כמו דמי-חופשה, דמי-מחלה, ב'י גוד ותוספות דומות. החברה העי בירה לידי כספים שכללו לדבריה את כל הפירוט הזה, אבל הסכום שקיבלתי לא מגיע אפילו לסכום של חודש עבודה אחד של אמנון.

## אינני רודפת "בצע"

**ג'ם עביר הקבורה והמצבה לא תרמה אפילו אגורה שחור קה אחת. ימם ארוכים אני מתרוצצת במישרדי החברה ו' דורשת את מה שמגיע לי, אבל למה אני צריכה לדרוש? במה חטאתי שאני צריכה לבדוק כל הזמן אם לא מרמים אותי בחברה שלה הקדיש בעלי המנוח 31 שנים מחייו? האם זה יאה לחברה לטר' טר אלמנה פגועה בלד-ושוב?**  
**אינני רודפת בצע.** אני אשה חולה, אם לשלושה ילדים רכים ועלי לדאוג לעתידם. את עצמי אני מגסה לשקם. אני לומדת במשך השבוע באולפן. מוצאי מתאילנד, אך אינני יכולה לשוב לשם וגם אינני רוצה. התגירת, אני מרגישה יהודיה לכל דבר ורוצה שילדי ית-חנכו כיהודים.

**עד כאן דבריה של רות שטרנברג.**  
על האשמות שמטיחה רות בר חברת צים הגיב מנכ"ל החברה בביטול: "רות היא אשה פגועה שעדיין לא יצאה מהטראומה של אובדן בעלה. אנחנו השתתפנו בר הוצאות הקבורה בחלק מהסכום, ואנחנו לא מזניחים את הטיפול בה. כל עניין הטיפול ברות הוא אישי ומעבר לנוהל המקובל לגבי טיפול באלמנות צים. אני לא בקיא בענייניה של רות, מפני שהעבר' תי אותם לידי מחלקת-הרווחה של החברה."  
לגבי הסכום שאותו קיבלה רות כשלוש המשכורות של אמנון ז"ל, יתכן שנפלה טעות אנושית וכל שעליה לעשות הוא לפנות אל הני הלת-החשבונות, והם יסדירו זאת מייד. את הסיפור שרות הוציאה את הגופה מהקבר שמעתי, אבל אני מייחס אותו למצבה המיוחה. אני לא מאמין שהיא ביצעה זאת. מישטרת חיפה לא עסקה ולא חקרה בעניין הוצאת הגופה מן הקבר. כל מידע על כך לא הגיע לאוזני החוקרים.

**תו טרמפ לחייל**

זה לא קורה יום יום. חב'ה הוא בחור הגון, לא רוצה שתגזול אותו ממני, ועל זה אני לא אעבור בשתיקה. עירית גל שלומדת עתה עתונאות, עורכת סקר שבארצות-ערב הבחורה המתחילה עם בחור, זה לא מקובל (איפה הכבוד?). עירית גל המאוהבת בסופר דבר, בן גילה, המסוגלת לבכות בשבילו, תובעת מידידותו שהתחילה בכוונה באוטובוס עם חברה, לעזוב אותו. כן אומרת שבארצות ערב מקובל כי בחורה או בחור שאוהבים אחד את השני והבחורה מנסה להפריד ביניהם על-ידי שיכנועים שיבוא אליה הביתה, מטופלת על-ידי שוטר. עירית קצת חיוורת מהרגיל, מתחננת ובוכה ומבקשת מאמא לא להתערב. הוא הבטיח לי להתקשר. אמא מאוד מודאגת בגלל התרוצצויות וחוסר שניה, אינה יכולה להרדם בלילות. עירית בשלה — אני ארעג לבד. חבל. עוד מחכה.

(מודעה)



**דויד שיפמן:**

**„לקרוא לו צייצי עלה מיליונים!“**

היה להם אקסו, לחברי מועצת העיר תל-אביב, ביום החמישי שעבר, כשהתכנסו לישיבתם השבועית. קודם צעקו חברי שכונת שבזי, שטענו כי ראש-העירייה, שלמה להט, מכר אותם לאגודת-ישראל, כאשר מסר בניין, שהיה מיועד למועדון-שכונתי, לידי האגודה. אחרי-כך צעק ראש-העיר על סגנו, דויד שיפמן, והאשים אותו בחוסר-קולגיאליות, וכשה אמר לו: צייצי, הרי שה לי להסביר, קרא לעברו חד-חלקי: „בשבילך אני לא צייצי, בשבילך אני ראש-העיר.“

רצינו לברר אצל צייצי מה בדיוק קרה ביום תחמי-שי בינו לבין סגנו, אך ראש-העיר נסע בשליחות העירייה לחו"ל. לא נותר אלא לפנות למר דויד שיפמן, שסיביר את המצב:

**דויד שיפמן, מה קרה בינך לבין צייצי?**  
 חבר מועצת העיר, יעקב ואנה, העלה את נושא סגירת חדר הזיעה בבית-המרחץ העירוני בשבזי. אמרתי שעניין כזה לא צריך להעלות. במועצת העירייה, נושא של חדר-הזיעה לא נראה לי חשוב עד כדי כך, שהמועצה צריכה לבזבז עליו את זמנה. אמרתי שצריך לבדוק את הטענה ולהעביר את העניין לוועדות. תושבי שבזי היו למעלה, באו לשמוע החלטות, וחשבתי שמגיע להם הסבר למה סוגרים להם חדר-הזיעה. זה הכל.

**אז מה רצה ממך צייצי?**  
 מה רצה? הוא אמר שזו לא הפעם הראשונה שאני מגלה חוסר קולגיאליות כלפיו.

**וזה נכון?**  
 לגבי קולגיאליות, גיליתי מספיק קולגיאליות למר צייצי, וזה לא עניין של קולגיאליות, זה עניין של גישה. העירייה לא תיפול בגלל חדר-הזיעה.

**נערכת כשהוא אמר לך שבשבייך הוא ראש העיר ולא צייצי?**  
 לא נעלבתי, רק באותו רגע חשבתי על זה שהמודעות שהופצו ברחבי תל-אביב, ושהכריזו „קוראים לי צייצי“ עלו לנו מיליונים רבים. ואני אישרתי אותו רק מתוך קולגיאליות.



**יעל בן-שחר:**

**„חב"ש לא הבטיח לי גן של שושנים!“**

יעל בן-שחר היא אשתו של נשיא אוניברסיטת תל-אביב, הפרופסור חיים בן-שחר המכונה חב"ש. חיים בן-שחר, אסיר-צה"ש, יהיה אולי המועמד של שימעון פרס לתפקיד שר-האוצר בממשלת המערך. בינתיים הוא על תקן של מועמד, ביחד עם מנכ"ל כור נפתלי בלומנטל. יעל בן-שחר היא בהחלט אשה בזכות עצמה, מנהלת מעון של נעמ"ת ביפו, אבל במיקרה הזה פנינו אליה בתור אשתו-של-בעלה.

**יעל בן-שחר, את חושבת שבקעך רוצה להיות שרי-האוצר?**  
 היא ילד גדול, הוא מחליט מה שטוב בשבילו ומה שהוא רוצה — בעצמו.

**את רוצה שבקעך יהיה שרי-האוצר?**  
 אם אני רוצה או לא רוצה זה לא רלוונטי. אם חב"ש יהיה שרי-האוצר אני אהיה אשתו-של-שרי-האוצר.

**את יודעת שבתור נשיא אוניברסיטת תל-אביב נהנה בקעך בינתיים מפופולאריות; בתור שרי-האוצר יש להניח שהפופולאריות שלך תיעדם.**

נו, מה אפשר לעשות. אי אפשר שכולם יאהבו אותך. מי ייש כאלה שאוהבים יותר וכאלה שאוהבים פחות.

**כאשתו של נשיא אוניברסיטה את יית מוחפש יחסי, אך כשתהיי אשתו של האוצר יהיו לך התחייבויות ציבוריות.**  
 יודעת? לא מלקקים דבש. ואני אגיד לך את — כשהתחתנתי עם חב"ש אף אחד לא הבטיח לי-שושנים.



**נחום ברנע:**

**„אריק שרון מהיר מדליפי הממשלה!“**

נחום ברנע, כתב „דבר“, מנהל יומן אישי במוסף סוף-השבוע של עיתונו. ביומן האישי הוא עושה תש-בון עם מנהלי המדינה, איתם הוא נמש מידי יום ביומו במיסגרת עבודתו ככתב מדיני. בשבוע שעבר, תחת הכותרת המבריקה „דוקטור כץ שר מומלץ“, שהושאלה לצורך זה מספר ילדים, ירד ברנע על שר-הרווחה ישראל כץ והגדיר אותו כמשוכח שמדליפי ממשלת-בגין.

שבוע אחרי זה החליט ברנע להמשיך ולחגוג על הכותרת המתחרזת, והפעם כתב: „למה קפץ דוקטור כץ“. הוא הסביר למה החליט לרדת, מכל מדליפי הממשלה, דווקא על השר הכמעט בלתי-ידוע. ההסבר לא סיפק אותי, ושאלתי אותו —

**נחום ברנע, למה דווקא כץ?**  
 אני לא רוצה לדבר דווקא על כץ, אני לא רוצה לבנות אותו. אם את רוצה, בואי נדבר על הדלפות.

**טוב, איך מתבצעות ההדלפות של חברי הממשלה?**  
 חלק גדול מאוד משרי הממשלה מעבירים לעיתונאים קטעיי-שיחות מתוך הישיבה. יש כמה שרים שעושים את זה בצורה יותר מיקצועית. יש כמה שזוכרים רק מה שהם אמרו, ויש כמה שנרדמים בנקודות הדראמטיות.

**איך עושה את זה כץ?**  
 כץ מסודר, הוא רושם כל מילה בישיבות הממשלה, ויש לו לביץ אריק שרון או אריה נאור, שניטרים בהדלפה שלהם. אריק הוא מסודר. הוא מנהל רישום ולא יאמר אלא רק כשהוא יכול. אריק הוא המהיר מחוזיק בשיא עולמי. כץ נרגז עם ראשי השירותים, ואת השפופרת שיש לו הוא מניח על שולחן העבודה.



תעשיית הענק של מכבי תל-אביב

מכבי מפסידה כסף בגמר

# תעשיית הגמר

**ה**תגובות את העסקה בפאריס ב-27 במרץ, בישר אחד מאנשי העסקים החשובים בארץ לטכנו שבצרפת, "אגיע אליכם ישירות משטרסבורג". תכנון מערך העסקים בישראל מושפע מנסיעותיהם התכופות של שחקני קבוצת הכדורסל של מכבי תל-אביב. אך לא רק אנשי-עסקים משלבים את השיגעון לכי-דורסל, שאחו בישראלים עם הנסיעה ההדדית, שנתית לחוף-לארץ. משרד-נסיעות ומי-ארגוני-טיולים השכילו לעלות על הגל, והכינו תוכניות מפתות בקוראם: "בואו לעודד את מכבי תל-אביב!" או: "מכבי שוב בגמר." אלפי עלונים ועשרות מודעות בעיתונות הודפסו והופצו על מנת לשכנע את הישראלים, שחברה אחת עדיפה על האחרת. מעיון בשפע התוכניות המוצעות ובמחירם מתברר, שהמישחק בשטרסבורג הוא המרכיב הקטן ביותר בהוצאה על מנת להפיק את מלוא הרווחים הי אפשריים משיגעון מישחק-הגמר יציפו את אירופה אלפי ישראלים. הם ימצאו אותה קרה, דלה באירועים ומשממת, אבל זה לא מפריע למארגנים לשכנע את הציבור, שאם כבר נוסעים, כדאי להמשיך ולטייל. קופל טורס היא החברה שנתנת את הטון. היא גם היחידה שאזרה אומץ להזמין מין מאל-על מטוסים. סמי רוזנברג מנכ"ל קופל טורס, מסביר שהזמין שני מטוסי בואינג 707, שכל אחד מהם מכיל 158 מקומות. "יתכן מאוד", הוא מוסיף, "שאף אפילו להחליף אחד מהמטוסים בג'מ' בו 747".

שהן כמחצית הסכום שישלם לחברת-הנסיעות. כמו כן עליו לשלם עוד 2700 לירות עבור כרטיס מישחק הכדורסל. "יש לנו לקוחות קבועים", אומר בגא-וה סמי רוזנברג, "אותם האנשים שנסעו אתנו למישחקי הגמר בבלגרה ובברלין מצטרפים אלינו גם הפעם. אלה המ שוגעים-לדבר - כמוני". הקשר בין קופל טורס למכבי תל-אביב החל עוד ב-1964, כשרוונברג, אוהד נלהב של הקבוצה, נתמנה למנכ"ל קופל. מאז ועד היום מטפלת קופל בכל הקשור לנסיעותיה הרבות של מכבי תל-אביב ושמה נקשר לקבוצה בכל הכוון למישחקי חוץ. כן קרה שסמי רוזנברג היה הראשון

קבוצתית יש בעיה חמורה. מכבי תל-אביב לא דאגה לכך שיהיו כרטיסים לציבור הרחב, ומי שיסע ביוזמתו, פשוט לא יוכל להיכנס למישחק. מכיוון שלא ימצא כרטיסים. ממישרד הדרן למכירת כרטיסים נמסר, שיש תיקוה קלושה לקבל כמות זעומה של כרטיסים למכירה לציבור, אולם הדבר תלוי בהצלחת נסיעתו של מזרחי לשטרסבורג. גם חברת אופיר טורס טוענת שהתוכנית שהיא מציעה לציבור טובות במיוחד, מפני שהן הזולות ביותר. ישראלי היוצא למישחק עם חברה זו ישלם 418 דולר, שהם כ-38 אלף לירות. הוא ישהה בצד-

ולהפיק ממנה את מלוא התועלת. כבר בכריסל הוצבו שלטי-פירסומת וכל ישראלי שצפה במישחק הבחין בהם מייד. חברת הפירסום טל-ארון, למשל, קיבלה את הזכויות לפירסום באמצעות שילוט במישחקי מכבי בגדי צה-אסקא מוסקבה, שנערכו לאחרונה בכריסל. "הצבנו 18 שלטים בכריסל", סיפר גידעון בריקמן, אחד השותפים בחברה. "מחיר כל שלט היה כ-3500 דולר, בסיכום שילמו לנו החברות המפרסמות כ-63 אלף דולר, שהם במחיר של היום כ-6 מיליון לירות.

## לא כדאי לעלות לגמר

**א**ת הפסד זהו לא תקבל החברה ב-שטרסבורג, שכן הזכויות לפירסום נפל הפעם בידיה של חברה שווייצית. השווייצים ציפו כנראה למוסדות בארץ, המסורגלים להרשות לעצמם הוצאה של 360 אלף לירות בעבור שלט שיוצב במישחק ב-שטרסבורג. הפעם יהיו במיגרש 22 שלטים, שמחירם הכולל 88 אלף דולר, וקרוב ל-9 מיליון לירות.

"כדאי להיות קרוב למכבי תל-אביב", אומר היהלומן אמנון אבידן, "שערים רבים נפתחו לי הזדוה לעובדה שאני חלק ממנה". אולם אבידן איננו היחיד, שכן גם חברת טל-ארון, שזכתה במכירת ל-פירסום בכריסל קרובה למכבי תל-אביב. לשמואל ("שמלוק") מתרובסקי, מנהל הקבוצה, חברת פירסום שהיא חברת-בת של טל-ארון, "ללא שמלוק", אומר גידעון בריקמן, "לא היינו זוכים להתקרב למיכ"ר".

גם לסמי רוזנברג קשרים חברתיים קיים עם הקבוצה ועם מנהל הקבוצה, שעובדה עוזרת לו. הטלוויזיה הישראלית מקה למחזור הבא מנהל מחלקת כנראה ארבעה בל

## מישרד הנסיעות מכרו כרטיסים שאינם והאוהדים הוציאו 70 מיליון לירות

פת מה-25 במארס עד 17 באפריל. הי תשלום כולל טיסה הלוך-ושוב לפאריס, העברה לשטרסבורג וכרטיס-כניסה למישחק.

אך מה-27 במארס ועד תום הטיוול יימץ צא הנוסע ברשות עצמו וישלם את כל ההוצאות, כולל בית-מלון, כלכלה ונסיעה עם משטרסבורג לפאריס, שבה עליו להתייצב על מנת לחזור לארץ.

כדי שלא להישאר מחוץ לתחרות ולשר מור על היקורה, נכנסה למעגל גם חברת נחור, שהיא חברה ציבורית לאירגון טיולים, שרוב מניותיה נמצאות בידי מישרד-הנסיעות.

"אני נותן לאנשים יותר מכפי שנותנים אחרים, ולכן גם מחירי יקרים", טוען נציג חבר, צבי קסנר, "לכל קבוצה אני מצמיד מלווה שיעזור לנוסעים. אנשים הנוסעים באמצעותי יודעים שהם בידיים טובות של חברה אמינה, ולכן הם מוכנים לשלם יותר".

מנתוני החברות מתברר, שבסוף מארס יעשו לפחות אלף ישראלים את דרכם מישראל לשטרסבורג. כל אחד מהם ישאיר בממוצע 500 דולר בידי סוכן הנסיעות. סך-הכולל: 500 אלף דולר, שישו מיליון לירות ישראליות. סוכני-הנסיעות מסבירים, שלנוכח היקור הולך וגדל באירופה, יוציאו הישראלים סך להוצאות כלכלה, לינון ונסיעות של כ-25 מיליון לירות. לא רק סוכני נסיעות שמופקים בעקיפים עליהם, אלא גם בתחומים אחרים. צה את המחזור הכספי של חיים במאון. העובדה שיש בשידור ישיר את המשחק מפרסמים ורזיום לעלו

שיצא בתוכניות לציבור ללוות את מכבי במישחקיה, ולהפיק מכך את מלוא התועלת הכספית.

"כרטיסי-כניסה למישחק הגמר בשטרסבורג נמכרו ברובם הגדול עוד לפני שמיכבי תל-אביב הבטיחה לעצמה את ההשתתפות בגמר", מספר רוזנברג, "אולם שימעון מורחי, יושב-ראש אגודת מכבי תל-אביב, קיבל 600 כרטיסי-כניסה רק כאשר נודע שמכבי אכן עלתה לגמר. את אלה העביר אלי, להפצה לאוהדים שישעו למישחק. חלק מהכרטיסים אני שומר עבור ידידי הטובים שיגיעו לשטרסבורג ממילא, את השאר אני מספק לאלה הנוסעים למישחק עם קופל טורס".

## מכבי לא דאגה לציבור הרחב

**א**מנון אבידן, יהלומן, חבר הנהלת מכבי תל-אביב ושחקן-עבר בקבוצה, אומר שלא נתקבל עד כה אפילו כרטיס אחד למישחק, מכאן שגם לקופל טורס אין כרטיסים למרות שהם ישראלים כבר נרשמו לנסיעה ושילמו כסף. "נציג פיי-ב"א, המטפל באירגון המישחק, מוסר לנו פרטים שונים בניסיון הכרטיסים", מוסיף אבידן, "לפיכך נסע בסוף השבוע שעבר שימעון מורחי לשטרסבורג. לדאוג שלא נשאר בידיים ריקות".

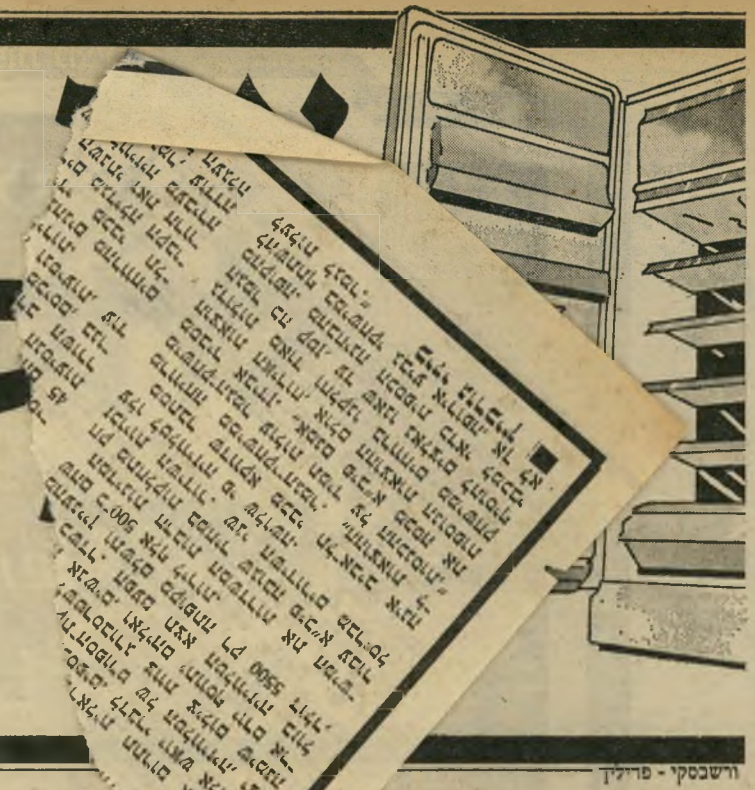
רוזנברג הצטרף לנסיעת מורחי, לדבר ריו, "כדי לבדוק את התנאים בשטח לפני שיגיעו לקוחותי. זה מינהל ישן אצלי. לפני כל מישחק אני יוצא לבדוק מה יקבלו לקוחותי בעבור כספם". נראה שרוזנברג נסע כדי לנסות ולבדוק את הכרטיסים תמורתם כבר קיבל תשלום. לאלה שאינם רוצים לנסוע במיסגרת

ה הוצאה המשווערת של החברה בשכירת המטוסים היא תשע מיליון לירות. על מנת לשכור מטוס אחד, צריכה החברה לשלשל לקופת אל-על סכום של 50 אלף דולר, שהם 4.5 מיליון לירות. הנוסעים עם חברה זו יוטסו בשבוע מלונדון לתל-אביב באחד ממטוסי אל-על, שיעי מוד לרשותם. זו הסיבה שקופל טורס מציעה עסקות-חבילה: שהיה נוספת בת ארבעה או חמישה ימים בלונדון, ואפשרות לצפות במישחק הכדורסל בין ארסנל וליברפול על חשבון הנוסע.

מי שבכל זאת יחליט לחזור לארץ יום אחרי המישחק ישלם 425 דולר, שהם 38 אלף לירות. אם ישרא חמישה ימים נוספים יהיה עליו להוסיף 135 דולר, שהם 12 אלף לירות. סך כל הוצאותיו: 50 אלף לירות כתשלום לחברה המארגנת. הכרטיס אינו כולל ארוחות, מילבד ארוחת-יבוקר קונטיננטלית, הכוללת קפה ולחמניות בלבד. על הנוסע יהיה לקחת בחשבון הוצאות על ארוחות בסכום של כ-30 דולר ליום. במשך ששה ימים ישלם, איפוא, 16 אלף לירות עבור ארוחותיו,

אל תכניסו למקרר מאכלים חמים. פיתחו את דלת המקרר לאמנים קצרים בלבד, ובידקו אם הדלת נסגרת היטב ומונעת בריחת קור החוצה. נקו את הקרח המצטבר בתא ההקפאה. כדי לאפשר את איזורור המנוע אל תצמידו את המקרר לקיר. אם אתם קונים מקרר חדש כדאי לכם לבדוק את צריכת החשמל שלו. ההבדל בין מקרר חצי אוטומטי חסכוני לבין מקרר יבש (No frost) למשל, יכול להתבטא בהפרשי צריכה של כ-100 קילוואטרשעה חשמל לחודש שמחירם כ-70 שקל ואפילו יותר מזה. התאימו את התרמוסטט של המקרר לטמפרטורה הדרושה. מומלץ לשמור על מידת חום של 5 מעלות במקרר. תוכלו גם לפנות אלינו לקבלת עלוני הסברה לת.ד. 8810 - חיטכון, חיפה, מיקוד 31087.

# צורך



משרד האנרגיה ותשתית חברת החשמל לישראל  
המינהל לשימור אנרגיה

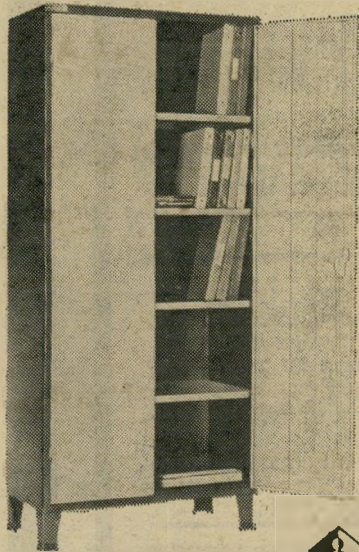
טוב שיש חשמל, חסוך-שלא יחסר.

# כי משנ לא יילחם בפרס! הצביעו מחנה שלי

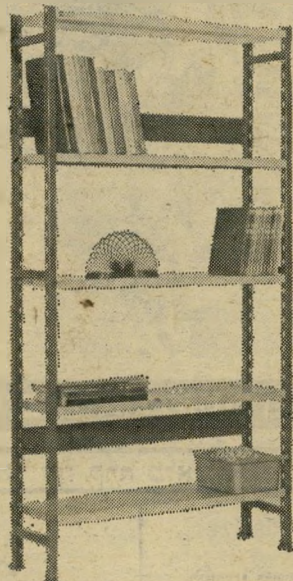


רון כהן יו"ר סיעת של"י בהסתדרות איש שהוכיח כושרו!

# P.P.C



שיפור נוסף ברהיטי המתכת הטובים ביותר שיטת הגימור P.P.C. שהונהגה לאחרונה במפעל רהיטי המתכת של "הארגז" היא השיטה המתקדמת, המודרנית והמשוכללת ביותר בעולם. אין בישראל איכות, גימור וצביעה של רהיטי מתכת ברמה כה גבוהה. בדוק, השווה ואמת עובדות אלה לפני הרכישה.



הארגז

רח' החרש 4, תל-אביב, טל: 332231

## הפגנת סולידריות עם אל-סלבדור

באל-סלבדור מתנהלת מלחמת אזרחים עקובה מדם. האולי גרמיה, המחזיקה בידה את רוב העושר והאדמות, אינה בוחלת במעשי טבח אכזריים בנסיינה לדכא את העם המת-קומם. ארה"ב שולחת "יו-עצים" ומאיימת בהתערבות צבאית. וישראל...

ממשלת ישראל, הפועלת בשמונו, מספקת לכת הרצחנית באל-סלבדור נשק ומטוסי קרב!

אם אינך מוכן להיות שותף לרצח ולדיכוי באל-סלבדור, בוא עמנו להפגנה, ביום ב' 26.3 שעה 5.00 אחה"צ, מול בית סוקולוב, קפלן 4, ת"א, וקרא עימנו:

- \* הקץ לרצח ההמוני באל-סלבדור!
- \* יופסק הסיוע הישראלי לכת באל-סלבדור!
- הוועד לסולידריות עם אל-סלבדור
- ת.ד. 33074, ת"א

אציל לנגר - רח' קרליבך 15 ת"א • אחים המבורגר - רח' פינסקר 21 פ"ת • אלריס בע"מ - רח' יפו 44 חיפה • המדריר - רח' סמולנסקי 2 נתניה • א. וולניץ - רח' הרצל 164 רחובות • וילשטיין - רח' יפו 30 ירושלים • מרכז המדף - רח' מטלון 58 (מרכז מסחרי) ת"א • כרמל - רח' קרליבך 10 ת"א • מעין בע"מ - רח' רוטשילד 61 ראשון לציון • לאוטמן - רח' נחלת בנימין 52 ת"א • נחמיאס יצחק - רח' מקה ישראל 22 ת"א • לנדאו יצחק - רח' אחוזה 106 רעננה • סוכנויות הדרום - אשדוד • דורון גדרה - גדרה • הוכמן - מרכז מסחרי אילת • אעוני אל-חשם - עזה • הארגז - רח' החרש 4 ת"א • נין נון בע"מ - דרך העצמאות 61 חיפה • וסרמן את קורצברג - רח' העצמאות 55 חיפה • הספר - רח' ויצמן 9 נתניה • אופק - רח' סוקולוב 72 רמת-השרון • קרביץ לנגב - רח' הרצל 70 ב"ש • "מאיר" - דרך השרון 59 הוד-השרון • גיית - רח' אבן גבירול 98 ת"א • סניפי קרביץ • פויכטונגר - אחד העם 24 ת"א • סניפי המשביר המרכזי. לוי יעקב - טבריה, פסג חמ"א

# המופע הבינלאומי הגדול לכל המשפחה חגיגה על הקרח

בתכנית:  
"הלו אמריקה"  
"הלו דולי"  
"חופשה בגרמניה"  
"סיפור אהבה"  
"קוצ'וק"  
"וינה העליזה"  
"נחירות רוסית"  
"הליצנים"  
"נחול החרבות"  
"ימי הוליווד"  
"עולם החיות"  
"הים האכזר"  
"גברתי הנאווה"  
"כנר על הגג"  
ועוד.



בחסות:  
**פינה קולדה**

- 50 משתתפים
- סולנים אלופי עולם ואלופים אולימפיים
- 800 תלבושות ססגוניות
- תזמורת 10 נגנים
- חוויה נדירה
- חגיגה מרהיבה

## מיקצבים לוחטים מרהיבים ביופיים שטרם נראו כמותם בישראל

המופעים יתקיימו באוהל מפואר ביותר ועל קרח מלאכותי

ירושלים	חיפה	תל אביב
<p>לשבוע ימים בלבד : 6.6.81-30.5.81</p> <p>כרטיסים : למוסדות : משרד, "קלעים" רח' שמאי 8, טל. 02-234061 ובמשרד "כהנא-בנאים", רח' יפו 38, טל. 224008. כבית שמש : במועצה ה' מקומית.</p>	<p>איצטדיון קרית חיים</p> <p>בדפנות הספה : 11.4.81-25.4.81</p> <p>כרטיסים : הפצה ראשית, קופת חיפה, "הרצל 21 טל. 662244 ובמש" רדים : גרבר, "נובה-גרבר". בנהריה - שרותי דוד, טל. 920330. בכרמיאל : במועצה המקומית.</p>	<p>במגרש "רידינג" (דיזנגוף פינה אבן-גבירול) מערב יום העצמאות 21.5.81 ועד ל-6.5.81</p> <p>כרטיסים : הפצה ראשית, "הדרן", אבן אבן גבירול 30, טל. 248787. למוסדות - 248844 וביתר המשרדים בעיר. וכערים : יפו, ר"ג, בתיים, חולון, הרצליה, פ"ת.</p>
<p>בבאר-שבע ברחבת המרכז האזרחי (בחג פורים) 19.3.81 ועד 22.3.81. כרטיסים : הפצה ראשית, "פרגוד", פסג' אוניקו, טלפון 057-79836 וב"מרקור", פסג' רסקו. בדימונה, ערד אופקים, גתיבות - במתנ"סים. במצפה רמון, מרחבים ושדרות - במועצות המקומיות. באשקלון בנפת (ע"י בית-המשפט), ל-3 ימים בלבד : 28.3.81-30.3.81. כרטיסים : באשקלון במשרד פרסום חן (פסג' הדר), טל' 22080. באשדוד במשרד, "יונה". בקרית גת במר' ענת הפועלים ובצומת קסטינה במזנון. ברחובות במגרש, "מכבי" רחובות, ל-4 ימים בלבד : 1.4-4.4.81. כרטיסים : משרד, "לוטוס", טל' 054-57200. בגס ציונה, יבנה וראשון לציון - במועצות הפועלים. בחדרה ברחבה שלמול התחנה המרכזית, ל-3 ימים בלבד : 6.4.81-8.4.81. כרטיסים : קופת קולנוע חוף. בבנימינה וזכרון במועצה המקומית. פרדס חנה ב, "מכבסה". צמח-מכרית ברחבת אולם הספורט, "בית בגדל", ל-3 ימים בלבד : 27.4.81-29.4.81. כרטיסים : במועצה האזורית עמק הירדן, טל' 067-51421, במכרית - "בית הצפון", טל' 067-22542. כבית שאן - במרכז הקהילתי, טל' 065-88220. בעפולה - ידיעון עפולה. אילת השחר בקיבוץ אילת השחר ל-3 ימים בלבד : 4.5.81-2.5.81. כרטיסים : למשרות - באילת השחר, קופת אולם התרבות (דוד שחר), טל' 067-37592. בקרית שמשנה - במשרד, "מידע 8" טל' 067-40106, 067-41159. בצפת - חנות גרינבוים. במשולה - מועצה מקומית. נתניה ברחבת שד' בנימין - ביה"ס יונתן ל-4 ימים בלבד : 11.6.81-8.6.81. כרטיסים : משרד, "מופע", טל' 053-30335 ומשרד סיגל. כ"ס - ניסן, אור-עקיבא, במועצת הפועלים.</p>		

זמר הג'אז לא היה אף-פעם יצירת מופת. לא בגילגולו הראשון, לא בשני ואף לא בשלישי, העומד לצאת בקרוב לאקרנים. יחד עם זאת, כאשר הוא יצא בפעם הראשונה למסכים, ב־1927, הוא עשה היסטוריה והרבה מאוד כסף. קשה לדעת כי איזו מידה הוא יעשה היסטוריה בגילגולו החדש. פרט לעובדה שזו ההזדמנות הראשונה לאחד מן הסופר־אילילים של הפופ, ניל דיאמונד, להוכיח עצמו כשחקן. יש להניח, שבאשר להכנסות, הוא לא יבייש את סבו.

כשהופיע זמר הג'אז ב־1927 על מסכי הקולנוע הוא עורר סנסאציה, משום שזה היה הסרט הראשון שבו היתה לא רק מוזיקה (היו כבר כאלה קודם לכן), או אפילו שירים (גם כאלה היו), אלא מפני שכתב הסרט, אל ג'ולסון, פשוט דיבר, ודף בהיסטוריה של הקולנוע נכתב. הסיפור היה אז, והוא גם היום, אחת מאותן מלודרמות שמעוררות־גיחוך בי עיני כל מי שרואה עצמו חובב־קולנוע מתחכם. בנו של חזן בבית־כנסת ניו־יורקי מעדיף את הפיומנאות על התפילות. הוא נוטש את הבית החם, התהום שנפר ערה בינו לבין המסורת והדת מתגשרת לק בסוף הסיפור, כשהוא חוזר לבית־הכנסת בערב יום־הכיפורים לשיר את כל נדריו.

מה שהציל את הסרט אז היה נוכחותו



**הנותבגרת והמוזדקן**

מעגל לשניים (גת, תל-אביב, קנדה) — על הנייר, זה סרט שחיוב להצלחה. ריצ'ארד ברטון יחד עם טאטום או'ניל החמודה, בהדרכתו של ז'ול דאסן המפורסם — מה יכול להיות טוב יותר. ואם מוסיפים לחבילה את הנופים של טורונטו — עיר שלא נראתה הרבה על מסכי הקולנוע, ואת היתרונות שנופים אלה נושאים בחובם, כלומר, הנחות ניכרות במיסים ועידוד רציני לעושי הסרט — הרי שמן הסתם זו העיסקה האידיאלית שכל מפיק יכול לאחל לעצמו.

ואף-על-פי-כן התוצאה הסופית מאוד מאכזבת. יש להניח שכל היתרונות לכאורה, ושקלפים החוקים שעל גבי הנייר הם בעצם האשמים העיקריים בכישלון. חובה היא להתחיל עם ז'ול דאסן, שהיה פעם אחד הבמאים הנמרצים והמוכשרים של הוליווד, אחרי מיל-חמת העולם. לפני שנאלץ לעזוב את עיר־הסרטים, בעזרתו האדיבה של הסנאטור מקארתי, הוא הספיק לעשות כמה סרטים שהם בחזקת קלאסיקה היום, כמו, "העיר הערומה", "הלילה והעיר", סרטים שהציגו את העולם־התחתון באור שונה לגמרי מן הרגיל. הגירתו לאירופה הניבה לפחות בהתחלה כמה סרטים כמו, "רימפי" — הסרט הקלאסי המשמש עד היום דוגמה ומופת לכל מי שמנסה לעשות סרטים על מעשי שוד מתוחכמים, ו"רק לא בשבת" — הסרט שגילה לעולם את כל מעלותיה הנסתרות של הגברת מלינה מרקורי (שהיתה בינתיים לאשתו), ושגביא את אגדת היצאנית בעלת לבה־הלב לשיא שלא ידעה כמוהו. אמנם מאז אותם הימים לא זכה דאסן לשוב לאותם



ברטון ואו'ניל: פרי בוסר

ההישגים, ונדמה כי דרכו היתה סוגה־בפשות. אבל מעולם לא עשה פשרה גדולה יותר מן הרגע שבו הסכים לטול על עצמו סיפור קלוקל זה, על אהבה בין צעיר עייף לגימל נויסטית שובבה, תוך נסיון להעניק לו מימון של "אהבה מטורפת שאינה יודעת מיצרים".

אשר לריצ'ארד ברטון — פשוט מיקצועי, שידע כבר בעבר ביוזיונות מסוגים שונים — הוא עושה רושם, לכל אורך הסרט, שיש באמת משהו שיכול לרתק אותו בפרי־הבוסר שמציע את עצמו וטאטום או'ניל, בדמות פרי בוסר זה, חסרה את הנשיות הקוסמת לגבר מזדקן.



אל ג'ולסון ומיני מקאבוי ב"זמר הג'אז" הישן דבר כזה עוד לא שמעתם

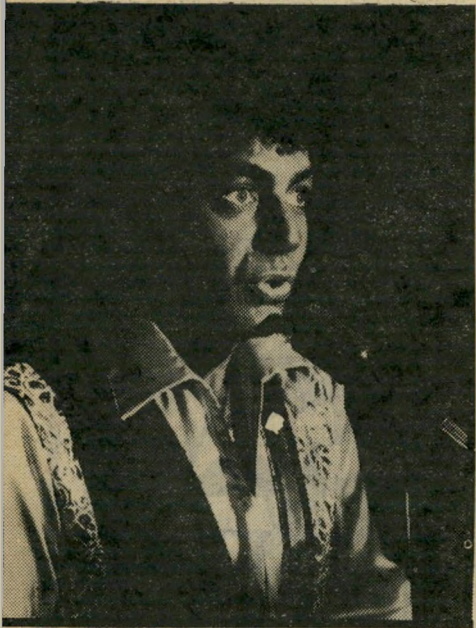
דיאמונד הם כחול ועכבר. "לי השמור עיני לא הפריעו", סיפרה לאחר ההסרטה השחקנית הצעירה, שה תפקידה הבלוט הראשון בקולנוע. "כך לפחות אפשר היה לעבוד בשקט, ללא חשדות מצד בעלי או רעייתו של ניל". את הדברים הפנתה דווקא אל ניל דיאמונד, שישב בשולחן הצמוד לה, ונראה דווקא מרוצה בהחלט מן החברה.

נקודה אחת משותפת לשני הסרטים — שניהם היו סרטים של יהודים על יהודים.

גם מדבר. ברגע של התלהבות, בשעת הר צילומים, הוא הפליט מול מיקרופון, שהיה צריך לקלוט את השיר בלבד: "דבר כזה עוד לא שמעתם, רבותי". אחד מן האחים האחרים במישפחת וורנר (היו כידוע ארבעה בעה כאלה) התפעל מן הלהט והמרץ של הרגע הקסום, רץ לשכנע את שאר בני־המישפחה, והמישפט המפורסם לא רק נשאר בתוך הסרט, אלא שעוד הוסיפו עליו. מוגולוגים, שהפכו את אל ג'ולסון, באותה התקופה, לכוכב־הקופה הגדול של הקולנוע והפיומנאות גם יחד.

ללא חשדות. הסרט החדש היה עוד יותר בעייתי. הבמאי הראשון, סידני פירי, רץ יהודי קנדי, פוטר באמצע העבודה, שעה שהשחקנים טענו כי אינם יודעים כלל מה רוצים מהם. השחקנית הראשית, דבורה ראפין, נשלחה גם היא הביתה, עם המחאה לכיטוי כאב הלב. במאי חדש, יהודי גם הוא, ריצ'ארד פליישר (שעשה בישראל את אשאנטר), ושחקנית חדשה, לואי ארנו (בתם של לואי בול ודוי ארנו), הובחלו לבימת־הצילומים.

הרושת־השמועות בהוליווד סיפרה, שי בכל פעם שאוליביה התבקש לשוב ולצלם סצינה שצולמה כבר קודם, בגירסה חדשה, הוא התלהב כמו לפני רופא־שיניים. ואילו שמועות אחרות סיפרו, שלואי ארנו וניל



דיאמונד בהסוואה של זמרי־נשמה ירושלים האבסטרקטית

שמשון רפאלסון, מחבר הסיפור, הוא יהודי טוב, שהגיע אפילו פעמיים להרצות את על כתיבת תסריטים בישראל. מה שהוא כתב לפני 55 שנים, כאשר הוצג הסרט לראשונה, היה תיאור של מצב מסויים בחיי־הקהילה היהודית באמריקה. ואשר לירושלים, היא אמנם מופיעה בסרט, אבל כמושג אבסטרקטי, משהו בנוסח שירי־הדת הכושיים, סמל לשחרור אולי, אבל בוודאי לא מקום גיאוגרפי מוגדר. וזה צריך אולי ללמד את כל מי שסבר עד היום שעם ישראל דוהר ברחוב חדי־סרטי, שבסופו מדינת־ישראל, שחלק גדול מן העם הזה עדיין נמצא ברחוב מקי ביל, ומרגיש שם טוב מאוד.



ניל דיאמונד וזורנרס אוליביה ב"זמר הג'אז" החדש "כל נדריו באמריקה"

משלת המנדט פירסמה את „חוק הקרקעות“ והנוער העברי

יצא להפגין \* מפגינים נהרגו בהתנגשויות אלימות עם הצבא הבריטי

\* חיל האוויר האיטלקי הפציץ את תל אביב וחיפה \* מפקדי

האצ"ל בשליחות הבריטים בעיראק \* מאחרי הקלעים של הסידרה

# „איר בסוריה

# צעד הפעלת ה

IDENTITY CARD

Name of holder JONA KONIGSHOFFER

Place of residence 1cl Aviv 6, Yosef Eliahu str.

Place of business \_\_\_\_\_

Occupation Housewife

Race Jewish

Height 5 feet 3 inches

Colour of eyes Brown

Colour of hair Black

Build Normal

Special peculiarities \_\_\_\_\_

Signature of issuing officer [Signature]

Appointment [Signature]

Place 1cl Aviv Date 24.9.42

Signature of holder [Signature]



הפרק ה-11 של עמוד האש, שנותרתו „חיילים ללא דגל“ (1939-1941), מתאר את הדראמה שהתחוללה בארץ-ישראל בימי הראשונים של מלחמת-העולם ה-1 שניה. למרות התחושה שבריטניה בגדה בציונות. — לחצו מנהיגי היישוב להקמת צבא עברי שיילחם תחת דגלו נגד גרמניה הנאצית. בריטניה דחתה את הרעיון בשל חששה להרגיז את הערבים. יותר מ-27 אלף יהודים התנדבו לצבא הבריטי כ- פרטים. בזמנית התפתח שיתוף פעולה חשאי בין היישוב ובין שירותי המודיעין והחבלה הבריטיים. יחידות יהודיות ש- תתפו בדיכוי המרד הפורציני שהתחולל בעיראק, ובסיוע לפלישת בעלות-הברית לסוריה וללבנון. בשל התנגדותם לבריטים ציפו הערבים לנצחונה של גרמניה. בימי המרד בעיראק התרחש כנגד פוגרום ביהודים שהביא להקמתה של מחתרת ציונית. בו בזמן המשיכה ממשלת פלש- תינה (א"י) לקיים בדקדקנות את גזירות הספר-הלבן וגירשה מן הארץ מעפילים שהצליחו להימלט מאירופה הכבושה מידי הנאצים.

## גולדה ופקיד קולוניאלי

אחד העימותים המעניינים ביותר היה העימות שבין גולדה מאיר, ראש-הממשלה



לשעבר, וג'ון שאו, מי ששימש בשלהי שנות ה-30 ובראשית שנות ה-40 כמזכיר הראשי של ממשלת המנדט בארץ-ישראל\*, לצידו של הנציב-העליון.

עדותה של גולדה מאיר, שהיתה מנהלת המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית, על גזעיה עם שאו, היתה מרגשת: „באתי אליו ואמרתי שאפשר להביא אלפי ילדים מהונגריה, ומה שהיה נחוץ אז זה אוניה. הוא הסתכל בי קצת בבוז: 'את לא יודעת שיש מילחמה, ושכל האוניות נחוצות לנו למילחמה?' אמרתי: כן, שמעתי שיש

\* שאין להחליפו בסיר וולטר שאו, שעמד בראש ועדה מלכותית (ועדת שאו) שנטלחה לארץ ב-1929.

התעודה, כפי שהיה ידוע לבריטים וכפי שנראה בגלופה הוא יונה קוניגסופר. תחת זהות תמימה זו הסתתר מפקד האצ"ל, שתואר על-ידי שילטונות המנדט כ„טרוריסט מסוכן“. כל מאמצי הבריטים ללכדו עלו בתוהו — בגין מעולם לא נתפס על-ידי הבריטים.

הבריטית את חוק-הקרקעות, שצמצם כמעט לחלוטין את האפשרויות של היהודים לרכוש קרקעות בארץ. למחרת פירסום החוק יצא הנוער הארצישראלי להפגין ברחובות עם דגלים וסימנות, מקלות ו- אבנים. כמה מפגינים אף נהרגו בהתנג- שויות אלימות עם הצבא והמישטרה ה- בריטיים.

חלק מן ההפגנות האלה צולם בידי נתן אכסלרוד, והוא מופיע ב„חיילים ללא דגל“. חוק-הקרקעות הביא לקרע גלוי בין דויד בן-גוריון, שהטיף למרד בבריטים, לבין שאו, חברי ההנהלה הציונית. לוסין: „התבססתי בנושא זה על העובי- דות הרשומות בספר תולדות ההגנה ועל מיכאל בריזוהר, בן-גוריון ביטא את עמדת המשך ההתנגדות וההתגררות בי שילטונות; לפי בריזוהר, ממש מרד. כך גוריון קבע שאין הסוכנות היהודית יכולה עוד להתמודד עם הספר הלבן, וכי יש לפתוח בפעולה מאורגנת בארצות-הברית

כך רשום, שחור על גבי לבן, בתעודת-הזהויה ה- מנדטורית של מנחם בגין. ערוכי עמוד האש הבחינו במיקצונו המחור של בגין, במיסגרת עבודתם הארכיונית. שמו של בעל

מילחמה, אבל אני רוצה לשאול אותך, לו אלה היו ילדים בריטים, היית מוצא אוניה? ואני תמיד אומרת לזכותו שהוא לא שיקר ולא ענה.“ תגובתו של שאו: „עם השנים ששוב- רות והזכרונות אני מתחיל להבין זאת, ואני חושב שבאמת זה היה קשה לממשלה הבריטית, כנראה קשה מאוד. אבל אני חושב שאלה שנקראו עולים בלתי-חוקיים, הואיל והיו בלתי-חוקיים על פי החוק ככתבו, היו צריכים לקבל רשות. לא חשוב מה התוצאה. אבל, כמוכן, בהתחשב בנסי- בות הזמן, מרד ערבי בקנה-המידה של 1936-1939, ואפילו גדול יותר, היה יכול להיות בעל תוצאה הרסנית למאמץ המיל- חמה שלנו נגד הנאצים. מאמץ שהיה נואש למדי.“

גאל לוסין: „בראיונות שלנו אין שאו מופיע כפקיד הקולוניאלי הבכיר והקשוח, אלא כאדם שהבין כעבור 30 או 40 שנה את הצד שהוא התנגד לו בעבר, דבר

## פוליטיקה ב'

### וציונות של דיבורים

ב-28 בפברואר 1940 פירסמה הממשלה

ולנתק את הקשרים עם האדמיניסטרציה הבריטית. הוא גם תבע למונע את גיוס היהודים כחוטבי-עצים ושואבי-מים, והת- כוון לגדודי החפרים.

„החידוש בעמדותיו אלה של בן-גוריון היה ביצירת מטבע השלשן 'פוליטיקה ב' / במישקל דומה לעליה ב' / מדיניות שמש- מעותה 'איישקט חמור ממושך בארץ, לדאוג לכך שהצנזורה לא תחניק את דעתנו, להודיע בכתב על כל פעולה ממי שלא נגדנו. תגובה על כל רפרסיה (דיכוי) על היהודים בארץ. קנס תחת קנס. עונש תחת עונש, וביצוע פעולות אלה יוטל על אירגון ההגנה...”

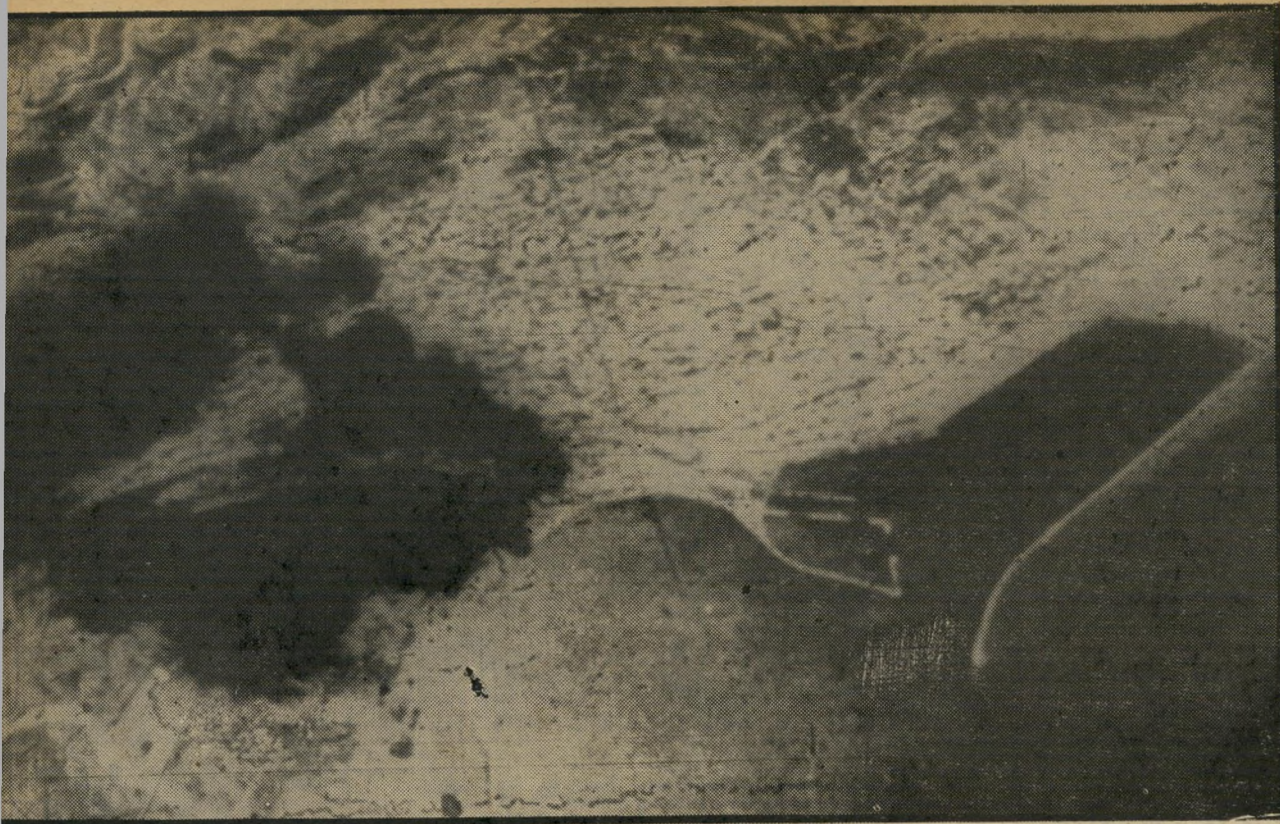
„בן-גוריון הוסיף וקבע כי יש תיקווה לציונות רק אם תהיה ציונות לוחמת. ציונות של דיבורים לא תקום ולא תהיה. משום כך יש הכרח ב'התנגדות מתמדת, מאורגנת, שאינה נרתעת משימוש בכוח נגד הגשמת המדיניות הזאת ונגד כל פגיו- עה חדשה, ונגד כל ניסיון נוסף להפיכת הארץ הזאת לארץ גלות בשביל העם ה- יהודי'.

„אלא שהיתה התנגדות עצומה לעמדו- תיו של דויד בן-גוריון. בהנהלת הסוכנות היהודית תמכו בו רק מנחם אוסישקין והרב י.ל. פישמן. יצחק גרינבאום, נציג הציונים הכלליים, הזהיר את בן-גוריון 'כי אין לישוב כוח לנהל מלחמה כזאת עם אנגליה'. פינחס רוטנברג טען: 'עובדה היא שאנגליה עומדת במלחמה עם איבנו הגדול ביותר'. הוא המשיך והזהיר כי מדיניותו של בן-גוריון היא 'מסוכנת', כי היא תתן יד חופשית לממשלה העויינת לנו לעשות בנו כאוות נפשה. הממשלה (הבריטית) יכולה להתנהג בצורה שלא יישאר מאתנו שריד ופליט'.

„משה שרת (שרתוק) אמר, כי הוא אינו יכול לקבל את ההצעה על אישקט תמדי בארץ, משום שעד שהדבר יגרום נזק-מה לאנגלים, הרי נזקנו יהיה כה גדול, עד שלא נוכל להחזיק מעמד'. אליעזר קפלן אמר: 'המדיניות החדשה המוצעת היא הדרך הקצרה לא לנצחון כי אם לחיסול המפעל שלנו בארץ. שמורק, איש הציו- נים הכלליים בהנהלת הסוכנות, הוסיף: 'אם נחליט על מדיניות ב' יהיה בזה משום הרס התנועה הלאומית'.

„הכותרת מדיניות ב' לא שינתה הרבה בוועד הפועל הציוני, ורק מעטים תמכו בהצעה זו של בן-גוריון. אחד מהם היה מייסד ההגנה אליהו גולומב. שקבע: 'אני חושב את השקט לרועץ לנו. הוא הורס את אפשרות התפתחותנו'. במרכז מפא"י אמר בהקשר זה ש. יבנאלי: 'נתנו לנו סטירת-לחי לעיני העולם כולו, ואנו לא השיבונו תשובה של כבוד...”

מוסיף לוסין: „בן-גוריון ראה בכל ה- דברים האלה סטייה מן המאבק והודיע על רצונו להתפטר מתפקידו כיושב-ראש הנהלת הסוכנות היהודית. אולם עם כל הביקורת החריפה נגד עמדתו, עמדו רוב מתקיפיו על כך שאסור לו להתפטר מן הנהלה הציונית. 'התפטרותו של בן-גוריון מן האכססקוטיבה', הסביר ברל כצנלסון, 'יכולה להתפרש בארץ ובעולם כמו ויתור התנועה הציונית על אותם אלמנטים המא-



## האיטלקים מפציצים את חיפה

תצלומים מתוך סרט גרמני, המתארים את ההפצצה האיטלקית על

העיר שצילמו הצופים עצמם (תמונה עליונה). בתמונה התחתונה: עורכי עמוד האש חשפו רחוב מופצץ בעיר חיפה אשר צולם בדיוק באותה השעה מהקרע.



לוסין: „הסרט המראה את חיפה מן האוויר מתאר הפצה של חיל-האוויר האיי- טלקי. אבל התצלומים והכתבה הינם גרי- מניים. אנחנו מביאים בגוף הסרט גם את דברי הקריינות, כפי שנאמרו ביומן-החדד שות הגרמני, קריינות המדווחת על הפצצת מיתקני הנפט במפרץ-חיפה. כאשר הת- חלנו בליקוט החומר לעמוד האש פניתי אל רון בריישי, שהיה אז שליח רשות- השידור בגרמניה, ששיג לי מיון קטעים. אבל הוא התעצל. או פניתי אל סטודנט ישראלי היושב בגרמניה, נחום אורלנד, והוא עבר על כל התיקים של יומני החדשות הגרמניים, בארכיון הסרטים ה- ממלכתי בקובלנץ, באותה טירה הנישאת על הר.

„הוריתי לו לשים עין על כל דבר אשר מריח מארץ-ישראל ומהמזרח-התיכון. אורי- לנד ישב וצילם את כל הדברים הנוגעים למיתאר, כאשר חלקם יומני אופא וחלקם יומני מודיעין ומילחמה. כך מצאנו בין הרישומים את הכתבה על הפצצת חיפה. זה ריתק אותי, בגלל זיכרון אישי. הייתי בן חמש בקירוב כאשר האיטלקים הפציצו את חיפה. התגוררתי על הכרמל, ואני זוכר כיצד האמא שלי היתה עוטפת אותי ב- שמיכה ורצה למיקלט. חוויות המלחמה הראשונות שלי. אני זוכר את האש ה- גדולה שעלתה מתוך אחד ממכלי הנפט, שהאיטלקים הצליחו להפציץ. להבה שחורה שהשחירה את פני הרקיע.

(המשך בעמוד 54)

מינים שיש צורך להילחם בחזקה כנגד המגמה הזאת (מגמת הספר הלבן). מנחם אוסישקין אמר בישיבת הוועד הפועל ה- ציוני (18.4.1940), שלא לקבל את התפט- רותו של בן-גוריון ולבקשו לחזור לעבודה. בן-גוריון נשאר חבר הנהלה הציונית, אבל יצא מן הארץ לתקופה של עשרה חודשים, שבהם עסק בפעולה מדינית ב- אנגליה ובארצות-הברית. דעתו של בן- גוריון היתה כי פירושה האובייקטיבי של עמדת הוועד הפועל הציוני היתה בערך עמדת רוב היישוב — השלמה עם הספר הלבן. עם נסיעתו של בן-גוריון עברה הנהלת העניינים בארץ לידי חבריו המתו- נים ממנו, ופרשת האקטיביזם המרדני נפסקה לפי שעה...”

### חיל-האוויר האיטלקי

### מפציץ את תל-אביב

### וחיפה

אחד הרגעים המעטים בעת המלחמה העולמית, שבהם טעמה ארץ-ישראל את טעמה של המלחמה, היה כשחיל-האוויר האיטלקי הפציץ את תל-אביב ואת מיתקני חברת הניקוק בחיפה. הצופרים השמיעו בצות ימים אזעקות-אמת, ואנשים בילו שעות ארוכות במיקלטים. עורכי עמוד האש הצליחו להשיג כמה יומני-קולנוע המתארים את ההפצצות מן האוויר.



בתמונה נדירה זו, שנתגלתה בארכיון עיריית חיפה, נראה אביו של עורך עמוד האש, יגאל לוסין, ניצב ראשון משמאל בשורת העומדים (בחולצה לבנה). האיש בחליפה, היושב ראשון משמאל, הוא דויד הכהן, לשעבר חבר-כנסת, שגריר ויו"ר ועדת-חוקי-הביטחון של הכנסת. התמונה צולמה ב-1941.

## לוסין האב

איך מכינים  
**Irish Coffee**  
אייריש קופי

עכשיו זה כבר פשוט מאד... מוסיפים 3/4 כוס מים חמים וכפית קצפת ל 1/4 כוס

**Irish Velvet**

Irish Coffee Mix  
וזה עולה לראש...



שי-ספרון מתכונת אייריש קופי. להשיג בכל-בו שלום, במעדניות ובבתי הקפה המובחרים. בדאגים: תמוז בע"מ 03-476149

לילות פורים יהיו השנה עליזים יותר... עם אייריש קופי



עו"ד רינה שעשוע-חסון ראש סיעת שינוי בנעמ"ת.

# "אל תוותרו. אל תשארו בבית."

גם אם את מצליחה היום במקום עבודתך, את ודאי יודעת - הבעיות יתחילו כשתסתיים חופשת הלידה: מטפלת תעלה יותר ממה שתרוויחי ומעון יום במחיר סביר קשה למצוא.

מצב בלתי נסבל זה ישתנה, כאשר יהיו מעונות יום ממלכתיים פתוחים לכל במחירים סבירים.

אך למחוקק "עניינים חשובים יותר". הכנסת מבטיחה חינוך תיכון חנם - ומתעלמת מחשיבות החינוך בגיל הרך.

המערך מתנגד למעונות יום ממלכתיים, מחשש לאובדן השליטה על מוקד כוח חשוב.

אני קוראת לך: אל תוותרו. אל תשארו בבית. אל תחני לאינטרס המיפלגתי לפגוע כך ובלילדיך.

הצטרפי אלי ואל חברי בסיעת שינוי בהסדרות ובנעמ"ת במאבקנו.

## לקידום מעמד האשה - למען מעונות יום ממלכתיים

# דרוש שינוי בהסתדרות

אל: רינה שעשוע-חסון-סיעת שינוי בהסדרות רח' שי"ר 5, תל-אביב 63463. טל: 03-244348. אני מעוניין להפגש אחך לשיחה בנושא קידום מעמד האשה. שם ומשפחה: \_\_\_\_\_ כחוכת: \_\_\_\_\_ טלפון: \_\_\_\_\_

## "איך בסוריה צעד הפלמ"ח"

(המשך מעמוד 63)  
"חיפה היתה אז מלאה בבלונים ענקיים. עוד לא היה ראדאר. כך שהבלונים היו נשלחים מעל למיפ"ר, כדי למנוע צלילת מטוסים מעל לבתי-החוק. כמו הבלונים שהיו מעל לשמי לונדון בימי הר קרב על בריטניה. ואכן, הכתבה הגרמנית ריגשה אותנו, שהרי ניתן להבחין בה במיפרץ חיפה. אחר-כך מצאנו באולפני פאתה בלונדון כתב-בתיאור ברטיט מאותו תאריך ממש, כתבה על הפצצת בתי-החוק. ומשתי הכתובות עשה הי במאי נתן ליפשיץ סרט בעל אי-כויות בקטע ההפצה של חיפה, כפי שעשה בקטעים אחרים. ממש קטע סינימטי מעולה."

### הטלאי הצהוב של יהודי תוניס

באפריל 1941 ריחפה סכנה על יהודי הארץ. כשפרץ מרד בעיראק בהנהגתו של ראשיד עלי אל-כילאני. התעורר צורך דחוף לשר לוח כוחות צבא מארץ-ישראל עלי-מנת לשחרר את הבריטים הנצורים בבסיס האוויר בחאבניה. במקביל ליחידה מובחרת של הלגיון הערבי נשלחה לאזור המרד יחידה של אנשי אצ"ל. בפיקודם של מפקד האירגון, דויד רוזאל, וסגנו יעקב מרידור. התייחסות עורכי עמוד האש לנושא זה התבססה על עריכה מחודשת של ארבע כתבות-פילם שנמצאו במוסיאון המלחמה ב-לונדון, ושדיווחו על מהלך המרד ועל דיכוי.

המרד עורר גל של פגיעות בי-יהודי בגדאד וחיוק את הציונות בארץ זו.

לוסין: "בעניין הוויכוח שיש לנו על חלקם של עדות המיזרח בציונות, הרי שכאן המקום להזכיר

### יהודים וערבים כאחים לנשק

קטעי הסרטים, שבהם רואים חב"רי מחתרות בארץ-ישראל בשעת פעולה. הם מעטים מאוד. אחד מהם מוקרן בפרק "חיילים ללא דגל". נראים בו מתעמלים מבוגרים, לא בני-נוער.

לוסין: "ישבנו אצל אכסלרוד וכאשר עברנו על כל החומר לא התייחסתי בכלל לסרט הזה. אבל אחר-כך שאלתי אותו, והוא אמר לי ביושב: 'אה, זה סרט על ההגנה, זה מחנה אימונים של ההגנה...' אבל אחרי בדיקה התברר, שקראו לזה 'מחנה של הוועד-הלאומי לתרבות הגוף', מ'כיוון שבאותם ימים היתה ההגנה בלתי-ליגלית. כאשר הסרט של אכסלרוד הוקרן ברחבי הארץ, רק קומץ אנשים ידע כי המדובר בי-

### בדרך אל היעד

ארץ-ישראל של ימי המנדט, ששמה הרישמי היא פלשתינה (א"י). עו-ללים קטעיימונים גרמניים, שבהם שולבו קטעיימונים בריטיים.

הגנה, כמו שאצלנו בטלוויזיה יודעים לפעמים רק שניים או שלושה דבר מטיים.

"זה סרט פנטסטי, מפני שבדרך כלל לא רואים סרטים על אנשי מחתרת בשעת אימונים. זה אחד מאותם סרטים נדירים שבהם אנחנו יכולים לראות את אנשי ההגנה לא במדים של נוטרים ליגליים, אלא את ההגנה עצמה בתקופה שבה היא היתה נרדפת ביותר. רק זמן קצר קודם לכן נעצרו אנשי קורס המ"מ (מפקדי מח"לקות) של ההגנה, אותם שהובאו לכלא עכו (ביניהם משה כרמל ומשה דיין).

"באותם ימים רדפו הבריטים את אנשי ההגנה. הימים היו ימי המאבק נגד הספר הלבן. הממשלה של פלשתינה (א"י) לא היתה מעוניינת או בגיוס היהודי, ובי-ודאי שלא היתה מעוניינת בהגנה. ולכן ההגנה היתה צריכה להתאמן במסווה של מחנות לספורט ולתרבות הגוף. ואכסלרוד צילם את זה."

קטע זה היווה חלק מסרט גדול יותר של אכסלרוד, שנקרא בהתנדב עם. בו נראו מיצעדי ההתנדבות לצבא הבריטי. בעוד וינסטון צ'רץ ציל חתר להקמתה של דיוויזיה יהודית, הרי שממשלת המנדט החלה לכוון יחידה דו-לאומית,



כיר שכאשר הנושא של יהדות עדות המיזרח עלה לראשונה ב-מליאת רשות-השירות, לפני כמה שנים, הוומנתי לשם. זה היה עוד בימי המאפיה השמאלנית, כאשר יצחק ליבני היה המנכ"ל, ארנון צוקרמן מנהל הטלוויזיה, מוטי קירשנבאום מנהל התוכניות וג'ודי לויץ מנהלת המחלקה. הראשון ש-העלה את נושא עדות המזרח היה מרדכי בן-פורת. הוא שאל אותי אם אנחנו נותנים בסידרה ביטוי למאבקם של עדות המזרח. אמרתי לו: ללא ספק. סיפרתי כיצד חיפש הצוות אחר כל חומר רלוונטי ל-נושא שלנו, ושביין הדברים החשובים לנו היה המרד בעיראק, סיפור הפוגרום ביהודי בגדאד והשפעתו על כינונה של הציונות העיראקית. מניתי לפני בן-פורת דוגמות רבות, ובין היתר גם פוגרום בג'רדא. אמרתי לו שזה ממחיש ו-מסביר שהגורל היהודי הוא אחד בכל מקום. סיפרתי לו על הפוגרום בעדן, על שיתרו תוניס ועל יהודי תוניס שהשליכו מעל עצמם את הטלאי הצהוב לעיני המצלמה. סיפרתי לו על כל מה שמצאנו. אבל כל מה שמצאנו לא שקול לחומר שמצאנו על גרמניה של היטלר ועל פולין. זה בעניין הרפרפורציה. אבל בן-פורת אמר שזה לא מספיק. הוא לא היה

מרוצה. בינתיים התגלגל הנושא מדיבורים להפגנות ולבג"צים. הפוגרום בבגדאד היה אחד מהדברים שהיו בתיכנון המקורי של עמוד האש, אבל בן־פורת לא היח מרוצה..."

### לורנס איש־יהודה

על פרשת תמונה ומורה של אי־תיאום בין הזרועות הבריטיות הישנות סיפר מעט נ.ג.ל. האמונד (בנו של לורי האמונד, חבר ועדת פיל).

לוסיין: „באחד הספרים קראנו שאת ראשוני הפלמ"ח, עוד לפני שהיה פלמ"ח, אימנו כל מיני אנשים שונים ומשונים. מאמנים באו במסגרת אפ"א־אי (שירותי הביון החבלה הבריטיים), גוף שלא היה קשור ישירות עם מפקדת הצבא הבריטי בארץ ובמזרח התיכון. זו הייתה יחידה למשימות מיוחדות, שצ'רצ'יל שלח לכאן כדי שיעסקו בכל מיני דברים שהשתיקה יפה להם. ובעיקר, שממשלת המנדאט לא תדע עליהם. בשלב הראשון התמקמו אנשי היחידה בחיפה. שם עסקו בכל הפעולות של צרפת החופשית, בנושאים של קשורים לסוריה. שהייתה תחת שליטון ממשלת וישי. תיאורטית סוריה הייתה נייטראלית ולא במצב של מלחמה אתנו, כך שאסור היה לבצע פעולות שתארגנה טבעית אצבע בריטית בסוריה־רבתה.

„אנשי היחידה הזאת, שהתמקמו בחיפה, קשרו קשר מיידי עם אנשי ההגנה כדי שזאת תספק להם את השירותים ואת האנשים הדרושים להם. לכל אחד מהקצינים האלה הייתה הסוואה, בעיקר כלפי שילטונות המנדט.

„קראנו שלדוד הכהן היו קשרים עימם באותם ימים. ידענו שאלה היו טיפוסים מיוחדים. אחד מהם היה מומחה ללוחמה נגד גנגסטרים בשיקאגו. ואחר היה מרצה לתרבות יוון העתיקה באוקספורד. בייקשנו את נעמי קפלנסקי, שיכולה



### ענני עשן מעל חיפה

בתצלום זה, שצולם על־ידי הבריטים בשעת ההפצה האיטלקית על עיר התעשייה והדלק של ארץ־ישראל

המנדטורית. בעמוד האש מופיעים תצלומים אלה כשהם מלווים בדברי קריינות גרמניים מקוריים. תצלום זה הוא אחד מהתצלומים הרבים שביצעו הבריטים ממש בשעת ההפצה האיטלקית על חיפה.

ערביים שלו. הוא השאיר את הארץ, שלא שאלה התפתח להיות לורנס איש־יהודה.

### אדם עם

### רטייה שחורה

אנגלי אחר, בן הדור השני ליהודה, אולם, שהיו מעורבים בתולדות הציונות, הוא ג'וליאן אמרי. ליאופולד אמרי, ידידו האישי של וינסטון צ'רצ'יל, היה בין הציונים האנגלים הנלהבים ביותר. האב, שהיה פקיד במשרד החוץ הבריטי בימי הלורד בלפור, הוא שניסח סופית את הצהרת בלפור. ג'וליאן אמרי שימש כקצין

למצוא ולאחר כל אדם, שתמצא אחד מהם. כעבור יום היא הודיעה כי המרצה מתגורר באוקספורד, והביאה את מיספר הטלפון שלו. „איך היא גילתה את זה? היא טילפנה לדוד הכהן, שהוא הדוד שלה. וזה אמר לה מייד, האמונד... האמונד... ומסר לה את מיספר הטלפון ושאר הפרטים. ואז שלח לנו לאוקספורד את מיכאל אלמו, מראיין שלנו באנגליה, וקיבלנו את כל הסיפור של האמונד על סרט. מתוך סיפורו מתברר כי הכל היה בעצם רעיון של צ'רצ'יל, ש'עלה בראשו בימי הנסיגה מדנקרק. „למורת־רוחם של ששת הפרופסורים היועצים לעמוד האש שבמחיש הסיפור הזה עובדה, ש'

ביון בריטי, היה ממונה על החלקה הבלקנית ועל פעולות חבלה בבלקן. הוא היה קשור עם משה שרת ועם דויד הכהן. אמרי היה זה שדאג לצירופם של הארץ־ישראלים למסע הכיבוש של סוריה מידי כוחות וישי, שבו איבד משה דיין את עינו.

על השתלשלות הדברים שקדמה למסע זה מספר אמרי: „היה לנו מישרד־מטה משותף עם המדור הערבי של א.א.א. שבראשו עמד קפטן דינגל, המדור, כשבאתי יום אחד מצאתיו מוטרד ומדוכדך. מה קרה? שאלתי, והוא השיב: „ובכן, כידוע לך, אנחנו עומדים לתקוף את צרפת של וישי תוך שלושה־ארבעה ימים. היתה לי קבוצה של חבלנים ערביים, שעמדנו לשלוח לשם פיצוץ דרכי התחבורה של וישי וכדי להקשות עליהם לשלוח תיגבורת אל קו החזית שלהם — והם נעלמו. הם לא עמדו במתח והלכו. מה אוכל לעשות? אמרתי: „אני סועד היום בצהריים עם שרתוק (שרת). האם לשאול אם יש איזה בחורים

יהודים דוברי ערבית שיתנדבו לי מיבצע כזה? טוב, אמר, זה רעיון טוב, למה לא לנסות? „ב־1950, כשביקרתי עם אבי בארץ, בא לקראתי בקבלת־פנים אחת אדם, רטייה שחורה על עינו, ואמר: „זו אשמתך. שאלתי מה אשמתך, והוא השיב: „אתה זוכר...? הווכי את העניין. כנראה ששרתוק סיפר לו..."

בשבע הבא: הפרק ה־12, „הפיתרון הסופי" (1941—1942), שבו מתוארת פלישת הנאצים לביית־המועצות, שהיא ראשית הפיתרון הסופי. בעיתוני הארץ מתפרסמות ידיעות על רצח המוני של יהודים במזרח־אירופה — אבל ההנהגה מסתייגת מהידיעות והציבור אינו מאמין. בינתיים נשקפת סכנה חמורה ליישוב היהודי בארץ — רומל מתקרב ובריטניה מתכוננת לפנות את כוחותיה ממצריים ומארץ־ישראל.

גם השנה ארגנה חברת דיזנהויז בשיתוף עם ארקיע טיסות קבועות ומובטחות - ישירות לאי KOS שביוון.

# קחו לכם שבוע נגל כוכב אחר.

אנו ממריאים קבוע בכל יום ב', בשעה 10.00 בבוקר - תמיד ישירות ל-KOS. הנופש ב-KOS מתחיל כבר בטיסה וכבר בצהריים אתם על שפת הים בשמש המלטפת, פותחים שבוע כילוי מרתק, בבתי מלון מעולים עם בריכות שחיה, מתקני ספורט שונים ואפשרויות בידור רבות. כדאי לחגוג איתנו את הטיסה הראשונה ב-13.4.81 ואתם מוזמנים למסיבת ליל הסדר ב-

מחירים מיוחדים לילדים. טיסות ישירות - קבועות ומובטחות בכל יום ב' בבוקר. מתקבלות הזמנות לכל העונה.

**מי עוד מכיר את האי KOS כמונו?\***



הרשמו בהקדם. דיזנהויז בע"מ. משרד ראשי: רח' בן-יהודה 21, טל. 652140. סניפים: רח' בן-יהודה 33, טל. 652676. רמת-גן, בניין בורסת היהלומים, טל. 266222. ירושלים: רח' שמאי 9, טל. 246868. ובכל משרדי הנסיעות בארץ



**אנחנו טסים שוב ל KOS גן העדן של איי יוון.**

לעצום את העיניים ולחלום, לראות את החולות הלבנים, לטבול בים הבדולח הנושק להם... לעבור בין מקדשים עתיקים והרי געש מלאי מסתורים, לסעוד ארוחות נפלאות בטברנות לצלילי בוזוקי... לצאת לציד עופות בנופים טבעיים... פקחו את העיניים. אתם באי KOS.

**\$299**

8 ימים ו-7 לילות של חופשה שלא מן העולם הזה כולל טיסות ישירות. אירוח בבתי מלון וארוחת בוקר החל מ-

\* אלפי ישראלים שכבר היו איתנו ב-KOS

# שִׁדוּר

צ'ל"ג

## מצלמה עיבה

● לאורי ברבש, במאי הדרמה ברקעי השביעי, שתיארה קבוצה של נופי שים בודדים, המנסים ליצור ניסיון מרוכז למצוא בן זוג תוך שבוע. כל האמצעים כשרים, בבית-מלון על חוף הים. אלא שרעיון מעולה זה הוחמץ לאורכו ולרוחבו של הסרט, הבמאי נכשל בניסיונותיו להי דור אל הנפשות הפועלות ולהפכן לדמיון יות תלת-מימדיות כנדרש בדרמה. גם מצ' למתו העייפה של הצלם יוסי ויין ומיש' חקה של יעל טרקטובר לא הצילו את ברקעי השביעי מכישלון מחפיר.

## מאחרי הקלעים

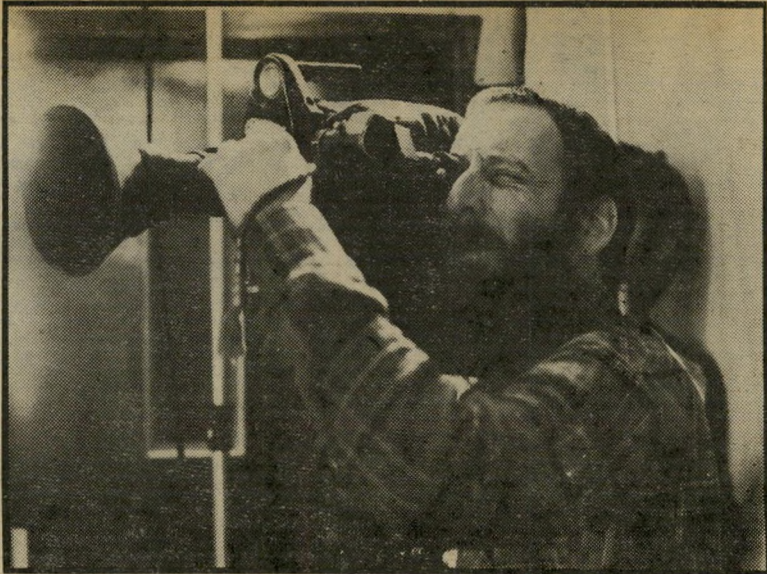
### מבט לסטאטיסטיקה

ביום הרביעי שעבר, בשעה 12 בצהריים, עמד מנכ"ל רשות השידור הודיע במסיבת-עיתונאים בבית-אגרון בירושלים על מימצאי הסקר השנתי של הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, על דפוסי האזנה לטלוויזיה ולרדיו במהלך 1980.

24 שעות קודם לכן, כאשר עיין דובר רשות השידור משה עמירב באחד ה- צהרונים, גילה שם לתדהמתו את מימצאי הסקר במלואם. הדובר ההמום התקשר מייד לכתבים המאומנים ליד רשות השידור, הודיע להם על ביטול מסיבת- העיתונאים.

לאחר מכן ערך עמירב חקיקר כתי לזהות את מקור ההדלפה של הסקר לכתב הצהרון. את הסקר קיבלו רק ארבעה מאנשי הרשות: מנהל הרדיו גידעון לביארי (שלא היו לו סיבות לפרסם את הסקר, בגלל הידיעה במספר המאומנים לרשת ב'), מנהל הטלוויזיה (שאינו נוהג להדיף ליק), המנכ"ל יוסף לפיד, שהתעתש לפרסם את המימצאים למחרת במסיבת-העיתונאים בבית-אגרון, והדובר עצמו.

במהלך החקירה התברר לעמירב, שגור רם בכיר ברשות השידור, שהיה בעבר מנהל מחלקת חשובה, ושיש לו קשרים בחוג לתיקשורת של האוניברסיטה העברית ובלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, הוא שהדליף את הסקר. הוא קיבל אותו מאחד



כמאי ברבש כישלון מחפיר

אים אחרים. בשנים האחרונות היה עורך ומחבר את הטכסטים של קטעי-ההגשה של קולנוע לשימושו של כתב התרבות של מחלקת-החדשות, עמנום ארבל.

## בידור מונטה קרלו

אחת הסיבות לכך, ששוחרי הבידור נאלצים לצפות בזמן האחרון בסידרה של מופעי-בידור טלוויזיוניים שהוקלטו במדינת הנגס מונטה-קרלו: מופעי הבידור ה- אמריקאיים הם יקרים ויש לשלם בעבורם הרבה כסף — ובמוזון.

על רקע המצוקה הכלכלית של רשות השידור, לא יכול היה מנהל הטלוויזיה, יצחק שמעוני, לסרב להצעה מטעם סוכנת תוכניות הטלוויזיה של מונטה-קרלו — עיסקת חבילה של 15 תוכניות בידור במחיר זול ובתשלום לאחר ההקרנה.

## פסקול

### תימניזציה

מסתבר כי ההיסטוריה חוזרת על עצמה בגלי צה"ל. לפני שנתיים חיברה הפיז-מונאית נעמי שמר פיזמון עבור הר שירותות של יוסי-העצמאות, לביצועה של להקת חלב ודבש טרם שנבחרה להופיע באירוזיון. גם השנה חיברה שמר פיז מן ללהקת הכל עובר חביבי, שנבחרה להופיע באירוזיון. ביטוי שהיה שגור בשבוע שעבר בפני רבים מאנשי הטלוויזיה: תימניזציה של הטלוויזיה הישראלית. הסיבה: ידיעה קטנה שצוטטה בעיתונות היומית מטעם סוכנות החדשות אי-פי, לפיה, רשת הטלוויזיה של דרום-תימן פתחה אתמול בשידור-יציבע. השי-

שנותים המדעיים בהכנתו (הלישכה הי מרכזית לסטטיסטיקה ו/או המכון לקומי-ניקציה). ועוד גילה עמירב, ששני כתבי עיתונים אחרים, שהוצע להם המידע או דות הסקר, לא גילו עניין עיתונאי רב בתוצאותיו.

עמירב: "סיפור גילוי ההדלפה יותר מעניין ממימצאי הסקר, וסביר שיהיה גם מי שיתן את הדין על ההדלפה הזאת. שהיא בניגוד לתקשי"ר המחייב את עובדי רשות השידור."

### "כלל" יוצא מן הכלל

למרות החסכוניות שהונהגה ברשות השידור, בטלוויזיה וברדיו, מתפרסם כאן סיפור הבזבזנות האחרון של הרשות:

באוגוסט האחרון נחתם חוזה בין הרשות לבין חברת אליאנט, אשר לה שייך מרכז כלל ברחוב יפו, ירושלים. על פי ההסכם היה על משרדי הנהלת רשות השידור, השוכנים כיום בבניין חוטי ירו שלים, ליד הטלוויזיה, לעבור לבניין מרכז כלל, תמורת זכות זו התחייבה הרשות לשלם לאליאנט 45 אלף שקל (450 אלף ל"י) לחודש (במחירי אוגוסט 1980) ועוד 20 אלף שקל דמי-אחזקה. שכר הדירה שולם חצי שנה מראש. עם חתימת ההסכם ביקשה הנהלת הרשות שהות של חצי

## קולנויזיה

במסגרת השינויים בלוח המישרדים של הטלוויזיה, תעלה בקרוב על המסך תוכנית-קולנוע חדשה, במקום מסך גדול מסך שהורדה לפני כחודשיים. התוכנית שתופק בידיו של איש-הקולנוע שאול שיר-רן, היא "כבשתך לקטעי סרטים", אותה תנחה הקריינית דליה מזור. אחת מתוכניות האולפן הראשונות שתשודר בי צבע.

מינויו של שיר-רן כמפיק התוכנית נקבע אחרי שבמשך שנים רבות שימש כעורר-הפקה מסור בנושאי הקולנוע ובנוש-



מגישה מזור סרטים כבקשתך

דורים החלו בטכס חגיגי בהשתתפות ראשי השלטון... ●● איריז שזוכה מהמפיקות הבכורות והמעולות של בי-בי-סי, מסיירת בימים אלה ברחבי יש-ראל ומחפשת אחר אנשי-צוות ישראלים, חלקם הסרטיאים, כדי שיסייעו במלאכת התיכנון של סידרה חדשה עבור בי-בי-סי שנושאה היה החיים בקיבוץ. הסיבה לי-הכנתה של הסידרה נעוצה במחזה שהציג ליח השנה על קרשי הווסט-אנד בלוגי-דון ושעסק בחיי המתנדבים באחד מקיי-בוצי הארץ. ●● בפניה של אנשי הפר-למנט של ראשון-לציון, בתוכנית שנתיים משתיים בגלי צה"ל, סיפר אחד המשתתפים על אכזבתו מיוסף לפיד: "הוא איים בכנסת כי יסגור את הטלוויזיה בשעה שע — ולא קיים..." ●● פנים חדשות בדסק-החוק של מחלקת החדשות בל-טלוויזיה הוא פרדי גרובר, יורד-לשעבר שהחל לעבוד במשכורת אותה מממנת הסוכנות היהודית, בהתאם להסדר הקיים עם עולים-חדשים.

# הקרב על כיסא היו"ר

עוד חבר — נבחר של הסוכנות היהודית) יעיד הדבר על הכוונה למנות את האיש ליו"ר הרשות לשלוש השנים הקרובות. אלא שימינו זה זוכה בינתיים להתנגדות עקרונית מצידו של ראש-הממשלה מנחם בגין, אשר חש מחויבות עמוקה כלפי הפרופסור ירון. מתנגד אחר למינוי זה הוא מנכ"ל הרשות יוסף לפיד. מקורביו טוענים שהוא אמר, שאם אחד מהשניים (בן-אלישר או נאור) יתמנה יו"ר, אחרי כינוס המליאה החדשה, הוא

הפרופ' ראובן ירון, אחד מאנשי-הרוח הבודדים של תנועת החרות, נאבק בימים אלה על מקומו בכס יו"ר רשות השידור. מולו ניצבת קבוצה של אנשי מנגנון הפנים של חרות, העושים כל שביכולתם על-מנת לסלק את ירון מתפקידו.

הבולטים בקבוצה זו הם גידעון גרות, האחראי להסברה של חרות, ח"כ מייכאל דקל, מזכיר הממשלה, אריה נאור — המאמנים שהפרופ' ירון מנע בכל הדרכים האפשריות את השתלטות אנשי חרות על רשות השידור, ושחלקו רב בכך שהטלוויזיה מגמדת את הממשלה באמצעות כלי-תיקשורת זה.

מעבר להצלחותיו (בעיני השמאל) ולכשלונותיו (בעיני הימין) של ירון, הסיבה האמתית לניסוח הנעשים להדחתו של הפרופ' הוותיק למישפט רומי היא ההנחה, שהי דמויות-מפתח של ממשלת היכוד עלולות להישאר בעתיד הקרוב בלא מישרה. השניים הם אליהו בן-אלישר, מי שהיה מנכ"ל מישרד ראש-הממשלה ושגרירה הראשון של ישראל במצרים, ומזכיר הממשלה אריה נאור, שהיה, טרם מינויו כמזכיר הממשלה, עורך-חדשות ברדיו. בן-אלישר ונאור לוטניהם את עניניהם על מישרת יו"ר רשות השידור. על כונתו של נאור פורסם לראשונה מעל עמודי העולם הזה (2257), לפני שלוש חודשים (ראה גלפוח).

למיריות של נאור כלפי הדור הוותיק של חרות הצטרפה השמועה הטוענת, כי שרי-החוק, יצחק שמיר, התנגד להצעתו של נאור למנותו כשגריר ישראל בדרום-אפריקה. בטענה כי נאור טרם בשל למישרה בסדר-גודל זה.

חיזוק לתוכניות להחלפתו של ירון קיבלו אנשי המנגנון של חרות מיו"ר אריזר, שהכריז מילחמה אישית על רשות השידור והטלוויזיה, וכתר ברית עם נאור במטרה להעמידו בראש רשות השידור. ההנחה של אריזר: כך יוכל נאור לסייע לו בעתיד, מאחר שאנשי המערך לא יוכלו לסלקו מתפקידו אחרי הבחירות.

שרי-החוק מסר ביום הראשון (15.3) שעבר לידי הממשלה את רשימת חברי המליאה החדשה של רשות השידור, שחבריה יכהנו במהלך שלוש השנים הקרובות ויכתבו את מדיניות הרשות בתוקף יחיתם, שיציגי הציבור. "שיציגי השם של בן-אלישר או של נאור כרשימת מומלציו של השר ובלוון המר (בתוקף היותו ממונה על תיק רשות השידור, הוא ממליץ על 30 מחברי המליאה, אליהם מתווסף

כוונתו של ירון לנטוש את רשות השידור הביאה לגל של לחישות במישרד-נות מישרד ראש-הממשלה, כאשר מנכ"ל המשרד, מתתיהו שמואלביץ, ועוזרו של ראש-הממשלה, יחיאל קרישאי, שהם הלובי האישי של ראש-הממשלה, החליטו להציע לו למנות כיוורשו של ירון את אריה נאור, מזכיר-הממשלה, שהיה בעבר עורך-חדשות-בכיר ברדיו, והמכיר את מבוכי הכוח והמרות של הרשות.

הסקופ של "העולם הזה" (2257)  
„טרם בשל"

ינוטרל, כפי שנטרל בעבר היו"ר של הרשות מטעמה של מיפ-לגת העבודה, וולטר איתן, בתקופת מנכ"לותו של יצחק ריבני.

גידעון גדות הכריז גם מילחמה על מנכ"ל הרשות, לפיד. קובע גדות: "מה שקרה זה שהבחור פשוט התקפל. הוא שכח שלפני מינויו לחם לדיווח הוגן במישור הממלכתי הותקף בשל כך על-ידי אמצעי-התיקשורת. עכשיו הוא יאכל אותה מכל הצדדים. בישיבה האחרונה של מזכירות חרות תבעתי לבדוק האפשרות להחלפתו..." אלא שאחרי שבדק את חוק רשות השידור הסתבר לגדות, כי לא ניתן להחליף את המנכ"ל, וכי בהירתו היא לחמש שנים, ללא אפשרויות של הדחה.

# יום רביעי

18. 3

● איזה קטע (5.30) — מדבר עברית) — תוכנית פורמית מיוחדת, שתוקלט בי אולם הפועל בתל-אביב. אולימ' פיאהה היתולית ותחרויות בין כוכבי-בידור לכוכבי טלוויזיה וזמר.

● חלוצי החלל (6.15) — שידור כצבע, מדבר אנגלית) — חלוצי החלל משתחררים ממלכודת הגאז עלידי הפעלת תותח התנועה הנלית. גובה מתאהבת באחד מאנשי הצוות.

● חברים מספרים על אחשוורוש (8.03) — שי דור חוזר, מדבר עברית) — פארודיה בנוסח „היים שי כאלה“, סיפור חייו של אהשי וורוש. עם אלברט חזקיהו, יר נה עטרי, עדנה פלדל, יעקוב בודד, משה טימור, אברהם מור ומרדכי שפיגלר.

● המתרחץ הקטן (10.05) — מדבר צרפתית) — קומדיה צרפתית בכיכובו של לואי דה-פינס. סיפור משעי שע על ספינות ואוהבי-ספינות, ועל ברנש קטן וגועלי בעל לב-של-זהב.

# יום חמישי

19. 3

● חלמאים (6.00) — שידור כצבע, מדבר עבי רית) — פולקלור יהודי בי עיבוד לטלוויזיה.

● זה הסוד שלי (8.30) — שידור כצבע, מדבר עברית) — תוכנית פורים מיוחדת, שורה בהפתעות. ● הנכתרים (9.30) — שידור כצבע, מדבר עבי רית) — חנו גולדבלט ור שחקנים אחרים בשיירים וריי קודים. בפארודיה עליוה על 20 תוכניות של הטלוויזיה הר ישראלית. בהשתתפות מגישי התוכניות.

● דרמה: המרקוזה (10.45) — שידור כצבע, מדבר אנגלית) — השחקי נית דיאנה ריג מככבת עם ריי צ'ארד ג'ונסון בהפקה המבוססת על קומדיה פרי עטו של המח זאישחקן נואל קווארד. הדרמה מתרחשת בביתו של הרוזן



ריג: המרקוזה יום חמישי, שעה 10.45

(דניאל שאטו). הנוג הצעיר משתדל להסתיר את רגשותיו, אך אף לא אחד מהשניים מאי שר. כאשר נותר הרוזן לבדו בחדר המגורים מופיעה אורחת בלתי צפויה, המרקוזה אלואיז דה קאסטורנאל, בעבר פילגשו של הדוכס. היא גורמת לו זע זוע כאשר היא מודיעה לו, כי שבה אליו לנצח.

# יום שישי

20. 3

● דני קיי לידים (3.00) — שידור כצבע, מדבר אנגלית) — מופע קירקס פאתוס ביילי, בהנחייתו של דני קיי, בדרן אמריקאי ממוצא יהודי.

● נוסע לרא דרך (5.32) — מדבר ערבית) — עוסמה (מחמוד יאסין) וראנדה (עראפת שועייב) מתארסים למורת רוחו של חברו אשרף (צלאל ד' אופקאר). עוסמה, בדרכו ללוקסור, מסתבר עם



גברים מעדיפים בלונדיות יום שישי, שעה 10.15

חבורת שודדים העוסקת בשוד אתרים היסטוריים. בעימות זה הוא מאבד את זכרונו. צועניה יפהפיה בשם אסראר (מגדה חטיב) מחזירה אותו הכרתו ור עליו לבחור עתה בין שתי נשים.

● שעה טובה עם מני פאר ואורחיו (9.15) — תוכנית הבידור הפופולארית. ● גברים מעדיפים בלונדיות (10.15) — שי דור כצבע, מדבר אנגלית) — סרט מוסיקלי המבוסס על מחזמר מאת אניטה לוס. על שתי זמרות מיוסקול — האחת בלונדית הרודפת אחר גברים עשירים (מרילין מונרו) והשניה שחרתת המעדיפה גברים יפים (ג'ין ראסל). במאי הסרט: הווארד הוקס.

# שבת

21. 3

● דאלאם (10.05) — שידור כצבע, מדבר אני גלית) — הפרק „איחוד משי“

פחה" מספר כיצד ג'אר. לוחץ על אחיו שיקח על עצמו את ניהול אחד מעסקי המיטפחה. אך ואל, אשתו לשעבר של גרי, סבורה שזו שיטה להרי חיקו שוב מהבית. גם האחרים חושדים במניעיו האמיתיים של ג'י. בינתיים ניצבת לה פמלה בפני בעייה, כאשר אביה, די מחלים מהתקף של שתייה, מסרב להכיר בה כבתו מכיוון שנישאה לבן מיטפחת יואינג. ● המקצוענים (10.55) — שידור כצבע, מדבר אנגלית), „הכל ביגלל תמונה“.

# יום ראשון

22. 3

● ארץ אהבתי בשי (דור חי (8.03) — בהגשתו ובעריכתו של מאיר שלי. ● לו גראנט: הקנר ניה (10.00) — שידור כי צבע, מדבר אנגלית) — פרק נוסף מעלילותיו של יו מון בלוס-אנג'לס. על שיקולי העורכים והלכתבים, במערכת ובשטח. ● שיחה בשניים (10.50).

● בנסון: לרדת אך העם (11.20) — שידור כי צבע, מדבר אנגלית) — קאתי, בתו של המושל, רוצה לערוך מסיבה לחבריה במעונן הרשמי. האב חושש מתגובות בוחריו. הוא עורך מישאל טל פוני בין האזרחים מתוך תא טלפון ציבורי, כדי לשמוע את דיעותיהם בנושא זה. בנסון ור המושל יוצאים לאחד הבארים שבסביבה, כשהם לובשים בגי

דים מטואלים. הלקוחות מגי לים את הותם ומתלהבים. בינתיים מגלים אנשי המושל את דבר היעלמו וקאתי חוגגת את מסיבתה כפי שתיכננה.



גוטמן: סימפניה בשביל כלב יום שני, שעה 11.00

# יום שני

23. 3

● זה הסוד שלי (8.03) — תוכנית בידור. ● שמונה וחצי (8.30) — מגאוזין לאמנויות. ● איש מפתח (9.30) — מישחק פלדוויזיה כי

● גלי צה"ל יגישו את מיצעד הפיזמונים הישראלי במתכונת פורמית ביום חמישי בלילה (19.3). מי-11 בערב ועד 2 אחר הצות תיערך מסיבת פורים של אלי ישראל וידידיו. ביום השישי (2.03) ינחה קובי מידן את התוכנית „תן חיוך“ מ-11 עד 1. ב-3 אחר הצהריים יגיש יואב קוטנר את „מסע הכסף המסחרי“, פארודיה על „מסע הקסם המיסטורי“ של הביטלס. ● קול ישראל ביום שישי (2.03), ברשת ב', ב-11.05 בלילה: שידור התוכנית „שלושה בסירה אחת“ בהפלה יחידה, בהנחיית יצחק שימעיני. בצוות המשתתפים: דן בן-אמוץ, שלום רוזנפלד, גבריאל ציפרוני, עדה בן-נחום ואמנון אחינעימי.

# לקראת שידור: קשת בענן



מקארדי: קשת בענן יום שישי, 27.3

שיחזור הקאריירה של הזמרת ג'ודי גארלנד, מן „הקוסם מארץ עוץ“ ועד לפינטג העולם. הסיפור נפתח בהגיעה לגיל עשר ומסתיים בהתמוטטותה. 99 דקות כצבע, על שיאיה ונפילותיה של הזמרת המהוללת. בתפקיד גארלנד: אנדראה מקארדל.

● שידור חי) — מישחק הי נערך במוקדי-שידור שונים ובסיוע קהל צופים. בתנחית קובי מידן, איש גלי צה"ל.

● חזיון אינליסיאם (10.40) — שידור כספרי רית) — תוכנית-בידור בבי צוע הזמר הרומנטי הספרדי הנודע.

● סימפניה בשביל כלב (11.00) — שידור כי צבע, מדבר עברית) — סירטו הייצוגי של הבמאי הצעיר שמואל פירסטנברג, שהתרחש לפני כמה שנים בתל-אביב. מר בקלר, פנס יונר בודד, ניצול שואה, נלחם בעקשנות כדי להגן על עקרונותיו. הוא מסרב לשלם קנס עירוני, שהוטל עליו בגלל שטייל עם כלבו בחוף הים. עקשנותו מביאה אותו להס תבכות עם החוק — ולמעצר. ניצול השואה, שהתנסה באי רופה באיסורים רבים, מסרב להאמין שבאצו שלו יאסרו עליו לטייל עם ידיו היחיד, הכלבה טינה. יש לו כסף, אך הוא מבכר מאסר על פני קנס. הסרט צולם בנוף אפי רורי ובאווירה הדחוסה של דרום תל-אביב. עם פסח גוט מארק בתפקיד הראשי, שמואל שינער כמפקד הכלא.

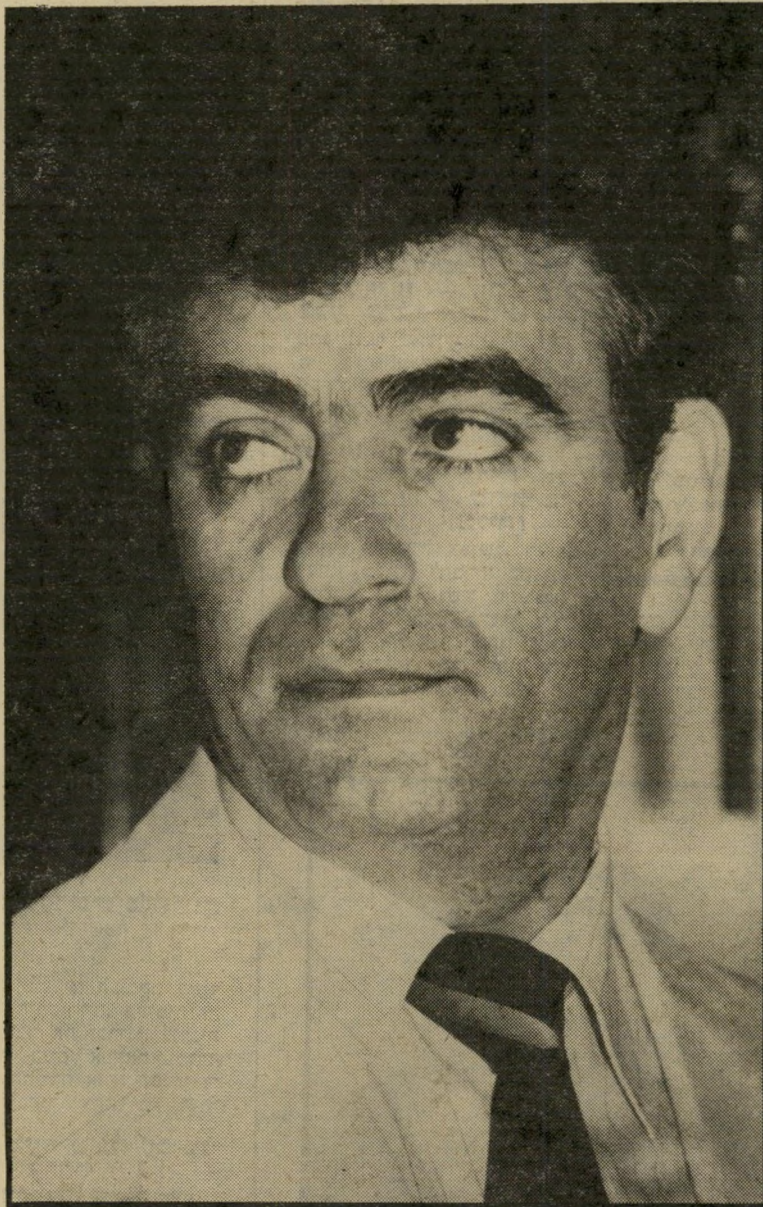
# יום שלישי

24. 3

● עמוד האש (8.03) — שידור כצבע) — הפרק הר 12, בבימויו של גיסים מוסק.

● הפתרון הסופי (9.30) — דיון מיוחד בהג חיית נקדימון רוגל, בעקבות שידור פרק בשם זה בסידרה עמוד האש. בהשתתפות יגאל לוסין, שהוא עורך הסידרה, והחוקרים, יהודה באואר, יהוד שוע פורת, דניאל קארפי, נתנאל קצבורג ויהודה ניני. על הציונות ועל השואה, ובי עיקר על תגובתו של היישוב היהודי בארץ למשמע הידיעות הראשונות שהגיעו מאירופה על מצב היהודים.

**אלי רונן, שהוגדר על־ידי תת־ניצב זיגל כ„איש המאפיה” מגדיר את עצמו בראיון עם שרית ישי כיועץ לאישים פוליטיים ונקבלן בחירות של אהרון אבו־חצירא, משה דיין ושימעון פרס**



**הבטחתי לבורג, בן־מאיר והמר שאשיג להם 12 מנדטים ובחמורה יקבל אבו־חצירא מינוי לשד**

**כל כך הרבה אנשים אכלו אצלי חינם, שהייתי מרוויח כסף רק ביום כיפור**

**אני אוהב את פרס. שיכנעתי צידים בוועידת מיכלגת העבודה להצביע בעדו, נגד רבין**

**אשתי לא רצתה להשלים עם זה שהיכרתי בחורה ונולדה לי ממנה בח**

**אני רוצה להקים רשימה ספרדית עם יצחק נבון, אבו־חצירא, ניסים גאון ודויד לוי - כולם ספרדים**

**דנקובסקי החלים לנקום בי, כי היה אוכל אצלי חינם והפסקתי עם זה כשלא ביטל לי דו־חות**

# „הצעתי לאבו־חצירא ולדיין ללכת ביחד!”

**א**לי רונן נעצר כחשוד בנסיון לשחד שוטר. אלי רונן נוהג ברכב של עיריית אשקלון. אלי רונן נעצר במישטרת רמת־גן. אלי רונן ורעייתו נאשמים במתן עדות־שקר. אלי רונן חוייב לפנות מיסע־דתו. אלי רונן נעצר באשמת נתינת שוחד. אלי רונן זוכה מאשמת זיוף. אלי רונן מואשם בעיוות־דין. זהו מיבחר מצומצם מתוך החומר הרב שהתפרסם בעיתונות על המיסע־דן אלי רונן בשנים האחרונות. אפשר לקרוא אותו מעל גבי קירות מיסע־דת הדגים שלו. בכיכר מלכישאראל בתל־אביב. שם, לצד תצלוי

מים של רונן עם גדולי המדינה ואלופי צה"ל, בין ח"כ שימעון פרס לאלוף אברהם טמיר, בין ח"כ משה דיין לאלוף ישראל גרנית, תלויות עשרות הכתבות שפירסמו את האיש. הניצב בימים אלה מאחרי חזית המאבק הציבורי לטיהורו של שר־הדתות אהרן אבו־חצירא. הקירות אינם מספיקים לאלי רונן. על האקוואריום הענקי, שבו שטים דגי־זהב, מונח תיק עיתונות עב־כרס ובו כתבות שלא נתלו על הקיר מפאת חוסר מקום. בתיק מונחת גם הידיעה האחרונה: אלי רונן תבע את תת־ניצב בנימין זיגל ואת

„מיסטר איקס” על הוצאת־דיבת, מכיוון שכינו אותו „איש המאפיה”. אלי רונן בוחש בעולם הפוליטיקה — תמיד מאחרי הקלעים. לשר אבו־חצירא הוא מציע לצאת ברשימה עדתית נפרדת. הוא מבטיח: „אני אסדר לו עשרה מנדטים מינימום.” אני מזכירה לו שמשה דיין, שאותו הוא מעריך, עומד להקים רשימה עצמאית ושואלת למי יתן את קולו לאבו־חצירא או לדיין. לאלי רונן אין בעיות. „אני עומד להציע להם ללכת ביחד. יש לי השפעה, ואני יודע שעוד תקופת ישיבתם

במשלה הם אוהבים זה את זה. ביחד הם יכולים להכניס איוה 15 מנדטים. אין בעייה, אני אסדר להם את זה.” כשאני מצביעה על תצלומי הרבים של המיסע־דן בחברת מנהיג מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, ושואלת אותו: ומה יהיה עם פרס, הוא ממחר להשיב: „אני אוהב אותו, עזרתי לו הרבה בוועידה האחרונה. במאבק שהתנהל בינו לבין יצחק רבין. שיכנעתי צירים להצביע בשבילו.” ידו בכל ויד כל בו. הוא תומך בי אבו־חצירא. בדין ובפרס אך גם מהליכוד אינו מושך ידו. כשאני מבקשת ממנו



## גלריה ססגונית

אלי רונן בחברתם של גדולי המדינה. למעלה מימין: מפקד חיל-האוויר לשעבר, דן טולקובסקי, ומזכיר ההסתדרות לשעבר, אהרון בקר; תת-ניצב וולפסון, התובע המישטרתי לשעבר, האלוף זאב אלמוג, מפקד חיל-הים, אמנון ברנס, איש העסקים שהיה מעורב בפרשת דליג, ורפי איתן, יועץ ראש-הממשלה לענייני טירור. האלוף (מיל.) ישראל גרנית.

האלוף (מיל.) אברהם בוצר, מפקד חיל הים לשעבר. יגאל גרא, איש העסקים, האלוף חיים דומי, קצין חימוש ראשי, אפריים ("פרוייקה") פורג, יועצו הצבאי של ראש-הממשלה, דב אודניק, מנהל המלוונות, האלוף אברהם ("אברשה") סמיר, רות דייג, גרושתו של משה דייג, שימשון פרס, מנהיג מפלגת העבודה וזבולון המר, שר החינוך והתרבות, הקשרים עם אישי המדינה ואלופים החלו בתקופת שירותו הצבאי של אלי.

שירכיב את רשימת המועמדים שלו למפלגה העדתית שיקים, אם יקים, השר אביר חצירא, הוא ממהר למנות את שמו של שר השיכון והבינוי דויד לוי כרביעי ברשימה — אחרי... נשיא המדינה יצחק נבון, שרידתות ונשיא הפדרציה הספרדית העולמית, ניסים גאון, שאינו אזרח ישראלי. אלא שנה לא חשוב לאלי רונן, הוא יהפוך את גאון לאזרח ישראלי לצורך העניין. גם העובדה שדויד לוי הוא איש הליכוד אינה מפריעה לו: "מה זה משנה ליכוד, מערך, מפד"ל, העיקר שהוא ספרדי."

המזרחי ברחוב אחדיהעם. הייתי ילד-טוב-ירושלים. אחר כך עבדתי בשביל העיתון הצופה, בתור שליח על אופניים. יותר מאוחר עבדתי אצל יונה אושפיז, בבית-הרושת למנועים, והגעתי לדרגה סוג אל"ף. אושפיז זאשתו אהבו אותי, אהבתי שיגעון, כי תמיד הייתי כזה איכפניתיק.

## כל גדולי המדינה בחתונה

התגייסתי לצנחנים ונפעתי בי ניצנה כשהגייפ עלה על מוקש. עברתי לשרת בלישכת הרמטכ"ל משה דייג, בי תור נהגו של היועץ הכספי אלוף-מישנה משה קשתי. בלישכת הרמטכ"ל היכרתי את אשתי, חנה, שהיתה מזכירת הלישכה.

כמובן שלחתונה שלנו באו כל גדולי המדינה. וכך נוצרו הקשרים שלך אתם?

כן, זה התחיל כשהייתי נהג פשוט בלישכה וזה נמשך עד היום הזה. הם מאוד חיבבו אותי. כשהיה צריך להסיע את בן-גוריון לסיני הוא דרש רק אותי. ככה אני יש לי תכונה להתחבב על אנשים שאני מעוניין בקירבתם. ואתה מעוניין באדופי צה"ל? בעיני אלוף בצה"ל היא הדרגה הבכירה מכל צבאות העולם. גנרל זה גנרל, אצל אבא שלי במרוקו ביקרו כל הגנרלים הצרפתים, כולל הגנרל דה-גול. אבא שלי היה הספק הראשי של בשר כשר ליהודים ששירתו בצבא הצרפתי והאלגירי, וזה שאר לי מבית אבא, מה שנקרא תכונה להכיר אנשים חשובים בעולם.

מה היה שם מישפחתך בי מרוקו?

אמסלם. למה החלפת?

בן-גוריון ביקש אז להחליף לשמות עבריים. כשנולד הבן שלי, גיל, שהוא היום מפקד טנק בצה"ל, החלטתי לקרוא לו גיל רונן, שיהיו שתי שמחות.

מה עשית אחרי שהשתחררת מצה"ל?

יסדתי את חברת המטייר לטיולים. אל על הוציאה מיכרו למכירת חמישה אוטור בוטים. ניצחתי את אגד, דן ויונייד טורס וזכיתי במיכרו.

עזרו לך? בלי פרוטקציה. הצעתי את ההצעה הי גבוהה ביותר. נלחמתי נגד משרד-התחבורה, שלא רצו לתת לי להפעיל אוטובוסים. הפסדת?

# הצעת לאבו-חצירא

אבל זאת הבעיה שלי. כולם מתייע-צים איתי וכולם מפחדים ממני. **למה?** כפי אני עולה על כולם בתפיסה מהירה ובדברים שצריך לעשות, והם מפחדים לשמוע. **כפר לי על הסטקיה.** בסטקיה היו כל מיני תקופות, רעות וטובות. נסעתי כמה פעמים לחוץ-לארץ והעסק הוונח. **עדידי אחיך-ישותפך ג'קי?** אל תמשכי אותי בלשון. **כפר לי על חיי המישי-פחה שקך?**

זהו, באותה תקופה התלבטתי אם להתגרש או לא. אהבתי מאוד את הילדים שלי, בועז וגיל, ואשתי לא רצתה להשלים עם זה שהיכרתי בחורה ונולדה לי בת ממנה. היא לא הבינה שזה עניין של גורל. **מי היתה הבחורה?** אשתי הנוכחית, זהבה. היכרתי אותה כשבאה לסטקיה. היא היתה אז קצינת בחיל-האוויר. היינו שני תיים ביחד ונולדה לנו בת. מה יכולתי לעשות, להגיד לה שתעשה הפלה? אני טוען שאם גבר עושה דבר כזה, הוא חייב להיות אחראי למעשיו. אבל אשתי, חנה, שעובדת היום כמוכירת אגודת העיתונאים, לא רצתה להבין את זה. לבסוף, כשהילדה שלי היתה בת חמש, התחתנתי עם זהבה בהפרש של שלושה חודשים מהיום שהתגרשתי מזהבה. היום הילדה ליאת היא בת

(המשך מעמוד 59) קשה להגיד שהפסדתי. על פי עקרונות הבג"ץ שהגשתי קיבלו אחרים את האוטובוסים.

## היחידה אכלה

### בחינם

**א**חר כך הגיע המיתון. פתחתי את הסטקיה הראשונה ב"ארץ וכל המיומי הגיעו אליה. שחקנים כמו טופול ורובינא, אלר פים כמו גרנית וטמיר, מה אני אגיד לך, טיפלנו בכל אחד טיפול אישי. התחילו להביא האחד את השני, חברי-כנסת, אלופי צה"ל, מי לא?

אימצי את הקומנדו הימי כי אשר זאב אלמוג, מפקד חיל-הים של היום היה מפקדם. החבריה אכלו פה בחינם. באו כל כך הרבה אוכלי-חינם, שהיו שואלים אותי מתי אני עושה את הכסף, הייתי אומר: כשהסטקיה סגורה, ביום כיפור. מי לא היה בא לאכול אצלי? גלילי, בן-ארה"ן, דיין, מי לא? כשדיין נפל בחפירות הבאתי לו כמעט כל יום אוכל לתלי-השרי מר.

**מה הוא אוהב לאכול?** סטייק לבן של יונג, זה מה ש" הוא אוהב. בעיני הוא הדמות ש" מסמלת את הארץ. אני מעריך שלו ואצבע בעדו. **ומה עם הרשימה הנפ"רת של לאבו-חצירא?**



# קולורדו סופר ג'ט קולור ישראל

קולורדו סופר ג'ט קולור ישראל, ת.ד. 9329, חיפה 31092. COLORADO SUPER JET COLOR ISRAEL, P.O. BOX 9329, HAIFA 31092, ISRAEL

## ★ טיסה חינם לקולורדו ! ★ סרט צילום צבעוני-חינם !

כל השולח סרט צבעוני לפיתוח והדפסה במעבדות "קולורדו סופר ג'ט קולור ישראל" יהנה מקבלת סרט צבעוני חינם (הזהר לטרט שנשלח), ובנוסף ישתתף בהגדלה בה הפרט הראשי: טיסה לקולורדו - ארה"ב. "קולורדו סופר ג'ט קולור", מפעיל בארץ את השיטה האמריקאית לפיתוח והדפסת תמונות. השיטה של "קולורדו סופר ג'ט קולור ישראל" מעניקה לך: \*סרט צבעוני חינם! אשר ישלח אליך בדואר חוזר (על חשבון קולורדו) יחד עם התמונות המודפסות. \*התמונות מודפסות על נייר משי מט חדיש, בגודל גלוייה. \*זיכור! מיידי לכל תמונה שאינה ראויה להדפסה. \*המחירים זולים בעשרות אחוזים יחסית למחירים בחנויות הצילום. להלן טבלת מחירים למשלוח מיידי של סרט צבעוני לפיתוח והדפסה כולל סרט חינם.

מס' התמונות בסרט	72	48	36	24	20
סה"כ לחשלום כולל מע"מ דמי משלוח וסרט-חינם	\$26 <sup>90</sup>	\$18 <sup>90</sup>	\$14 <sup>95</sup>	\$10 <sup>95</sup>	\$9 <sup>45</sup>

החשלום בשקלים לפי השער היציג המתפרסם בעתונים ביום המשלוח. מטובך? לא ברור? רוצה עוד פרטים? שלח את התלוש ואנו נשלח אליך את "מעטפת השרות", בצרוף הסברים מפורטים. (וכמובן, ללא כל התחייבות מצידך).  
לכבוד: "קולורדו סופר ג'ט קולור ישראל", ת.ד. 9329, חיפה, 31092. ברצוני לקבל מעטפת-שרות למשלוח סרטים צבעוניים, כולל הסברים על השיטה. (ללא כל התחייבות מצידך).

שם \_\_\_\_\_ טלפון \_\_\_\_\_

כתובת \_\_\_\_\_ מיקוד \_\_\_\_\_

משרד החינוך והתרבות  
המחלקה להכשרת עובדי הוראה  
ירושלים, רחוב המלך דוד 8, 91911  
טל. 02-238211



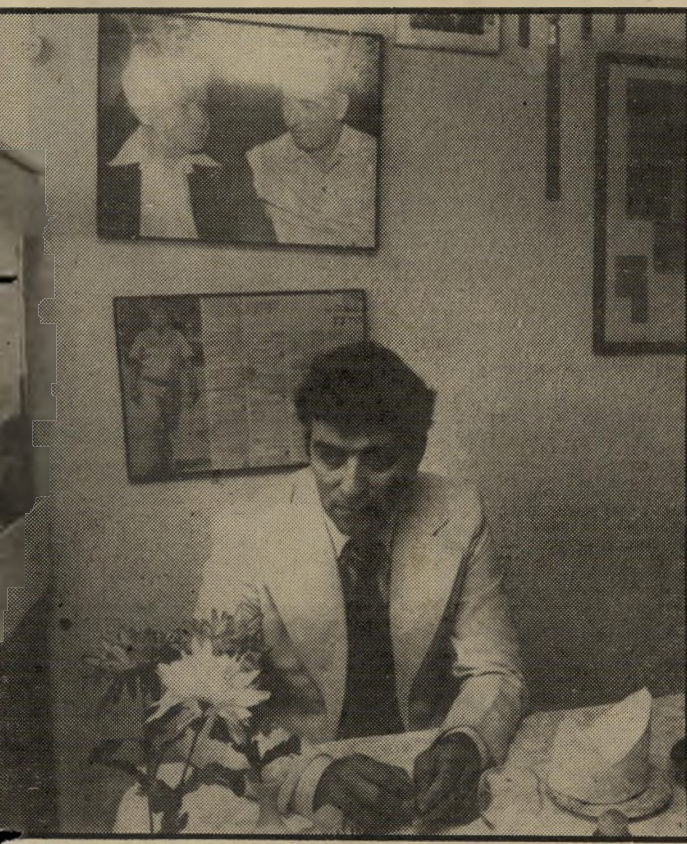
## הודעה למעוניינים ללמוד במוסדות להכשרת עובדי הוראה

### בשנת הלימודים תשנ"ב

המוסדות להכשרת מורים וגננות יקלטו בשנת הלימודים תשמ"ב מכסות מוגבלות ומועדפות של לומדי הוראה. מועמדים, המעוניינים להכשיר עצמם לתפקידי חינוך והוראה, ועדיין לא נרשמו לשנה"ל החדשה, חייבים לעשות זאת לאתגר, כדי להבטיח לעצמם מקום לימודים. המועמדים החדשים חייבים לעמוד במבחן מיון ארצי ובהליכי קבלה אחרים במוסדות.

### תקופת ההרשמה מוגבלת

המועמדים, שנרשמו כבר לשנת הלימודים הבאה, יבדקו, אם קיבלו מהמוסד שנרשמו בו כרטיס נבחן, שבו צוינו מקום הבחינה, השעה והתאריך. כל מועמד, שחויב במבחן המיון הארצי, יציג עותק אחד של כרטיס הנבחן בפני הבוחנים - במקום ובמועד שנקבעו ועותק אחד יישאר בידו להוכחה, כי הוגש לבחינה מטעם המוסד. פרטים נוספים אפשר לקבל במחלקה (לפי הכתובת הנ"ל) ובמוסדות להכשרת עובדי הוראה.



רוזן במיפעדתו, תחת פרס ובן-גוריון  
"אני אוהב את פרס - הישגתי לו קולות"

תשע ויש לי עוד בת, מיכל. ותאמיני לי, היחסים שלי עם חנה מצויינים. הגט שלנו ניתן לדוגמה בבית-דין רבני. יש בינינו חווה שאין בו לא מזונות, לא הצמדה ולא בעיות. **מה כן יש בו?** יש בו חלוקת הבית, ואשתי יודעת שכאשר יש לי אני נוהן, כשאין לי אז אין לי. **זה מביא אותי לפרשת עדות השקר שבה האשימו אותך ואת אשתך זהבה?** זה קרה ב-1974. אשתי עבדה בבנין אל על, ברחוב בנייהודה. קרתה לי תאונה בבוגרשוב פינת שלום-עליכם, ופגעתי שם באשה פגיעה קלה מאוד. באותה תקופה לא הייתי ביחסים טובים עם זהבה והיא היתה ברחוב כפוסק והומנתי אותה להעיד לטובתי. השופט החי

אם אבו-חצירא ייצא זכאי, דבר שאין לי ספק בו, אני אשכנע ארץ חס להיות ביחד. **למה אתה רוצה שאבו-חצירא ייצא בהשימה נפ"רת?** אני נגד הדיכוי של הצפון-אפי ריקאים ונגד הצפון-אפריקאים ב" מערך שמתעסקים רק במימונה. **אתה מתכוון לשאול בן-שימוח?** למא לי לריב עם אנשים? מספיק לי גם ככה. הנה מיכתב שבו ייעצתי לשר זבולון המר איך לפתור את בעיות המצוקה של ילדים נזקקים. והנה, את רואה, זה מיכתב הי תשובה שלו - הוא מתחשב ב" דיעותי. **אתה ייעצת לשר המר והוא התחשב בדיעותיך?** מה יש? כולם מתייעצים איתי,

### קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת



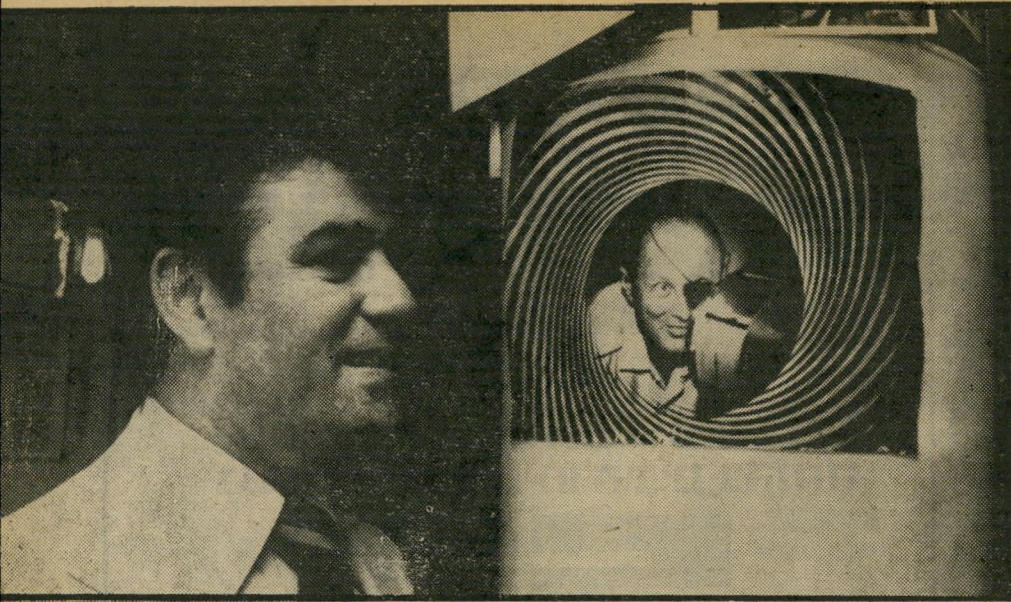
**פידוסם אידאל**  
אבן גבירול 110 תל-אביב  
(פינת אנטוקולסקי)  
טלפון 227117, 772118

## איתן עמיחי

### הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגזים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

**רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272**  
**טל. 052-790114** רש"מ 210 עסק 481/75  
**איכה - 059-73012**



רוני במיסערתו ליד פלאקאט של דיין  
דיין רואה בעין אחת מה שאחרים רואים בטלסקופ

● אתה לא מצטער? שלחתי לו פרחים וכתבתי לו שיחלים מהר, בשביל שיוכל לעמוד למישפט.

● בוא נחזור לברוך אבנר הצירא, הואשמת שנהגת בי רכב שזו לדא אישור.

זה היה כשהוא היה בכלא והשיר איר לי את המכונת בנוכחות ראש עיריית אשקלון, כדי שאשרת בי שעת הצורך את מישפחתו.

● לא היתה לך מכונת משלך?

כן, אבל לנסוע כל יום מתל אביב לנתיבות ולאשקלון - למה שאני אשתמש במכונת שלי? החוקתי אותה לא בשבילי אלא בשל מישפחתו.

● מכונת ציבורית נועדה לשימוש מישפחתו.

לוי היה ראש העיר אומר לי להעמיד את המכונת הייתי מעמיד אותה ללא עירעור. לא דרשתי את המכונת, היא ניתנה לי.

● שריהדרות אהרן אבנר הצירא...

אבנר הצירא הוא נכס לצפון-אפ"ר יקאים. אבא שלו למד עם אבא שלי בחדר בברוקו ואנחנו קרובי מישפחה.

● הוא מכחיש את זה. זו אחת הבעיות שלי עם עצמי, למה הוא מכחיש את זה. טוב, אנחנו לא בני-דודים אבל אנחנו קרובים. שאלת אותו למה הוא מכחיש?

שאלתי אותו. מה שהפוליטיקאי אומר בבוקר, דואג שימחק בצה"ר. ריים. הוא לא ענה לי למה הוא מכחיש. אנחנו מישפחה, אנחנו מכירים מילדות.

(המשך בעמוד 62)

הוא בן של אדמו"ר ומנהיג העדה. מישפחת ישראל לא מספקת אוכל כשר? יתכן, אבל לא כשר למהדרין.

● והמטקיה שלך שהציג טיינה בפטיק הזכר שלה, מספקת אוכל כשר למהדרין?

לא אמרתי שהבאתי אוכל מהרסטקיה. המישפחה שלי בישלה בש"ר בילו ואדמו"ר וגם בתור סגן ראש עירייה. אמר לי שאקנה לו חבילת קפה. קיבלתי את דבריו באהבה, שלחתי בחור שהיה אחי שיביא קפה. עם החבילה שמתי לו מאה לירות, שאם אבנר הצירא ירצה משה קל, ישקנה לו.

### פרחים \* לזיגל

רור לכל ברידעת שאלי רונן לא יתן שוחד של מאה לירות. כמה הוא יתן? לא סכום כזה, ובטח לא בתחנת מישטרה. עשיתי את זה בתום לב. זה נראה לי טבעי שאבנר הצירא, במידה וירצה, מגיע לו מזון מ' בחוק. השוטר אפילו אמר לי שאם אני רוצה אני יכול להביא לו סדין.

● אז למה נטפלו אליך? המישטרה מחפשת הרבה מאוד ראיות נגדי, מאז שהיו מכונות חונות חנייה כפולה מול הסטקיה ו' אני עשיתי טעות והתערבתי לטר בת בעלי הרכב.

● מה יש לזיגל נגדך? הוא קיבל התקפת-לב בגללי.

אנשים, אבל אני לא אומר שעשו לי את זה בכונה.

● אם כך, מדוע לא ערית?

על מה? על הקנס ועל השם הי רע שיצא לך. אלפיים לירות זה לא משמעותי והשם הרע לא נראה לי שזה שם רע, שבן-אדם ניסה לשחד קצין מכס כדי לפתח קשרי מסחר עם ירדן.

השמועה מספרת כי הגעת לגשר עם האלוף טמיר ובגלל זה לא נעצרת. למה את מחפשת אותו. הגעתי לגשר עם אברשה (טמיר). האחי ראי על הגיזרה היה אז רפול. הוא היה הרמטכ"ל. איש לא שאל אותנו, איש לא פנה אלינו, רק כעבור כמה חודשים החלה החקירה.

● כשביקש מה הגעת לגשר עם אברשה?

פשוט כדי לראות את האינור. לדעתי אברשה טמיר הוא אחד ה' אלופים הנערצים והחכמים ביותר ואני מצטער שמגסים להזכיר את שמו בעיתונים.

● גם הוא אוכל אצלך חנינם?

הוא משלם ודואג שגם האורחים שלו ישלמו.

● בוא נדבר על פרשת סגן ראש עיריית אשקלון, ברוך אבנר הצירא. בזמנו היה אשמת שניסית לשחד שוטר במישטרה רמת-גן, כדי שי יעביר אוכל לאבנר הצירא שי היה עצור כחשוד בנתינת שוחד.

כאשר אבנר הצירא נעצר במישטרה, דאגתי להביא לו אוכל כשר.

זה כמו שוטר וכשאין אף אחד בכביש אני עובר. אבל במקרה הזה אני טוען שלא היתה מצלמה ולא היה רמזור ושזאת סתם עלייה של זיגל. לא עברתי אף רמזור. ירדתי מהבית בגבעתיים לרכב, ראיתי שלוש נידות. אחת מישטרה, אחת חבלן ואחת מדור. השוטר אמר לי שנסעתי באור אדום, המדור אמר לי שבאו לחפש אצלי לבנות-חבלה והחבלן אמר שהוא בא לפרק את חומרי-הנפץ.

### שותפות על כבש צלוי

זמן המישפט לא לקחתי עורך-דין, והעדפתי לחקור את השוטר. האולם היה מלא בקציני מישטרה שבאו לראות איך רונן חוקר עד.

● אתה אומר שהתפלאת כשבאו לעשות אצלך חיפוש. אחרי הכל היתה להם סיבה טובה, אחרי שהורשעת בי אשמת שיחוד מוכס בגשר דאמיה.

אני אספר לך מה שהיה בגשר דאמיה, אין בעייה. קיבלתי רישון ממחלקת הלול של תנובה לספק ביצים לעמאן ולכוויית. התקשרתי עם שרה-חן הירדני לשעבר, רא' שיד אל נימר, שגר בשכס, בתוויר כו של המושל הצבאי עופר, ויחד העברנו לילה עם כבש צלוי על האש ונכנסנו לשותפות. החלטתי שגם רונן יתרום משהו לקשרי ה' מסחר בין ישראל וירדן, אך לא יצא מזה כלום. יום אחד, כאשר חזרתי מחו"ל, הוונמתי לחקירה, כאילו ניסיתי לשחד פקיד מכס שיתן למשאיות של הביצים לחר זור עם פיסטוק חלבי וקפה.

● היית אז חבר טוב של האלוף אברשה טמיר?

כן, באתי לא פעם לגשר עם אב' רשה, כשהיינו בסוירים בגדה. לא רק איתו, הרבה אלופים לקחו אר' תי, כי בזמנו הייתי מעוניין לסחור עם הגדה המערבית. בית-המישפט הרשיע אותי באלפיים לירות קנס ומאז קוראים התבר'ה לגשר דאי מיה גשר רונן.

● אז אתה מודה שניסית לשחד מוכס בגשר?

ודאי. אחרי שהגיש תלונה הוא הסתבך, לא היו בטוחים שהוא דר בר אמת, אבל זה היה כמו כוור שלג.

● אתה אומר שבית המישפט טעה?

גם בבית-המישפט יושבים רק

ליט להאמין לנפגעת ולא לנו וקי' בלתי קנס של 200 לירות.

### זיגל \* חיפש אותי

ה תיק היה צריך להיגנו. כל ברידעת מבין שכאשר תיק נגמר והקנס שולם התיק נגנו. במקרה זה לא נהגו כך, מכיוון שאמר דנקובסקי, מוזכר בית-המישפט שאכל אצלי חנינם במשך שנים, שמר את התיקים שלי אצלו במגירה.

● למה? מפני שזיגל חיפש אותי.

● איזה עניין היה לרני קובסקי למפור את התיק ל' זיגל?

הוא החליט לנקום בי, כי הפסקתי לתת לו אוכל חנינם.

● למה הפסקת? כי בזמנו, כשבא לאכול עם בני מישפחתו, היה דואג לבטל לי דר' חות-חנייה. ברגע שיצא לפנסיה הפסיק לבטל דוחות ואז הפסקתי לתת לו אוכל.

● מי עוד אוכל אצלך חנינם?

רק מי שאני מזמין. בוא נחזור לפרשת עדות השקר...

כשהגבה נשבעה בבית-המישפט, היא נשאלה מאיפה היא מכירה אר' תי ואמרה: "אני מכירה את אלי רונן כבר שלוש שנים, מהמיסעדה".

● היא לא סיפרה שהיא חברה שלך?

היא גם לא סיפרה שהיתה לה אדמת בגיל חמש. אף אחד לא שאל אותה.

● מה קרה שהתיק נפתח שוב?

בינתיים דנקובסקי עם אבי ולני טיין מהארץ הגישו תלונה שהיא שיקרה. וכשהיא העידה, כבר הי' תה לנו ילדה משותפת וההיכרות בינינו היא מעבר למה שהעידה במישפט.

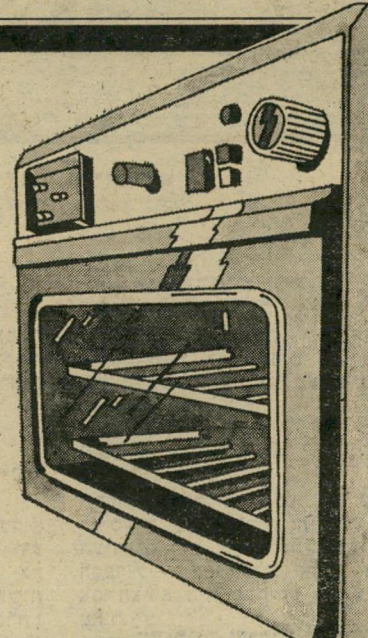
● מה רוצה ממך אבנר ודנטיין?

מה איתך? מאז שהעדתי לטובת בצלאל מזרחי הוא מחפש להתנקם בי בכל צורה אפשרית.

או היתה ישיבה השופט קבע שאשתי הייבת להשיב על האשמה וזה יתברר ב-25 במארס בבית-ה' מישפט המחוזי. מעניין אותי מה יצא מהמישפט הזה. ועוד יותר מי עניין אותי אם בחורה צריכה לתת את הדין עכשיו, כשהיא נשואה ואם לשני ילדים, על מעשה שעש' תה כשהיתה רווקה.

● למה עם המישפט נגי דך בעוון התעלמות מחמי' שה רמזורים אדומים? מה אני אגיד לך, אני נוסע הר' בה בלילות, אני ידוע. אצלי רמזור

# איר לחסוד בתנור אפיה



נסי לרכז את פעולות האפיה אחת אחרי השניה, כדי לחסוד את החשמל הדרוש לחימום הראשון של התנור. כל פתיחה מיותרת של דלת התנור גורמת לאיבוד חום. כבי את התנור זמן מה לפני סיום האפיה. אם הדפנות החיצוניות של התנור חמות מאד, סימן שהבידוד שלו אינו תקין ורצוי לשפרו. שעת עבודה של תנור אפיה צורכת 1 עד 2 קילוואט-שעה שעולים לכם כ-0.7-1.4 שקל. תוכלו גם לפנות אלינו לקבלת עלוני הסברה לת.ז. 8810 - חיטכון, חיפה, מיקוד 31087.

משרד האנרגיה והתשתית חברת החשמל לישראל המינהל לשימור אנרגיה.

טוב שיש חשמל, חסוד-שלא יחסר.

## הצעת' לאבו-חצירא

• אז מה רוצה ממנו מיס' טר איקס?  
הוא לא רוצה ממנו כלום. הוא רוצה מגוטליב.

„הפילגש”

של גוטליב”



א ת לא יודעת שהפילגש של גוטליב היא אחותו של מיסטר איקס ומיסטר איקס רוצה להתנקם בגוטליב. בכלל, אני שואל אותך, אם מיסטר גוטליב היה ספרדי הוא היה נשאר ראש עירייה! מיסטר בך ומיסטר זמיר, מקודם ומירוביץ, היו מזמן מבקשים ממנו להתפטר. • אבו-חצירא עמד למנות אותך כיועץ וחזר בו — מדוע?

לפי מה שאמר לי, זה בגלל ש' נודע לו סיפור גשר דאמיה. היתה הרשעה והוא לא רצה למנות יועץ בעל הרשעה. לא הבנתי ולא קי' בלתי את זה. תאמיני לי, אם היה ממנה אותי, בעיית ליפל היתה נפתרת מזמן. ביום שמונה לשר אמרתי לו לזרוק את ליפל. • יועץ לשרי-הדתות יבוק? • להיות מי שאינו דתי, כמוך?

(המשך ממחוד 61)

• הוא מכחיש גם את זה. טוב, היתה בינינו תקופה של ניתוק. כל אחד הלך לדרכו. אבל עם המישפחה תמיד היו קשרים הדוקים. הוא פנה אלי וביקש ש' אעזור לו בבחירות ואני התניתי את זה רק בפגישה רשמית עם ראשי המפד"ל — המר, בורג ובך מאיר.

• הם אשכנזים.

כל המפלגות אשכנזיות. אמרתי לבורג שאני אגייס בשבילו 12 מנדטים, והוא צחק ולא האמין. בליל הבחירות אמר לי „אתה גביא”.

• בשביל מה נפגשת עם שדושת האשכנזים.

קיבלתי מהם הבטחה שאם יהיו 12 מנדטים יהיה לצפון-אפריקאים שר וזה יהיה אהרן אבו-חצירא.

• אתה גרמת למינויו של אבו-חצירא?

אני, ורק אני! כשהמפד"ל קיבלו 12 מנדטים ניסו לטרפד את המינוי בגלל שההבטחה שלהם ניתנה בעל-פה.

• מה עשית?

פעלתי בשטת השיכנוע.

• איזו?

שיכנוע צפון-אפריקאי. אמרתי

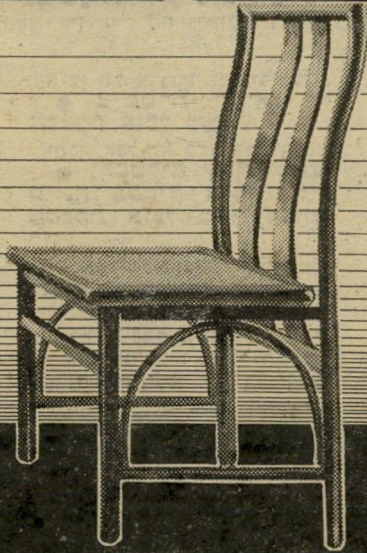
הנחות "ארידור" על דהיטים עד 10%

לדגל חג הפסח

# מבצע כסאות בדירן

3000 כסאות תוצרת חוץ בעשרות דגמים מדהימים בהנחה

עד 50%



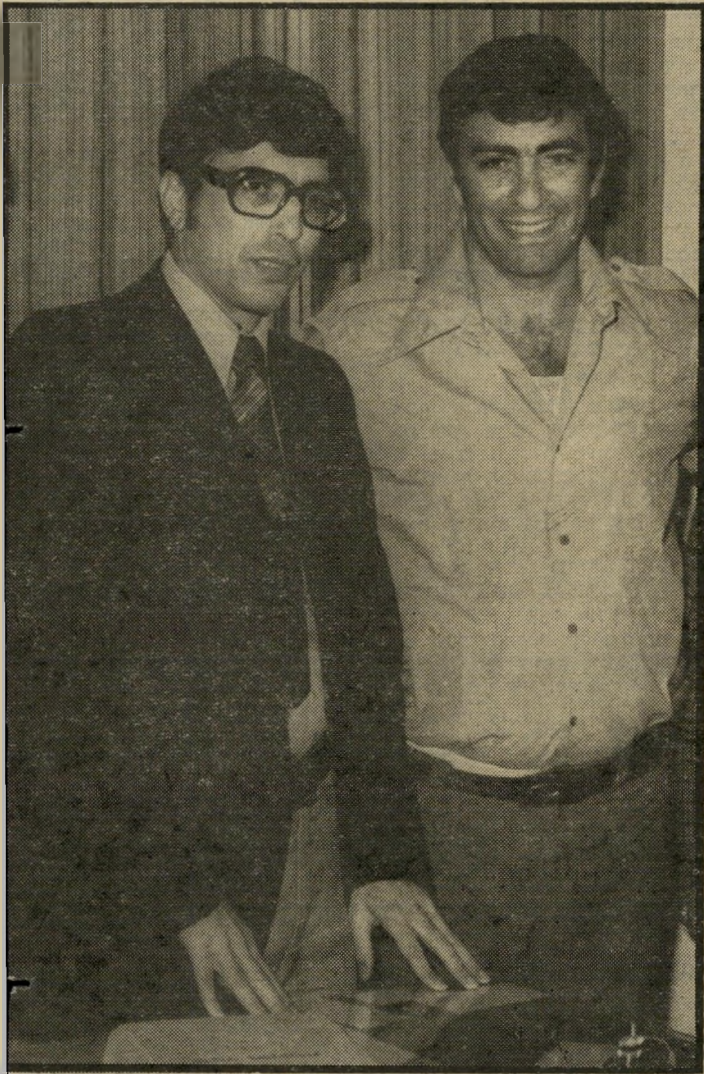
כמו כן מבחר ענק של חדרי שינה, פינות אוכל, מזנונים, מערכות ישיבה נצ'ר-סירני - רהיטים ורהיטי משרד. כסאות ושולחנות באספקה עד פסח \* תוכנית תשלומים עד 8 חודשים. פרטים במקום. \* חידוש ב"דירן": שירות תכנון אדריכלי ויועץ מקצועי חינם!

בית האוכנה לריהוט מודרני

**דירן**

תל אביב  
אבו גבירול 30  
03-252470

בוא לדברים היפים שבחיים בוא לדירן.



רונן עם אבו-חצירא  
הצעת' לו לזרוק את ליפל”

יועץ מדיני. • שרי-הדתות זקוק ליועץ מדיני, בשביל מה?

אני מבין במדיניות. שרי-הדתות צריך שיהיו לו קשרים עם כל הדתות בעולם ואין דת בעולם ש' אני לא מבין אותה.

• איך בעק מיסעדה לא כשרה יבוק לשמש יועץ די שר דתי?

זבולון המר היה בפתיחה של המיסעדה שלי ולכבוד זה הישגתי תעודת-כשרות. כי קיוויתי שצעירי המפד"ל יבואו לאכול אצלי. גם אבו-חצירא היה בפתיחה וגם בך מאיר.

• עד כמה שידוע די קשה

להם שאם אבו-חצירא לא היה שר גם מר בורג לא יהיה שר.

• איך? • עליידי כך שכל הצפון-אפריי קאים יחזירו למפד"ל את פנסקיי החבר שלהם ואז אני רוצה לראות מה יישאר במפד"ל. לדעתי 45 אחוז מהקולות של המפד"ל הם קולות ספרדיים.

• מה יקרה אם אבו-חצירי רא לא יצא זכאי?

אני אומר באמונה שלמה שהוא ישר. אם לא היה ישר הייתי יודע על כך עוד בזמן הבחירות. את יודעת כמה כסף אפשר לעשות בזמן בחירות בדרך לא ישרה? בחיים שלו לא נגע בכסף לא לו.

חחחח שלי



לימים טובים יותר!

מועדון 5

לתרבות חרשה

רח' ה' 5, תל-אביב  
טל' 297263

יוש שלישי, 24.3.81

רבי-שיח

האם אפשרית חזית שלום בישראל?

\* חיים ברעם (שלי"י)

\* נסים ברכה (רק"ח)

\* לטיף דורי (מפ"ס)

תן טרמפ לחייל

# יעקב שרת / איש מאדים שומרי שבת בעם



מאוד להשיג תעודת-כשרות למיסעדה שנועדה כלא כשי רה, ושמוכרת כשר חזיר. אצל רונן הכל יכול להיות לקבל תעודת-כשרות בשביל רונן זו לא בעיה. פרוטקציה משרה-די תות? חס והלילה. אליה, המועצה ה דתית מולי; בי"ת, בראדם שעומד בדרישות יכול לקבל תעודת-כשרות.

לא פחות חכמים שהמציאו, "מקוח נפש" כדי לעקוף את החוקים שהמציאו קודמיהם, והיו יהודים שהמציאו, "ספק-פיקוח-נפש" כדי להגדיל את תחולת עקיפת אותם חוקי טאבו פרימיטיביים, ועד היום נושבים בארץ ובתמונות הגולה יהודים שממש מתפרנסים מהמצאות לעקיפת חוקי-השבת, מה שבלי ספק שומר אותם במצב טוב למדי, שיהיו בריאים. ובכן, כל הזמן מדובר באנשים, שאמרו כך או כך, ועשו כך או כך, ואולי עשו טוב או עשו רע, ואולי הזיקו או הועילו לעצמם או לזולתם, ולא בשום כוחות ערטילאיים. ואם כך, יותר משידברו היהודים על יום השבת, חשוב מה עשו ומה לא עשו בשבת. ובימות החול.

## אבק בעינים

אני מציע לוועדת השמות הממשלתית להחליף את השם המעורפל חיפה בשם הברור והמוצק חלם. יש לי יותר מסיבה אחת להצעת, אבל אסתפק בעיקרית. החיפאים, ועימם כמה בעלי-ברית מבחוץ, עשו יד אחת נגד עצמם, והצליחו להביא לכלל החלטה אווילית — חלמאת במלוא מובן המילה — שדרך אגב, תעלה מיליארים למדינת ישראל, כלומר לכל אזרח במדינה, חלמאי או לא. החלטה היא בעיניו שינוע הפחם, שבו מבקשים לתדלק את תחנת-הכוח החדשה בחדרה. החלמאים ובעלי-בריתם גרמו, שהחליט מי שהחליט כי לא יפורק פחם מאוניות בנמל חיפה ולא יובל משם ברכבת לחדרה. לא ולא, כי עניי האבק שימלאו את חלל אווירה המעושן (בין כה וכה) של חיפה, יסכנו את בריאות הציבור וישיחיתו את הראות ואת חזות הנוף הכרמלי, ועל כן יש לבנות נמל מיוחד לפריקת הפחם מול תחנות-הכוח. נכון, גם שם, מול חדרה, יתרוממו ענני אבק, אבל לנו — אמרו החלמאים — כבר יש די משלנו, ולא יזיק לחדרתים ולכל תושבי האיזור המשתרע ממערב לתחנת-הכוח אשר בפתח נחל-חדרה, שיעוננו הם. כל אימת שתשוב רוח מערבית (ושרוח מערבית נושבת בחוף חדרה גם נושבת יודע היום כל תינוק במדינת-ישראל, שחובו מלידה גדל בעוד כך וכך דולרים בגין הפחם שעשה שמות בדוברות ובמשטחי נמל הפחם בחדרה — סערה שגובה גליה עלה על אלה שהטביעו את "מצדה"). אבל מול סוציאליזם חלמאי זה של חלוקת מיטרדים אקולרי גיים בשווה בין אזרחי מדינת-ישראל, ניצבת העובדה הפשוטה שהחלמאים שלנו — כנראה בגלל סיבות כלכליות — אינם צועקים חמס, אינם מפגינים ואינם משתוללים נגד מיטרדים אקולוגיים שמתחת לחטום, הגורמים, לפי דיווחים מסוימים — כגון של יאיר קוטלר בסידרה המזועזעת שלו ב"מריב", באחרונה — שתמותת החיפאים בפרט-ריאות תעלה פני-ארבעה על זו של הירושלמים. נזדמנה להם בעיית שינוע הפחם — ודווקא לה הם נתפסו.

כידוע, בעולם כולו יש מוקדי מכרות-פחם, ומהם הוא מובל ברכבות עד ירכתי ארץ. אין שום צל של ספק, כי ניתן לשנע פחם ברכבות למרחקים עצומים בלא שהדבר יהיה כרוך בהעלאת ענני אבק כלשהם — כאשר נותנים את הדעת למנוע היווצרות מיטרד זה — והמרחק מחיפה לחדרה כה אפסי, עד שיקשה למדוד על פני כל מפה בינלאומית (הוא כל כך פגוט, עד שהרוחות הנושבות בחדרה יעניקו גם לחלמאים החיפאים מנת אבק פחם מחדרה — אם אכן הם צודקים בפחדם מן האבק האגדי. לא, הם לא יברחו מן הפחם). אבל שקר! סכנת האבק אינה קיימת בכלל, לא היתה ולא נבראה בימינו-אנו, מודעי האקולוגיה הסביבתית. החיפאים החלמאים היו צריכים להילחם בשיניהם על פריקת הפחם בנמל חיפה, אשר תוסף פונסה לבני עירם; ראשי רכבת ישראל (המנוממים!) היו חייבים להילחם בחירוף נפש על הטלת משימת העברת הפחם מחיפה לחדרה על קרונותיהם, מסיבות מובנות, אזרחי ישראל היו צריכים להתקומם נגד ממשלת המבוזות לריק את כספם המעט והיקר בניית נמל-פחם מיוחד בחוף חדרה, נמל שאין בו שום צורך, שהוא לגופו כל-כולו יביאזר כסף, שלא לדבר על האיחור בהקמתו, העולה גם הוא הון תועפות, שכן כל עוד לא יפורק פחם בחדרה תזון תחנת-הכוח בשמין-אדמה יקר יותר.

מעניין התהליך שגרם לכמה חלמאים בחלם הישראלית להטפיש מדינה שלמה בשל עניין שלא היה ולא נברא, ולסבך אותה כהלכה, ומה גם שלא אפתלא אם מאבקם האקולוגי יחד אותם חלמאים נגד פיתוח חיפה, כביכול, שורשו בוודאי איזו תחרות אישית על יוקרה וכיוצא בה. קראתי מחדש רשימה זו ואני חושב שבסך הכל היא יצאה מתוקנת. חוף מדבר אחד. לא החיפאים — כולנו חלמאים. החיפאים הם רק קצת יותר.

## האריה השואג

ועשיתי על המוכיר הנאור / שבקצה מנחת הבחירות חיפש אור: עכבר חיפש היכן הכבש בספינה שוקעת, עלה על קרש שבטל לחוף מבלי לדעת, כי בספינה שבה עלה שום כבש לא קיים, וכך פסע, פסע, פסע, פסע — נפל ליס.

השאלה, כמה דיוויזיות יש לאפיפיור? שבהשאלה עליידי סטאלין, שמש העמים בשעתו, הצביעה, כמובן על תשובתו עליה, אינה כל כך פשוטה, כפי שמגלים עשניו יורשיו של אותו רוצח כאריגמטי בעסקי-יש שיש בפולין (אם זה לא היה עסקי-יש, הם היו מצ'כסלבקים את הפולנים כבר מזמן). לכן יקשה לקבוע היש קל, אם העובדה, שאגב בשבוע למולדת ממסע-הכבוד והגבורה שלו, שרה-חוף הישראלי יצחק שמיר החמיץ פגישה עם האפיפיור יוחנן פאולוס בעלת משמעות מדינית רבתי או אין היא מעלה או מורידה כהוא זה, ואנחנו יכולים להגביל את עצמנו לדאגות קיומיות אחרות.

וחוף מזה, אם הפגישה חשובה באמת, כלומר, אם לאפיפיור יש דיוויזיות, שרה-חוף שלנו יכול לתת קפיצה לרומא — עניין של טיסת ארבע שעות וחצי — והכל יבוא על מקומו בשלום. כך או כך, הדבר שמשך את שימת-לבי בפרשה אפיפיורית זאת היה התהליך וריקעו הדתי יותר מאשר המטרה או התוצאות. כפי שהיה מעשה, איחר מטוסו של שרה-חוף יצחק שמיר להמריא מארצות-הברית בשל סיבות שאינן תלויות בשר, וכך אירע שהוא נחת ברומא בעצם יום השבת. השאלה מדוע יצחק שמיר לא נשאר לעשות את השבת בניו-יורק, שם, כפי שידוע לי באופן מוסמך ומהימון ביותר, עומדים כמה וכמה בתי-כנסת שהצפיפות בהם ביום זה אינה גדולה במיוחד, והסיכויים לקבל "עליה ראשונה" טובים למדי, אלא ביודעה ומראש יצא לחלל שבת בטיסה מיבשת ליבשת בלא שום הצדקה של פיקוח-נפש או ספק פיקוח-נפש, היא שאלה נכבדה וטעונה תשובה ארוכה. אני רוצה לקוות, כי מה שלא עשה השר בניו-יורק עשה ברומא, שגם בה, כידוע לי, אין בעיה למצוא מושב בבית-כנסת.

מה שברור הוא, שאשר עצמו, שבודאי אי-אפשר להאשימו באפיקורסות להכעיס, לא ביטל לאלתר את האפשרות, כי בצד התילה כשרה בבית-כנסת רומאי הוא גם יתראה פנים עם האפיפיור בקרייתו, ובשבת, דיוויזיות או לא דיוויזיות. אבל מאחר שידוע שר נפש ראש-ממשלתו, הבריק לאן שהבריק, ועד מהרה נענה במיברק — יש להניח ששני המיברקים נכתבו, הוצפנו, פוענחו, הודפסו ונשלחו ביום שבת קודש (או שמה מדובר בשיחת טלפון, שכידוע אף היא אסורה בשבת?) — לאמור: "יצחק, רק לא בשבת!"

לא נחה דעתו של שרה-חוף, ושוב התקשר עם ראש-ממשלתו, והסביר מה שהסביר וטען מה שטען בזכות פגישה עם האפיפיור למרות השבת — כל זה בשבת — ונענה (שוב בשבת): "יצחק, הלא תבשו ותיכלם! זכרו ושמועו — יותר משמרו היהודים על השבת שמרה השבת על היהודים!"

נגד נימוק משכנע שכזה, שהוברק מירושלים לרומא ביום השבת משום פיקוח-נפש השבת, כדי למנוע מעשה שאינו גרר פיקוח-נפש או ספק פיקוח-נפש, לא יכול השר יצחק שמיר לעמוד. הפגישה עם האפיפיור בוטלה. השר ומדינתו — והאומה כולה — יצלו מחילול שבת מחפיר, ומה גם לעיני גוי שאין גוי ממנו!

נניח נא ליצחק שמיר ולמנחם בגין ולאולהים המיסכן, שבודאי נעזר במחשב משוכלל, שהפעלתו בשבת אינה כרוכה בחילולה, כדי לסכם את כל החילולים שביצעו שני שרים בישראל בשבת אחת, ולשקלל כנגד אי-חילול שבת שבפגישה עם האפיפיור, ולרשום להם ציונים בפניקס הפתוח שלו. אך מה, בעצם, דעתכם על חוכמת "יותר משמרו היהודים את השבת וכו'?"

אני חושב, שאין זו חכמה כלל, אלא הבל הבלים. קודם כל, אי-אפשר להאניש את השבת. השבת לא יכולה לשמור כשם שהיא לא יכולה לעשות שום דבר אחר, כשם שגם יום א' או יום ב' לא יכולים לעשות דבר. מי שיכול לעשות משהו, או לא לעשות, זה בני-אדם חיים — והם באמת עושים או לא עושים משהו בכל יום ויום בחייהם עלי אדמת.

שנית, במה השבת שמרה כל כך על היהודים, אני רוצה לדעת! אני מתבונן סביבי ורואה כל מיני יהודים שלא שומרים את השבת, לפי מה שמישחו כתב באיזה ספר, והם נראים לי שמורים די טוב. ומבחינה היסטורית, אם השבת באמת היתה שומרת את היהודים, מצבנו לא היה טיפ-טיפה טוב יותר! אהה! מצבנו רע מפני שהיהודים לא שמרו את השבת, חיללו אותה מבוקר עד ערב, בלא יראת שמים! הרי זה מה שאני אומר — שכל העניין הוא לא בשבת, שאינה יכולה לשמור דבר, מפני שאין היא אלא יום שבוע (היום השביעי), אלא בבני-אדם בשרוודם, ובמה שהם עושים לטובתם או לרעתם. אם מצבנו טוב או רע בגלל מהאין חילול השבת בדברי ימי ישראל לדורותיהם, אז שאלה מעניינת מאוד, כמובן, והגיע הזמן שתיחקר לעומקה, אבל היא תוכל להיחקר אך ורק על-ידי בדיקת מעשיהם של בני-אדם, מעשייהם ומשגי-צביבור. אבל איך אפשר לדבר על מעשים ופעולות של יום מסויים שבוע — השומעים אתם את שפכים מדבר? האם שבת היא פיה טובה?

שלישית, נניח שהשבת יכולה לשמור על היהודים (כמין אלת-מישנה, הלא היא "שבת המלכה"). מי רשאי ויכול לקבוע — ולפי מה — שיותר משמרו היהודים עליה שמרה היא על היהודים? פה יש קביעה הטעונה הוכחה, ואני אומר לכם, שלא זו בלבד שאי-אפשר בכלל להוכיח זאת, אלא — בהנחה שהשבת היא גורם חי ופעיל — יש כאן פעולת גומלין של השפעות ראשוניות ומשיגות ושילשויות וכו' וכו' בדיאלקטיקה שאין לה סוף: היהודים שומרים על השבת ובאופן זה משפיעים עליה, כלומר משנים אותה, והיא חוזרת ושומרת עליהם, ובאופן זה משפיעה עליהם, כלומר משנה אותה, וחוזר חלילה עד שאינך יודע מה ביצה ומה תרנגולת. אבל דבר אחד אתה יודע: היו יהודים חכמים שהמציאו את השבת, והיו יהודים שהמציאו את חוקי-השבת, והיו יהודים

● **ובכך זאת?** בחיך, תשאלו אותם, מה את שואלת אותי. ● **כוא נברך עץ זית...** לא רציתי לגרום לו התקף-לב, למרות שגרם להרבה אנשים התי פיי-לב. אלהים מעניק מתנות בצור רה של התקף-לב למי שמגיע לו. הגשתי תביעה-דיבה נגד זיגל ונגד מיסטר איקס. וכאן תינתן לי ההזדמנות להוכיח שאני לא איש מאפיה. תאמיני לי, עדי שמגיע לך. כיח שאני איש מאפיה הוא יצטרך להזיע הרבה מאוד.

## "מזרחי בגד ביי"

● **עוברת שמיסטר איקס הציע לי חצי מיליון לירות כדי לסגור את התיק נגדו, ולא הסר כמתו. אומרת לך כמה הם מפחדים. עצם העובדה שאמר שלא התכוון לאלי רונן, כי יש הרבה רוננים, זה מראה על טיפשותו הרבה. ההחלטה ש"דך הרב מני מש ובצלאל מזרחי, ששםם מוזכר כמיסמך ה11."**

אני חבר של בצלאל ואני חבר של מנטש ואני לא חושב שמנטש הוא איש מאפיה. המיסמך של ה11 הוא לא תורה מסיני, ולא המלאך גבריאל כמה אותו. אני מכיר לפחות שני אנשים מתוך ה11 שהם ומאפיה זהו כמו אני וטיס. מי האנשים, מזרחי רי מנטש?

● לא, מנטש רפי שאולי. ● **ומה עם בצלאל מזרחי?** על בצלאל אני לא מוכן להגיד מילה.

● **למה?** אני מצטער עד עומק ליבי שר העדה לטובתו, מכיוון שחברות נמדדת בדויסטריות וכאשר הרי דקקתי לו הוא בגד בי.

● **מה עשה?** כאשר בית-מישפט מחוזי הוציא פסק-דין שעלי לפנות את המיסעדה בגלל שאיחתי בתשלו סכר-דירה לבעלת הבית, פניתי אליו כמיליונר וביקשתי כמה גרושים. הוא היספנה אותי למישהו אחר. מאז אני רואה בו כפוי-טובה ולא הגיע לי מה שהיחא עשה לי. בגלל העדות שאני בבית-מישפט קבעה השופטת שאיני ראו לאמון.

● **מיסרת למנטש?** לא. מנטש היה נעלב אם הייתי מספר לו שבצלאל דחה אותי בסכום של שני ארגוני יסקי. ● **היו לך הרבה חברים מפורסמים — האם נשארן לך חברים גם אחרי הפירי מים?**

החברים האמיתיים נשארו. הנמור שות ברחו.

● **תן דוגמה.** מפקד חיל-הים, האלוף זאב אל-מוג, היה מבקר אצלי קבוע. אך ככל שהתקרב לקריה התרחק ממני. דיין נשאר חבר, לא חשוב בה כותבים העיתונים, הוא יודע שאני יודע שהוא רואה בעין אחת מה שאחרים עם משקפיים וטלסקופים לא רואים. אברשה טמיר, אני לא חושב אותו לאלוף בצה"ל אלא לאח. כרתנו בינינו ברית אחים, לטוב ולרע. בכלל, מאז שהתחלתי במילחמה שלי נגד זיגל עשיתי הרבה ידידים נוספים.

● **מי, למשל?** דליה ידלון, אשתו של אשר יד-לין. חשבנו לערוך ביקור משותף אצל זיגל, אבל מחשש לשלומו ויתרנו על הרעיון.

# החמור הקטן שברח מן הגן



זהו יוסי, החמור היחיד בצפון תל-אביב הנהנה מדירה עם ארבעה כיווני אוויר ומיגרש חנייה פרטי. על גבו רוכב לו יוגי אופיר, בנם בן ה-14 של שייקה ולידיה אופיר, שקנה את החמור ב-80 שקלים, בשותפות עם חבריו, מומי ועדי, ממכר של חבר אחר בשכונת-התיקווה. מאחר ומישפחת אופיר גרה ליד מיגרש ריק, בנו לו השלושה ביקתה מפוארת, התקינו לו מצע נאה. רק שבאחד הימים שכחו להגיף את הדלת. שכנה עירנית שהאזינה לרדיו שמעה לפתע על חמור עיקש החוסס את התנועה בקרן הרחובות ארלוזורוב והנרייטה סולד בתל-אביב, ומייד הבינה: זהו בטח החמור של יוגי. הזעיקה את שייקה, וזה הבחין מייד כי יוסי אכן אינו במקומו. וכך — מספרת לידיה — שייקה, שמאו ומעולם סירב להיכנע לאופנת השכונה וללכת עם פודל ברחוב, מצא עצמו מוביל, כלאחר כבוד את חמורו של יוגי בין אוטובוסים של זן ונהגים מחייכים.

אך לא אלמן ישראל. לפני כמה שנים, מספרים בירושלים, היה היתה זקנה יקית חביבה שראתה ערבי מכה את חמורו. איך הוא מעז, כעסה הייקית. משחמשיך הערבי להכותו קנתה ממנו את החמור והחנתה אותו ליד ביתה, בשכונת רחביה הממוכדת. אך החמור, שלא הכיר את כללי השכונה השקטה, געה ובכה ונער והשכנים השליכו עליו מן החלונות מים וחפצים להשתיקו. ראתה גבירתו כי החמור שלה ממשיך להתענות, ציידה אותו בגור ובכרוב והובילה אותו במיצעד רגלי דרך סימטאות ירושלים לאחד המושבים. ושם הוא חי עד עצם היום הזה.

## איך לבחור כלב?

למבחן בעיזות הגשירה (פעמיים בשנה).  
(4) גיזעי או מעורב? גם המעורב וגם הגיזעי הם מלאי חיים, עצלנים, שמחים, תוקפניים, הנפניים, פחדנים או אמינים. אולם היתרון הגדול של כלב גזעי הוא שבקנותך גור ידוע לך מה יהיו תכונותיו לעתיד, לפחות על פי הקביעה הגנטית. אם אין לך משיכה מיוחדת לכלב גזעי כדאי לקחת סיכון עם כלב מעורב, כי אופיו של כל כלב תלוי במידת החינוך שאתה מעניק לו. ועל אופי הכלב — בר לבוטק הבא.

החלטתם לקחת כלב ואתם יודעים שאין זו רק הנאה אלא גם אחריות — הנה כמה טיפים להקלת הלבטים:  
(1) גור או מבוגר? מבוגר בא אליך עם הרגלי הסביבה הקודמת. בדוק אם הם מתאימים לך. הרגלים רעים קל למנוע אך קשה לתקן. במיקרה זה הרגלים רעים פירושו הרגלים שאינם מתאימים לאורח חייך. גור, לעומת זאת, בן שבעה שבועות מינימום, תוכל לחנך כרצונך ובגיל קרטי זה הוא יוצר קשרים חיוביים עם כל בני המשפחה.  
(2) קטן או גדול? אולי תזלזל בשיקול זה: אם אתה גר בדירה קטנה, על קומה ובלי מעלית, לא תוכל להחזיק כלב גדול. הוא זקוק למרחב, ואם יטיל בבית במשחה יסחוף בננו כמה חפצים חיוניים. תיגער במיטתך — לא אשמתו שהבית קטן עליו. התחשב בגודלו. בעיקר אם אין לך צרר.  
(3) פרווה קצרה או ארוכה? הפרווה זקוקה לטיפול יום-יומי. פרווה קצרה — טיפול קצר. פרווה של פודל, סרייר ושנאוי צר זקוקה למריטה, לתספורת ולחפיפה. פרווה ארוכה ומוזנחת צוברת טפילים חיי צוננים. חשוב על אפשרויותיך בכסף ובזמן, ועל סבלנותך וסבלנות אישתך העומדת

## סטר אירי מחפש

### את אבא ואמא

לתשומת-לב מי שאיבד כלב סטר אירי. גירית אשכר (טלפון מס' 03-216571) מספרת: „מצאתי אותו משוטט בסביבת ככר המדינה, כשהוא פצוע רעב ועייף. הוטררי נאר סבר שהוא נדד בחוצות כבר כחודש והעריך שגילו בין שש לשבע שנים. אך לפי התנהגותו נידמה לי שהוא לא כל כך זקן. הוא חמוד, שובב וצמא לאהבה. הבעייה שלי שאיני יכולה להחזיקו, כי לי בעצמי יש כלבה דומה לו ומיוחמת והבית כולו נהפך על ראשו. אני משוכנעת שמישהו איישים הופך את העולם כדי למצוא אותו. אהיה מאושרת אם יחזור הביתה.“

מישהו רוצה שימחה בבית? למסירה גור נקבה בת חודשיים, בהירת שיער, קטנה, טרייר מעורבת, רכה ושובבה. כמעט נקייה בבית, נבונה ואוהבת לשחק. עונה לשם באבוצ'קה. הסיבה היחידה לנתינת: ישנם כבר שלושה קודמים בבית. לפנות אל ורדה או יוסי (טלפון מס' 03-481738).



## כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פינרו



## קיטי

### שובי הביתה!

אני יודעת שאת אינך יודעת לקרוא, קיטי, אבל אם יהיה לי מזל ומי שמצא אותך ימשיך לקרוא שורות אלה, בוודאי יהיה מוכן להסביר לך את הכתוב. אני מקווה שאת מרגישה טוב, וכי אינך סובלת מקור או מפחד. אני מקווה שמי שאסף אותך מבין עד כמה את נעימה ונזחה כשאהבים אותך ומכירים אותך מקרוב. והעיקר, אני מקווה שלא עשית אצלו שביתת-רעב ולא היקת ל-בריאותך כפי שאת עלולה לעשות בבית זר ובאווירה מנוכרת.

לאמיתו של דבר לא פיללתי שזה יקרה לי, אפילו ששמעתי סיפורים רבים על חתולי לים אובדים וכלבים שנעלמו במרפאה של "קותי" (יקותיאל) בעלי, שהוא אחד מעורכי המדור הזה. כן, קיטי, החתונה שלנו התקיימה שבוע אחד אחרי שנעלמת. היית חסרה לנו. וזכרת איך היכרת את קותי, כנראה? לפני שנתיים, זה היה אצל חברים; הם שאלו אותי אם אני רוצה גור של חתולה סיאמית, ואני, שלא אהבתי חתולים, לא הגבתי. עד שפתאום נדחת אלי, נצמדת לרגלי ולא הרפית. ואז החלטתי לנסות. לקחתי אותך הביתה ומייד לוטרריטאר, לקבל חיסונים, תדריך וכל השאר.

מאז אני יודעת את מי אהבתי קודם, אבל אהבתי אליך קשורה באהבתו. התרגלתי לראותך בינינו, מציצה מתחת לשמיכה, משחקת עם כושיית, הכלבה שלנו על הדשא (כן, גם לה נורא משעמם מאז שנעלמת), ומוזר לראות את הספסל שעליו נהגת ל-השתוף, בכניסה למרפאה, ריק לפתע.

## המכה:

### פגע וברח

מישפחת רויאלי מרמת-השרון גידלה את כלבה, סטר, במשך שבע שנים. בוקר סר יפה ואצילי. סטר גדל עם ילדי ה-מישפחה, והיה שותף לכל עצב ולכל שימחה. באחד מימי השבוע שעבר, בי שעות הצהריים, חזרה גברת רויאלי, כי דרכה, מעבודתה הביתה, אך משהתקרבה אל השער הבחינה בשלוליות-שלוליות של דם מובילות לביתה. היא רצה בעקבות הדם ולבה מפרטר, שמא משהו נורא קרה למישהו מבני מישפחתה. והנה על מיטת תן הבית, על סף הכניסה, שוכב לו שסוע ושותת-דם הכלב סטר. נשמה לא נותרה באפו. כל עוד רוחה בה פינתה את ה-כלב לבל יראו אותו הילדים בבואם הביתה.

השכונה התלחשה. עדי-ראייה סיפרו כי סטר נדרם וכי ראו את הדורסת בפעולה: היתה זו שכנתם של רויאלי לבית הדור מישפחת. הדורסת פגעה בכלב במכוני תה, יצאה מן המכונית, העיפה מבט בכלב המחפזל מכאבים, נכנסה למכוניתה והסי-תלקה כהרף עין. בעלי החנויות בסביבה אף ראו כי כלבה של השכנה הדורסנית היה בתוך המכונית. איש לא ידע להסי-כיר מדוע לא הרימה הדורסת את הנפגע ולא נשאה אותו אל הוטררינאר הגר כי סמוך למקום-האסון המוכר לה היטב. אחרי כרבע שעה בלעו העדים את לשון גם וכבר לא היו כל כך בטוחים במה שראו. איש מהם לא היה מוכן לחזור על שם הדורסת. כולם פחדו. יחסי השכנים עשויים להתדרדר ומוטב שלא ללבות את הרוחות.

אשר לגברת רויאלי, היא נותרה עם בעייה קשה שבעתיים: ילדיה משחקים עם ילדי הדורסת וחיים כמעט בצוותא. הדורסת יודעה בשינאתה לכלבים וילדיה שלה, הם שכפו עליה החזקת כלב משלהם. נקמת סטר עשויה להטיל צל על הילדים השכנים ועל אדם — כתם שלא יימחה. כי לא מדובר כאן בפגיעה בחיה בלבד, אלא בהתאבנות לבו של הדורסת. ואמנם זו עוד הגדילה עשות: כחצי שעה אחרי שגווייתו של סטר פוג-תה, הבחינה הדורסת בשכנתה שפניה עגומים והתעניינה לדעת האם קרה משהו. חס וחלילה.

על כך כבר אמר התלמוד: המגדל כלב (רע) יהיה מחוץ לביתו (הכלב). כלר מר: אנשים רעים אל יגדלו כלבים.

בעצם לא יכולתי להבין כיצד נעלמת. הרי היית מלכת השכונה ותמיד חזרת הי ביתה. האם מישהו פיתה אותך ללכת? הרי לא הלכת מרצון אחרי זרים! אבל את אהבת אנשים ואינך מרשעת מטבעך. אני מקווה, לפחות, שאם הגעת לבית של אנשים טובים, יבינו שאינך חתולת-בית בלבד ושאת זקוקה לחצר ולמרחב מחייה. ואולי גם יבינו את גודל הפגיעה באלה שנפגשם נקשה כנפשוך ויחזירו אותך הביתה. שלך, דניאלה שרעבי.





# KENT




## מפעם לפעם מגיע לי...

מפעם לפעם אני מרשה לעצמי משהו מיוחד. כמו קנט למשל. אני מדליק לי קנט ונהנה מהשילוב הנפלא של רעננות וטעם עדין, נקי ורך. הטעם המיוחד של תערובת הטבק האמריקאית ופילטר המיקרונייט המפורסם. קנט. מפעם לפעם מגיע לי.

**KENT**  
שווה כל מחיר.

הקנייה הטובה ביותר 1981



הדרך אל עולם החלומות שלך עוברת בפנים.





דושיב  
מפעל דפוס  
1988

# המגזין

# מישטרת אור יהודה

## נכונה לביריוני העיירה

**א** פירו השוטרים מתחנת מסובין חרשים ששים להתחיל עם העבריינים הקשורים השולטים באור יהודה. בפסקדין



# עיר ללא רחמים

היתה לנאשמים חוצפה לאיים על חדר בחצר המישטרה. לאחר שהתלונן. ומפליא מאוד שאיש מישטרה היה סבור שאין לפתוח תיק בעיקבות תלונתו של חדר ואין כאן מקום לחקירה. ועוד יותר מפי ליאה האזהרה לסמי, שלא כדאי שחדר יתלונן על מורחיו.

העניין הגיע לבסוף לחקירה. אחרי ש- השניים הסתכסכו עם מישפחת משיח. מי שפחה זו בת תשעה אחים שולטת בחיי

כל מה שהם רוצים מגיע להם ואיש אינו רשאי לסרב להם. ואמנם הצליחו



עבריון ארמי  
— ויד כל בו

להשליט את חיתתם על אנשי המקום. שלא התלוננו במישטרה.

### איומים בחצר המשטרה

**ה** יח זה איש מן החוץ, אברהם חדר, הושב בתיים, אשר החל לגלגל את הפרשה.

חדר עבד באולם-החונות של סמי משיח, שמישפחתו שולטת במרבית העסקים בי אור יהודה. מורחיו, שגם הוא עבד בתקופה מסוימת במאפיה של משיח, הסתכסך אתו ודרש מחדד שיפסיק לעבוד אצל סמי. כדי להבהיר לו את רצינות כוונותיו, הזמינו לביתו ושם התנפל עליו. יחד עם אלאמי. השניים היכוהו מכות נמרצות. אולי מכיוון שלא היה תושב המקום ולא ידע על יחס המישטרה המקומית לשני הביריונים, הלך חדר והתלונן בי מישטרת מסובין על המכות שקיבל. חוקר בשם שלום לביא שמע את דבריו, אך לא פתח תיק ולא רשם תלונה, אלא שלח אותה לבית-החולים כדי להביא תעודה רפואית. כיוון שהחבלות על גופו נראו לעין. אחרי שחדד הלך לבית-החולים, טילפן היומנאי של תחנת מסובין לסמי משיח ואמר לו: „אנחנו פוחדים על חדר, למה הוא מתעסק עם מורחיו? וכאשר חזר חדר מבית-החולים לתחנת המישטרה חיכו לו שני תוקפיו בחצר התחנה. הם התנפלו עליו ואיימו עליו לבטל את פנייתו למישטרה. אומרים השופטים: „מפליא הדבר כי

לונן במישטרה והעדיף לשתוק. אחרי כמה ימים פנו מורחיו ואראמי למשה גובי, שישב בבית-הקפה של אנואר, וביקשו את מכר יתו. גם הוא זכה במכות כאשר סירב.

### שרשרת זהב למשיח

**כ** אשר הפסיד כדורי 5000 לירות בי מישחק-קוביה לאחד בשם משה בברא-שוילי. נתן לו טבעת זהב כערבון. אבל למחרת פנה כדורי לאדם בשם יגאל אבי רהם ודרש ממנו שיפדה את הטבעת מי בבראשווילי וישלם לו מכספו את החוב של 5000 הלירות. יגאל זכה למנת המכות שלו כאשר סירב למלא את השליחות ש- הוטלה עליו.

אז מסר שרשרת-זהב שלו לחנניה בני-מינוף, העוסק ביהלומים, ושלח אותו לסמי משיח, כדי למכור לו את השרשרת תמורת 5000 לירות. הוא קיבל את הכסף, פדה את טבעתו ושלח מייד את בנימינוף בי חזרה למשיח, כדי שיקח ממנו את השרי



עבריון מיורחי  
— יד בכל

שרת שמכר לו זה עתה. למרבה הפלא מילא בנימינוף גם שליחות זו. אלא שסמי סירב להחזיר את השרשרת עבורה שילם במיטב כספו.

אנשי השכונה ידעו מדוע הם מפחדים מהשניים. כבר לפני יותר משנה, כא-שר הסתכסך מורחיו עם ראשה-עיר, יצחק בוכבזה, הלך מורחיו עם בתו הקטנה דייוזי לעירייה והפך את מישרדו של ראש-העיר. הוא שבר רהיטים. גיפץ חלונות ודלתות והשאיר את המקום כמו אחרי פוגי רום. אנשים פחדו להתעסק אתו.

אפשר להגדיר את הנאשמים כמי שידם בכל ויד כל בס, כתבו השופטים בפסק דינם. הם סברו כי הם שליטי המקום.

מפתיע שניתן בימים אלה בבית-המישפט המחוזי בתל-אביב, התגלה כי כאשר הת-לונן אדם בתחנת מסובין שהוכה בידי יוסי מורחיו וכדורי אראמי, לא רשמו השוטרים את תלונתו. תחת זאת טלפנו לאדם מסויים בעיירה ואמרו לו: „אנו מפחדים על חדר. למה הוא מתעסק עם מורחיו? גישתם זו של שוטרי תחנת מסובין לא עוררה תלונות נגד שני הביריונים ששלטו באור יהודה בכוח הזרוע. וכאשר נתפחה חקירה רצינית בפשיעה של השניים, היה זה רק אחרי שמישהו פנה למדור המרכזי והתלונן כי הצמד-חמד ניסה להרגו בי יריות. קצינים מיחידת המישטרה המעולה הגיעו לעיירה, קבעו את מושבם במאפיית פיתות של סמי משיח, ושלחו משם שלי-חים לכל בתי-הקפה באור יהודה, כדי לאסוף את העדים והמתלוננים.

רק בצורה זו הצליחו לאסוף מספיק מידע כדי שהפרקליטות תגיש כתב-אישום נגד מורחיו ואראמי. השניים נשפטו, הור-שעו ונכנסו למאסר לשנים ארוכות.

### מישחקי קוביה אגרוף בפנים

**ה** עיירה שוכנת בדיוק מול סביון. מצידו האחד של הכביש הישן לגמל-התעופה לוד יש שלט „אור יהודה“, ומולו

### היתה להם החוצפה לאיים "בחצר המישטרה..."

שלט דומה „סביון“, רק כמה קילומטרים מפרידים בין הליכר המרכזית של סביון, המקושת בצמחה מסוגנת, בחנויות-פאר ובמיסעדה סינית יוקרתית, לבין כיכר כסראנה, שהיא אחת הכיכרות המרכזיות באור יהודה. כיכר זו אינה אלא מיגרש גרוטאות ענקי, שבמרכזו ביצה עמוקה וסביבה כמה חנויות עלובות למימ-כר ירקות ומיני סדקית, ומינון אחד או שניים, המוציאים כיסאות-עץ שבורים לי-חצר ונקראים משום מה בתיקפה.

באווירה כזו של עוני ועזובה בעלי הכוח הם השולטים. יוסי מורחיו וחברו כדורי אראמי בילו את רוב זמנם בבתי-הקפה הקטנים של אור יהודה, כשהם משח-קים קלפים וקוביה ולוגמים משקאות חרי-פים. איש לא חלק על שליטתם בעיירה, והם קיבלו כל מה שביקשו מאנשי המקום. אם רצו מכונית לא היה דבר קל מזה. הם פנו לאדם בעל מכונית וביקשו את מכוניתו. אם העז מישעה לסרב היו מכים אותו. בססה כל מה שביקשו, ביקשו מיצחק מועלם, בעל בית-מסחר לפורמייקה, את מכוניתו. כאשר סירב מועלם, התנפל עליו מורחיו, הכהו בפניו ואמר לו: „שני אנדר פים מאחלה גבר באור יהודה. אני אקח

### היומנאי הזהיר: למה להתעסק עם מיורחי?"

המסתר בעיירה. אחד האחים, סמי, היה פטרונו של משיח במשך תקופה ארוכה.

### „מי שלא ניכנע — מאניאק“

**מ** הות הפיכסוף בין השניים לא הובי-הרה במישפט, אך יום אחד חדל סמי להיות השליח הטוב של מורחיו, ואז הת-ליט מורחיו להתקסם בו. הוא איים על חדר שיפסיק לעבוד עבור סמי, התחיל להטריד את פטרונו לשעבר.

יום אחד רדפו מורחיו ואראמי במכוניתם אחרי מכוניתו של סמי, וכאשר השיגוה ירו לעבר הנהג.

כך החלה החקירה הרצינית בעניינם של מורחיו ואראמי, אשר הביאה בסופו של דבר לכתב-אישום ארוך ומפורט נגד השניים, שהוגש על-ידי אברהם לנדשטיין מפרקליטות תל-אביב.

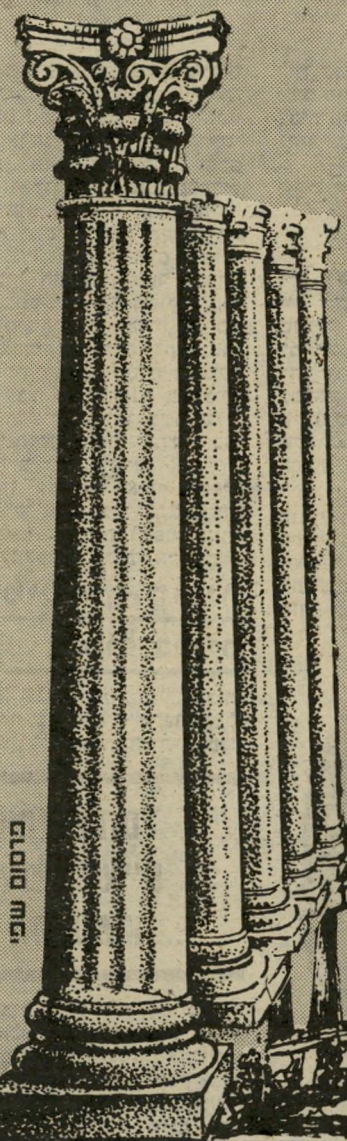
„זהו סיפור עגום של הווי חברתי“, קבעו השופטים. „מושגים נורמות-חיים ש-נתגלו לנו במהלכו של מישפט זה. לפי נורמות אלה סחיטה הוא מעשה של יום ביומו, ואין בכך דבר יוצא-דופן... מי שלא נכנע לסחיטה אוי לו, מי שמתלונן הוא מאניאק ומלשן. אם מנהל מישפט, קרובים וידידים חיים עמו, ולא רק נשים וילדים, אלא גם גברים שמקומם הוא בעבודה — יושבים במשך ימים באולם בית-המישפט ומדי פעם מתערבים במהלך המישפט בהתפרצות ובהערות. העדים מפי חדים. גם מי שמדבר, מתקן ומייפה את עדותו, ואם העדות אינה לרצון הנאשמים, אין הם מהססים לצעוק ולאיים ויש צורך להוציאם מהאולם.“

הרף פחדו העדים הצליח התובע לנד-שטיין להוכיח לבית-המישפט את מעלליהם של השניים והם הורשעו בכל פרטי הי-אישום על-ידי השופטים חנה אבנור, נחמיה בר וישראל גלעדי. מורחיו נידון לתשע שנות מאסר וכדורי לשבע שנים. פסק-הדין הועבר על-ידי התובע למפקל, לפי בקשת השופטים, כדי לבדוק את הת-נהגותם של השוטרים בתחנת מסובין.

# 9 ימי זהב בים התיכון באניות

## חופשה נפלאה

### בחג הפסח!



דפוס שבי

השנה בלה את חופשת הפסח על הים. במחיר מקביל לחופשה בישראל תוכל לשלב ביקור בימים שבאתרי הים התיכון ובילוי על סיפונן של האניות „אריון” ו-„ורגינה”.

#### ARION - 17.4. - 26.4.81

בדרכה תפקוד האניה את הנמלים הבאים: לימסול, רודוס, אתונה-פיראוס, והאי לסבוס. המחיר ליחיד בתא זוגי ממוזג אויר כולל ארוחות ומיסי נמל החל מ-478 \$.

#### VERGINA - 16.4 - 25.4.81

בדרכה תפקוד האניה את הנמלים הבאים: לימסול, כרתים-הרקליון, אתונה-פיראוס, ברנדיזי — איטליה. המחיר ליחיד בתא ממוזג אויר כולל ארוחות ומיסי נמל החל מ-460 \$.

בשתי האניות תוכלו להנות מבריכת שחיה, סיפוני שיזוף, חנות פטורה ממכס, דיסקוטקים, בארים, ערבי הווי ובידור ותזמורת ריקודים.

\* מחירי ההפלגות אינם כוללים סיורי חוץ.

הבטח מקומך לשייט — מספר המקומות מוגבל.

דרגת סיווג בטיחותית שנתנה ע"י מנהל אגף הספנות והנמלים: „אריון” שנת בניה 1965 א"א. „ורגינה” שנת בניה 1964 א"א.

פרטים נוספים אצל סוכני הנסיעות ואצל:

חיפה, העצמאות 76, פנת קייזרמן 1, טל. 663026, 640093  
תל-אביב — רח' אלנבי 36, טל. 651412, 6-654361  
ירושלים — רח' ינאי 4 — טל. 244266, 247315

**י.כספי**  
בע"מ



ה' 17 המחוננת

אגמניות מתלוננת:

# כודדה

# גסות

# הגבר הישראלי!



ולפתח את כל השרירים, אחריכך אני עושה טאונה ויוצאת אל התצוגה הבאה, אומרת הדוגמנית הצעירה, מרים אלון. בכדי להיות דוגמנית טובה אני חייבת לשמור על כושר מעולה.

האב, פרופסור באוניברסיטה בפאריס, התחתן שנית, ואילו האם, שסבלה מבעיות בגבה, היתה חייבת לעבור למקום חם יותר. "ואז החלטנו לעלות לישראל."

## לחץ

## חברתי



**עם בואה** לארץ התיישבה המישפחה בנתניה. מרים נרשמה לבית הספר התיכון העירוני והתחילה ללמוד. "זו היתה תקופה איומה לגבי" מספרת מרים, "שימשתי מרכז התעניינות לכל התלמידים. גובהי יוצא הדופן והלבוש הפריסאי ש"

את הקאריירה המיקצועית שלה התחילה רק לפני ארבעה חודשים, וכבר היא מדגמנת בכל התצוגות החשובות בארץ. "בכל יום יש לי תצוגה או שתיים, אך האמת היא שהחיים האלה בהחלט קשים. הם לא כליכך זוהרים כפי שהם נראים לאנשים בחוץ."

מרים עלתה לישראל מצרפת לפני כשנתיים, בליוויית אמה ואחותה הקטנה. את ילדותה עברה בפאריס, אביה ואמה התגרשו בהיותה בת 10 ולאחר מכן חלתה האם. "הייתי בעצם ילדה קטנה והוטלה עלי אחריות עצומה", היא מספרת, "כמו ניהול הבית ושמירה על אחותי הקטנה, ואני מאמינה שזו אחת הסיבות העיקריות לבגרות הנפשית המהירה שלי."

## פיתוח שרירים

את השרירים שמרים אינה מפ" עילה בריצה, היא מפתחת ב" מכון כושר פרטי. "בין התצוגות אני נוהגת לבוא למכון, להתעמל

**מרים אלון** נכנסה אל מזכירות בית הספר התיכון בנתניה. את פניה קיבל מנהל בית הספר וביקש ממנה לשבת. "ובכן, איזה כיתות את רוצה ללמד?" שאל המנהל, ומרים נותרה פעורת-פה אל מול השאלה. "אני רק בת 15, הסבירה, "באתי ללמוד כאן."

קבלת הפנים, שאותה ערך לה מנהל בית הספר עם בואה להירשם, דמתה לזו שערכו לה התלמידים בכיתה. מרים אלון, המתנשאת לגובה של 184 סנטימטרים, נראתה תמיד כוגרת מכפי גילה. "בגיל 14 חשבו שאני בת 18 או 20" היא מספרת. היום מרים בת 17 בלבד, והיא נמנית על השררה הראשונה של הדוגמניות הישראליות.

**בבוקר** לובשת מרים את ביגדי התעמלות, ורצה מיס" 99 קילומטרים. "אסור להתנוון" הכריזה.



(המשך מעמוד 69)  
אליו הורגלתי, הפכו אותי תופעה לא מקובלת."  
היא לא יכלה לעמוד בלחץ החברתי, והחליטה לעזוב את בית-הספר. "במשך שנה לא עשיתי כלום" מספרת מרים, "עבדתי עם אמא בבוטיק שהיא פתחה, ומלבד זאת לא עשיתי דבר." לאחר שנה פנתה מרים לשגרירות צרפת, ונרשמה לבחינות-הבגרות בצרפתית, שאותם תעשה בעוד מיספר שבועות.  
"לא יכולתי לראות את מה שעובר עליה, מספרת אמא, מישל אלון, "מרים היתה התלמידה הטובה ביותר בכיתה בפאריס, ופיתאום הפסיקה ללמוד. האשמתי את עצמי משום שבגללי עלינו ארצה."  
מרים רוצה ללמוד רפואה בעוד חמש שנים, ועד אז היא הציבה לעצמה אתגר — להפוך דוגמנית בינלאומית.

"לפני ארבעה חודשים פניתי לידידה של אמא, העוסקת באופנה, וסיפרתי לה שאני רוצה לעסוק בדוגמנות. זו היפנתה אותי למכון הישראלי ליצוא, ומיד התקבלתי לעבודה, כדוגמנית של מיספר מיפעלים מהגדולים ביותר בארץ."  
"גילי הצעיר ועלייתי המהירה גרמו לא אחת לצרות-עין", אומרת מרים, "היו נסי יונות להעליב אותי, או להפוך אותי נושאת-כלים לדוגמניות ותיקות, אני אמנם רק בת 17, אבל לא טיפשה, ואותם נסיונות נפסקו מיד."

אמא של מרים היתה בעבר דוגמנית בית של מיספר בתי-אופנה פריסאים, מהגדולים בעולם, "לא רציתי שמרים תהפוך דוגמנית", אומרת האם, "ובאותה מידה לא רציתי שתהיה אינטלקטואלית בלבד. החיים בשטח הדוגמנות קשים מאוד. זהו שטח תחרותי ורחוק מלהיות נוצץ, כפי שהוא נראה לאנשים שלא שייכים אליו. מרים היא בסך-הכל ילדה, שצריכה עדיין להתפתח, אם מבחינה גופנית ואם מבחינה שיכלית. להיות דוגמנית מיקצור עית זה אומר לשמור על גיורה דקה מאוד, ולחיות חיים קשים עם מעט שעות-שינה ומעט היי-רוח."

למרות טענות האם, שומרת מרים בקפי דנות על אורח-חיים מסודר: "כל בוקר אני רצה מיספר קילומטרים, לאחר מכן

### לבט מסויים

היא מבצעת, כדי ללמוד



### העץ והתפוח

מישל, אימה של מרים, היא דוגמנית-לשעבר רצתה שמרים תהיה דוגמנית, "עולם הדוגמנות ורחוק מלהיות נוצץ, כפי שהוא נראה לאנשים שלא שייכים למיקצוע." א

אני אוכלת ארוחת-בוקר מלאה ויוצאת לעבוד. בדרך-כלל יש לי שתי תצוגות, וביניהן אני משתדלת ללכת להתעמל במכוני-כוח, עלימנת לפתח שרירים שאינם מתפתחים בריצה."

האתגר שאותו הציבה מרים לעצמה, להפוך תוך חמש שנים דוגמנית בינלאומית, מחייב עבודה קשה. "אני עובדת הרבה מאוד על הגמישות הפיסית שלי ועל התנועות, שיהיו אלגנטיות כמה שיותר. אם אני מבצעת צילומי-אופנה, אני יושבת שעות ארוכות מול הצילומים ולומדת מהן הזוויות הנכונות של פני ומהן התנועות הנכונות לי בצילום."

### חיזור

### של צבר



גידה הצעיר ואורח-חיים המתאים לבחורה בוגרת יותר גורמים למרים לבעיות. "קשר עמוק עם בנות-גילי הניו בלתי-אפשרי לגבי, מאחר שמבחינה נפשית אני בחורה מבוגרת. מצד שני, גם הבחורות העובדות איתי אינן יכולות להיות חברות



רגליים ארוכות ואלגנטיות חר שפת מרים, בשעה ש' היא מזגמנת בגדיים בחוף תל-אביב



משעמם אותי. ישנם גברים שנבהלים מגילי הצעיר וישנם גברים שעובדת הגיל לא מטרידה אותם. היום אני נערה בת 17, ואני מודעת לחולשה הטיבעית של בנות גילי — להימשך לדברים היצוניים, כמו הופעה נאה וחפצים יפים. אבל אני לא מוכנה לוותר על העניין הרוחני, וזה יוצר מצב שבסך-הכל אני נשארת בבית, כי הכל יחד אצל גבר אחד זה נדיר."

מרים אינה נהנית מצורת החיזור של הגברים הישראלים, "אני די נבוכה אל מול הגסטו שמגלים כלפי גברים זרים," אומרת מרים, "זו תופעה שנתקלתי בה רק בישראל. בחוץ-לארץ, כשגבר מנסה לחזור אחרי גברת, ולא משנה מהו גילה, דרך החיזור לא תתבטא בנסיגנות להעליב או להשפיל, כפי שעושים זאת גברים רבים בארץ."

מרים נוהגת לבלות בחברת אמה היפה והצעירה. "זה כיף שאמא נראית צעירה," היא מודה, "אנחנו יכולות לצאת יחד, וכולם חושבים שאנחנו שתי חברות טובות." למרות העובדה שהן נמצאות יחד באירועים חברתיים, לכל אחת חברה שונה. "לאמא יש החברים שלה ולי יש שלי. על אף העובדה שאמא נראית צעירה,



**שרידים** מרים בשעת-אימון. "אסור להזניח שום איר בר", היא אומרת. מימין: מרים בחדרה.

קיים פער הגילים, ולכל אחת קונספציה שונה לגבי אורח-החיים שיש לנהל. "אמא זו אמא. היא תמיד מתערבת ור תמיד חושבת שהיא יודעת יותר טוב. בתקופה שבה לא עשיתי דבר, ונטשתי את הלימודים, היה הקרע הגדול ביותר ביי נינו. אמא לא פסקה מלהטריד, ולבסוף יעצה שאעזוב את הבית. השבתי שמאוד ארשים אם אארוז את המיוודות ואעלם לכמה שעות. שבתי כעבור חמש שעות, וראיתי שלא הצלחתי להרשים.

"אז נסעתי לאילת. באילת עבדתי כמל-צריח, וישנתי בבית-מלון זול. רק כעבור שבועיים הופיעה אמא, ולקחה אותי משם. אז יש בעיות גם כשיש אמא צעירה, הי מבינה ומכירה היטב את אורח-החיים כמו שלי."

בינתיים מרים עומדת לפני גיוס לצה"ל. "זו חובה של כל בחורה ישראלית. זה יהפוך לגבי בעיה, הן מבחינה מיקצועית והן מבחינה חברתית. מכיוון שיהיה לי קשה להסתגל לתנאים שבהם לא אני קובעת. אך לפני עוד שנה שלימה ואני מקווה לנצל אותה עד תום, אם בעבודה ואם בסיוולים בעולם." **נריה מאנה**

# נאמר של עייר



**אורציון מנסה לפחלץ את מנדלי מוכר ספרים \***  
**ברינקר מודה לתלמידותיו \*** קלדרון יורה \* א. ב. יהושוע של שנת  
**1953 \* העוזגריה של גרץ \*** העקשנות הפרועה של ראובן קריץ

**פתיח**

## ביקורת 1980/81

שנת המס 1980-81 לא היתה שנה גדולה לספרות העברית המקורית. שנה זו לא הולידה ספרים גדולים. היא עמדה בסימן גידול בתעשיית ספרי-ביקורת הספרות העברית בישראל. חצי תריסר אוניברסיטאות הפיקו עשרות דוקטורים חדשים לספרות עברית. שיאי שנות מחלוקת ותת-מחלוקת חדשות באוניברסיטאות הגיל יזכרו במשכורות-עתק אקדמיות.

עשרות מיליוני שקלים יעברו במהלך השנה הקרובה בגיבוריות האוניברסיטאות. כדי להזין את כל מומחי הספרות העברית. הרושם הנוצר הוא, שכל מה שנתר מהספרות העברית הוא ביקורת הספרות.

הסופרים העבריים — הטובים, הבינוניים והגורעים — יאלצו להמשיך לעבוד כשדרידו (דוגמת יצחק בן-צור) או כמתרגמים (דוגמת פינחס שדה ויורם ראובני), ובמותם יפרנסו את הדור הבא של הפרופסורים לספרות. ושוב, במשכורות צמודות למדד ולתחשיבי שנות שבתון.

סקירה על מעט מפריע-עמלם של אנשי הקמפוס האקדמי בישראל בשדה הספרות מוצאת במדור זה.

**קלסיקה**

## רבינוביץ ואברמוביץ

הפרופסור חנא שמרוק מהאוניברסיטה העברית בירושלים נחשב לאחד המאורות, ולבולט שבין חוקרי ספרות האידיש כיום. בספרו שלום עליכם — מדרוך לחייו וליצירתו, מביא שמרוק תמצית עניינית על חייו ויצירתו של אחד ממגניי היסוד לספרות האידיש המודרנית, מהמשפיעים העיקריים על הספרות העברית והישראלית.

מבוא הספר מפרט בהרחבה את תולדות חייו של שלום רבינוביץ, המכונה שלום עליכם, תוך פירוט הביוגרפיה היצירתית שלו. שאר הפרקים מאירים פינות רבות בביקורת ובמחקר על יצירותיו של סופר נהדר זה. המדריך שמביא הפרופ' כולל פסקוליות מכתבי המחבר, גלושות כתבידו ותצלומים דוגמת זה שבו יושב שלום עליכם עם חייים נחמן ביאליק בפגישתם בהאג, ב-1907.

הפרק השני בספרו של שמרוק ביקורת ומחקר של כתבי שלום עליכם מציג מעט מהעושר של נושא מחקר מרתק זה. שאר הפרקים מוליכים את המעיין אל אותו יער מופלא של ספרות וביקורת אידיש, יער שעציו נחרכו ונשרפו בימי המילחמה העולמית והוא נכרת מעירות התרבות.

בין השאר מופיעה בספר הודעתו של

• חנא שמרוק — שלום עליכם — מדרוך לחייו וליצירתו; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 92 עמ' (כריכה רכה).

שלום עליכם בדבר תרגומו של י. ד. ברקוביץ (שהיה אחר-כך לחותנו): "למען הקוראים והמבקרים, החוקרים וש"א אלים לשנון של מתרגם כתבי לעברית, הריני מפרסם כזה, כי תרגומם של הכרכים האלה (מלבד הכרך הראשון שנכתב בהשתתפותי) הולך ונעשה, במסירת ה"קולמוס מאתי, בהשגחתי ובהגהתי, על-ידי סופר עברי צעיר, הרוצה בעילום-שמו".

הספר הזה מעולה בתמציתו, במידע הר מרוכז ב-92 עמודיו ובהתבטלות מרצון של הפרופ' שמרוק ליד עוצמתו של שלום עליכם, התבטלות מסוג זה אינה בנמצא אצל הדור הצעיר של בוגרי הפקולטות לספרות באוניברסיטאות.

אם קיים אבטיפוס כלשהו לערפדות התרבותית המייצגת את הדור החדש של ספק-מבקרים-יומחים לספרות, ספק חרוגים לעת מצוא, הרי שזה החרוז ה"באר-שבעי אורציון" (שם אמיתי) "בר-תנא, שפירסם ספר בשם מנדלי מוכר ספרים — עיון ביקורתי במיכלו יצירתו של אברמוביץ". סיפרו המשוכלל ברתנא נקרא כמו היה תפור מנוולי-פחלוצ אקדמיים, שנועדו לפחלץ את יצירתו ה"חיונית של מנדלי מוכר ספרים המייצג בחייו וביצירתו את כל המנוגד לאקדמיזם המשעמם של ברנאט.

דגימה מקרית של תהליך הפחלוצ של מנדלי מ"ס, בגירסת אורציון מוכר ספרים, ברתנא: "הוא מצוין סיטואציה, או שרשרת סיטואציות שעולה מהן משמעות רציפה אחת, החוזרות בצורתן, או בצד-רות דומת, ביצירה אחת, או במספר יצי-



שלום עליכם בין החוקר ליוצר

רות של אותו מחבר... "ו/או: "משום שאינם יכולים להתנהל כרגילהם, זקוקים הם, בעולם שכולו כאוס וזרימה, לעזרת אחרים, לעזרת בעלי העגלות..."

אם הפרופסור שמרוק המחיש את ה

• אורציון ברנאט — מנדלי מוכר ספרים — עיון ביקורתי; הוצאת דקל; 156 עמודים (כריכה רכה).

גבולות בין החוקר לבין היוצר ב-9 עמודים, הרי שאורציון ברנאט מצדיק ב-156 עמודי סיפור את ביטול המימון הממשלתי למחלקות לספרות באוניברסיטאות.

**אסתטיקה**

## ברינקר

מבקר בשם ישעיהו שן כתב על ספרו הראשון של האסתטיקן הוותיק ה"ר מנחם ברינקר, מבעד למדומה — משמעות וייצוג ביצירה הבידיונית —



מנדלי מוכר ספרים פחלוצ 1907

שהוא, אחד מציוני הדרך הבולטים כיון תר — אם לנקוט לשון המעטה — מהתמדרדות עם מצבו הכעייתי של המחבר קר הישראלי בתחום זה, מלבד תרומתו הנכבדה למחקר הבין-לאומי בנושא... " ואכן צדק שן, שנקט לשון המעטה בהגדרת ספרו של ברינקר, שייתכן שבלוע-זית ניתן לפחות לקרוא בו.

ספר ביכוריו של ה"ר מנחם ברינקר מי שתירגם בעבר את כתביו של ז'אן פול סארטר מצרפתית מובנת-למחצה לעברית בלתי-מובנת, כתוב בעברית משוללת משמעות, חרף האסתטיקה והכו"ת תרת המאוד מגרה. מישפט של יחסית בספרו של ברינקר נתגלה על-ידי כתב שורות אלה בעמ' 128, וזה נוסחו: "בשמות-הים על ראית הנושא במנחי היחס בין מישפטים, מבינים, כי ההקשר הפראגמטי, המבוא קורא רומן או צופה-תיאטרון ליחס ליצירות בידיוניות אמיתות מובלעות ברורות, אינו ההקשר הפראגמטי של הבנת מבעים מילוליים, אלא ההקשר הפראגמטי של הבנת ה"צגים ספרותיים (תיאטרוניים או קולנוי-

• מנחם ברינקר — מבעד למדומה — משמעות וייצוג ביצירה הבידיונית; הוצאת אוניברסיטת תל-אביב והוצאת הקיבוץ המאוחד; 180 עמודים (כריכה רכה).

עיים), שנכנו מתוך מבעים אלה... " עד כאן ברינקר בפשטותו. אם להתייחס לפרקים שמקדיש ברינקר להבנת האסתטיקה של הנושא הקולנועי, בתת-כותרת על הפארסה הקולנועית, הרי שכל בוגר כיתה ח' של בית-ספר עממי יגלה עניין רב יותר, וטעם מרתק יותר, ואיכות עדיפה, בנוסח האנגלי של אילון מינציון לולטר בנג'מין, שעדיף ל-קוראו באנגלית רצוצה מאשר בעברית ברינקרית.

המחשה נוספת לאסתטיקה הלשונית של ה"ר ברינקר מצוייה בסימולת של הפתיח לספרו, בדברי תודתו לתלמידו-תל, שם הוא מעיר, מבהיר וסותם: "הערות הביקורת שלהם הביאוני לנסות ולהשכיר טוב יותר את הטיעון שבמאמרים אלה, ולפחות בשני מקומות הביאתי לבי דוק מחדש את הטיעון עצמו. אני מאחל להם כשיגיע זמנם להכשיר את כתביהיד שלהם לדפוס ימצאו לעצמם קוראים ראי-שונים שאינם נוסלים מאלה שמצאתי אני בהם".

מראשונים לאחרונים, הרי ההצדקה ה"אחת והיחידה לפירסומו של ספר זה היא בעובדה, שאנשי האקדמיה נמדדים אחרי תום המירוץ לתואר, בכמות הפירסומים שלהם.

איני יכול לשכוח אימרה של סופר גנוע מדור הפלמ"ח: "לברינקר יש כבוד הגו יותר שכל מאשר לפינתם שדה בכל מוחי".

ואם כך, מדוע אי אפשר לגלות שכל זה בספר זה?

**דיליז'נס**

## קלדרון

יש לכותב שורות אלה סימפטיה לספרו של ניסים קלדרון בהקשר פוליטי. למרות שחלק מהנחותיו אינו מתקבל על הדעת. כבר בעטיפת הספר יש הצהרת כוונות שאין לטעות בה: ציור של הצייר אורי ליפשיץ, שבו נראית ראש-הממשלה של המנוחה, גולדה מאיר, מאחור, פוסעת על נעלי הגולדה שלה.

ספרו של קלדרון יש כותרת-מישנה ארבעה מאמרים על סופרים שמתחתה (א) לא משיחו: על הלאומיות אצל אבות ישרון; (ב) עד ה-17 במאי 1977: על זכרון דברים; ו, ארץ ישראל העובדת; (ג) פוליטי — לא פוליטי: על חנוך לוין; (ד) להסיר את המרכאות הכפולות: על עמוס עוז.

מאמרו השני של קלדרון מנסה לאתר את הקשר הפוליטי שבין הספר זכרון דברים של יעקוב שבתאי להתמוטטות תה של "ארץ-ישראל העובדת". מאמרו של קלדרון מעניין ותכליתי עשרת מונים מספרו של שבתאי, ורצף ההערות ה"רבותיות-ספרותיות של קלדרון רב מש-מעויות. את רשמיתו זו מסיים קלדרון בנימה פוליטית סוציולוגית, שאינה ח"ר רגת מהמיגרש של הספרות: "ביום שבו גמרתי לכתוב את המאמר הזה, יום שישי, 18 במאי 1979, אני קורא ב'דבר' ראיון עם א.ב. יהושוע. ככה הוא מנמק את החלטתו לחזור אל מיפלגת-העבודה: מיפלגה היא עניין מישפחתי. זה קוד מיוחד. אידיאולוגיה ודיעות הם עניין אחר, יחסים מישפחתיים של אמון..."

• ניסים קלדרון — בהקשר פוליטי; ספר סימן קריאה; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 78 עמ' (כריכה רכה).

מאמרו השלישי של קלדרון מנתח את המעורבות הפוליטית של הסטיריקאן והמחזאי הנוף לוי, אחרי מילחמת ששת הימים, תוך ציטוט ממלכת האמבטיה, חפץ והגר עבודותיו. הוא מושב לוי ב"מחנותיו והגדרותיו הפוליטיות של לוי: "העולם הפוליטי של הנוף לוי היה עשיר ומורכב — בדרך ממונצא ושנית מסדה לא



ניסים קלדרון  
לא אוננת ביקורתית

תיפול, התנ"ך והארץ המובטחת, ארץ ישראל הראשונה והשנייה, אבות ובנים, יהודים וערבים, סדר וידינו מושפת לשלום. העולם הלא-פוליטי של הנוף לוי הוא דל ומשעמם — אם לא שפרש או פשישש, אם לא נר או גרם... גישה מעוררת מדון מביא קלדרון ברשימתו האחרונה להסיר את המרכאות הכפולות במושג עמום לוי. הוא פותח ב"מאמר זה הוא אנטי-מוס"ע, רצוף ב"ספורים כמו: "כשעמום עוז מספר סיפור אחי בו בני-אדם, יש בו, גורמים", האדם האחד לא מעניין את עמום עוז ואין לו מה להגיד עלי... קצת כנסת כפרוטה, בענייני ההתמחות וההצטברות וההתפרצות, וקצת פאראנויה בנוסח הרצל ריונבלום על כוחות ברית-דאורשה הנאם-נים וזווימ, והרבה פרופ' געמלמי של תופים נמוכים ושצף-סירוף. נימס המרקחת הזאת היא רוצה לעשות עלינו רשם? ועם זה היא רוצה לומר משהו על בני-אדם? העשייה הפוליטית, המחשבה הפוליטית, העמדה הפוליטית, התפקוד הפוליטי, הטרמינולוגיה הפוליטית — כל אלה מופיעים אצל עמום עוז כקליפות מולולות. מה שקובע באמת הם, הסיודות השוות קיבו. כך מושחתת תרבות פוליטית שלמה בעד ציונות ונגד ציונות, יש פלסטינים או אין פלסטינים — הכל הופך להיות הסרה-שיבות אם גם הציונות וגם הפלסטינים נתנים במרכאות כפולות ומכונים פלוג... לובה אליאב אמר פעם שגולדה מאיר הציבה כחיים הפוליטיים הישראליים גליוענה בגובה הכוכבים, מי שזחל פנימה — ניכנס. סופרים וספרות ככלל זה עמום עוז כותב ספרות מנייריסטית שיש בה, גורמים ומרכאות כפולות ואין בה בני-אדם. כך הוא ניסה להימלט מפני עתה של מציאות פוליטית: להפריד ממנה לחלוטין את הספרות. אבל הוא מקבל את דינה של המציאות הפוליטית הזאת, שגם בה, קודם כל בה, יש, גורמים ומרכאות כפולות הולך ונעלב ממנה הארכאית הער לפכל, החושב והאחראי למלים. צריך להסיר את ההפרדה ואת המרכאות הכפולות — למען שני הצדדים." בהקשר פוליטי של ניסים קלדרון אינו אוננת ביקורתית המוריעה עצמה באוניברסיטות, אלא ספר שמלאכת הסופרים והיוצרים האמורים משמשת לקלדרון בסיס מפרה לאידיאולוגיה תרבותית מוגדרת, אם כי כאמור, לא תמיד מקבלת. הראילום והאמת שבה דומיננטים.

### ציונות

## יהושוע

אם ס(מיינסקי) יזהר היה הסופר

המייצג את הספרות הישראלית בחיים הר' פרלמנטריים בימי ר' בן-גוריון, הרי שבארבע השנים האחרונות, בעידן שימ"ץ עוץ פרם, עושה זאת הסופר החיפאי אברהם (בולי) יהושוע. או, כמאמר חז"ל: דור דור וסופריו.

את מעמדו זה ביצר יהושוע בסידרת פעולות חינוכיות-תרבותיות בשירות ה"מימסד, פעולות שהתבטאו בעיקר בפירי סום מאמרים, שתורגמו לעשרות לשונות, וששימשו תעמולה ממשלתית ישראלית ב"מסוה של תעמולה ציונית. באחרונה פירי סום אברהם יהושוע קובץ מאמריו-טיעוני, תחת הכותרת הזכות הנורמאליות. ספר ששורות בו תערובת מילולית גוסת גילויי הלב-המיקצועי של עמום עוז, עם חלקי לקות הלשון של שימועוץ פרם והטיעונים הפוליטיים של גולדה מאיר; זוהי בחינת הנושא הערבי בעיניים של אמונו ר' בינשטיין, סבולה בדבק או בטיט של תנועות-המחאה שלאחר מילחמת יום-הכיפורים.

יהושוע עורך במאמרו הראשון ניסיון להתמודד עם השואה באמצעות בוגריה, ולקט מבעד לעיניים ישראליות אמיתיות. מסקנות רדודות, ועשויות להעניק לו ברדייתו מושב בכנסת הבאה.

ברשימתו הגולה — הפתרון הנברוטי נופל יהושוע בין הכיסאות — חיים יהודיים בגולה ותהליך יצירת הישראליות בארץ-ישראל. תוך פיתוח דרשיה עם עצמו מגלה יהושוע תגליות שהקשר שלהן למציאות מופרך: "...שני מיתוסים אנטי-שמיים נוחים, אשר אנמצו עלידינו — המיתוס של האהבת הבצע היהודית והמיתוס של הפחנתות היהודית — הם איננו מופרכים..." וההוכחה של יהושוע לכך היא: "אילו היהודים באמת אוהבים כסף ופחדנים, אפשר שמונים כבר היו מתכנסים לגור בארצם ומונעים מעצמם צרות ויסורי ריב בה קשים..."

קובץ מאמרים זה מסתיים בקטע קצר, גיוס ופרטקטיביה באמנות הנקרא בגיחון רב, למקרא ההתייחסות שהובאה קודם מדבריו של ניסים קלדרון על א.ב. יהושוע.



אברהם (בולי) יהושוע  
זכות הדימום

בזכות הנורמאליות הוא פאראפרזה על "בזכות הצעקה" של ברנר, שהתגלגלה ב"משך השנים והסכה לזכות הדימום, כפי שעושה זאת יהושוע. הוא מומם בקובץ זה את הנעימות המאוד ישנות והמאוד הלוות של הציונות, בלא התאמה כלשהי להווה.

יוסף ירושלמי עוסק באחד מהנושאים המשעממים ביותר בקשת מקצועות הספרות — עריכת ביבליוגרפיה. הוא פירסם את פרי עמלו בספר הנושא את השם א.ב. יהושוע — ביבליוגרפיה — 1953-1979. א.ב. יהושוע העניק לביבליוגרף את תיק קטעי העיתונים שלו ואפילו את חיבורי בית-הספר שלו, עד שניתן לחשוב

א.ב. יהושוע — בזכות הנורמאליות; הוצאת שוקן; 167 עמודים (כריכה רכה).

את יהושוע לילד-פלא, שהחל לכתוב בגיל כה צעיר.

חתן פרס-נובל, ש"י ענגנון, לא מסר לעורכי הביבליוגרפיות שלו את חיבוריו מן החדר ובית-הספר. כתבי-היד שלו לא ראו אור בחיי, למעט כמה ספרים, והם מצויים בספריית כתבי-היד שבבית-הספרים הלאומי. הכבוד שעצר את ענגנון לא עצר את יהושוע, והוא מסר לביבליוגרף האישי שלו, פיליפונים, סיפורים ומחזות שלא פורסמו, מסודרים לפי סדר כרונולוגי כפי שמסר א.ב. יהושוע עצמו. ביניהם הפיליטון, הכניסה למטה מגיל 16 בסורה" בכתבי-יד, ועוד כמה מערכונים בית-הספר שלו. הדבר אינו מעיד על צניעות דווקא.

מילבד המגאלומניה, הביבליוגרפיה היא מלאה, קפדנית ודייקנית. רק פירסום גוסף של סיפורי יהושוע, מאמרים וביקורות עליו יקלקלו את הקובץ. שיהפוך תוך כמה שנים לנטול כל ערך.

### מחקר

## עוז

מזה שנים רבות חוקרת הד"ר נורית גרין את עבודותיו של הסופר עמום עוז, תוך בחינת ההיבטים התרבותיים והסוציולוגיים הרחבים ביותר של יצירתו. באחרונה פירסמה גרין את סיכומיה בעמוד עוז — מונוגרפיה. קובץ שהוא תערובת של הערכות, עדויות, עובדות, קטעי ראיונות, שברי הגיגים, שיש בכוחם להמחיש את התלת-מימדיות של עוז.

ביום הרביעי של מחקרים על סופרים הגואה באחרונה, הרי שחוט של תום שפוך על ספרה של נורית גרין — חוקרת ספרות שעודנה מאמינה בכוח ובעוצמה הטמונים באות הכתובה של הסופרים; כוח ועוצמה שאותם היא מנסה לפענח בעבודותיו של עמום עוז.

ספרה של גרין מחולק לשלושה חלקים. הראשון הוא הסופר והחברה, ובו אחד מהניתוחים הבודדים המניחים את הדעת ואת האמת, בדבר כיוון של התפתחות מסוימות בספרות הישראלית מאז מילחמת ה"שיחור. החלק השני הוא פואטיקה חדשה, בו מבודדת גרין את ייחודו של עוז וייחודו של יצירתו בנוף הספרותי של שלהי שנות ה-50. בחלק השלישי, יצירות, היא מביאה את מיון היצירות, בצירוף של קולאז'. במהלכו היא מציגה שיטה ביקורתית השומרת על מרחק מה, על רסקט לטכסטס הכתובים, תוך הוזה של מידע-רקע, ביאורים ושאר עזרים עיוניים.

עמוס עוז — מונוגרפיה הוא גיסיון רב עניין וקפדני של מעקב אחר יצירתו של עוז, תוך קביעת עמדה חיובית ביותר, להגנתה של יצירה זו.

### סאטירה

## קריץ

"בשדרות השקיעה הוא סיפור על בחור ישראלי בלוס-אנג'לס. זהו ספר רביעי של ריקי קלר, אחרי, קונצרטו לנער צרם ולתימורת' (1975), דופים' (1977), ושנים ששזים' (1979)..." כך כתוב על הספר בשדרות השקיעה מאת ריקי קלר \*\*.

אלא שריקי קלר אינו בנמצא. ריקי קלר הוא שם-עט של הד"ר לספרות ראוון קריץ מאוניברסיטת תל-אביב, הנהנה מזה עשרות שנים משני העולמות: סופר וביקורת.

נורית גרין — עמוס עוז — מונוגרפיה; הוצאת ספרית פועלים, 191 עמודים (כריכה רכה).  
ריקי קלר — בשדרות השקיעה; הוצאת גת; ת.ד. 39489 תל-אביב; 168 עמודים (כריכה רכה)

מבקר. בעבר הרחק גודע קריץ כמחברה של סידרת ספרים שהיו רבי-מכר בה"א הידיעה של שנות ה-50 וראשית ה-60: שנים של תכלת, חסאות נעורים, אלון ועריר, אחות קטנה ופנופף של ספחפת, אשר מעולם לא זכו להתייחסות של ממש מצידה של הביקורת. המכובדת."

שנים אחרי הצלחתו כ"סופר" נתגלה קריץ בסידרה של ספרי-ביקורת, סידרה אותה חיבר במהלך גילגולו השני כמרצה לספרות. בין הספרים האלה בולטים על מיבנה הסיפור מאחורי הגדר, המוזר שבי סיפור דוד, תבניות הסיפור וכן הסיפורת של דור החאבק לעצמאות (חלק ראשון). ספרי-סוד החושף את האשורשים המחתומיים של דור זה בספרות הישראלית.



ראובן קריץ  
חוקי המשחק הספרותי

אלא שראובן קריץ החליט שלא להסתפק בשני עולמות אלה, והחל בפירסום סידרת ספרים של אותו סופר אלמוני, ריקי קלר, שהוא ראובן קריץ עצמו. ספרים אלה אינם נופלים באיכותם מכל דבר אחר שנכתב בארץ במהלך השנים האחרונות, אם כי ניסיונות ההצעה (מלשון "צעיר") פוגמים ביהודה רבה בכוח מכירתם.

אין ספק שתופעת קריץ-קלר, היא גיסיון סאטירי להביא את הביקורת עד לגיחון מחריד. הביקורת, כמובן, לא קלטת את המסר, למרות שגיבורי קריץ קלר פולטים ציטוטים מתוך היינריך פון קלייבט ושאר דמיות מהספרות העולמית. (קריץ ידוע כאחד המומחים ב"תחום זה באוניברסיטת תל-אביב).

ספרו של קריץ מביא פרקים מתוך הווי של יורדים בארצות-הברית, הווי של קריץ ומתאר תיאור ספרותי מהוקצע וקפ"דני. אלא שמעשה הספר כולו — וריקי קלר הוא מעשה של סאטירה ספרותית — הוא בבחינת זילול באקדמיה, זילול באותם בתי-הרושט המייצרים קופסות-ניתוח סמויות המכונות דוקטור רים לספרות. קריץ-קלר כותב על כך בסיגנונו הסאטירי: "אני שואל, פרי-ספר, בענייני הרלוואנטיות של כל הסמ-יוסיקה הזו, עם המסר הזה, שהמען משדר אל הנמען בצופן מוסכם, וכל זה, או נגיד, שהאינדיאנים היה להם שפת-סימנים. אחד שובר ענף, כא השנה, וראה את הענף השבור, ותיכף מבין ש. נגיד, ועכשיו נניח, שאיזה משורר נפע פעם בחשמלית באיזה ג'תנגל רחוק, וראה ענף, או יותר נכון, זלול צעיר שנשבר בצנה, אבל עוד נשאר מחובר קצת לי גצנה, אתה יודע איך זה עם הזלזלים האלה, והמשורר מביט ומבין פתאום את המש-מעות של החיים שלו השבורים ומתנד-נדים כרוה, שלא יכלים עוד לייבול. אז כל ענייני המען והמסר של בורר..." וכך הלאה יורק קריץ-קלר על האקדמיה, וזאת מפני שהוא בעל הבנה והבנת כי כוח היצירה האמיתית, המתרכז ליד מבר נות-הכתיבה, אצל הסופרים והמשוררים, ולא אצל לודי המחלקות לספרות. הוא הופך את בשדרות השקיעה לסאטירה, שי צריך להסיר את חוקי-המשחק הספרותיים כדי למצות אותה וליהנות ממנה.

# על המסלול

## עיניים מדבריות

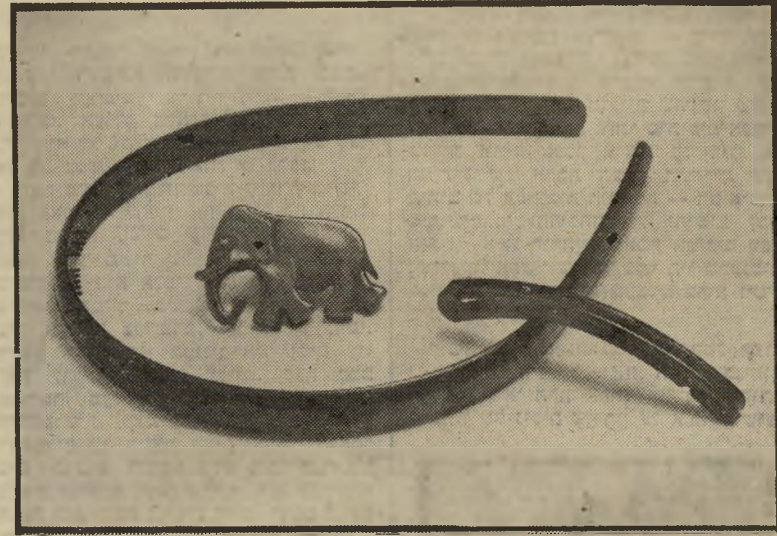
אולי לא הרגשתן, אבל האביב כבר מיתדפק על השער. ואם אתן לא חשתן בכך, הרי בחברות-הקוסטיקה כבר ערוך כים לקראת כך. הלנה רובינשטיין העניקה למוצריה המיועדים לאביב/קיץ 1981 את השם המסעיר סהרה. זהו מראה המדגיש את היופי הטיבעי, משווה לאיפור את קסם המידבר, ומעניק לו עוצמה ומסתורין. איפור העיניים מבוסס על צלליות מסידרת סילק פאשן. זהו שילוב של ציבעי זהב וזית, והוא משווה לעיניים מראה אקזוטי ומעניין. משלימים את המראה המיוחד איי ליינר ועיפרון גבות. גם לשפתיים וגם לציפורניים יש צבעים מידבריים. צבע אלמוג בהיר לציפורניים וצבע אדום כהה לשפתיים.



**סהרה** זהו המראה החדש לאיפור אביב/קיץ 81 שן חברת הלנה רובינשטיין. איפור העיניים הוא בצבעי זהב וזית והוא משווה לעיניים מראה אקזוטי ומעניין.

הוא מדגיש את היופי הטיבעי ומשווה לאפור את קסם המידבר בצורה מיסתורית. משלימים את צלליות העיניים עיפרון שחור למיסגרת-העיין ועיפרון גבות. גם לשפתיים צבעים מדבריים.

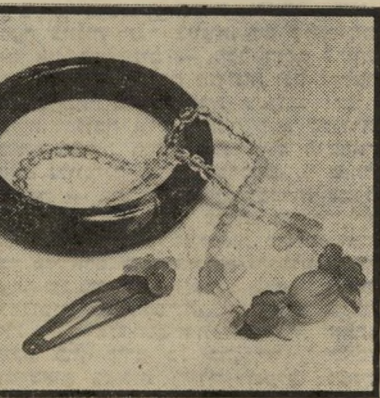
אני לא יודעת אם נפל בחלקך לחלוף בסערה על פני מרחבי המידבר, אבל בהלנה רובינשטיין מבטיחים לנו שמראה הסהרה — האיפור החדש לאביב/קיץ 1981



**הפיל** הקטן, סיכה לשער וקשת ציבעונית לשיער הם חלק מהאביזרים שאפשר למצוא בארץ. מיגוון של תכשיטי פלסטיק ציבעוניים בצורת תוכים, פרפרים ועלים, עגילים בצורת טיפות, סיכות-ראש ועוד ישו לך מראה מרענן.



**הפרפר** הציבעוני הוא אחד התכשיטים שאפשר לענוד על דש החליפה או החולצה. בצירוף צמידים באותו צבע. בצירוף אביזרים אלה הנך משנה את מצב-רוחך ואת מצב שימלתך ומשווה לעצמך מראה אופנתי.



**פרחים** נוצצים לצוואר הם חלק מהתכשיטים של חברת בי אנד די. צמידים אקזוטיים, מעוטרים בציפורים, משלימים את המראה האופנתי.

חיגרי הגורה בכחול פטרול, בעלת אבום יפה, וזוג עגילים עדינים בסגול, התואמים לצמיד. את רואה? לא שיניית את השימלה, אך כוודאי שיניית את המראה הכללי. התכשיטים הציבעוניים הללו הם מתוצרת בי אנד די הדנית, וניתן מצוא אותם בדוכנים מעוררי-התיאבון, המוצבים בבתי הכליבו ובפרפורמיות. מיגוון הצבעים של תכשיטים אלה מתעדכן מדי עונה. אם בחורף שולטים ציבעי הלילה — מציעה לך החברה הדנית קשת רחבה של ציבעי כחול וסגול. אפור, חאקי ובז, על כל גווניהם הדקים ועל כל ציבעי הביניים שלהם.

לא סיפרתי לכן עדיין ממה עשויים תכשיטים אלה. ובכן זהו פלסטיק מיוחד, שעובד למטרה זו, וזהו החומר היחיד המסוגל לקלוט ולהגיב לטונים הדקיקים של הצבע.

— משקף את נופייהמידבר ומשלים את ציבעי הלבוש האופנתיים בסגנון הנוצץ.

## פלסטיקים צבעוניים

כמה פעמים קרה לך, שהתעוררת בבוקרו של יום ואמרת לעצמך: בא לי לשנות משהו במראה הכללי שלי. משהו שיהיה בו משום השובבות ויוסיף קורטוב של חן למראה הכללי. אני לא מתכוונת „להפציץ“ עם איזה בגד שיגעוני, או להפוך את סידור השיער הרגיל. משהו ציבעוני, שיוסיף עניין לבגד.

אני שמחה לספר לכן, שהדברים החמור דים הללו הגיעו לארץ, וכל אחת יכולה להרשות לעצמה להתהדר בהם. אין צורך לנסוע לפאריס או ללונדון או לניו-יורק או לדנמרק. לא שאני נגד נסיעות, אבל כיום ניתן לרכוש אביזרים אלה גם בארצנו. אני מתכוונת לתכשיטים הציבעוניים, כמו סיכות בצורת תוכים, פרפרים ועלים. עגילים בצורת טיפות, סיכות-ראש בצורת פרחים או אליפסות, מסרקות, סיכות דניון, חגורות עם אבזמים גיאומטריים, קשתות לשיער, צמידים בעלי עובי שונה, דקים ליום, עבים לערב ועוד ועוד.

האביזרים הללו הם ממש שיגעון. עם טיפטיפה דימיון אפשר לשלב אותם כך שיהפכו שימלה, חליפה או חולצה למשהו אחר ושונה בכל פעם. הגה לדוגמה מתחשק לך לאמץ לעצמך את „המראה השובב“. אין קל מזה. שתיים, שלוש סיכות בצבעים ממשפחה אחת עם צמידים על ידיך מאותה מישפחת צבעים, ואת סוגרת את הקו בי סיכתי-תוכי קטנה על דש החולצה או על המחשוף. ובערב כשאת לובשת שימלה סגולה, אין אופנתי משילוב ציבעי הי לילה: עינדי צמיד עבה בסגול כהה,



**התוכי** סגול ומסרקיות לשיער סגולות, בצרוף סיכה בצורת עלה על דש השימלה, והנך מחליפה תדמית, וגם שימלה שלבשת מספיק פעמים, ולא ידעת כיצד לשנותה נראית שונה. עם קצת דימיון אפשר לשנות את מראה מלתחת הקיץ.

עיקבת אכילס

אי אפשר לזהות עיקבה

מזיכרון ביזבז

קבע בית-המישפט

הרחוב היה חשוך והשעה קרובה לחצות. בפינת רחוב נחלת-בנימין נעה לה נידת מיטטרה בשקט, כאשר הבחינה במכונת הנכנסת לחצר בניין חשוך. שני שוטרים ירדו מהרכב ונכנסו לחצר בעיקבות המכונת. שתי דמויות, שהחלו ברציצת קיר בחצר, הבחינו בשני השוטרים ובזינוק אולימפי קפצו וברחו מעבר לקיר, שגובהו כשני מטרים.

הקפיצה הנחשונת קטעה את קשרי-העין בין השוטרים והגנבים, ולכן מיהרו השוטרים למכונתם. עשו סיבוב ברחובות הסמוכים, ורצו צומת אלנבי גילו את אפרים אליהו, כאשר הוא עושה דרכו במרצת. השוטרים קפצו מהמכונת ועצרוהו, לדבריהם, זיהו אותו כאחד משני הגנבים שנמלטו. אליהו נלקח לתחנת-המיטטרה.

בינתיים יצאו חוקרים מהתחנה לחצר ובדקו את מכונת הפרצים. המכונת היתה גנובה, ובתוכה מכשירי-פריצה. בקיר לידה היו סרי מנים להתחלת פריצה אל תוך חנות, שהובילה לכספת תכשיטים גדולה.

דבר אחד נוסף הובחן על-ידי חוקרי המיטטרה במקום — ליד הר מכונת היתה עיקבה ברורה בעפר, עיקבת נעל-ספורט עם חריצים גור לים. החוקרים חזרו לתחנה וביקשו מאלהו את נעלו, הביטו בה והשי-



פרקליט מקרין הקפיצה הטבירה

תכננו כי חריציהנעל זהים לאלה שראו בחול.

קשר עין. כאשר הובא אליהו לבית-המישפט באשמת ניסיון לפריצה, הרס סניגורו, דרור מקרין, את כל מיבנה ראיות-התביעה. אם עיקר הזיהוי תלוי בנעלו של הר גאשם, היכן טביעת העיקבה המקורי רית שנמצאה במקום המעשה? שאל את התובע. ואז התברר כי משום מה שכחו אנשי המיטטרה לקחת טביעה כזו.

הגאשם סיפר כי נמצא במקום בדרכו לאוטובוס המובילו הביתה, אחרי שחברה סידרה אותו ולא הגיעה לפגישה. בית-המישפט לא היה משוכנע כי סיפורו של אליהו משקף את האמת, אך כיוון שר השוטרים איבדו כל קשר-עין עם הפרצים, וההוכחה הנוספת היחידה, העיקבה, לא היתה לפני בית-המישפט, סרב השופט דוד שטיינמן להרשיע את אליהו על-פי זיכרונו של השוטר לטביעות נעליים.



# "גליל" עושה לנו טוב

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם. הפולנית-מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש. הפולנית עשירה בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף. אנשי מחקר איבחנו הטבה ניכרת-גופנית ונפשית, באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות ופולנית. פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת. ההסברה של מעבדת "גליל". להשיג בשקס, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצמחוניות ובחנויות המובחרות.



מזון מלכות \* פולנית  
ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר

גוב-שיאון

# אמנות

## נשים - אבנים

צילומי נשים, המכילים בנוסף לחלקי גוף או פני האשה גם תוספת של אבנים במקומות מסויימים הם נושאי תערוכתה האחרונה של האמנית הפמיניסטית רחל גילעדי בצוותא תל-אביב. עבודותיה הן זעקה המדברת בשפת הצילום תחת המילה הכתובה או המדוברת.

מדוע לנשים שבצילומיה יש אבנים בפה? האין זה סימן לאלם הכפוי על נשים, המנועות מלומר מה דעתן בעניינים הרייגורלי?

מדוע לנשים אחרות בצילומיה יש אבנים על עיניהן? (צילום כזה נרכש על-ידי הוצאת הקיבוץ ה' מאוחד וישמש עטיפה לספר שייצא לאור בקרוב). ומדוע יש נשים ב' צילומיה שלהן אבנים בתוך הבגד, במקום בו נמצאים אברי המין?



אבנים בגוף אשה  
אמנות פמיניסטית

האסוציאציה המיידית היא של בעיני טה במוסכמה שהגבר הוא כל יכול, ושהודות לו בלבד יכולה האשה להגיע לסיפוק מיני.

ההעזה הרבה בצילומיה של גילעדי נעוצה כנראה במשבר מישי-סחת. היא נפרדה לאחרונה מרוי פא מצליח, והחלה לפתח, ללא תסיביכים, קאריירה של אמנית מתקדמת. המצליחה להציג גם בנייר יורק, בזכות הרעיונות שלה והביצוע המקורי. בעבר הוכיחה עצמה כציירת מוכשרת, ועתה החליטה לפנות לאמנות המיצג, לאמנות ה' מושגית והרעיונית. לדעתה זהו כורח המציאות, שהרי בעיית הנשים המקופחות בכל שטחי החיים מחייבת זעקה שתישמע עד קצווי עולם. הצלחתה הרבה והתגובות ה' מעורבות שבהן היא זוכה, מוכיחות שיש גרעין של אמת ברעיונותיה.

### הנדלר של עצמו

רבים מספרים שבימים עברו נהג הצייר הוותיק דויד הנדלר להלך בין הבתים ולמכור את ציורי ריו לתושבי תל-אביב. אשתו, אבי-בה אורי, מכחישה זאת בכל תוקף. היו לו שני סוכנים, סוחרים אמיתיים, האחד ברחוב אלגבי והשני ברחוב נחלת בנימין. להם היה מורסר את הציורים שנהג לצייר ב'

# שנות הקס קסת יימות

## עצמאי, מנהל חברה

### או שכיר שלו הכנסה נוספת.

#### כדאי לך לבדוק עכשיו:

- האם שלמת כל מקדמות מס הכנסה?
  - האם הגשת כל דו"חות הניכויים במקור על שכר ושירותים?
  - האם הגשת כל הדו"חות התקופתיים של מס ערך מוסף?
  - האם שלמת כל הפרשי המס עבור השנה הקודמת על פי דו"ח שנתי או הודעת שומה?
  - האם שלמת כל חובותיך למס רכוש?
  - האם סלקת חובות מס מעסיקים?
  - האם הגשת כל הדו"חות למס קניה?
- אל תישאר חייב, זה כבר לא כדאי.  
הגש את הדו"חות, שלם חובותיך בזמן וחסוך לעצמך כסף רב.

שנת המס מסתיימת, מהר ושלם בזמן! שנת המס מסתיימת, מהר ושלם בזמן! שנת המס מסתיימת, מהר ושלם בזמן! שנת המס מסתיימת, מהר ושלם בזמן! שנת המס מסתיימת, מהר ושלם בזמן!

מינהל הכנסות המדינה

**מנוס' קורדרו'**  
**ג'ורדאש**  
בשלת צבעים

**במכירת סוף העונה**

**סוכני ג'ינס**

יבוא ושיווק בסיטונות וליחידים  
תל-אביב: יהודה המוכבי 57, 456351  
רחובות: רח' הרצל 181, 054-76274  
רצ' רח' זר' כהן 2, פינת ביאליק 66, 734730

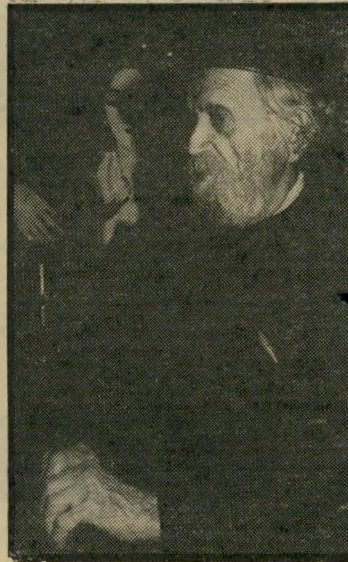
**הצלחה דוהרת**  
בארצות-הברית

**ג'ורדאש ג'ינס**

**JORDACHE**

אזרח יקר,  
אם שינית את מענד  
הדע נא למשרד הפנים  
שליד מקום מגוריך  
עד 31.3.81,  
ושמך יופיע בקלפי שבקרבת  
מקום מגוריך החדש.  
בפנקס הבוחרים לכנסת  
העשירית  
יכללו כל שינויי המען (כתובת)  
שנמסרו למשרד הפנים  
עד יום 31.3.81.  
משרד הפנים  
המפקח הארצי על הבחירות

שעות של שחר, בעת שאשתו נמה עדיין במיטתה. ציורים אלה היה עושה כדי להתקיים, והוא מכר אותם בול. אלא שעובדה זו אינה גורעת כהוא זה מאיכות ציוריו. הנדלר צייר להנאתו, לעצמו בלבד, וסירב במשך שנים למכור את ציוריו. ציורים אלה תלויים היום בתערוכת-יחיד שלו במוזיאון און תל-אביב. בתערוכה זו מתגלה לעין הצופים כוחו האמיתי של הנדלר; אמן, שציוריו מצויים בכל



דיויד הנדלר  
צייר להנאתו —

בית שני בישראל, בעלי יחוד וי איכות.

באולם הראשון נחשף סיפור ה"אהבה הגדולה שהחלה לפני שנים בין אביבה אורי, אז נערה בת 17, המחפשת מורה מעולה לרישום, לבין הנדלר. "את בשבילי כמו מלאך", אמר לה הנדלר, וצייר אור תה לעיתים כאשר עם כנפי מלאך. ציוריה העירום הנפלאים, בהם ישבה אביבה לפני הבעלה-מורה, מעט מביכים כיום. כי הם נעשו באינר טימיות מוחלטת, שרק אהבה כה אדירה יכולה לחולל. מרגש את הצופים. היי ניי



זוג אהבים דיוקן עצמי של דיויד הנדלר ואשתו אביבה  
— וסירב למכור

שוואין במשך שנים רבות, עם הבדלי גיל גדולים, כששני אמנים שונים זה מזה בסיגנונם גרים ויוצרים רים באותה דירה קטנה וצנועה, יכולים להתרחש רק לעיתים רחוקות. זהו סיפור-אהבה הנמשך עד היום. גם כשהוא כבר קשיש, והיא עדיין אשה בעלת פני בובה יפאנית מעודנת (המופיעה בכל ציוריו ש"באולם הראשון), בשלה ובמלוא פריחתה, מעריצה אביבה אורי את בעלה כמו ביום שבו הכירה אותו. רק הרגש העז שביניהם מסביר את דרכו של הנדלר. הוא רושם ומצייר באקוורל או בצבע שמן. מעט ציורי השמן ה"מוצגים בתערוכה דיים כדי לרגש את הצופים.

**הצלחות והחלקות**

בבית האמנים בתל-אביב מרבים להציג מיגוון סיגנונות של יצירות אמנות. לפעמים תערוכה היא הצ"חה, ולפעמים "החלקה" או מעידה. תערוכה מעורבת של שלוש אמנים ניות נערכה לאחרונה במקום. שתים בעלות נסיון ורקע עשיר ואחת חדשה סימלו עירוב תחרימים זה. לינה זנדהאוז, בעלת המבטא ה"צרפתי הבולט, המזכיר את מוצאה הצפון-אפריקאי, החלה לצייר ב"1974. את השכלתה קנתה בבצלאל,

מהווה יצירה הומוגנית אחת. ה"עבודות מזכירות במשיכות המכחול את עבודותיו של סינחס כהרן, ובאופן תליתם המקובץ — את עבודות כוכי דוקטורי. יש לקוות שהסטודיו החדש שלה בנווה-צדק ישפיע עליה לטובה, והצעירה ה"יפה והדינמית תייצר ותצייר במי"טב כשרונה.

ליצירה של לינדה מוצגות שתי עבודות-ענק בחול של עופרה צימ"בליסטה. הציירת שהציגה בעבר בגלריה מבט ושרה לוי, הוכרעה מעט מגודל היצירות שהכתיבה לעצמה, והתוצאה נופלת במעט ממה שהציגה בעבר. אולם זוהי עדיין עופרה. עם הטכניקה תאופיינית לה, שימוש בחול הצבעוני של הנגב תחת מכחול וצבע משפופי רת.

החדשה בין השלוש, בתיה ארר אטי, עברה, אולי בהשפעת חילופי מזג-אוויר או שילטון, לסיגנון חדש.



נוף עיירה יהודית של שלמה לייבוביץ  
דרש הו"נתק

אם בתחילת הקאריירה הקצרה וה"מהירה שלה היא יצרה "ציורים" מגזירת דמויות מבדי סטין, תוך הוספת נורות ניאון להגברת המ"תה, הרי כעת, תחת הנפקניות ש"מילאו את הבדים, היא מציגה גמ"לים וכעין נופים של נוסטלגיה. ה"רושם הוא עלוב ומגוחך, ואינו מתאים בדיוק לשתי המציגות ה"אחרות. אין פה תחושה של ארץ-ישראל היפה, אם זו היתה הכוונה,

**מאחרי הקלעים**

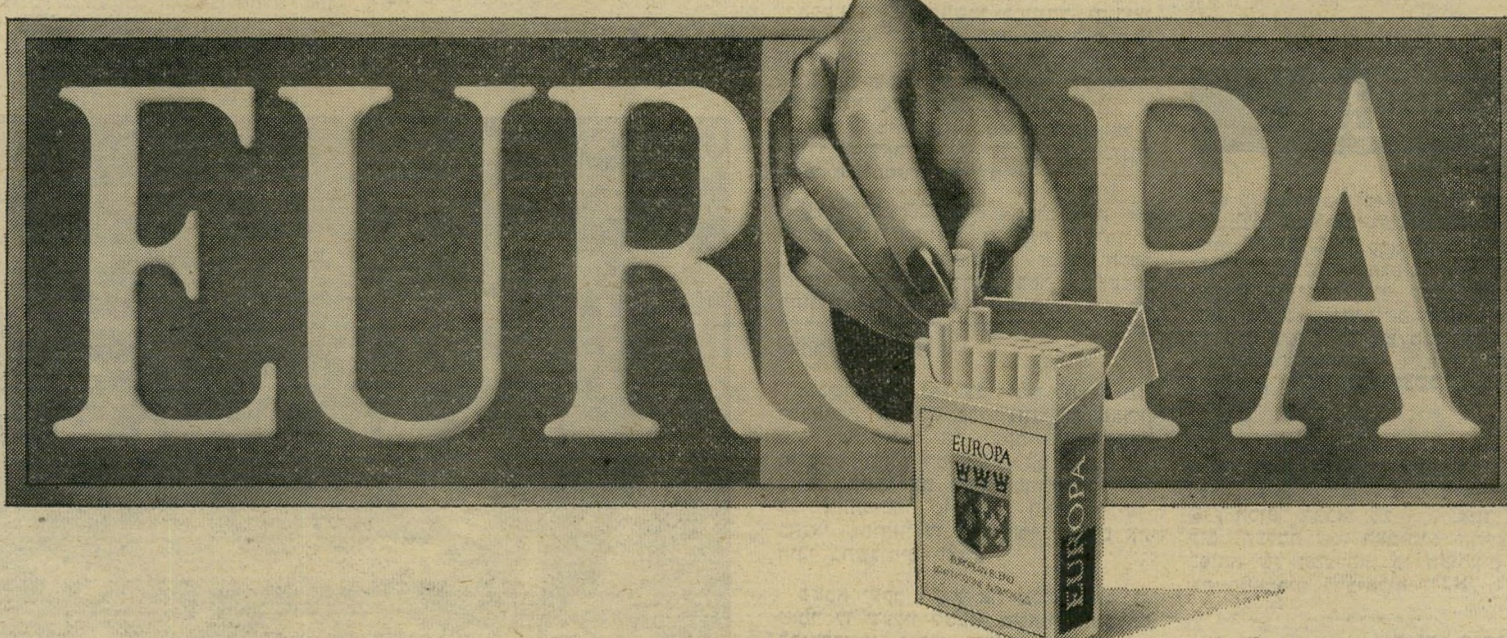
ועבודות-יד של תפירה וגזירה מקומן אינו בדיוק בגלריה לאמנות אלא בוויצ'ו, במחלקה לאומינות ועבודות-יד.

כשהפיקו את אופרה בגרוש ב"הבימה, לפני 18 שנים, היה צורך בציור, שינתן בהצגה כשי למקי סכינאי ביום כלולותיו. הצייר ש"הוזמן לצייר את הציור דרש הון עתק במושגי אותם ימים: 400 ל"ל. שלמה ("ליבו") לייבוביץ, ש"היה עובד-במה בהבימה, ירד למרתף, לקח צבעים, ובלי שום הכוונה או ידע ביצע את המשימה. מכאן ואילך עשה ליבו הסבה מיקצועית והפך תפארון הבית של הבימה. כל אותן השנים היה מצייר לעצמו ציורים בסיגנון נטוראליסטי, כמו שאהב — בתים, נופים ממחוז ה"ר לדתו, קרובי מישפחה שלא יראה עוד ובתוכם סבו. תיאטרון הבימה מוקיר את האדם שמאחרי ההפקות, והעמיד לרשותו את אכסדרת ה"אולם הקטן של הבימה.

יש מאין. ליבו הוא דמות עסי"סית וכולם אהבים אותו בתיאטרון. כשניסים אלונגי עשה את החזרות על הצגותיו, היה נח מעמלו בחדרו של ליבו. שם היו שותים ומתבדחים בצוותא. כל הציירים שעבדו כעיצוב הבמה והתפאורה (על פי מאקסים שיוצר המעצב) השאירו לו מזכרות על קירות חדר-עבודתו — ציורים שונים.

29 שנים עובד ליבו בהבימה, אך מסכת חייו החלה במחוז טרנ"סילבניה, שבין רומניה והונגריה, כבחור ישיבה ותלמיד חב"ד. מכאן אולי כמיהתו, הבאה לביטוי בציוריו, לעבר שהיה ואיננו. כשעלה לארץ חי זמן מה בקיבוץ, אך עבר לתל-אביב וכנס לעולם ה"תיאטרון.

במרתפי הבימה, בהבית-החן, ליבו הוא השליט הכלי-כול. בממ"כתו הוא יוצר תפאורות לכל ה"מחזות, ועושה "יש מאין", כשהוא מנצל חלקי-תפאורה ישנים וחוסך לתיאטרון סכומים רציניים. ריחות הצבעים, העץ, הדבק וכל שאר ה"תומרים המשמשים אותו בעבודתו, הם כרי בושם עבורו. את סיפור חייו הוא מציג באולם הכניסה ל"תיאטרון.



**"התענוג כולו שלי"**

אירופה-רלת ניקוטין בעישון עשירה בטעם.

# זה היה העולם הזה שהיה

## לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה“ יראה אור השביעי לפני 25 שנה בדיוק, פורסמה כתבת-ענק דרמאטית, תחת הכותרת „אם תפרוץ מחר מלחמה...“ תיאור תחזיתו של חבר מערכת השבועון, בעזרת פרשן צבאי, על המלחמה העימת לפרוץ במהלך 1956 (ואכן המלחמה פרצה בסופה של אותה שנה). המדור המישפטי של „העולם הזה“ פורסם 400 שאלות שהוצגו לסגן המפקח של המישפטה, עמוס בן-גוריון. בכתבה מיוחדת הובאו וידויים

אישיות של שתי נשים במישפטי-שלמה מדרגני, תחת הכותרת „שתי אמהות לוחמות על בן“. בערך הגיליון: עלמה רמתי, סגנית צבאית '56.

### רעידת אדמה \* בן-גוריון מנצח על ועידת

### ההסתדרות \* מס' הכנסה ומכונת התפירה



„העולם הזה“ 1956, תאריך: 22.3.1956

ממנו נלקחה, יבצע את איומו לעבור את הקוים.

אחרי שטילפנו מן המערכת לפקיד ה' שומה, הוחזרה המכונה לסנדלריה.

## ציזבמ

### ניחות \*

אליוביץ' חוקן הוציא לעצמו שם של רופא. הוא היה אומר שחולים היו באים אליו מכל הגליל העליון. „יום אחד“, סיפר אליוביץ', „הגיעה ידיעה מטאבאריה שאדון בעלול קיבל סרטן שאפילו דוקטור טיכונ לא יכול לעשות כלום. באתי לטאבאריה, ראיתי את כל הבית מלא אנשים, אמרתי להם לצאת ורק את אחיו של בעלול השארתי. כשיצאו כולם שאלתי איפה הר סרטן. פתח את החולצה של אחיו החולה ואה — הסרטן ישב באמצע הבטן והרגליים שלו תקועות בתוך הבשר. להוריד אותו בכוח אי-אפשר. אתה מושך אותו — והוא תוקע את הרגליים יותר עמוק. אמרתי לו, תביא לי קופסת גפרורים, גר, חתיכות נייר קטנות ועלה תאנה, הלך והביא. הדלקתי את הנר בשביל לראות מה שאני עושה. הדלקתי גפרור ושמתו אותו על יד הרגל הראשונה של הסרטן. הרגיש שחם, הרים את הרגל. איך שהרים את הרגל שמתי חתיכת-נייר למטה, בשביל שלא יוכל לתפוש את הבשר עוד הפעם. הדלקתי גפרור שני ושמתו מתחת לרגל השניה. הרים את הרגל — שמתו נייר, וככה מרגל לרגל. עד שכל הסרטן עמד על חתיכות-נייר. עטפתי אותו בעלה-תאנה, זדקתי אותו לפח — וגרמנו.“

## אנשים

● בעצם השבוע בו התחוללה שערוריית ההשמצות במליאת הכנסה, לאחר שח"כ חרות **מנחם בגין** קרא לעבר **דויד בן-גוריון** „מלשין“, הדפיס היומון הארץ במדורו לפני 30 שנה קטע זעיר מתוך פסקי-דין של בית-מישפטי-השלום העברי, שהחליט בשעתו לדרוש מבן-גוריון לשלם את הוצאות המישפט ולפרסם התנגדות על שקרא **למישה סמירנסקי** המנוח בשם „מלשין“.

● האיש המסתתר מאחורי שם העט „פרשן צבאי“ בהארץ אינו אלא **ישראל בר**, הסופר הצבאי של דבר. אחד הנימור קים להעלמת שמו האמיתי: התקווה הד כמסוה של המערכת, כי הקוראים יחסו את המאמרים לרבי-אלוף **יגאל רדין**.

● ראש-הממשלה **דויד בן-גוריון**, בנאום בסתיחת ועידת ההסתדרות: „ה' עולים אינם ציונים, והציונים אינם עולים.“

\* מתוך ילקוט הכובים של חיים חפר ודן בן-אמוץ, שמהדורה חדשה שלו ראתה אור.

הגבר המשופם רבי-התנועה ושופע-הדרמי תיות. מרדכי נמיר דרש את חיטול ה' צנטרליזציה (ריכוזיות), כשם שכומר קא- תולי מטיף נגד החטא וקומוניסט אדוק נגד האימפריאליזם. הסקירה ההיסטורית המקיפה של דויד בן-גוריון, אף שלא הו- כיר את אפלטון ובודהא, היתה רגילה בהחלט.

**הופעת חובביים.** כדי למנוע מראש כל ויכוח יעיל לגופם של עניינים, נקבעו כמה שעות ל„ויכוח כללי“, מעין הזדמנות לשחקנים-החובבים להראות את כישורונם מבלי להפריע לאיש. כיוון שדיברו על אלף דברים ואחד, איש איש על העניין הקרוב ללבו, לא היתה כל סכנה שהדבר יביא להחלטה כלשהי, בניגוד להחלטות ה' חגיגיות שהוכנו בחדרי-חדרים עליידי ה' שליטים האמיתיים של ההסתדרות.

כשנגמרה ההצגה עם בחירת המוסדות (שהרכבם נקבע מראש על-ידי עסקני ה' מפלגות בהתאם לתוצאות הבחירות) לא ידע איש לענות על שאלה פשוטה: מדוע זויה צורך במעמד כולו.

## מיסים

### האיום עשה את שלו

כשהגיעו בשבוע שעבר פקידי מס' הכנסה לסנדלריה של יעקוב ששון (55), ברחוב קק"ל בירושלים, דרשו ממנו חש' לום — 100. ל"י מס'הכנסה. טען ששון בפשטות: „אין, אני אב לתשעה ילדים, חמישה מהם פעוטים. הכנסתי ממילא אינה מספקת.“

הפקידים לא נתלשמו במיוחד, והודיעו לו שאם לא ישלם את המס, תעוקל מכונת- התפירה שלו. יעקב ניענע בראשו, והמשיך לנזק חורים במרצע בנעל אחד מלקוחותיו, כאילו לא קרה דבר.

כעבור יומיים הגיעה מכונת-משא ועליה פקידי ההוצאה-לפועל, שלקחו את מכונת- התפירה לתפירת נעליים.

**על חוד המועבר.** יעקוב לקח את חמשת ילדיו הקטנים, נעל את סנדלרייתו וניגש לבניין מס'הכנסה שבבית-הספר שחידט. בתנועה נמרצת מסר את המפ' תחות לפקיד, והודיע כי בתנאים אלה לא יוכל לחיות בארץ ויעבור לירדן. מייד לאחר מכן התעלף.

כשהתעורר, רץ עם ילדיו למעבר מנ' דלבאום. אך לא קל לעזוב את הארץ. סגן צעיר עצר את יעקב ליד המעבר והובילו לתחנת המישטרה. המישטרה הצ' ליחה לשכנע את מס'הכנסה להחזיר את מכונת-התפירה. שילטונות המס הסכימו, בתנאי שתוחזר לו רק אחרי שישלם את חובו בתשלומים קטנים.

כשביא יעקב לקבל את מכונת-התפירה, נאמר לו שעליו לשכור משאית להובלתה לסנדלרייתו בחזרה. יעקב, שכל העניין נמאס עליו, רץ מייד למערכת הבוקר, להודיעה שאם לא תוחזר המכונה למקום

## ההסתדרות העם

### החזה מקורי

801 הצירים ישבו באולם האדום של הבימה, מוכנים להצגה הגדולה. התוכנית לא כללה הפעם את פאוסט, שמכר את נשמתו לשטן, גם לא את מדיאה, האשה שרצחה את בניה אחרי בגידת בעלה. ההצגה שעמדה להיפתח היתה פחות קלא- סית, אך לא פחות מבוימת: מחזה ישראלי מקורי. השם המלא: הוועידה השמינית של ההסתדרות הכללית של ה' עובדים העבריים בארץ-ישראל.

הקהל חיכה במשך עשרה חודשים תמי- מים להצגה זו, מאז חולקו הכרטיסים ב-8 במאי, 1955, יום הבחירות להסתדרות. אולם הדחיות לא שיפרו את התוכן. הוא לא כלל שום הפתעות.

**בדי אפלטון ובודהא.** הוועידה היא, לכאורה, הפרלמנט הכל-יכול של ההסתדר- רות. היא התכנסה, השבוע, זו הפעם הרא- שונה מזה שבע שנים — תקופה במהלכה עלה מיספר החברים מ-180 אלף ל-501 אלף, והעוצמה הכלכלית של ההסתדרות וחברותיה עלתה פי מאה. כל המימדים השתנו כליל. אפשר היה להניח שיש לצד רים מה לומר, שהיה צורך בדיון ענייני ומקיף על הון המיליונים ועל כוח האדם האדיר.

אולם הוועידה לא נועדה לשום דיון רציני. הכוח בהסתדרות מרוכז בידי קומץ אנשים, צמרת מפא"י, תוך שיתוף עם קומץ מנהיגי המפלגות האחרות. אלה עמדו על הבמה, כיאה לשחקנים ראשיים. כמו בכל הצגה, לא נותר לקהל אלא למחוא כפיים ולזהות את עצמו, בסתר לבו, עם ה' גיבורים.

לצופים רבים נדמה היה כי כבר ראו פעם אחת את המחזה. ההספד של ולמן שזר דמה לעשרות הספרים קודמים של

### רעש הארץ

אזרחי ישראל ששכבו במיטותיהם הר- גישו בתנודה קלה, כאילו הסתובב משלו מתחת למיטה. היתה זאת רק אמא אדמה. כאילו רצתה אמא זו להוכיח לכל בניה, בחלק זה של התבל, כי לפחות מבחינה גיאולוגית המרחב הוא יחידה אחת ובלתי נפרדת. זעזוע עבר מקפריסין הלהחמת, דרך לבנון מוכת-המשבר וסוריה מצהצחת' החברות, אל ירדן המתמרדת וישראל צמאת המגן.

לב רעש הארץ היה בלבנון, שם נהרגו כ-130 איש, נהרסו כפרים שלמים, מאות אלפים נטשו את דירותיהם ביירות. היתה זאת הזדמנות לישראל לרכוש ידידים ר' להצליח בחברה הערבית, על-ידי הצעת סעד רפואי לשכנה הצפונית, הפוסחת עדיין על שני הסעיפים במאבק המרדכי.

הזדמנות זו, כרבות אחרות הוחמצה מ' בלי שאיש ירגיש בכך.

**רוצח, אנטי-שמ, חבלן.** לא רק המרחב רעד השבוע. רעש מזעזע עוד יותר עבר על מלכת-הצפון האדירה. כבירת- המועצות עם ניקיטה כרושצ'וב, האשים את יוסף סטאלין כרוצח אנטי-שמ, רודן צבאי-ים וחבלן במולדת.

לאזרחים רבים בישראל היה זה זעזוע חזק יותר אף מרעידת איתני הטבע. גם אותם שהגיעו למסקנותיו של כרושצ'וב זמן רב לפניו, וגם אותם שראו בבן-האיכר הגרוזיני משיח חדש, גילצו לשונות את כל עולם מושגיהם, לקבוע מחדש את יחסם אל ברית-המועצות המתחדשת. ה' נוף הפוליטי השתנה, לשבוע אחד, היו אלה זעזועים מספיקים.



שלמה קרן, חבר מערכת העולם הזה, הציג על פני חמישה מעמודי השבועון את תחזית המלחמה בין ישראל למצריים בשנת 1956. (התיאור הקדים בכמה חודשים את מיבצע קדש). ציור זה של גי'ף מסתער היה אחד מהאיומים שליוו את הכתבה „אם תפרוץ מחר מלחמה...“

# כשראיתי את נעלי "גלי" על מגרש הטניס בוימבלדון - ידעתי שיש לנו במה להתגאות.

שלמה צורף  
מאמן ובחרת ישראל לנוער בטניס.



לא בכל יום אתה רואה  
טחקן טניס ישראלי משחק  
בוימבלדון. לא בכל יום  
אתה רואה נעל ספורט  
ישראלית משחקת  
בוימבלדון. וכשראיתי את  
"גלי" בתחרות הטניס  
בבינלאומית - ידעתי שזה  
הישג כפול למדינה.  
אחרי הכל אין לנו הרבה  
טניסאים שמגיעים  
לוימבלדון ואין לנו הרבה  
נעליים כמו "גלי".

**טורנדו של גלי**  
על הספורט לאלופים.

פרטום מלזיק



**Gali-גלי**  
הנעליים שבראש

# העיתון הזה

אשתו של רבי החובל שנרצח  
רצתה לראות את גופת  
בעלה וטוענת:

„ הוצאתי

את הגוויה

מהקבר! ”

רות  
שטרנברג

